

S. PIERSIC

ROMANIA

AGRICOLA

P. 2101 / 1947.

ROMÂNIA AGRICOLĂ ȘI IMPERIALISMUL ECONOMIC AL ȚĂRILOR INDUSTRIALE

MOTTO :

„Cu acele trecute vremi, să le
pricepem pe cele viitoare”.

(MIRON COSTIN

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA CARTILOR BISERICESTI
1 9 4 6

Inv. 87126.-

Dr. ȘTEFAN PIERSIC

83058

2305

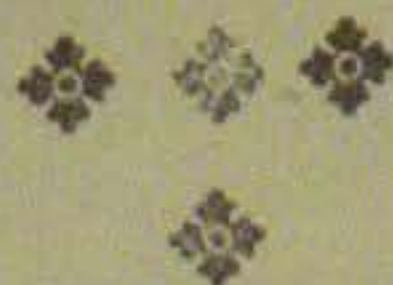
ROMÂNIA AGRICOLĂ ȘI IMPERIALISMUL ECONOMIC AL ȚĂRILOR INDUSTRIALE

MOTTO:

„Cu acele trecute vremi, să le
pricepem pe cele viitoare”.

(MIRON COSTIN)

686541

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

1946

P R E F A Ț A

Călătorului străin care ar porni din regiunile cețoase ale Londrei și s'ar opri pe malurile puțin populate ale Mării Negre, i s'ar impune constatarea unei realități: descreșterea progresivă a caracterului industrial al țărilor europene dela apus spre răsărit.

Industrializare înseamnă mai înainte de toate organizare economică. Și atunci călătorul va constata o descreștere a gradului de organizare. Cu alte cuvinte economia răsăritului european se prezintă inferioară față de economia regiunilor apusene.

Cauzele acestei înapoieri a exploatării sistematice a bogățiilor naturale trebuiesc privite din două puncte de vedere.

Din punct de vedere a înzestrării naturale, regiunile estice ale Europei apar mai bogate, cele apusene mai sărace. Deci un avantaj pentru primele.

Din punct de vedere politic însă estul european s'a dezvoltat mai lent decât Europa apuseană. Aspectul dictat de geopolitica regiunilor estice a creat condiții de securitate politică fragile. Omul apusului a avut mult mai multă liniște ca să se ocupe de problemele sale; s'a bucurat de acel climat politic, care îi îngăduia să construiască planuri de durată lungă și să le realizeze. Omul estului european era silit să înjghebeze, să improvizeze, să clădească grăbit, să privească cum i se distruge opera sa.

Popoarele estice au avut în genere o politică doar de apărare, cele apusene au avut cu toate, momente în istorie, când și-au încercat tendințe imperialiste.

Evoluția economică constă în trecerea dela economia agricolă la economia industrializată, dela primitivism la organizare.

Studiul D-lui Dr. Piersic „România agricolă și imperialismul economic al țărilor industriale”, reprezintă tocmai această preocupare: o contribuție la organizarea economică a unui colț din Europa sud-estică, România, o contribuție la industri-

alizarea lui. Căci D-sa susține un sistem variat de exploatare a bogățiilor naturale ale României și desigur prima problemă care se pune oricărui economist român, este ameliorarea agriculturii, problemă care îmbrățișază modul de cultivare a pământului, aspectul proprietății, dezvoltarea armonioasă a culturii cerealelor, a pădurilor, a vitelor, modul de exploatare, problema inventarului, transformarea materiilor brute în produse fabricate și în fine o raționalizare a comerțului nostru cu streinătatea în sensul unei măriti a exportului de produse fabricate și a micșorării exportului de materii prime.

Țărănimea, adică muncitorimea agricolă, este permanenta preocupare a autorului. Și e bine să fie așa, căci ea reprezintă factorul majoritar al muncitorimii noastre. Un adevăr care dacă a fost totdeauna susținut în România modernă, nu a fost decât arareori respectat. Dragostea D-lui Dr. Piersic pentru această pătură fundamentală a societății române, străbate dela început până la sfârșit interesanta D-sale lucrare, împletită cu un patriotism cald, adevărat, sincer și nuanțat de un naționalism ponderat.

Este originală concepția D-lui Dr. Piersic în felul în care privește evoluția istorică a Principatelor Danubiene. După D-sa faptul că s'au perindat pe pământul românesc atâtea ocupații străine și considerația că toate convențiile noastre internaționale din trecut sunt bogate în clause economice, se explică prin imperialismul puterilor industriale europene care țineau să-și apropie bogățiile noastre naturale, materiile noastre prime. Și ce încununare mai reușită putea avea această concepție decât recenta ocupație germană, bază a întregului plan de autarhie germană. Petrolul românesc, răpit nouă prin dictatele economice din 1940 constituia sângele întregii mașini de război germane. Și deaceea cu bună dreptate delegația română la Paris, a susținut că România numai prin contribuția sa economică, numai prin faptul că a smuls petrolul românesc din mașina germană și l-a dăruit Aliaților — lăsând la o parte toate celelalte contribuții ale ei — a scurtat cu șase luni durata ultimului război mondial. Iată un moment în istorie când economia română, joacă un rol preponderant într'un conflict mondial.

În cadrul agriculturii, autorul se declară net pentru o exploatare intensivă și insistă în deosebi asupra dezvoltării parcului nostru de vite atât de sleit în momentele actuale, sus-

ținând în același timp o simbioză între exploatarea agriculturii și creșterea animalelor. Și aci aportul D-lui Dr. Piersic este atât de prețios, încât ajunge să formeze un adevărat fundament al dezvoltării viitoare a acestor importante ramuri a economiei române. Concluziile de politică economică la care ajunge Dl Dr. Piersic sunt solid construite. Ele așează țara noastră în locul pe care îl merită în raport cu înzestrarea sa, în bogății naturale.

Dl Dr. Piersic nu dorește o dezvoltare economică a României pentru a sluji scopuri agresive — poate imperialiste — ci într'un scop umanitar pentru a ridica standardul de viață al românilor, în deosebi al țărănimii noastre.

Raportul între randamentul țărănimii noastre și felul ei de trai este disproporționat. Racila noastră, mortalitatea infantilă, nu-și poate decât aci găsi adevărata cauză. Ridicând standardul de viață al țărănimii, vom diminua mortalitatea infantilă. Desigur o operă imensă, în primul rând de educare a țărănimii. Nu putem decât nutri speranța că viitorul va crea această necesitate socială.

În concluzie, am citit cu multă plăcere interesantul studiu al D-lui Dr. Piersic. Din el se degajă marea grijă și dragoste pentru sătean, un înalt umanitarism și e de mare actualitate mai ales acum, când trăim în epoca marilor prefaceri sociale. Oglindește grija permanentă a D-sale pentru prosperitatea capitalului uman biologic din țara noastră.

Incursiunea în trecutul Țărilor Române arată clar situația din acele vremuri. Trebuie să ne gândim să așezăm în țara noastră o cultură intensivă agricolă și zootehnică în care creșterea animalelor să-și reia ritmul de odinioară, precum și la o industrializare a produselor agricole și animale. În aceste condițiuni vom avea randamentul economic cel mai ridicat spre binele și prosperitatea întregului popor.

Ultimile pagini relative la comorile prețioase de potențialitate biologică ale țărănimii române, merită în deosebi să fie subliniate.

Studiul acesta prin cuprinsul lui devine interesant agronomilor, medicilor veterinari, silvicultorilor, geografilor, naturaliștilor, învățătorilor și tuturor celor ce urmăresc frământările economice ale României de astăzi.

Prof. univ. DR. AR. GRĂDINESCU

Cluj, 25 Septembrie 1946

CUVÂNT ÎNAINTE

Din negura vremurilor și până în zilele noastre se constată că omenirea s'a găsit necurmat în luptă aprigă pentru satisfacerea necesităților de hrană.

Oamenii, s'au năzuit veșnic să câștige prin orice mijloace posibile darurile pământului și să le exploateze pentru un trai cât mai bun fără să aibă conștiința încărcată că plus binele a fost câștigat prin răul provocat altor semenii.

Țara Românească a fost în decursul secolelor pământul răvnit de poftitorii traiului bun fără muncă și acest pământ constituie și azi ținta popoarelor nemulțumite cu ceia ce le dă resursile lor proprii.

Poporul Român divizat multă vreme în provincii încălcate și învrăjbite nu a avut nici forța nici răgazul a-și da așezări gospodărești de pe urma cărora să-și croiască o altă viață decât aceea de slugă la stăpân rău.

Pământul bogat al Țării Românești —, poate cel mai bogat de pe glob, adăpostește astăzi pe cel mai sărac locuitor din Europa. — Românul este sărac în țară bogată, dar nu din vina lui ci din vina acelor cari au exploatat bogățiile României pentru sațiul lor propriu.

Țările Europei industriale în deosebi s'au dedat față de noi la o exploatare colonială a bogățiilor dusă până la secătuire și au aruncat în mizerie și în sărăcie un popor spoliat de moștenirea și bunurile lui inalienabile.

Vremuri se duc, vremuri vin, numai pentru noi românii ele rămân aceleași de totdeauna în proptă și în vrăjmășie perpetuă cu avanul destin.

A venit marele război din 1939-1945 dar și acesta în perfectă consonanță cu trecutul, a mai dat naștere pe deasupra în țările din Europa industrială și în particular în Germania unor idei economice absurde resuscitate de orgoliu național altoit pe cel mai exclusivist egotism de rasă.

Nu de teamă că planurile economice de viitor ale acestor economiști peste cari au trecut deja vremurile, acope-rindu-i cu vălul nepăsării, nu de teamă că acele planuri fău-

rite fără pic de simț umanitar ar putea deveni vre-odată realizabile, îndrăznesc să public acest studiu, ci din motivul binecuvântat de a arăta lumii întregi și poporului român în primul rând, robia economică sub care am trăit depe urma Europei industriale.

Poporul român trebuie să cunoască în mod amplu și documentat trecutul său cu toate suferințele și cu tot amarul de răutăți pentru ca să poată apoi desprinde clar, logic, și definitiv luminișul drumului pe care trebuie să-l urmeze în viitor.

Poporul Român nu mai poate accepta cel puțin de aici înainte să fie încadrat la o muncă de sclav după idei economice aventuriere și să muncească exclusiv în beneficiul celui mai tare —, fie acesta un așa zis popor stăpân.

Poporul Român își cere dreptul la un trai mai bun în concernul celorlalte națiuni și nu vrea nimic mai mult decât să fie lăsat în pace ca să-și croiască o viață omenească, iar capitaliștii de oriunde trebuie să înțeleagă că a sosit momentul când exploatarea bunurilor și a pușinelor bogății ce ne-au mai rămas nestoarse, nu mai poate fi tolerată oreari ar fi lozincile sub cari și-ar ascunde prădalnicile gânduri.

Poporul român este un popor de țărani agricultori, cari frământă brazda pământului, pentru scoaterea belșugului, de-aceia trebuie să fie încadrat într'o muncă dreaptă de agricultură progresivă, într'o nouă și viitoare organizare economică a Europei.

Suntem datori să luptăm demn, onorabil, cu curaj și cu energie contra tuturor intențiilor de asuprire a neamului nostru, pe care-l vrem așezat în drepturi alături de celelalte neamuri din Europa.

Fiecare dintre noi să ne împlinim această datorie.

Țara Românească trebuie așezată și îndrumată spre o agricultură intensivă, cu predominanța creșterii și exploatării animalelor, precum și printr'o industrializare a produselor agricole și animale.

Numai în aceste condițiuni vom avea randamentul economic, capabil de a promova prosperitatea poporului, pentru care se năzuie străduințele noastre de ieri, de azi și de totdeauna, binecuvântând clipa, când sacra dorință, ce animă toate inimile Românilor, va deveni realitate nemijlocită.

AUTORUL

De la bucolicele Virgiliene la cerealismul moșieresc.

I

- «Popoare în primejdie să cadă în supărare pentru hrana lor».
- Tratatul dela Adrianopole deschide epocă nouă în Principatele Române.
- Prețul cerealelor mărește suprafața de cultură a pământului.
- Transoceanul începe dictarea prețurilor la cereale.
- Solii capitalismului apusean au sosit în Principatele Române.

S'a scurs timp mult, de când Principatele Române — Moldova și Valahia —, au fost miluite cu libertatea comercializării producției agricole—prin tratatul dela Adrianopole, încheiat în anul 1829.

Dealtfel și cu câțiva ani înainte, prin convenția dela Akerman din 25 Sept. 1826, Sublima Poartă acorda un fel de libertate de comerț Principatelor Române, îngrădită însă și aranjată, după cum îi dictau interesele.

Convenția dela Akerman scria: «Se acordă libertate de comerț Principatelor Române pentru toate produsele solului, afară de furniturile datorate pe fiecare an Sublimei Porți, provinciile acestea fiind ca niște grânare ale sale».

Turcii considerau pe atunci Principatele Române ca niște grânare ale lor, un fel de magazie ineputabilă, cu roboți supuși, de unde își scoteau hrană bună și aleasă.

Pe vremea aceia Principatele Române erau grânarele Turciei, dar tratatul dela Adrianopole desființează toate furniturile obligatorii față de Sublima Poartă.

Iată ce spune tratatul în această privință: «Sublima Poarta renunță cu totul și pentru totdeauna la drepturile sale pentru furniturile din Valahia și Moldova, cari vor fi scutite de a procura grânele și celelalte produse, oile și lemnele de construcție, ce erau obligate a preda înainte vreme».

Prin acest tratat dela Adrianopole, Principatele Române

scapă de sub opresiunea comercială turcească și intră pe încetul și pe nesimțite sub stăpânirea și exploatarea Europei industriale.

Această libertate de comerț a Principatelor Române a ieșit de altfel din angrenajul de interese al celorlalte Mari Puteri europene, cari doreau să se înfrupte și ele din belșugul Principatelor Române.

Principatele Române erau manevrate numai în felul și în forma, în care se învâртеau interesele Marilor Puteri. Aceste interese ale Europei de Vest și Centru au dictat hotărîrea, de a scoate Principatele Române de sub exploatarea comercială exclusivă a Sublimei Porți.

Până la 1829, Principatele Române n'aveau dreptul la vânzarea producției pământului decât negustorilor turci, pe prețuri mici și neînsemnate.

Locuitorii Principatelor Române erau în trecut sclavii imperiului turcesc și lucrau pentru bunul traiu al poporului turc și pentru asigurarea hranei lui aleasă și îmbelșugată.

Munca românului era mereu hăituită prin amenințările dese și furioase ale Sublimei Porți, care cerea hrană tot mai multă pentru locuitorii săi. Amenințările Sublimei Porți se resfrângeau nu numai asupra poporului, ci și asupra domnitorilor și conducătorilor Principatelor, cari trebuiau să aibă o deosebită grijă pentru strângerea bunătaților și canalizarea lor în norocita Turcie.

Un exemplu foarte mult grăitor, de modul cum era exploatat poporul român din Principate în vechime de către stăpânii turci, îl găsim în hatîșeriful pentru pronomiile Moldovei, trimis lui Grigore Ghica Vodă la 4 Noembrie 1774 de către Sublima Poartă, care printre altele ordonă următoarele: «Raiaua Moldovei să nu ascundă oile, cari sunt de vânzare și să fie priveghere Domnilor, ca să trimită mulțime de oi la Tarigrad, nevânzându-le în alte părți, decât numai la negustori, cari vor să le aducă la Inalta mea Poartă.

Poporul să nu lenească a lucra și a semăna, nici să ascundă zachereaua, care o au de vânzare, ca și ei să câștige și locuitorii din norocita cetatea mea, să nu cadă în supărare pentru hrana lor».

Dorinți și porunci de felul acesta, încadrate în amenințări s'au mai repetat în hatîșeriful Sultanului Abdul Hamid la 1784, apoi în firmanul din 1792, precum și în firmanul pentru Moldova și Valahia din 1802.

Erau obligațiunile poporului român față de stăpânul său turc, pe cari trebuia să le îndeplinească cu o deosebită grijă, fiindcă altfel supărarea turcului se deslănțuia asupra țării cu consecințe grave și urâte.

Cum putea dar să se desvolte poporul nostru să-și croiască temelie de gospodărie trainică, dacă întreg produsul muncii sale trebuia predat altui popor, care era mereu în primejdie «să cadă în supărare pentru hrana lui»?!

Românii din Principate înainte de 1829, când au fost mi-luiți cu libertatea comercializării produselor pământului, n'a-veau interesul să intensifice munca pământului, pentru a obține producții mari și pentru a creia surplusuri, fiindcă nu li se dădea posibilitatea de comercializare liberă.

Karacsay scrie în 1817, că Moldovenii și Muntenii lucrează câmpurile numai cât le trebuie, pentru a-și plăti birurile și a-și asigura o sărăcăcioasă hrană.

Ce interese avea românul să-și epuizeze puterile într-o muncă intensivă a cultivării pământului, când era știut, că producția îi este confiscată sau plătită cu prețuri de nimic și dusă pentru domolirea poftei de hrană a stăpânului turc. Românul producea numai atât, cât avea nevoie pentru hrana familiei sale. Dar și aceste puține cereale pentru sărăcăcioasa sa hrană, erau ascunse în așa numitele «gropi de pâine», în cari își strângeau țăranii hrana pentru vremuri grele, ca să nu poată fi descoperită și confiscată de către stăpânii turci.

O groapă în pământ era locul, unde românul din Principate își ascundea rezervele de hrană pentru casa și odraslele lui, pentru că altfel poporul nesățios, veșnic în «supărare pentru hrana lui», nu avea nici îndurare și nici nu-l interesa, dacă copiii românului vor avea și ei ce mânca, pentru a-și ține zilele sau vor muri de foame.

Omul a fost fiară față de om, semenul său, construit din aceiași carne și aceleași oase. Mila și îndurarea sunt cuvinte de evanghelie, însă niciodată nu pot fi însușiri pentru om, care nu este înzestrat cu astfel de sentimente și nici nu și le-a putut însuși prin cultura vremii.

Sentimentele de fiară, pofta de ucidere, de opresiune, de chinuire a omului față de semenul său om, sunt caracteristicele tuturor epocilor, indiferent dacă a fost epocă de viață primitivă sau epocă de cultură, ajunsă la culme.

Egoismul popoarelor, de a-și aduce belșug pentru traiul

bun, le-a întunecat mințile și judecata dreaptă și prin lupte, cari au fost totdeauna și nu se vor sfârși atâta vreme, cât va exista omenire pe pământ, au smuls dela cel mai slab puținul său de hrană, pentru a creia pentru ele belșug și trai bun..

Tăria poporului român le-a învins pe toate și a dăinuit peste veacuri, ridicându-se din ce în ce, tot mai puternic și mai cătrănit, pentru a înfrunta năvala de poște nesăturate și veșnic râvnitoare, ale altora.

Putem spune cu drept cuvânt, că tratatul dela Adrianopole a fost pentru Principatele Române o importantă răscruce economică.

Înainte de acest tratat, pământul Principatelor Române nu era cultivat și muncit, pentru că nu exista interes, ci era mai mult lăsat câmpie pentru pășunatul animalelor.

Tratatul dela Adrianopole este însă o încheiere sau mai bine zis începutul sfântului epocii pășunatului și începutul adevărat al epocii cerealiste, care a dominat tot timpul și domină și astăzi încă din plin în special regiunile Vechiului Regat.

William Wilkinson, consul englez în Principate scrie în 1820, că abia a 6-a parte din vastele și mănoasele câmpii ale Valahiei și Moldovei erau cultivate și încă și acestea doar cu porumb, orz și cânepă.

Mai departe spune, că Valahia și Moldova sunt bogate în vite de tot soiul și că în fiecare an ele au trimis la Constantinopole 250.000 berbeci și 3.000 cai, iar în celelalte țări în afară de un număr mare din aceste două soiuri, încă un număr mare de boi, cari sunt vânduți cu câștiguri mari. Creșterea de animale, pe acele vremuri era în plină dezvoltare, pentru că pământurile rămăneau necultivate și pășunile întinse și nesfârșite hrăneau turmele de animale de tot soiul și neîntrecute în frumusețea lor.

Hrana din belșug menținea rasele frumoase de animale, cu cari multă vreme s'au mândrit Principatele Române, stârnind pe lângă admirație și multă invidie din partea altor popoare.

Numai a 6-a parte din pământurile mănoase ale Principatelor se cultivau, adică numai atât, cât trebuia poporului pentru hrană, cât și un mic surplus, pregătit mai mult pentru a fi confiscat de turci, decât cumpărat fiindcă negustorii turci aveau obiceiul rău să plătească, cât vroiau și numai când vroiau și această plată o făceau adeseaori cu monedă falsă.

În 1828, Melegghi scrie următoarele: «Cel mai mare comerț

al Moldovei consistă în vite. Districtele Dorohoi, Iași Tutova și Fălciu exportă un număr mare de vite cornute în Germania și Austria. Armata celor două țări cumpără mii de cai. Oile se vând în Turcia, lâna și pieile de miei se exportă pentru fabricile din Austria și Germania. Iată dar Moldova, furnizoare importantă de animale și produse, a țărilor din Centrul Europei.

În principatele Române nu erau drumuri și șosele înainte de regulamentul organic și nici căruțe bune, așa că nici n'ar fi fost posibilă o comercializare a cerealelor prin transportul cu căruțele în țări străine și la depărtări mari. Dealtfel nimeni nu și-a dat silință să construiască drumuri, nefiind interes, fiindcă până în 1826 comercializarea produselor solului în Principate era șicanată și împiedicată.

Ionescu dela Brad scria târziu la 1857, «că nefiind drumuri, nefiind căruțe decât de lemn, fără nici un cui de fier, nu se puteau vinde și transporta cereale din țară».

Poporul român din Principate nu mai avea de altfel interes să transporte cerealele cu căruțe pe drumuri lungi în țările importatoare din Europa Centrală, fiindcă întreaga canalizare a acestor cereale se făcea spre porturile dunărene.

Cale ferată și avantajele ei nu existau pe acele vremuri, fiindcă abia pe la 1860 construiesc englezii cea dintâi linie ferată din România între Cernavodă și Constanța, pe o distanță de 63 km. și numai la 1869 se construiește linia Giurgiu-București. Cu animalele era lucru mai ușor. Ele se mânau pe jos, pe drumuri nepietruite, foarte bune pentru acest scop, până la Danzig, Riga, Budapesta, Viena și în toate târgurile Poloniei. Mânarea animalelor pe jos în țările importatoare s'a practicat până în timpurile noi. Gh. Maior scrie, că pe la 1870-1880 vitele noastre de Moldova și mocănițele ajungeau pe jos până pe litoralul Balticei, la Thorn și Danzig, fără să slăbească sau să sufere de picioare.

Bois le Comte scrie în 1833, că fiecare familie de țărani are de obicei 4-5 boi, 2-3 cai și 14-15 oi. Dacă acesta era adevărul adevărat, oare se poate un ideal mai mare, pe care să-l fi dorit un țăran pe acele vremuri, când țăranul de astăzi s'ar simți extrem de fericit în starea fratelui de acum 110 ani?

Este de presupus că tuturor acestor cronicari ai vremurilor de demult, străini de țara românească, nu li se poate acorda decât un crezământ aproximativ, fiindcă cifrele date de ei cât și comentariile lor nu sunt rezultatul unor cercetări și a

unei cunoașteri mai adânci a vieții poporului român și în special al traiului țărănimii depe acele vremuri. Deaceia există și contradicții destul de puternice între diferiții povestitori ai timpurilor, străini, așezați provizoriu sau în trecere prin Principatele Române. Fiecare a văzut lucrurile diferit.

Incontestabil, că numărul de animale era foarte mare în raport cu densitatea demografică din Principate. Animalele creșteau în deplină libertate pe pășunile naturale și sălbatice.

Viața țăranului era și ea înfășurată într'un cadru de primitivitate, fără gospodării întemeiate pentru un rost mai lung, din cauza năvălirilor popoarelor nesățioase și a războaelor puștiitoare, cari se țineau lanț.

Trebue să credem și să admitem, că mulțimea de animale prin producția lor ofereau poporului român un trai mulțumitor, cel puțin din punct de vedere al hranei și îmbrăcăminteii. Totodată comercializarea animalelor și a produselor aducea unei părți din populație frânturi de belșug trecător. În Pădurile Olteniei se creșteau și se îngrășau porci, cari apoi se vindeau în țările Europei de Vest și Centru. Turcilor nu le trebuiau porci și carne de porc, deaceia românii găseau o rentabilitate în creșterea porcilor, nefiind expuși la confiscări sau la cumpărări pe prețuri derizorii de către turci. Negustorii turci și armeni aveau însărcinarea să aprovizioneze Sublima Poartă cu grâu, mei, oi, miere, ceară, pește, boi și cai pentru armată.

Tratatul dela Adrianopole, a schimbat completamente și viața patriarhală a poporului român și modalitatea de exploatare a pământului, arându-se și semănându-se întinderi tot mai mari și desființându-se prin aceasta mănoasele pășuni, pentru a se cultiva cereale și în special grâul, cerut de către țările industriale ale Europei.

Comisiunea agricolă a județului Ilfov în raportul înaintat Ministerului de Interne la 1862, face următoarele constatări: «Până la 1832, spune raportorul Scărlătescu, agricultura se făcea fără nici un sistem, fiindcă nu avea alt scop, decât procurarea nutrimentului necesar la existența agricultorilor, căci o recoltă mai abundentă peste trebuință nu servea la nimic, fiind poprită exportățiunea cerealelor. Până la 1832 glăsuște raportul mai departe, erau porci mistreți în pădurile depărtate numai la o poștă de București. Locurile, pe cari nu se aflau păduri, ci numai câmpii, erau suhaturi, cari serveau la îngrășatul vitelor. Prin suhaturi, scrie raportul, pășunau o mulțime de vite

pământene și austriace, chiar pe atunci comerțul vitelor fiind cel mai de căpetenie din țară. Astăzi, spune mai departe raportul, toate suhaturile s'au desființat, pădurile s'au tăiat și s'au transformat în locuri de arături.

Iată deci, că pe pășunile și câmpiile întinse ale Valahiei, își ingrășa și Austro-Ungaria vitele cumpărate dela pământeni și lăsate mai departe la pășune, pentru a le mîna apoi la ea acasă.

Aceste pășuni bogate au dispărut odată cu deschiderea largă a posibilităților de valorificarea cerealelor și odată cu pătrunderea țărilor industriale pe piețele Principatelor Române. Pășunile s'au transformat în terenuri cultivate cu cereale, dispărând pe încetul animalele frumoase atât ale pămîntenilor, cât și ale austriacilor pofticioși.

În orice caz, era normal ca poporul român să urmeze acest drum de orientare economică și să treacă cu avânt și elan, la exploatarea unei agriculturi mai intensive și mai raționale, din moment ce i se oferea un deosebit avantaj asigurat cu prețuri excepționale, ce-i servea ca imbold și momeală.

Organizarea comercializării, pe an ce trece se intensifică și disciplinează, luându-se măsuri de ameliorare în operațiunile de valorificare.

Astfel la 19 Februarie 1836, Alexandru Ghica Vodă decretează orașul Brăila de portofranc. Acest lucru are o deosebită importanță economică, pentru că deschide poartă largă pentru canalizarea întregului surplus de producție agricolă românească. Anuarul Principatului Valahiei din acele timpuri spunea, că «Brăila a ajuns deosebit de căpetenie al negoțului muntean cu străinătatea. În timpul cel bun al anului, portul e plin de corăbii turcești, grecești, austriace, sârbești, franceze, engleze și rusești, cari vin să încarce tot felul de produse muntene, pe cari le transportă la Constantinopole, Genova, Marsilia și alte porturi din Mediterană».

Deosebit de avantajat, prețurile foarte convenabile, ca rezultat al concurenței diferitelor țări europene, după cum se vede, au dat avânt de exploatare intensivă pămîntului prin cereale, arîndu-se pășunile întinse și defrișându-se pe încetul și pe măsura posibilității întinderi mari de păduri.

N. Suțu spune, că dela 1838 până la 1849 s'a arat 1/3 mai mult din pămîntul țării, pentru că prețul cerealelor s'a înzecit aproape.

Cultivarea pământului în suprafețe cât mai întinse stătea în raport strâns cu prețurile oferite la cumpărarea cerealelor. Intrucât într'un interval de numai 10 ani, prețul cerealelor, după cum spune N. Suțu, s'a înzecit aproape, era normal să se deslănțuească aprigă ofensivă pentru arătura pământului în suprafețe cât mai mari.

Comisiunea agricolă a județului Ilfov serie în 1862 în raportul său, că până la 1832 prețul unei chile de grâu era de 15-20 lei, iar chila de porumb 5-10 lei și chila de orz 5-10 lei.

Din cauză că a lipsit o comercializare liberă și largă a cerealelor, prețul până la 1832 s'a menținut slab, neînsemnat și fără importanță. Idată ce s'a organizat și s'a intensificat procesul de comercializare al cerealelor din Principate, prin apariția pe piețele Principatelor Române a țărilor importatoare, concurența devenind tot mai activă, prețul s'a urcat din ce în ce tot mai mult.

Astfel după cum afirmă preotul Neagu în comisia de proprietari și țărani, instituită de revoluționarii din 1848, prețurile cerealelor față de acelea din 1832 s'au urcat mai mult decât de 10 ori. Preotul Neagu spune următoarele: «A venit vremea să vină Englezi, Francezi și alții și să deie câte 250 lei pe chila de grâu; 75, apoi 80 și chiar 90 lei chila de orz. Acuma, care de care din proprietari silesc să-și deșarte magaziiile de produse și să-și umple casele cu aur și argint. Acum ce fac proprietarii, când își văd casele pline de avere? Aleargă ziua și noaptea, a mai găsi un petec de pământ, să-l răscumpere».

Iată ce urcare colosală de prețuri în răstimp de abia 16 ani. Această urcare de prețuri, care nu era altceva decât o consecință normală a cererilor tot mai mari din partea țărilor industriale, îndreptăteau pe deplin pe locuitorii Principatelor și stăpânitorii pământurilor, să treacă la o intensificare tot mai accentuată a exploatării pământului prin cereale. Acesta este secretul, care împingea poporul să are pășunile, să defrișeze pădurile și să părăsească creșterea vitelor.

Rentabilitatea culturii cerealelor, creată prin concurența comercială a țărilor industriale importatoare, era foarte însemnată, deaceia exista un deosebit interes, pentru a pune în cultură o întindere de pământ, cât mai mare. Rentabilitatea puternică făcea pe marii proprietari, după cum spune preotul Neagu, să alerge ziua și noaptea, ca să mai găsească un petec de pământ și să-l răscumpere, pe care apoi să-l cultive cu cere-

ale, din vânzarea cărora să-și umple casele cu aur și argint. După cum se vede prețurile mari îndemneau pe cei, cari stăpâneau pământul în Principate, să cultive tot ce se putea cultiva, să are pășunile, să defrișeze pădurile, numai și numai să-și poată creia întinderi de cultură cât mai mari, pentru realizarea de câștiguri însemnate și aducătoare de trai bun.

Dealtfel statistica timpului ne arată modul, cum a evoluat cultura suprafețelor de pământ din Principate, în diferite epoci.

De unde în 1837/38 se cultivau abia, 1,048,200ha. din suprafața totală a Principatelor, la 1862, adică după 24 ani, se ajunge la 2.197.000 ha. adică mai mult decât dublu, iar la 1875 se ajunge la cultivarea a 3.664.000 ha. adică suprafața de cultură se mărește în 13 ani cu 1.447.000 ha.

Epoca dela 1837-1875, adică timp de 38 ani, a fost cea mai activă epocă de cultură cerealistă, prin faptul că se pune în exploatare nouă o întindere de teren de 2.625.800 ha., adică de 2 ori și jumătate mai mult, ceiace revine câte 69.100 ha. pe an în plus, față de fiecare an precedent. Prețurile mari și de bușeul permanent asigurat, dictau această nemai pomenită intensificare în cultivarea pământului în Principate.

656541
Ion Brătianu în ședința Parlamentului din 17 Februarie 1861, spune următoarele: «Anul trecut este știut, că au intrat 8 milioane galbeni în țară numai pe grâu și porumb și este știut, că din an în an producția progresează repede la noi, căci anul acesta s'a semănat mai mult ca anul trecut și în acela mai mult decât în anii de mai înainte; bucatele s'au vândut mai bine; banii au intrat în țară, cu toate acestea criza n'a încetat a ne bântui».

Ion Brătianu cu drept cuvânt aștepta o îmbunătățire economică, în urma exportului de cereale, și este cuprins de mirare, cum de țara este bântuită de criză fără sfârșit, cu toate că în ea intră milioane multe de galbeni.

Ion Brătianu constata un fapt dar nu-l explica. Criza cea mare se desgolea însă în fața tuturor prin mizeria țărânilor, care în loc să iasă, se cufunda tot mai mult în sărăcie din cauza cerealismului. Holdele creșteau dar pășunile și vitele se închirceau.

Pătrunderea grânelor românești în comerțul european, produce o scădere de prețuri în țările importatoare, consecință de care se resimția nu numai puțin și Rusia.

Astfel în Anglia în perioada dela 1816-1820, fiind țară in-

trată adânc în industrializare, se plătea o tonă de grâu cu 364 mărci, pe când în Germania a cărei industrializare intensivă, a început numai între 1845-1870, se plătea în epoca dela 1816-1820 abia cu 206 mărci tona de grâu, iar în Franța cu 265 mărci.

În perioada dela 1831-1840, după ce Principatele Române au intrat în comerțul european cu crizele sale, prețurile au scăzut destul de simțitor, în toate cele trei țări arătate mai sus.

În Anglia scăderea prețului tonei de grâu, a fost provocată și de grâul din Transocean.

Astfel, în 1860, Anglia importa 3,1% din totalul importului său de grâu din Transocean, în 1880, 20,6%, iar în 1910 45,7%.

Scăderea prețului grâului în Anglia decurge foarte rapid, ajungând astfel în perioada dela 1876-1880 la 206 mărci, pe când în Germania în această perioadă prețul era 211 mărci, iar în Franța 229 mărci. Iată un proces foarte important, care va explica absolut clar evoluția comerțului mondial cu grâu și în general cu cereale. De unde în 1820 Anglia plătea grâul cu 364 mărci tona și Germania numai 206 mărci, se ajunge ca la 1876-1880 să plătească Anglia grâul cu numai 206 mărci, înregistrând deci o scădere dela prețul din 1820 de 158 mărci la tonă, pe când Germania urcă dela 206 cât plătea tona de grâu în 1820 la 211 mărci în 1876-1880.

Explicația acestui proces constă în faptul, că Transoceanul a pătruns cu grânele și cerealele sale în primul rând în Anglia.

Comerțul cu cereale a țărilor din Transocean a produs o puternică concurență țărilor dunărene și în special României, provocând crize agricole periodice.

Transoceanul cu începere dela 1875 pătrunde tot mai masiv cu cerealele sale în Europa, deaceia prețul grâului scade în mod accelerat pe piețele europene.

Aceste scăderi de prețuri încep însă a avea oarecari repercusiuni și asupra rentabilității producției de cereale din România, ceea ce face, să se încetinească avântul în ce privește punerea în cultură a noui suprafețe de teren.

Din cauzele arătate mai sus, cu începere dela 1875, suprafețele terenului de cultură încearcă un mers mai încetinit. Totuși dela 1875-1905 adică în decurs de 30 de ani, suprafața arabilă ajunge la 5,268.900 h., mărindu-se deci în acest interval de 30 ani cu 1,549.900 ha., ceea ce revine pe fiecare an câte 51.663 ha. în medie față de fiecare an precedent.

Cu începere dela 1850, cumpărările de cereale din Principate au căpătat un caracter de concurență foarte activă între țările Europei industriale și astfel exportul din Principate s'a dezvoltat foarte intens.

Statistica ne spune, că exportul românesc de cereale era la 1866 de 547.000 tone în valoare de 116,500.363 lei aur. La 1876, adică în curs de 10 ani, exportul de cereale a crescut la 1.205.511 tone, adică cu 658.511 tone în plus, având o valoare de 235.288.000 lei aur, ceea ce înseamnă mai mult decât dublu, atât din punct de vedere al cantității cât și ca valoare. Creșterea exportului se ridică pe fiecare an în acest interval cu 65.851 tone, ceea ce înseamnă că scurgerea producției se face în mod normal și se stabilește un raport și un echilibru normal între cultură și valorificare.

Dela 1876-1896 adică în curs de 20 ani, exportul de cereale ajunge la o valoare de 324,000.000 lei aur. De unde în perioada dela 1866-1876 revenea pe fiecare an un export în valoare de 23.525.628 lei aur, în perioada dela 1876-1896 revenea numai 16.200.000 lei aur.

Iată cum se justifică de perfect încetinirea procesului de cultivare a pământului prin noui suprafețe.

Această operațiune este strâns legată de posibilitățile de valorificare, de existența debușeului și de rentabilitate. Prețul grâului scade mult în țările importatoare în acest timp, ceea ce justifică și scăderea exportului românesc.

Deschiderea și deschiderea canalului de Suez la 1869 aduce o surpriză importantă Angliei și explică în parte scăderea prețului la grâu, prin scurtarea drumului spre Indii.

Prin canalul de Suez se scurgeau cerealele Americii, grâul Indiei și al Rusiei, cari se întâlneau pe piețele din Apus, pricinind o bruscă scădere de prețuri. Prețul grâului din țările importatoare scăzând mereu, din cauza abundenței prea mare pe piață, a dictat încetinirea exportului românesc și a oprit pușcarea în cultură de terenuri prea întinse.

Țările industriale fără îndoială, că aveau nevoie de cantități tot mai mari de cereale, pe măsura exodului de populație la orașe, în baza avântului industrial tot mai accentuat.

Deci normal ar fi fost și așa s'a și crezut, ca cumpărările de cereale din Principate să fie tot mai active, prețurile tot mai mari și concurența tot mai accentuată între țările importatoare.

A intervenit însă faptul neprevăzut, prin intrarea în acți-

une a țărilor transoceanice cu enorma lor producție, oferită la prețuri convenabile piețelor europene. Calculele Europei industriale se rezumau numai la rentabilitatea cumpărăturii și nu scontau prevederi politice într'un viitor îndepărtat. Țările transoceanice intră în acțiune pela 1860-61, însă cantitățile de cereale aduse pe acele vremuri pe piața Europei, nu puteau prezenta nici importanță, nici însemnătate, fiindcă erau prea reduse.

Odată însă cu construirea liniilor ferate în preerie cu începere dela 1865 și după accesul navigației cu aburi pe ocean la 1875, începe o concurență foarte activă din partea țărilor transoceanice pe piețele europene, (nu numai în privința cerealelor, ci și prin exportul intens de cărnuri conservate și produse animale).

Începând dela această dată — 1875 —, importanța cerealistă a României merge în declin, fiindcă Europa industrială a întors ochii spre țăările transoceanice, cărora le-a deschis de bușeu larg și piață liberă.

De acum înainte țăările transoceanice vor dicta prețurile cerealelor în Europa tot timpul, după cum le-au dictat fără considerare până la izbucnirea războiului din 1939. Țările agricole europene au intrat în decadența exploatării agriculturii și în permanente crize agricole, din cauza imposibilității unei valorificări rentabile și din lipsa de bușeu asigurat.

Acest proces de transformarea pășunelor din Principatele Române într'o exploatare puternică și exclusiv cerealistă într'un timp așa de scurt, a avut repercusiuni foarte însemnate asupra creșterii animalelor de tot soiul.

Animalele frumoase, admirate așa de mult de călătorii străini prin Principatele Române, au dispărut odată cu arătura pășunelor bogate.

Europa agricolă și în special România, a fost împinsă astfel pe încetul într'o sărăcie lungă și grea de către Europa industrială, pentru că această Europă industrială i-au redus posibilitățile de canalizarea producției pe prețuri convenabile, preferind producția transoceanică.

Egoismul materialist a pus o pânză deasă peste ochii Europei industriale continentale și n'a lăsat-o să vadă și să prevadă viitorul, care avea să se întoarcă în contra ei cu vehemența cuvenită.

Țările transoceanice au luat avânt, s'au ridicat și s'au întă-

rit economicește, iar Europa a slăbit în general prin sărăcirea Sud-Estului agricol.

Atâta vreme cât interesele Europei industriale duceau la acoperirea necesităților alimentare ale populației din orașe, învățată să trăiască din belșug și atâta vreme cât producția transoceanică n'a intrat în Europa, era concurență mare în porturile românești și era o deosebită activitate comercială.

Odată cu intrarea Transoceanului în Europa, această activitate comercială și concurență între țările industriale în porturile românești scade din ce în ce tot mai mult.

În felul acesta prin înlăturarea treptată dela import a producției din Sud-Estul Europei agricole, se încheie acea așa zisă epocă de aur din Principatele Române, care a adus belșug, bogăție și aur boierilor români, pentru susținerea vieții destrăbălate în marile orașe ale Apusului. Țărănimea în schimb s'a săbătut în aceeași mizerie și sărăcie, exploatată de către boieri și arendași.

Europa industrială importătoare de cereale vroia să profite pe deplin și de operațiunea de comercializare propriuzisă a cerealelor din Principate, pe care n'au lăsat-o în mâinele românilor ci au exploatat-o prin comercianții lor și cu capitalul lor, pentru ca astfel operațiunea să fie completă.

Istoria ne spune, că odată cu începutul libertății comerțului de cereale din Principatele Române, apar solii capitalismului apusean, ca comercianți de cereale și împrumutători de bani. Incepe deci exploatarea indirectă a Principatelor Române de către îmbelșugata Europă industrială.

În 1830 vine Sacchiari Derussi, Mihail Daniel și Halfon; în 1834 vin Germani; în 1837 vin frații Elias; în 1848 vine Hillel și Iacob Marmorosch. Toți aceștia reprezentau pe «homo-economicus», care nu cunoaște, nu-l interesează și nu aude durerea și necazul nimănuia, pentru că-l frământă numai interesele lui proprii.

Europa industrială continentală orbită timp de 80 ani, a deschis piață largă producției transoceanice și a lovit cu intenție, cu interes și cu bună știință Europa agricolă, tocmai pentru a împiedica valorificarea producției Europei agricole și a atrage o cât mai abundentă producție transoceanică.

Să ne întrebăm, oare puteau Țările Românești rezista în fața acestei situații? Puteau Țările Românești, aduse de către Europa industrială la un cerealism exagerat și lăsate apoi în

voia sorții, prin închiderea piețelor de valorificare, să se desvolte economiceste și să iasă din sărăcie?

Răspunsul este categoric, precis și clar, fiindcă rezultă din concluzii ferme. Țara Românească era condamnată să se sbată în sărăcie la remorca Transoceanului și a Europei industriale și să îndure mizeria cu tot lanțul ei de consecințe.

Țăranul român a fost și a rămas robul Europei industriale și cerșetorul, care s'a mișcat tot timpul în fața Europei industriale, să i se deschidă piață și să i se dea posibilitatea pentru valorificarea producției sale, măcar la prețul de producție.

Europa industrială a fost surdă și a fost oarbă și n'a vrut nici să audă văicărelile plângătoare, nici să vadă mizeria și sărăcia Europei agricole și în special a României, care se îneca în producția ei cerealistă, râvnită așa de mult altădată de către acea Europă industrială.

Interesele alimentare ale Europei industriale au fost împlinite de către producția masivă a Transoceanului, pe care o găsea mai aproape de porturile ei.

Europa industrială a transformat Țara Românească în țară cu exploatare exclusiv cerealistă, prin ofertele de prețuri mari din trecut, ca să-i mărească pofta de intensificarea producției și pentru ca s'o părăsească imediat, ce a intrat Transoceanul în acțiune. România agricolă cerealistă a rămas să se sbată în sărăcia ei, până ce va fi răzbunată de vremuri, căci ele nu iartă pornirile răutăcioase și hrăpărete.

Tărănimea Română în luptă cu nedreptatea

II

- Străinii veniți în Principate fac Stat în Stat.
- Nesățioșii arendași «din trecut».
- Gândul celor șapte Puteri dela 1856.
- Jalba țărănilor dela 1857.
- «Inima neamului nostru e în grâne».
- «Revoluția se cuibărește în inimile oamenilor ca o scânteie în cenuse».
- Figuri de vajnici luptători pentru dreptate.
- «Desfătările boerilor și luxul femeilor —, țărânul le plătește».

Industrialismul a fost idealul Europei, care a deschis poftă popoarelor să dea luptă de concurență, luptă de întrecere. Anglia a fost prima țară, care a început de prin secolul al 18-lea o importantă acțiune de industrializare. Înainte de accentuarea procesului de industrializare, populația Angliei se ocupa cu agricultura cerealistă.

Abia din 1763 nu mai este exportatoare de cereale în stil mare. În cantități mici însă, s'au mai exportat cereale din Anglia, încetând completamente la 1792. Din acest an s'a interzis exportul de cereale și s'a permis importul, care până atunci era interzis. Industriile de lână în special luând avânt puternic, era nevoie de cereale în cantități tot mai mari pentru alimentația lucrătorilor din industrii. Numai în 1846 Anglia suprimă vama asupra importului de cereale.

Procesul de industrializare în creștere face ca în 1811 numai 32, 2% din populație, să se mai ocupe cu agricultura. Douăzeci de ani mai târziu adică în 1831, se găsesse numai 28, 2% din populație, cari se ocupă cu agricultura, iar astăzi mai sunt doar 5, 6% din populația Angliei, dedicată agriculturii. Această populație engleză industrială, pretențioasă de trai bun, organizată și din ce în ce mai impunătoare, trebuia satisfăcută, trebuia în primul rând bine hrănită. Lucrătorul industrial nu consimte să lucreze în aceleași condițiuni ca lucrătorul agricultor, ci pretinde o hrană substanțială și de calitate bună.

După J. B. Lawes, în timpul dela 1853—1860, cantitatea de $\frac{3}{4}$ din grâul consumat în Marea Britanie provenea din țară și numai $\frac{1}{4}$ era importat. După numai 20 ani, adică în timpul dela 1879—1886 situația era inversă, fiindcă numai $\frac{1}{4}$ din grâul necesar era furnizat de producția indigenă. Acest fapt se datorește tocmai exodului de populație rurală agricolă la orașe, reducându-se din lipsă de brațe muncitoare, suprafața cultivată cu grâu. Astfel suprafața cultivată cu grâu în Anglia, în perioada 1853—1860 a fost redusă cu 640.000 ha. până în 1886. Dealtfel și suprafețele însămânțate cu orz, ovăz, fasole și alte culturi de primăvară s'a redus cu 225.000 ha. De unde în 1874 suprafața însămânțată cu grâu era de 1.467.000 ha., ajunge în 1885 la 1.003.000 ha., iar la 1895 la numai 574.000 ha. În 1885 erau 3.396.000 ha. însămânțate cu tot soiul de cereale, pe când în 1895 erau numai 2.995.000 ha. La scăderea suprafețelor de cultură prin cereale contribuie și faptul, că grâul importat în Anglia din alte țări era mai ieftin ca grâul indigen produs în țară. În 1887 grâul rusesc se vindea pe piața Londrei cu 14 lei hl., pe când un hl. de grâu produs în Anglia costa 16 lei. S'ar crede, că prin părăsirea în parte a culturii de cereale, s'ar fi intensificat exploatarea și creșterea de animale, dar statistica ne spune, că în 1885 erau 6,597.964 vite cornute, scăzând până la 1895 la 6,354.326. În 1885 erau 26,534.600 oi, iar în 1895 25,792.200, deci o ușoară regresie pentru ambele spețe.

Prin exodul populației dela sate în industriile orașelor din Anglia, agricultura a rămas cu brațe puține și în situație de exploatare desordonată, pe când pretențiile alimentare cu produsele pământului s'au mărit. Anglia trebuia deci să recurgă la import de cereale din alte țări în cantitate masivă. Pentru acest scop ea face eforturi să descopere țările cu producție suficientă sau apte pentru o astfel de producție cerealistă mai însemnată.

Principatele Române, cari ar fi putut deveni grânare însemnate, erau în acest timp exploatare de către Turci, lucru ce nu conveneau nici Angliei, nici celorlalte puteri apusene. Tratatul dela Adrianopole aduce soluția cea bună, prin faptul, că acordă Principatelor Române absolută libertate comercială, lucru ce convenea de minune Puterilor europene. Agenții comerciali englezi imediat chiar, începând dela 1830, își fac apariția în Principatele Române, pentru organizarea cumpărării producției agricole, cât și pentru plasarea și vânzarea producției industriale din fabricile lor.

Pe lângă agenții comerciali englezi, mai vin în Principate o mulțime de comercianți din alte țări de diferite naționalități, cu gânduri profitoare de pe urma comerțului, ce se anunța foarte promițător.

Acești comercianți străini veneau și se așezau în Principatele Române, folosind toate mijloacele posibile pentru exploatarea poporului român, încă destul de naiv și nepriceput în acțiuni de comerț și de export.

Relativ la așezarea mulțimei mare de străini în Principate, scrie în 1840 I. Codru-Drăgușanu următoarele: «Străinii fac stat în stat, se înavuțesc în astă țară și-și rād de greutatea publice, sub scutul Puterilor respective, fără a suferi impunerea».

Iată caracteristica vremurilor de pe atunci, în toată goliciunea și în graiul adevărului adevărat.

Străini de Țara Românească veneau și se așezau cu scopuri comerciale în această țară, îmbogățindu-se prin munca și sudoarea poporului nostru, răzând și batjocorind greutatea interne ale Statului.

I. Codru-Drăgușanu spune, că străinii făceau stat în stat în țara noastră, fiindcă se găseau sub scutul împuterniciților din țara lor, cari le apărau interesele și-i socoteau în afara legilor Principatelor Românești, pe cari nu erau obligați să le respecte.

Principatele Române au fost bătaia de joc a țărilor industriale—Puteri Mari—cari prin trimișii lor, ne terorizau fără cruțare și fără jenă.

Ceva mai târziu, pe la mijlocul secolului al XIX ia avânt industrialismul în țările din Vestul și Centrul Europei, în special în Germania. Intre 1845—1880 se lansează foarte puternic industria metalurgică iar anul 1870 se poate socoti ca începutul erei capitalismului industrial din Germania. Și în aceste țări se întâmplă cum era și natural, acelaș exod de populație rurală în spre orașele cu fabrici, cari ofereau farmecul traiului bun și îmbelșugat. În Germania în 1816, dintr'un total de 24 milioane locuitori, trăiau din agricultură 18 milioane, adică aproape 80%. Este o situație asemănătoare cu a României de astăzi, căci și Germania acum 130 ani era țară cerealistă cu 80% țărani, muncitori de pământ. Odată cu industrializarea, populația agricolă în Germania se reduce tot mai mult, ajungând astfel la 1882, adică după 66 ani, dintr'o populație totală de 45.719.000 locuitori, să fie numai 18.000.000 adică 40%, cari

trăiau din munca pământului, din agricultură. În 1907 din 61.720.000 locuitori în Germania, numai 17.000.000 trăiau din agricultură adică abia 27%. Situația Germaniei din 1907 în privința aceasta, era aproape similară situației din Anglia dela 1831.

Țărănimea a luat drumul orașelor, a părăsit aerul curat al satelor și al câmpului și a intrat în fumul distrugător al fabricilor, numai și numai pentru a putea îndestula stomacul familiei și pentru a-și creia sie-și un trai îmbelsugat.

Rând pe rând se industrializează și celelalte țări din Europa de Vest și Centru, fiindcă industrialismul constituie un pas înainte în ridicarea economică a țării și un câmp prielnic pentru absorbirea surplusului de populație.

Țăranul din viața primitivă a lucrătorului de pământ, mulțumit cu hrană puțină și de calitate slabă, mulțumit cu primitivitatea adăpostului sărac, care oferea loc de odihnă oaselor sale, trudite de munca grea a câmpului, a trecut la viața de orășean, cu pretenții de ridicare pe treapta socială, cu adulmecări de cultură și deci îndreptățit la o hrană bună, aleasă și îmbelsugată. Aceste pretenții, cari se afirmă și se impuneau tot mai mult, nu puteau fi împlinite de o agricultură extensivă, lipsită de brațe și de raționalizare în exploatare. Deaceia țările industriale trebuiau să-și îndrepte ochii spre alte țări mai primitive, de unde să scoată hrană bună pentru lucrătorii lor din industriile aducătoare de belșug și venituri mari.

Principatele Române făceau parte din țările, de unde se putea scoate pâinea cea albă și bună. Prețurile plătite, erau considerate mari și stârneau lăcomia boierilor, proprietari ai întinderilor mari de pământ din țara Românească, deaceia a început o intensificare în exploatare, prin munca istovitoare a țăranimii.

În principatele române în acele vremuri intrau valori străine din ce în ce mai multe, însă se revărsau direct în pungile boierilor și arendașilor exploatare, fără ca țăranimea să se înfrupte din ele.

Înainte de asaltul Europei industriale asupra cerealelor din România, pământurile marilor proprietari serveau de pășuni și mai puțin pentru cultură de cereale fiindcă marii proprietari neavând posibilități de câștig de pe urma exploatării pământurilor, lăsau frâu liber tuturor, să-l folosească după voie. Odată însă ce s'a deschis debușeu rentabil pentru cereale, a început pe

lângă exploatarea intensivă, o formidabilă poftă de câștig, care a dus bineînțeles la îngrădirea libertăților de până atunci.

Țăranii, înainte de a se deschide pofta de aur și de argint a boierilor, aveau la dispoziție atâta pământ, cât puteau lucra și cât le trebuia pentru hrana lor și a vitelor.

După 1829 boierii, cari voiau să exporte cât mai mult, au făcut tot ce a fost posibil ca să se elibereze complet de orice îndatoriri față de țărănime. Regulamentul organic pus în aplicare în Muntenia la 1831 și în Moldova la 1 Ianuarie 1832, îi declară pe boieri proprietari exclusivi ai moșilor, chestiune de foarte mare importanță, fiindcă până atunci erau considerați simpli stăpânitori ai pământurilor, un fel de administratori—, proprietar fiind numai statul.

Regulamentul organic ține să lămurească și raporturile dintre boieri și țărani, bineînțeles în detrimentul țăranilor. Se hotărăște ca țăranii de pe moșiile boierilor să poată folosi $\frac{2}{3}$ din moșie, cu suportarea tuturor sarcinilor grele de muncă în favoarea boierilor. Țăranii erau nemulțumiți, fiind obișnuiți ca înainte vreme, înainte de regulamentul organic, să aibă pământ pentru lucru cât vor vrea și cât vor putea lucra.

După urbariul lui Moruzzi din 1805, țăranul moldovean era înzestrat de stăpânul său cu bogate întinderi de pământ, fiind obligat a-i da pentru aceasta numai zeciuială și 12 zile de «boeresc». După urbariul lui Moruzzi, fruntașii aveau 20 de fălci, mijlocașii 15 fălci și codașii 8 fălci.

O exploatare mai intensivă cerealistă era greu de făcut, fiindcă întinderile de pământ ale unui singur proprietar erau foarte mari și nu puteau fi cuprinse cu destul temei. Pe de altă parte rentabilitatea cultivării pământului cu perspective mari, a deschis pofta multor capitaliști, străini de țară în mare parte, pentru arendarea de moșii, urmând ca în acest fel să-și creeze venituri și să-și multiplice averile.

Boierii cu pământuri întinse aveau venituri foarte mari, așa că își puteau permite să-și arendeze moșiile, iar ei să ia drumul Apusului, unde orașele le ofereau o viață de lux în petreceri și huzur. Destrăbălarea însemna plăcere pe acele timpuri, lucru care nu se desminte dealtfel nici în epoca culturii de astăzi.

Astfel în locul boierului român, devenit apusean, a venit boală grea peste bietul țăran al Principatelor Române, au venit arendașii, cari au chinuit țărănimea în modul cel mai cumplit, până ce Dumnezeu i-a trimis leacul cel sfânt și a eliberat-o.

Spiru Haret în «Chestia țărănească» scrie următoarele:

«Proprietarii cei răi își arendează moșiile, cât pot mai scump, la arendașii luați ori de unde și merg de risipesc în străinătate banii, astfel scoși din țară».

Arendașii apar curând după descifrarea rentabilității culturii cerealelor prin libertatea de comercializare.

I. Codru Drăgușanu scrie la 1840 în corespondența lui din București, următoarele:

«Caționi greci, arendași de moșii, cari fără nici o crutare sug sângele bieților clăcași». Iată deci că la 1840, numai 10 ani dela libertatea de comercializare a cerealelor din Principate, erau deja mulți caționi greci, instalați ca arendatori ai întinderilor mari de pământ, cari au început o exploatare sălbatecă și fără milă, pentru a se putea îmbogăți cât mai repede posibil.

Înainte de 1908 erau arendate în Moldova 62% din moșiile dela 50 ha. în sus, iar în Muntenia erau arendate 62,48%, în Oltenia 49,84%, în Dobrogea 31,41%.

Radu Rosetti în «Pentru ce s'au răsculat țărani» scrie, că din 1,198.252 ha. teren cultivabil, posedat de proprietatea mare în Moldova, 733.994 ha., adică peste 62% erau arendate, parte la români (44%), parte la străini (56%). În Muntenia era aceeași situație.

Anuarul statistic din 1915—1916 arată, că 40% din suprafața mării proprietăți, era dată în arendă sau în dijmă.

Iată cum o mare parte dintre proprietari, în lăcomia lor nesățioasă încurajează înrădăcinarea străinilor pe pământul sfânt al strămoșilor.

A trebuit ca țărănimea să aleagă sau o viață mizerabilă de sărăcie, cu bordeiul plin de umbre de copii, diformați de foame sau o moarte demnă de om silit să-și cucerească dreptul la viață și la hrană pe pământul, apărat cu sângele strămoșilor, răsculându-se. După 1907 s'a elaborat legea, care oprește arendarea a mai mult de 4.000 ha. Din 1908 intră în acțiune obștiile de arendare, cari începe a înlocui pe exploatatorii arendași străini și nemiloși. Obștiile sătęști dealtfel au luat ființă la 9 Februarie 1904, însă cu activitate redusă până după revoluția din 1907. Dealtfel prin legea dela 6 Aprilie 1909 s'a hotărât, ca Statul, casa școalelor, județele, comunele, așezămintele de binefacere și cultură națională, nu pot arenda pământurile decât obștiilor.

După Dr. G. Creangă, țărani nu posedau în 1907 decât 34,18% din suprafața cultivabilă a țării, proprietatea mijlocie deținea 8,40%, iar proprietatea mare 57,40%.

Boierii și nesățioșii arendași în lăcomia lor, se întreceau să exploateze cât mai mult pământul, ce-l aveau în stăpânire, ca să îndestuleze astfel cu grâne Europa industrială, care plătea prețuri de licitație în porturile noastre dunărene și să lase flămândă populația de pe pământul strămoșesc. Nemulțumirile se accentuiază tot mai mult, căci bătaia de câștig se da pe spinarea lor. În aceste timpuri grele, parcă încep a răsări zori, prevestitori de zile bune pentru țărănimea română și în sufletul acestei țărănimi, încolțesc speranțe mari, alinătoare, cari îi prelungesc chinuitoarea răbdare.

Tratatul dela Paris din anul 1856 este nădejdea țăranilor, căci încearcă să impună conducătorilor României, principii de omenie și de tratament uman față de țăranul obidit. În art. 46 al tratatului dela Paris se spune: «Moldovenii și Muntenii vor fi cu toții deopotrivă înaintea dărilor și deopotrivă admisibili în slujbele publice. Toate privilegiile, scutirile și monopolurile, de cari se mai bucură unele clase, vor fi oborâte și se va proceda fără întârziere la revizuirea legii, care regulează raporturile între țărani și proprietari».

Nu din milă însă s'a gândit Europa la țărănimea română în 1856, când a introdus în tratatul dela Paris această clauză, ei numai și numai din cauză, că răskoalele țărănești nu-și mai găseau sfârșit și munca pământului lasa mult de dorit. Europa industrială se temea, că raporturile dintre boieri și țărani înrăutățindu-se mereu, se va ajunge, ca țăranii să nu mai lucreze și deci să se micșoreze producția, lucru ce ar fi avut consecințe neplăcute asupra alimentației lucrătorilor din Europa industrială, fiindcă, producția din Transocean încă nu era apărută pe piețele Europei.

Măsura luată prin tratatul dela Paris de către cele 7 Puteri, era deci pur și simplu o măsură de precauțiune, pentruca nu cumva să se găsească într'un moment dat Europa industrială în jenă de hrană, iar muncitorul său, învățat să ducă viață de belșug și trai bun, să nu cadă cumva în «suparare pentru hrana lui», ca și turcul dela 1774.

Au fost și naivi, cari au crezut, că Europa industrială a fost cuprinsă de o spontană omenie și că nu mai putea asista la suferințele țăranului român și acest lucru inclinau să-l creadă chiar țăranii, după cum se vede din jalba lor, înaintată divanului ad-hoc. Totuși cu simțul lor ascuțit, ei prindeau din vânt adevăratele gânduri și idei ale Europei industriale.

Țăranii sunt precauți și în jalba lor nu se grăbesc să aducă mulțumiri celor 7 Puteri, al căror gând îl știau și-l simțeau lucid. Deaceia în jalba lor, țăranii zic: «Dumnezeu și-a adus aminte de noi, dând în gând celor 7 Puteri, ca de astădată să fim și noi întrebați asupra păsurilor și durerilor, ce avem». Erau neîncrezători țăranii fiind-că își dădeau perfect seama cât de cu greu o vor scoate-o la capăt.

Ca să se poată aprecia și judeca mizeria și sărăcia, în care se zbătea țărănimea română pe acele vremuri, trebuie să se cunoască părți din acea istorică și memorabilă jalbă, care sună ca un plâns jalnic și rugător, menit să zgudue și sufletele de piatră, dar care nu a mișcat sensibilitatea tocită a fanarioților, stigmatizați de Filimon, în cartea sa despre ciocoii vechi și noi. Iată ce zic țăranii în jalba lor, cetită în ședința divanului ad-hoc al Moldovei la 18 Decembrie 1857: «Până astăzi toate sarcinile cele mai grele numai asupra noastră au fost puse și noi de niciunul din bunurile țării nu ne-am îndulcit. Biruri grele pe cap de om numai noi am plătit; oameni de oaste numai noi am dat; arendașilor, ca să ne sugă toată vlaga numai noi am fost vânduți; ispravnicii, judecătorii, privighetorii, și jandarmii, numai noi i-am ținut; clacă de voie și fără voie, numai noi am dat; băutură scumpă și otrăvită, numai noi am băut; pâine neagră, amară și udată cu lacrimi, numai noi am mâncat; oști, când au venit, noi le-am hrănit, noi le-am slujit, noi le-am purtat. Căci acel, ce avea puterea, țara-și părăsea și ne lăsa pe noi să ducem tot greul. Țara aceasta nici mine, nici măestrii, nici meșteșuguri multe ca alte țări nu are. Toată îmbelșugarea, brațele și sapele noastre o aduc. Cât e Dunărea de mare și de largă, curge râul sudorilor noastre, se duc peste mări și peste hotare, acolo se prefac în râuri de aur și de argint și curg iarăși înapoi, de, se revarsă în țara noastră. Iară noi din ele nici că ne îndulcim. Când ne-am jăluit, când ne-am tânguit, păsurile ne-am spus, ispravnicul ne-a bătut, jandarmul ne-a bătut, arendașul de moșie ne-a bătut, boierul ne-a bătut; cine a fost mai tare, acela era mai mare. Boul și vaca, munca osteneților noastre, nu știam, că sunt ale noastre; puiul și găina, laptele dela gura copiilor noștri, de multe ori cu nedreptul ni s'au luat. Lucrăm din primăvară până în toamnă, lucrăm de cum se ia omătul și până la îngheț, tot la boieresc; lucrăm cât zice legea și mai des și peste lege, lucrăm și nu mai mântuim.

Holdele cele mari și întinse, se fac frumoase și mândre, iar

când treci pe lângă pământurile noastre, ți se rupe inima; ogoarele ne rămân în paragină; popușorii ni se îneacă în buruiiană și rămân necopți, de-i bate bruma; cei boierești așezați de noi în coșare, șed ca aurul de frumos. Dar fiindcă Dumnezeu și-a adus aminte de noi, dând în gând celor 7 Puteri, ca de astădată să fim și noi întrebați asupra păsurilor și durerilor ce avem, uitat și șters să fie tot trecutul cu chinurile sale, departe fie toată ura și toată vrăjba dela sufletul nostru».

Iată icoana vieții țăranilor depe acele vremuri, arătată în toată goliciunea și descrisă cu accente rupte din carne și sânge. Tristă și jalnică situație, pe care a dus-o și suportat-o cu bărbăție, țăranimea noastră blândă și cuminte. Toate sarcinile grele, și toate greutateile țării apăsau pe spinarea țăranilor, căci boierii erau scutiți de sarcini. Sătenii prin jalba lor își varsă durerea grea a sufletului.

«Am fost vânduți arendașilor, ca să ne sugă toată vlaga», este strigătul de amărăciune și de ură asupra arendașilor nemiloși și fără suflet. Cine a vrut acela i-a bătut, dar dânsii au răbdad cu un stoicism fără seamă.

«Țara aceasta nici mine, nici măestrii, nici meșteșuguri multe ca alte țări nu are». Ce bine știau țăranii că în alte țări din Europa sunt mine și măestrii, adică industrii multe. Știau, că Europa se industrializează, pentru a duce trai mai îmbelșugat. Țăranii știau că alte țări au meșteșuguri, pe cari nu le are țara noastră.

«Cât e Dunărea de mare și de largă, curge râul sudorilor noastre, se duc peste mări peste hotare». Erau cerealele, erau grânele din pământul Țării Românești, cultivate cu sudoarea țăranului, cari curgeau pe Dunăre și se duceau peste mări și peste țări, unde se prefăceau în râuri de aur și de argint și curgeau iarăși înapoi, de se revărsau în România, dar țăranii nici că se îndulceau din ele. Au trecut mulți ani dela 1857, când au depus țăranii jalba în fața divanului ad-hoc, în care atât de amar și de jalnic, își vărsau durerea, că pe Dunăre curge râul sudorilor lor.

Iată că acuma se ivește un poet modern, care scoate versuri de toată frumusețea, din inspirația transporturilor de cereale pe Dunăre.

Poetul știe foarte bine, că România a fost grânarul Europei și că și astăzi mai este o magazie de rezervă pentru Europa industrială. Poetul știe că cerealele noastre din România

se scurg pe Dunăre încărcate în vapoare grele, ca să se dăruiască lumii, pe care poetul o crede flămândă.

«Dunăre, Dunăre, drum fără rod,
Du-ne vapoarele pline de rod,
Inima neamului nostru e în grâne, —
Dăruie-o lumii, flămânde de pâine —»

Iată cum a înțeles poetul modern, să cânte dărnicia, dăruirea și bunătatea poporului român.

Poporul român dăruiește inima lui, care e în grâne, lumii, pe care poetul o crede flămândă.

Versurile însă, nu conțin adevărul adevărat poporul român este cel flămând și dăruiește pâinea dela gura copiilor popoarelor sătule din Europa industrială. Deaceia ultimele versuri ar fi trebuit cântate altfel, cam în geniul următor, ca să poată exprima și realitatea crudă:

«Inima neamului nostru e'n grâne, —
Hrana copiilor noștri de mâine,
Se dăruie lumii sătule de pâine,
Iar noi ne ducem viață de câine —»

În felul acesta poetul ar fi exprimat toată sărăcia și jalea poporului nostru, subnutrit și trăit în mizerie grea, care își smulge hrana dela gura lui flămândă și a familiei lui și o trimite pe Dunăre, Europei industriale îmbuibată de sătulă.

Exportul din România nu reprezintă valorificarea unui surplus natural, ci reprezintă un surplus rezultat din subalimentația poporului român, care degenerază, se ofilește și moare din cauza foamei, din cauza unei alimentații insuficiente și de proastă calitate.

Din jalba plângătoare rezultă, că din producția de cereale, care trecea spre îndestularea Europei industriale, nu se îndulceau decât numai marii proprietari și arendașii lor, veniți din Fanar sau din alte părți și cari n'aveau sânge strămoșesc, amestecat cu acest pământ.

După ce țărănimea își desgolește toată amărăciunea, durerea și suferința, aruncă vâlul uitării peste toate, alungă vrajba și ura dela sufletul său și cere omenie și dreptate. Țăran cu suflet bun și blând, — țăranul român.

Răbdarea lui este fără seamăn și produce admirația străinilor, cari i-o pot cunoaște și aprecia. Însă nu cred că aceasta poate fi o calitate, orcum și orcând.

Consulul englez Wilkinson scria, «că, nu există popor în

lume, care să fie mai apăsător de despotism și copleșit de dări, ca țăranul din Muntenia și Moldova și nu ar putea suferi cu aceeași răbdare și cu aceeași resemnare ca dânsul, alt popor, nici măcar jumătate din sarcinile, cari apăsau asupra lui».

Iată cum apreciază străinii răbdarea românului și resemnarea lui în fața nedreptăților și chinurilor. Bieții țărani în nai-vitatea lor credeau, că vor ajunge să înmoaie sufletele de plumb ale marilor proprietari, cari diriguiau și conduceau Principatele Române, prin jalbele lor pline de durere și încărcate de suferinți, descrise simplu și real. S'au înșelat țăranii, pentru că duhul Fanarului, intrase adânc în măduva marelui majorității a boierilor, proprietarilor mari și a arendașilor depe acele vremuri.

Suflete adevărat românești mai existau printre boieri, cari să simtă durerea sătenilor, dar nu puteau face nimic pentru drepturile țăranilor, fiindcă erau domoliți în lupta lor, de către majoritatea zdrobitoare a boierilor fără suflet.

Boerul Vasile Mălinescu, un vajnic apărător al țăranimii, spune în 1805 Mitropolitului Veniamin Costache, care dorea să găsească o soluție dreaptă sau apropiată de dreptate în rezolvarea problemei țărănești, cu multă amărăciune: «Toată revoluția se cuibărește în inimile oamenilor, cari nu au drum legiuit, de a-și arăta ahturile și necazurile, ca o scânteie, ce se tăinuiește în cenușe». Astfel de vorbe, spunea Vasile Mălinescu, cu gândul să se asculte durerea și ahturile țăranimii, care singură va da soluția cea mai bună pentru ameliorarea situației ei. Revolte pe grupuri de sate sau sate izolate au fost mereu în Principatele Române, tocmai din cauză că «ahturile și necazurile lor erau scânteii, ce se tăinuiă în cenușe».

Prin jalba dela 1857, sătenii credeau să-și arate toate ahturile și necazurile, cari trebuiau să izbucnească, fiindcă nu mai puteau fi stăpânite și ținute să mocnească în sufletele încărcate de suferinți. Dar rezultatul acestei jalbe a fost acelaș, ca a tuturor celorlalte izbucniri țărănești din trecut, pentru cucerirea și pentru primirea dreptății. Ca și în trecut, mare parte dintre boierii români erau uniți cu boierii greci și cu sufletele lor de piatră și nu dădeau răgaz urechilor, să audă plânsul jalnic și dureros, ce se scurgea din jalba țăranilor la 1857.

Dreptate a avut Tudor Vladimirescu în 1821, când a sculat Valahii, să-și reverse ahturile asupra Fanarioților uricioși, în scrisoarea trimisă lui Derviş-Pașa, când a spus: «S'a ridicat tot norodul Valahiei, pentru că Domnii Țării împreună cu boierii

greci și români, unindu-se cu toții, ne-au prădat și ne-au despoiat, încât am rămas numai cu sufletele»;

Suferințele au fost cumplite pe acele vremuri și de neîn-durat, deaceia se găseau suflete de oameni și chiar boieri, cari se puneau în fruntea țăranimii pentru cucerirea dreptății cu forța și cu vărsare de sânge. Boierul Constantin Radovici din Golești (Dinicu Golescu), nemai putând vedea suferințele și ne-cazurile țăranimii, scrie cu sufletul plin de amărăciune și de durere în 1826, următoarele: «Țăranii români sunt îndatorați să deie mai mulți bani decât pot, sub amenințarea acelor straș-nice chinuri, punând pe cei ce nu puteau răspunde dările, cu ochii în soare sau cu o bârnă peste pân-tece sau spânzurați cu capul în jos; altora dându-le fum».

«Atari chinuri i-au adus în starea aceia, de nu se vede nimic în satele lor; nici biserică, nici case, nici boi, nici vaci, nici oi, nici pasări, nici pădul cu semănături, nici măcar o căldare, în care să-și facă mămăligă, ei sunt 5-6 tovarăși pe una. Au numai niște bordeie, cu o gaură pe după cuptor, prin care să poată scăpa fugind, când vor veni cei trimiși spre împlinirea de bani, și ei neavând să deie, or să-i bată, ori să-i lege și să-i ducă să-i vânză, pentru un an sau doi și mai mulți, la vreun boier sau arendaș».

Iată cum se scurge prin pana condeiiului, valul de amără-ciune a lui Constantin Golescu, care nu mai poate comprima în sufletul lui, strigătul de revoltă, când vede suferința fără de sfârșit a țăranului român.

Mai interesant este faptul, că Constantin Golescu este a-prins în revolta lui și din cauză, că pune în asemănare traiul și belșugul țăranului din țările din Vestul Europei, pe cari le vi-zitase, cu traiul țăranului din Principatele Române. Sufletul de român al lui Constantin Golescu era sguduit adânc, când vedea traiul îmbelșugat al țăranului din Vestul și centrul Europei și când vedea sărăcia, năcazurile și mizeria țăranului român, obi-dit și chinuit, nu numai de boierii fără suflet și de arendașii nesățioși, ci și de către funcționarii călăi, cu sufletul străin de neamul românesc.

Dar mizeria și chinurile în cursul vremilor au fost totuși bune la ceva. Prin ele s'a călit și selecționat neamul în virtuțile și trăinicia lui.

Ceiace se desprinde din scrisul lui Constantin Golescu, este că el consună cu afirmațiile lui Jean Vallant asupra ță-ranului român, făcute cam în același timp.

În timpul războiului din 1828/29, care s'a desfășurat între Turci și Ruși pe teritoriile Principatelor Române, s'a deslănțuit o sărăcie și o mizerie, cum nu s'a mai pomenit. A venit atunci peste bietii români ciuma cea mai năprasnică, care a secerat mii de vieți și care s'a oprit, când a vrut. Odată cu ciuma și ca o consecință a războiului, s'a revărsat peste casele românilor din Principate, o foamă cumplită, care a contribuit la stingerea unei bune părți dintre românii noștri vajnici. După cum vedem a fost o epocă de grozavă mizerie, epocă de foamete, epocă de ciumă, epocă de moarte, care a îngrozit pe toată lumea.

Cei cu suflet milos și pe cari îi dureau suferințele țăranilor români, nu puteau răbda și se încumetau a scrie și a descrie aceste mizerii, doar vor trezi milă și îndurare în sufletele celor, cari contribuiau la chinurile țăranilor.

Poetul Gheorghe Asachi se năpustește, prin poezia lui scrisă la 1834 cu titlul «Pe țințirul unui sat», asupra boierilor și arendașilor îngâmfati, pe cari îi credea vinovați în mare parte de mizeria și sărăcia țăranilor. Din versurile lui izbușnește ura contra acelor nobili, ridicați prin munca și sudoarea țăranimii și cari sună atât de muștrător și cad ca niște palme grele peste obrajii groși și neșimțitori, când zice:

«Nobili plini de fantezie, mândri în titluri ruginite,
De ce în ură aveți săteanul? când a frunții lui sudoare,
Au născut mărirea voastră ș'avuțiilor odoare!».

Iată cum muștră Gheorghe Asachi ca un Hristos pe nobilii Principatelor Române, cari s'au ridicat și și-au sporit avuțiile prin sudoarea frunții țăranimii române.

«De ce în ură aveți săteanul», îi întreabă muștrător Gheorghe Asachi, a cărui suflet clocotea de indignare și de furie, când vedea năpăstuirea nobililor aruncată fără milă asupra țăranimii.

Situația țăranimii din Principatele Române însă, cu toată lupta, nu se îmbunătățește. Încetul cu încetul din frământarea multă, problema țăranimii din Principate, revine mereu și formează obiect de revoluții și de adânci schimbări și reforme sociale. Problema țăranimii este principalul argument în declanșarea revoluției din 1848, când mulți boieri tineri, crescuți în idei de umanitate, se ridică întru apărarea drepturilor celor năpăstuiți și pentru croirea unui trai mai bun și mai demn de omenirea sec. XIX-lea.

Rugăciunea preotului Șapcă, rostită pe câmpia dela Islaz

în ziua de 9 Iunie 1848, este esența programului revoluției, care începe pentru izbăvirea poporului, care suferă.

Preotul Șapcă se roagă: «Izbăvește Doamne și mântuie pe tot omul, care suferă; ridică și însuflețește pe acest popor care moare, care face să trăiască pe asupritorii lui. Scapă-l de abuzul clăcii, de ticăloasa iobăgie, de podvoada drumurilor și a șoselelor, de cele munci ale faraonilor».

C. A. Rosetti în comisia proprietății din 19 August 1848 spune: «Frați săteni, trebuie să înțelegeți că voi și numai voi sunteți Țara Românească, pentru că pâinea ce hrănește pe tot omul, voi o dați».

C. A. Rosetti pătrunde cu mintea lui ageră, că în muncitor și în muncă se concentrează trăinicia și progresul unei țări. Muncitorul este comoara de viață a unei țări și prin muncă se întărește fundamentul de trăinicie al unei țări peste veacuri.

C. A. Rosetti prin cuvintele lui, vede în țărănime concentrată viața și trăinicia Țării Românești, pentru că țărănimea este munca și munca aduce hrană și viață pentru tot poporul.

Nimic nu este mai sfânt în lume decât munca și numai munca înobilează și ridică pe om. În fața muncii s'au închinat și se vor închina în veci și cei mai îndărătnici negativisti. A fost este și va fi întotdeauna un procent dintre viețuitori acestui pământ, cari au trăit, trăesc și vor trăi din munca altora, acumulată în bunuri moștenite și cari nu vor putea decât cu greu prețui adevărata muncă, prin care se continuă veșnicia unui popor.

Boierii depe vremuri erau prin viața lor o negațiune a muncii. Dar se găseau și suflete, cari nu puteau, să nu se îndoie și să nu se înmoaie în fața muncii de osândă a țărănimii române.

Boierul Ceaușescu, deputat al proprietarilor, în plină ședință a comisiei proprietății, ne mai putând îndura disprețul muncii, strigă deodată: «Și eu v'am robit fraților săteni, v'am bătut, v'am desbrăcat, de 36 ani de când mă blăstămați; iertați-mă vă rog fraților săteni, luați-vă înapoi, cciace v'am răpit. Iată-mă vă dau părțica de pământ».

Sunt cuvinte de conștiință, rostite pentru ușurarea unui suflet apăsător și umilit în fața dreptății muncii țărănești. Țăranul prin munca lui fără răgaz și fără sfârșit a biruit sufletul și gândul boierului trăit în belșug, în viață de plăceri și fără griji.

Vâltoarea vremii aruncă în luptă pentru drepturile țărănimii muncitoare, oameni cu suflet mare de români, cari nu mai pot îndura desfășurarea suferințelor, chinurilor și mizeriilor țărănești.

În aceleași timpuri clocotește și Ardealul veșnic luptător, pentru apărarea și câtigarea drepturilor țărănimii muncitoare a pământului scump, pe care se frământă cu înverșunare în terese străine de neamul românesc. Bietul român atât acel din Principate cât și cel din Transilvania, au avut mereu de suferit apăsarea grea a străinilor, stăpânitori ai pământurilor strămoșești. Au suferit din plin țărani, dar prin suferința lor, s'a ridicat valoarea aleasă a neamului.

Luptătorul vajnic Simion Bărnuțiu, în biserica din Blaj, în 2 Mai 1848, aruncă în ochii tuturor realitatea crudă a vieții chinuitoare a țărănimii române, când zice: «Iată că acum îi scot pe iobagi la sapă, la secere sau la alte lucruri, îi mână cu alunul dindărăpt, de se înalță pulberea în urma lor, ca în urma carelor, cari fug pe drumul țării. Când e bărbatul la cărat de fân, de grâu, de vin domnesc sau cu aratul în pământul domnesc, atunci femeia e în curte la cernut, la dires, la scos cânepă, la tors; casa țăranului e rămasă numai în îngrijirea pruncului din leagăn. Când e timpul frumos, țăranul lucră la domni, când plouă vine la lucrul său. Sunt și aristocrați, cari bagă în jug pe oameni și grapă cu ei».

Iată cum și țărănimea din Transilvania merge pas alăturat, ducând aceiași mizerie și acelaș calvar cu țărănimea din Principate, sub apăsarea aceloraș stăpânitori de pământ, străini de neamul românesc, în cea mai mare parte și străini de sufletul lui.

Consulul francez din România Guérault într'un raport trimis la 31 Martie 1848 lui Lamartine, scrie următoarele: «Țăranul român este mai mult decât aiurea, temelia întregii mașini sociale. El plătește toate cheltuețile publice și private ale țării. Fiind el singur acela, care lucrează, el trebuie să achite nu numai biruri, zeciuiala și beilieurile în natură, ci tot el întâmpină direct sau indirect cheltuețile ocârmuirii, bacșișurile luate de principe, miniștri, judecători, desfătările boierilor, cheltuețile lor cele nebune, întreținerea caselor mărețe, luxul femeilor.

Iată cum ochii străinilor, stabiliți provizoriu în Țara Românească, văd nedreptățile aruncate asupra țărănimii, pe care o consideră temelia întregii mașini sociale. Ochii lor văd tot atât

de bine viața destrăbălată, îmbelșugată și luxoasă a boierilor, cât și mizeria neagră și grea în care se sbat țărani. Viața grea, mai ales a celor din Principate n'a fost îmbunătățită prin libertatea comerțului de cereale peste mări și peste țări. Țările industriale au pompat aurul pământului românesc — grâul cel bun și dulce — și l'au dus să hrănească cu el muncitorii din industriile lor, pline de bogăție și răsfăț. Pofta de lux și lăcomia boierilor, au adâncit și mai mult mizeria și obida țărănimii române.

Europa industrială la rândul ei, a exploatat munca țăranilor români și belșugul pământului românesc, așa cum i-a dictat interesele egoiste.

Prin toate suferințele de milenii țărănimea și-a câștigat dreptul veșnic de stăpânire asupra pământului, pentrucă în țărâna lui și-a frământat sudorile muncii și sângele de jertfă.

Țăranul a muncit acest pământ, ca să rodească, cu brațele și cu pieptul lui l'a apărat, deaceia țăranul trebuie să fie în veci stăpânitorul absolut al pământului românesc întreg.

III

- Țăranul lui Vaillant se hrănește cu câteva căpățâni de ceapă, câțiva câței de usturoi și un codru de mămăligă.
- Pelagra, boala mâncătorilor de mămăligă.
- «Pâinea este idolul lumii și mămăliga este idolul poporului român».
- Supra-alimentația Europei industriale și sub-alimentația poporului român.
- Peste două milioane de gospodării din România fără vacă cu lapte.
- Bordeie și case de lut.
- Sărăcia îndeamnă la prolificitate.
- Mamele române sunt mucenice sfinte ale neamului.
- Nașteri și mortalitate.

Țărănimea din Principatele Române în secolul al 18-lea și al 19-lea, după cum povestesc unii dintre istoricii timpului, ducea o viață grea, viață mizerabilă, cum nu se mai putea în altă parte a Europei.

Starea din aceste timpuri este descrisă în cuvinte, cari cad greu ca plumbii, de către J. A. Vaillant—, profesorul lui Ion Ghica, apoi Nic. Bălcescu, C. A. Rosetti și alții.

Jean Vaillant fusese chemat în România în anul 1829 de marele ban Gh. Filipescu, pentru a se ocupa de organizarea pe baze moderne a Colegiului dela Sf. Sava.

J. Vaillant a tipărit la Paris în 1845 cartea «LA ROUMANIE» în 3 volume, în care tratează istoria, limba, literatura, orografia și statistica din Principatele Române. Descriind impresiile sale asupra traiului și vieții poporului român, el spune următoarele: «Din această cauză, bietul țăran vegetează, dar nu trăește, are un bordei, dar nimic în el, o sobă fără lemne, o vatră fără unelte de bucătărie, un pat fără așternut, vite fără grajd de adăpost, porumb muced, într'o țară în care morile sunt rari; el nu poate trăi decât cu un codru de mămăligă, câteva căpățâni de ceapă, câțiva câței de usturoi și puțină sare».

Oare să credem or să nu credem constatările lui Vaillant? Oare sunt lucruri adevărate sau sunt exagerări?

Poate nu fiecare familie țărănească a trăit în felul și în modul acesta, dar în orice caz majoritatea țăranimii depe acele vremuri, a dus viață grea de bordei, cu porumb muced, cu ceapă și cu usturoi. Înaintea lui Vaillant cu un secol, deputăția administrativă a Olteniei din 1719 relatează, că «țărani valahi trăiesc în găuri subpământene ca și animalele». Dar și mult mai târziu, pe la 1862, comisiunea agricolă din jud. Gorj raportează următoarele:

«Două din trei părți din locuitori sunt lipsiți de nutriment, de îmbrăcăminte și au locuințe ca și animalele și așa sunt chiar moșnenii».

Au trecut mulți ani de atunci și mulți dintre locuitorii pământului românesc, cari nu cunosc în adânc viața țăranilor români și cari nu cunosc realitatea socială din România, vor exclama cu indiferență, că au fost vremuri foarte grele, dar au trecut și s'au uitat, iar astăzi țăranimea română trăiește bine, mănâncă bine și duce trai de belșug.

Aceștia fac parte din categoria acelor, cari au cunoscut satele noastre țărănești din fuga unei mașini grăbite în zi de sărbătoare și s'au uitat la țăranul nostru ca la o relictă a istoriei și nu ca la un fenomen, care a supraviețuit veacurilor și a păstrat temelia Țării Românești cu obiceiurile ei mândre și frumoase.

O parte dintre intelectualii de bună credință, au cunoscut numai sate frumoase, au văzut numai gospodării bine înzestrate prin Banat, prin unele părți ale Transilvaniei sau ale Bucovinei, dar n'au avut nici ocazia, nici curiozitatea să vadă bordeiele multe din veacul trecut, cari există în număr mare și astăzi, după cum există și sobă fără lemne și vatră fără unelte de bucătărie și pat fără așternut și porumb muced și vite fără adăpost și pe lângă acestea, oameni în carne și oase, cari nu pot trăi decât cu un codru de mămligă, cu câteva căpățâni de ceapă, cu câțiva căței de usturoi și puțină sare.

Țăranul lui Vaillant din secolul trecut, se poate vedea în carne și oase și astăzi în secolul al XX-lea, în special în regiunile cerealiste ale Vechiului Regat, obidit de vremuri și de oameni.

Acest țăran preistoric însă, nu este zugrăvit de condeiele românești din această epocă de astăzi de înaltă cultură, din motive rău înțelese, probabil de orgoliu național.

Reflecțiile, cari se fac asupra țăranimii trecutului și asupra modului ei de trai este impresionant.

Medicul Tallar, pe la 1800 scrie următoarele în privința alimentației țăranilor români: «Legumele sunt unica lor hrană zilnică, precum sunt ceapă crudă, usturoi, ridiche, varză acră sau fiartă în apă, dovleac sărat, puține legume de grădină, cum sunt varză dulce sau creață, gătite fără unsoare. Pâinea lor e un aluat făcut din făină de cucuruz și apă, care fierbe, cu care mănâncă aproape zilnic fasole fără unsoare. Din cauza acestei alimentații greșite, se îmbolnăvesc de boala moroilor».

Probabil, că această boală a moroilor, de care se îmbolnăveau românii, era scorbutul și pelagra. Impresionați adânc, descriu străinii mizeria vieții românilor.

Dar și D-rul Felix la 1861 scrie, că «țăranii nu mănâncă decât prea puțină carne și foarte rar lapte. Nutrimentul obștesc al țăranului este mămăliga. Stomacul săturat de buruiene și mămăligă goală cere un aliment iritator. Nutrimentul prost devine adeseaori cauza beției».

Iată că și în 1861, după cum scrie d-rul Felix, traiul țăranimii române era aproape același, cum îl descriu Tallar și Vailant pela începutul secolului.

Ridicarea economică a satelor românești și ridicarea țăranimei în cadrul progresului social alături de țăranimea din celelalte țări din Europa nu se poate realiza atâta vreme, cât nu avem curajul să privim realitatea crudă bărbătește și s'o fluturăm în fața întregii Europe, în fața umanitariștilor, așa crudă, grea și primitivă, cum este ea ca să știe și Europa industrială adevărul adevărat, să nu ne mai pismuiască și să nu ne mai invidieze pentru bogățiile noastre nesecate.

Necunoscătorii organismului social din România, flutură în permanență și fără oboseală bogățiile României prin ochii Europei, bineînțelese cu o convingere de înaltă mândrie națională.

Europenii, cari cunosc starea adevărată a bogăției poporului român, ironizează primitivitatea unei vieți preistorice a țăranimei noastre, iar cei cari nu cunosc realitatea și acceptă entuziasmul unor români și mândria lor asupra bogățiilor românești, ne invidiază, socotindu-se că ei europeni, înaintați în cultură, trăiesc într-o țară nedreptățită pe globul pământesc.

Un lucru este perfect adevărat și nici nu se poate nega, nici ascunde, că România a avut, ce-i drept, în solul și sub-

solul său bogății mari, dar aceste averi până acum n'au avut nici o repercusiune asupra stării economice a poporului și în special a țăranimei române, fiindcă exploatarea lor s'a făcut de către străini de țară și neam.

Trebuie să știm bine și lămurit, că aceste bogății fac parte din categoria bunurilor epuizabile și deci acest rezervor, pe care-l credem nesecat se va isprăvi odată, fără ca românul să se fi înfruptat și el din bogățiile pământului lui.

Bogăția unui popor nu se poate judeca decât după starea materială și economică a majorității populației. Bogățiile pământului nostru nu pot atribui calificativul de «țară bogată» României, pentru că întregul popor român, indiferent de clasă socială, este sărac și a dus și duce viață grea, viață de slugă a Europei industriale. Țărănimea română din regiunile cerealiste ale Vechiului Regat este mult mai frământată de mizerie și sărăcie neagră decât țăranii din alte regiuni din țară și în aceste regiuni, dacă pe cineva îl împinge curiozitatea, poate vedea și cunoaște pe «țăranul lui Vaillant» dela începutul secolului al XIX-lea.

Scriitorul sociolog J. Semionov în cartea lui «Averile pământului», apărută în anul 1942, face constatări grele cu privire la viața de toate zilele a poporului român. D-sa, cu perfectă dreptate spune, că «europeanul nici nu cutează să guste acele turte plate, galbene, cari se mănâncă în România, în Caucaz și Mexico».

Aceste turte plate galbene nu sunt altceva decât mămăliga noastră tradițională, a cărei nume adevărat n'o cunoaște d-l J. Semionov și care este baza alimentației țăranimei noastre din regiunile cerealiste.

Această mămăligă, după Dr. Semionov este un aliment gros și ruinător de sănătate, nu dător de viață, de energie și de trai bun, deaceia europeanul nu numai că nu mănâncă această mămăligă, dar nici nu cutează s'o guste măcar din curiozitate, fiindcă știe probabil din teorie, că-i pericol de pelagră.

Pelagra a fost semnalată și studiată pentru prima dată la 1836 de către Vârnav.

Probabil, că pelagra a apărut în Principatele Române mai înainte de 1836, însă n'a fost diagnosticată. Pelagra ține legătură strânsă cu porumbul, căruia îi lipsește pe lângă amino-acizii, triptofanul și lizina și vitamină G., a căror lipsă dă naștere la pelagră. Prof. I. Athanasiu a arătat, că paserile și alte animale,

hrănite numai cu porumb recoltă nouă, mor din cauza lipsei amino-acizilor și a vitaminei G.

Deoarece porumbul a apărut în Principatele Române pe la 1750, probabil că și pelagra a apărut tot în jurul acestei perioade și nu după aproape un secol dela apariția porumbului, ca aliment principal în componența hranei poporului român.

Românii din Principate au acceptat cu deosebită plăcere consumul porumbului, care împlinește insuficiența alimentară atât de accentuată și s'a putut repede răspândi consumul mămăligii, fiindcă porumbul era un produs, care nu plăcea Turcilor și deci nu-l confiscău pentru a-l folosi la îndestularea lor, cari mereu erau în stare, «să cadă în supărare pentru hrană» pe acele timpuri.

Grâul, meiul și celelalte cereale cultivate în Principate, erau supuse confiscării de către stăpânii turci, pe când porumbul nu le plăcea turcilor, cu toate că era mai bun ca meiul.

Și alți cercetători istorici susțin, că pelagra endemică apare la începutul secolului al XIX-lea, odată cu subnutriția țăranilor, cari se hrăneau exclusiv cu vegetale și porumb.

În 1888 se găseau în România 10.626 pelagroși, adică 205 la 100.000 de locuitori, iar în 1911, adică după 25 ani, erau deja 80.000 pelagroși, adică 1128 la 100.000 locuitori.

Este procentul cel mai mare înregistrat în statistica României. Dela această dată, procentul de pelagroși scade, ajungând în 1932 la 55.013 adică 298,5 la 100.000 locuitori.

Județele din Vechiul Regat, cu creșterea de animale primitivă, înregistrează numărul cel mai mare de pelagroși.

În general Oltenia a avut în perioada 1931—1936, 684,1 pelagroși la 100.000 locuitori, iar Muntenia 560,7 pelagroși.

Județul Gorj, în perioada 1931—a avut 1307, iar Romanai 1204,4 pelagroși la 100.000 locuitori, pe când județele Argeș, Olt, Teleorman, Mușcel, Dâmbovița, Prahova, Râmnicul-Sărat, au avut între 700—1.199, Brăila, Vlașca, Vâlcea, între 500-700 Buzău, Ilfov, Ialomița, Dolj, între 200—500 pelagroși la 100.000 locuitori.

Sunt convins, că numărul pelagroșilor este mult mai mare, dar nu stă în posibilitate să fie înregistrat de către statistica română, după cum se poate aprecia de către oricine, care cunoaște modul de organizare și funcționare a statisticii, cât și mentalitatea celor cari sunt supuși rigorilor acestor statistici.

Spaniolii numesc pelagra «mal dela misera», fiindcă se îmbolnăvesc numai cei săraci.

Dr. Lalesque spune că, pelagra se ține de cei săraci ca umbra de om.

După Anton Zischka, de pelagră muriau și mor numai oamenii din România, Dakota, Provența și Carolina. Sociologii susțin, că omenirea evoluează dela pâine spre lapte, unt și brânză.

Noi Românii împreună cu Mexicanii și Caucazienii putem spune, că evoluăm dela mămligă spre pâine, însă, dacă atitudinea Europei industriale față de Țara Românească va fi și pe viitor aceea din trecut, evoluția va urma calea melcului și va trece încă multă vreme, până ce mămliga noastră din regiunile cerealiste se va preface în pâine, iar borșul nostru strămoșesc apreciat de către Europa pentru vitamina B. 1 se va preface în lapte, dacă Europa binevoitoare ne va găsi loc în cadrul economiei europene, așa cum ni l'a găsit până astăzi și cum ar vrea să ni-l promită pentru mâine.

România nu poate fi bogată atâta vreme, cât adăpostește pe cel mai sărac locuitor din Europa.

Faima bogăției Țării Românești își găsește pornirea și în faptul, că România a fost și este țara cu un important surplus de produse agricole, vegetale, cu un surplus de animale și produse, cari rămân disponibile, după ce se acordă complet necesitățile de hrană, de alimentare a poporului român întreg și că acest surplus al agriculturii românești servește pentru alimentarea altor popoare, așa zise sărace și lipsite de hrana de toate zilele.

Este adevărat, că în România a existat și există în fiecare an un surplus de produse agricole și animale, cari trebuiesc valorificate, canalizate și exportate în alte țări și pentru găsirea pieții de desfacere convenabile se frământă în permanență cercurile noastre economice.

Surplusul acesta însă, nici pe departe nu poate da dovada, că România este țară bogată fiindcă acest surplus este rezultat din subnutriția poporului român, din lipsa de alimentare rațională și din inferioritatea de nutriție față de celelalte popoare.

Poporul român este subnutrit ca nici un alt popor din Europa.

Țăranul român nu cere pentru hrana lui ca aliment indispensabil carnea, zahărul și pâinea, fiindcă este vegetarian conștrâns, nu convins și fiindcă nu cunoaște sistemul de alimentație civilizat al europenilor.

Poporul român abia consumă în medie 20 kgr. carne pe cap de locuitor pe an.

Dacă s'ar analiza și cerceta consumul de carne pe regiuni s'ar ajunge la marea surpriză, că această carne se consumă aproape în întregime în regiunile, unde agricultura se exploatează prin creșterea de animale și că în regiunile țării, unde populația se zbate încă într-o exploatare primitivă cerealistă și unde nu sunt animale pentru producție, decât pentru tracțiune și acelea în număr redus, țărânimea nu gustă carnea decât poate, la Crăciun și la Paști.

Dr. M. Enescu afirmă, că după cercetările sale, în Moldova o familie nu consumă mai mult decât 4—8 kgr. carne, 40—70 ouă pe an. Dr. M. Enescu spune, că aproximativ 75% din populația rurală a Moldovei se poate considera insuficient alimentată.

Țărânimea din regiunile cerealiste ale țării, se hrănește ca și țăranul lui Vaillant din secolul al XIX-lea cu aceeași ceapă și același usturoi, care îi dă ascuțime de spirit dreptul la copii mulți.

Poporul american consumă în medie 80 kgr. carne de cap de locuitor pe an; poporul englez 60 kg.; poporul german 55 kg.; francezul consumă 43 kgr.; cehoslovacul 30 kgr.; polonezul 41 kgr.; danezul 62 kgr.; argentineanul 119 kgr. carne pe an.

În România se consumă anual pe cap de locuitor 5,3 kgr. carne de vită, 11 kgr. carne de porc și 3,7 kgr. carne de oaie.

În ce privește însă acest consum, trebuie să facem o distincție între orășeni și săteni.

În orașele din România se consumă 18,6 kgr. carne de vită pe cap de locuitor, pe când în sate numai 2 kgr. pe cap de locuitor. În orașe se consumă 13,4 kgr. carne de porc, pe când în sate 10,5 kgr. În orașe se consumă 2,5 kgr. carne de oaie, pe când în sate 5,1 kgr.

Media consumului este de 34,5 kgr. carne pe cap de locuitor în orașe și 17,6 kgr. pe cap de locuitor în sate.

În orașele românești, unde, sunt concentrați funcționarii de Stat, comercianții, industriașii, funcționarii particulari, cât și alte categorii de intelectuali, ar trebui să fie consumul de carne mai ridicat și alimentația mai pretentioasă, însă după cum se vede este la un nivel scoborât și de compătimit.

Din cauza faptului, că puterea economică a satelor este lipsită de orice consolidare, din cauza faptului, că satele no-

stre se zbat în sărăcie, se produce o repercusiune naturală, reflectându-se aceeași sărăcie și asupra orașelor.

Un funcționar într'un stat sărac trebuie să ducă o viață grea de om sărac, fiindcă retribuția, ce i-o dă Statul pentru munca sa nu poate acoperi greutatea zilnică ale casei, nu poate acoperi necesitățile de întreținere a familiei.

În România sunt intelectuali, în special în categoria funcționarilor de stat, cari neputând acoperi din retribuția lor de salariați publici, pretențiile minime de trai ale familiei, recurg ca și țărani la soluția subalimentației sau se hrănesc cu alimente de calitate inferioară.

Funcționarii români au fost și sunt retribuiți în așa fel de către statul la care servesc, încât trebuie a se deda la o jonglerie întreagă ca să poată reuși să-și întrețină familia la nivelul unui lucrător industrial din Europa de Vest sau Centru cu salariul său. Deaceia funcționarul în România trebuie să-și completeze salariul, recurgând uneori la munci suplimentare până la epuizare, iar unii, pe cari mizeria îi împinge să meargă alături de principiile sfinte ale moralei publice, acceptă remunerații sub formă de «bacșișuri».

Aceste bacșișuri sunt apanajul țărilor cufundate în sărăcie și sunt cu atât mai obișnuite, cu cât regiunea este mai săracă.

În regiunile cu putere economică ridicată din România, funcționarii duc o viață mai îmbelșugată și mai acceptabilă, nu mai vorbesc de liberei profesioniști, de meseriași, de comercianți, cari trăiesc mai omenește, fiindcă asupra lor se revarsă parte din surplusul producției sătești și din buna stare a țăranului.

Dacă românul ar consuma măcar jumătate din cantitățile de carne ca popoarele arătate mai sus, n'ar mai avea surplus de animale și produse animale pentru export și n'ar mai putea contribui la hrănirea din belșug a popoarelor din Europa industrială, cari s'au învățat cu traiul rafinat și comod și nu cunosc mizeria ca românii, decât doar din povestiri fantastice.

În 1816 consumul de carne în Germania era abia de 13, 6 kgr. carne pe cap de om. Era o alimentație, care încă nu făcuse cunoștința rafinamentului. Această stare însă n'a durat mult, fiindcă agricultorii germani au început exodul în industriile ispititoare ale orașelor, unde li s'au deschis pofta unui trai mai bun.

În 1820 în Germania se consuma 20 kgr. de carne; în

1860 se consuma 35 kgr.; în 1911 găsim că în Germania se consuma 48,5 kgr. carne; iar în 1928 se consuma în Germania 53,7 kgr. carne pe cap de locuitor.

În 1936 se consuma în Germania 11,7 kgr. pește proaspăt și conservat pe cap de locuitor.

Românul abia consumă 36 kgr. lapte proaspăt și 35 kgr. sub formă de produse pe an, pe când germanul consumă 235 kgr. lapte proaspăt și 150 kgr. sub formă de produse; elvețianul 380 kgr. lapte și 120 kgr. sub formă de produse; danezul 260 kgr. lapte; americanul 270 kgr.; suedezul 320 kgr.; norvegianul 250 kgr.; canadianul 224 kgr.; ungurul 94 kgr.; olandezul 87 kgr.; francezul 81 kgr.; belgianul 80 kgr.; italianul 77 kgr. lapte proaspăt cât și cantități mari de produse din lapte.

Filandezul este cel mai mare consumator de lapte din lume, ajungând în medie la 1,5 kgr. pe zi de locuitor, deci 500 kgr. lapte pe an.

Fiecare german consumă aproximativ 9,5 kgr. unt.

La noi în România consumația untului nici nu este înregistrată de către statistici. Profesorul Ion Simionescu afirmă, că în județul Romanați populația țărănească nici nu știe cum se face untul, dar de cum să-i mai cunoască gustul.

Iată că în secolul al XX-lea există țărâtime în România, care nu știe cum se face untul, lucru ce era cunoscut la indieni înainte cu 2.000 de ani.

În 1937 revenea fiecărui german câte 23 kgr. grăsime pe cap de locuitor pe an.

În România nu se înregistrează proporția de grăsime, ce revine pe cap de locuitor, probabil că este infimă și fără importanță.

Laptele, alimentul cel mai complet, indispensabil creșterii copiilor, care alungă rahitismul din oasele crude și plâpânde ale celor în creștere, se consumă în România într-o cantitate infimă.

Dar să ne punem o întrebare, pe care ne-am pus-o și la carne, oare în care părți ale țării se consumă lapte mai mult în detrimentul celorlalți?

Fără nicio discuție, că consumul laptelui într-o proporție foarte mare este în regiunile, unde agricultura se exploatează prin creștere de animale, în regiunile unde există vaca cu lapte, în regiunile cu agricultură intensivă înobilată.

Dr. M. Enescu scrie, că în Moldova există multe familii,

unde copiii aproape că nu mai văd alt lapte decât al mamei lor.

Iată o afirmație a unui factor competent, care ne umple sufletul de durere și amărăciune.

Cum să se desvolte acest popor și cum să asigure energia și puterea de viață copiilor săi dragi?

Oare Europa industrială, care știe perfect de bine și cunoaște sistemul dezastruos de alimentare al copiilor români și a întregului popor român, ce zice și ce spune la aceasta?

Oare sufletele europenilor nu se sguđuie și nu găsesc simțământul de milă pentru semenii lor, cari se sfârșesc și mor... de inaniție, din cauza unei politici economice egoiste?

Europa industrială este indiferentă și totdeauna gata să cadă în supărare numai pentru hrana ei și n'o interesează, dacă politica ei economică a condamnat și mai vrea să condamne țăranimea română la foame și la degenerare prin subnutriție.

Ce afirmație grozavă și cutremurătoare face Dr. M. Enescu, când spune că sunt copii, cari nu mai văd alt lapte decât al mamei lor. Se știe de toată lumea, că laptele este cel mai complet aliment, care răsădește viață, putere, energie și minte în trupșorul plâpând al copiilor.

După cercetările D-rului Mann, pe 600 copii de școală din Anglia rezultă că acei copii, cărora li s'a dat în fiecare zi jumătate kgr. lapte, au obținut în 4 ani între 1, 5—3 kgr. greutate în plus și 4, 5—5, 5 cm. plus înălțime față de alți copii, cărora nu li s'a dat lapte în fiecare zi.

După cum se vede, laptele constituie o temelie de viață, de sănătate și de asigurarea puterii de progres a neamului.

Dacă ne vom orienta după consumul laptelui în orașele mari ale Țării Românești, vom găsi cu surprindere, că înainte de acest război, capitala țării, București, consuma în medie 100 gr. lapte pe cap de locuitor pe zi, scoborându-se în timpul războiului la 20 gr., din lipsă de vaci cu lapte în regiunile din apropiere și din cauza dificultăților de transport din regiunile îndepărtate, unde sunt vaci și unde este producție de lapte și unde dealtfel se simte o criză în valorificarea laptelui.

Cea mai mare cantitate de lapte, care s'a reușit a se aduce pe piața Bucureștilor a fost în 1940, când s'a ajuns la 120.000 litri pe zi, căci până atunci media se menținea în jurul a 75.000 litri, cantitate derizorie pentru un oraș cu o populație de peste 1 milion.

Viena consumă zilnic 750.000 litri de lapte, de 10 ori cât

Bucureștiul, consumul de lapte al Vienei fiind mai mare ca al tuturor orașelor din România la un loc.

În Iunie 1943 abia s'a adus în capitală 27.895 litri lapte pe zi în medie. Poate că și consumul de lapte al Bucureștilor s'ar fi putut și s'ar putea urca, dacă ar exista organizație de conservare a laptelui la colectare, pe timpul transportului și la locul de desfacere.

Lipsește lanțul frigorific, absolut necesar pentru conservarea laptelui dela producție până la desfacere și dacă lipsește frigul, singurul și cel mai perfect mijloc de conservare, nu se poate aduce lapte dela distanțe mari, din regiunile producătoare de lapte ale Bucovinei și Transilvaniei.

La temperatura de 0,54° laptele se stabilizează în stare, în care a fost muls, oprindu-se orice multiplicare a bacteriilor și menținându-se astfel în stare proaspătă.

Orașul New-York consumă 6.000.000 litri lapte pe zi, adus dela o distanță de peste 600 km., într'un cadru de organizare bine încheiat, bazat pe o funcțiune ireproșabilă a lanțului frigorific.

Din cauză, că în România lipsește organizația și industria frigorifică se înregistrează pagube enorme, cari ating cifre fantastice.

După evaluarea din 1939—1940, valoarea produselor indigene perisabile s'a ridicat la 21, 5 miliarde lei. Dacă s'ar fi valorificat prin bună conservare măcar jumătate din valoarea produselor perisabile, ne putem da perfect seamă, că toată Țara Românească ar fi putut fi împănată cu instalații și industrii frigorifere, cari ne-ar fi scutit și în viitor de pagube enorme.

Numai produsele lactate perisabile aruncate din consum au reprezentat 10, 3 miliarde lei. Iată deci cum s'au alterat cantități enorme de produse lactate, cari puteau acoperi goluri alimentare mari, cari sunt atât de accentuate în România subalimentată, din cauză, că lipsește posibilitatea de conservare prin frig.

Produsele viticole și fructicole, cari s'au alterat, au reprezentat ca valoare 8, 7 miliarde. Aci intervine pe lângă lipsa de posibilități de conservare și lipsa de organizație industrială pentru prelucrarea și transformarea fructelor în preparate gustoase și prețioase.

Ne lipsește industria agricolă, căci dacă ar exista această industrie, nu s'ar înregistra pagube așa de mari prin alterarea

produselor alimentare de toate categoriile, fiindcă s'ar prelucra imediat înainte de a fi amenințate de alterare.

Din cauză însă, că piață formată pentru desfacerea lor nu există, prin valorificare internă sau export, rentabilitate nu există, industrializare nu există, modalitate de conservare nu există, este natural și normal să se altereze cantități enorme și astfel în loc să facem un pas înainte,, ne cufundăm tot mai tare în sărăcie.

Valoarea cărnurilor alterate au atins în 1939/40 suma de 2, 1 miliarde.

În Statele Unite revin 40 frigoriile-ore pe cap de locuitor, pe când în România abia 0, 8.

În regiunile cerealiste ale țării noastre, lipsește vaca de lapte și din această cauză, populația este lipsită de binefacerile celui mai complet aliment.

În România, după statistica din 1930, erau, 1.870. 639 vaci de lapte. Dacă s'ar repartiza câte o vacă de lapte la fiecare familie, ar rămâne totuși peste 2,200.000 familii, cari nu posedă nicio vacă și trebuie să cumpere lapte din altă parte sau să renunțe la consumul de lapte.

Procentul cel mai mare însă se resfrânge asupra Vechiului Regat cerealist, care foarte greu se dă convins de faptul, că a sosit momentul schimbării sistemului de exploatare a agriculturii.

În județul Romanai, găsim după statistică, — 67, 7% gospodării țărănești fără vacă cu lapte, iar în județele Dolj 64,1%, Teleorman 60,2%, Olt 56,9%, Mehedinți 53,6%, Lăpușna 48,8%, Orhei 48%, Vâlcea 46,6%, Buzău 45,7%, Putna 46,6% din gospodării fără vacă cu lapte, pe când în județul Câmpulung Bucovinei sunt numai 14,6%, Suceava 18,9%, în Rădăuți 19,2% gospodării fără vacă cu lapte.

Anuarul statistic al României pe anii 1937 și 1938 trage concluzia, că 32,5% din totalul gospodăriilor pe țară, n'au vacă cu lapte.

Dintre gospodăriile cu pământ între 0,1—1 ha. și cari sunt în Țara Românească într'un procent de 18,6% din totalul exploatațiilor, 51,5% n'au vacă cu lapte, 36,8% au câte o singură vacă cu lapte, 10,2% au câte 2 vaci cu lapte, 1,3% au câte 3-5 vaci cu lapte, iar 0,2% au peste 5 vaci cu lapte.

Dacă statistica ar fi mers cu analiza mai departe, ar fi făcut o surprinzătoare constatare și anume, că exploatațiile

fără vacă cu lapte sunt aproape în întregime din regiunile cu exploatare cerealistă.

Dintre gospodăriile cu pământ între 1, 1 ha. — 3 ha. și cari sunt în România în proporție de 33, 5%, peste 22, 9% n'au vacă cu lapte.

Dintre gospodăriile dela 3, 1 ha. — 5 ha. și cari sunt în proporție de 22, 8%, peste 22, 9% n'au vacă cu lapte.

Dintre gospodăriile peste 10 ha. și cari sunt în proporție de 22, 8%, peste 22, 9% n'au vacă cu lapte.

Cei, cari au cutreerat satele românești și cari cunosc viața țăranilor din diferite regiuni ale țării, vor admite, că procentele de gospodării fără vacă cu lapte, arătate mai sus, privesc aproape în întregime regiunile cu monocultură cerealistă.

Puterea alimentară a unei familii țărănești se măsoară fără discuție după vaca cu lapte.

În România revenea 125 kgr. lapte pe an pe cap de locuitor, pe când în Danemarca 1500 kgr. lapte pe an adică de 12 ori mai mult decât în România.

Danemarca, dacă ar fi avut o populație de 2 ori mai mare ca România, adică 40 milioane de locuitori în loc de 3.706.000 cât are astăzi, tot i-ar fi putut hrăni dacă acei locuitori s'ar fi mulțumit cu hrana țăranului român.

Această extraordinară diferență nu arată numai disproporția puterii economice între o țară din Nordul Europei și o țară din Sud-Estul Europei, ci vorbește clar despre standardul de trai al poporului român în comparație cu cel danez.

Dr. J. Semionov mai spune, că «mâncarea obișnuită a țăranilor români și italieni, este o fiertură din boabe de popușoi, măcinată mai gros, atinsă cu grăsime și piper».

Dr. J. Semionov, după cum se vede, este european și deci nu cunoaște chiar bine, acea fiertură din boabe de popușoi, atinsă cu grăsime și piper, care nu intră în alimentația zilnică a țăranului român decât poate a celui italian.

În România sunt turtele plate, galbene din popușoi, căroră noi le zicem măămăligă și pe cari numai la Paști și la Crăciun le ating țăranii cu grăsime și sare, fără piper.

Anton Zischka spune, că pâinea este cel mai puternic idol al lumii.

În România măămăliga este chipul cioplit de idol, la care se închină aproape întreg poporul sărăcit și subalimentat.

În România Mare cu 20 milioane locuitori, consumul de

grâu era de cca. 120.000 vagoane pe an, revenind astfel 60 kgr. de grâu pe cap de locuitor.

După Profesorul I. Tatos, ar reveni în România 83 kgr. grâu și 150 kgr. porumb de fiecare cap de locuitor pe an.

D-sa evaluează consumul intern de grâu la 206.350 vagoane, dintre cari 165.742 vagoane pentru consumul populației și 40.708 vagoane pentru sămânță, iar consumul de porumb la 313.438 vagoane, din cari 299.410 pentru hrana populației și 14.208 vagoane pentru sămânță.

Dr. Andronescu scrie, că din exploatarea celor $3\frac{1}{2}$ milioane hectare, cultivate cu grâu în 1938 și 1939 a rezultat 40.000.000 chintale grâu.

Din aceste 30.000.000 chintale se consumă, iar restul merge la export.

Din cele 30.000.000 chintale, 10.000.000 merg la sămânță, 2.000.000 la paste făinoase, iar 18.000.000 rămân pentru pâine.

Părerile autorilor se apropie.

În chipul acesta ar reveni 247 gr. pe zi de cap de om adică 90 kgr. pe an.

În Canada se consumă în medie 258 kgr. grâu pe an de cap de locuitor. Fiecare om are pâinea lui zilnică.

În Franța se consumă 215 kgr. pe cap de locuitor pe an.

În Olanda se consumă 117 kgr. grâu pe cap de locuitor.

În Belgia se consumă 226 kgr. grâu pe cap de locuitor.

În Anglia 163 kgr., iar în America 144 kgr. grâu pe an.

În România se consumă numai 83 kgr. grâu abia, din cauză că românul trebuie să se reție dela pâinea cea albă și bună, fiindcă trebuie să-și tragă dela gură și să creieze surplus pentru export.

Din subalimentația țaranului român este constituit stocul de grâne, de produse agricole și animale pentru export, pentru îmbuibarea Europei industriale.

În România alimentația se completează în locul grâului cu mămăliga cea hulită de către Europeanii industriali, pe când în celelalte țări din Europa industrială, hrana se completează în locul grâului, cu secară și cartofi.

Înainte de războiul mondial, Germania singură deținea 31% din producția mondială de cartofi.

Trebuie în orice caz să se dea o atenție deosebită cultivei de secară și cartofi, pentru a se putea înlocui pe încetul mămăliga.

În România în anul 1937—1938 s'au cultivat peste 3.800.000 hectare grâu, aproape 29% din suprafața țării și aproape 5.000.000 hectare porumb, pe când secara a ocupat numai 3,6% din suprafața țării, fiind semănată mai mult în Bucovina, iar cartofii abia 192.000 hectare în 1938.

Mare parte din secara și cartofii din Bucovina intrau în fabricile de spirit și nu în alimentația poporului.

După T. Mândru în anul 1928 suprafața mondială cultivată cu grâu a fost mai mare cu 16.000.000 hectare ca în 1913, iar producția a fost cu 2.300.000 vagoane mai mare ca în 1913.

Românul abia consumă 5 kgr. zahăr pe an de cap de locuitor, pe când Danemarca 53,7 kgr., Anglia 43,6 kgr., Australia 50 kgr. adică de 10 ori mai mult ca românul.

Dr. M. Enescu afirmă, că în Moldova o familie întreagă abia întrebuințează 2 kgr. zahăr pe an.

Dr. Claudian și Dr. D. C. Georgescu susțin, că în gospodăriile țărănești din Vechiul Regat, consumul de zahăr este de 3—5 kgr. anual.

În Ardeal și Bucovina se ridică în jurul a 10 kgr.

În statele Unite se consumă 47,2 kgr., în Canada, și Suedia se consumă 40 kgr., în Norvegia, Elveția câte 30 kgr. în Germania 24 kgr., în Franța, Belgia, Irlanda peste 20 kgr. zahăr pe an, adică mai mult decât de 4 ori ca în România.

În ultimii ani ai secolului al XVIII-lea, germanii consumau abia 1 kgr. de zahăr pe cap de om în medie, ajungând în 1929-1930 la 23,22 kgr. Zahărul (glucoza) e un aliment, ce trebuie introdus în rația alimentară a muncitorului și a săteanului și e de mirare, de ce statul la alimentul acesta de primă necesitate aplică impozite mari, cari îl fac inaccesibil claselor sociale sărace.

Zahărul e cel mai bun aliment pentru munca mușchilor, el ar trebui să figureze printre alimentele obișnuite ale sătenilor, cu atât mai mult, cu cât alimentația lor este insuficientă.

S'ar putea crede, că românul se alimentează din belșug cu legume și fructe. Este o greșală aceasta, fiindcă legumele predominante din alimentația țăranului român sunt ceapa, usturoiul, castraveții, varza și fasolele.

După unii s'ar părea că numai țărănimea din satele românești este subalimentată și chinuită, însă realitatea este alta.

Din cercetările Dr-ului Banu asupra 833 copii de școală dela periferia Bucureștilor a reeșit, că 29,7% din numărul acesta

de copii nu mănâncă decât odată sau de două ori pe zi; 21,4% nu dejunează niciodată; la 45,7% dejunul constă numai din ceai gol; 11,8% nu consumă carne decât odată pe săptămână.

Iată cum stă rânjită mizeria și macină sănătatea și viața copilașilor cruzi de pe la periferiile Capitalei Țării Românești.

Dacă copiii sunt lăsați flămânzi, amăgiți cu un ceai gol, apoi cu siguranță că părinții nu mănâncă nici atâta, pentru că este știut prea bine, că dragostea părinților rupe dela gura lor bucătura cea mai bună, pentru a îndestula copilașii lor dragi.

E greu ca să se tolereze mai departe această stare de anomalie fiindcă în felul acesta poporul este expus la o degenerare lentă.

Cei bogați, acumulatori ai belșugului degenerază din cauza unei alimentații prea abundente iar cei săraci degenerază din cauza unei subalimentații permanente.

Progresul și trăinicia poporului român cer o restabilire de echilibru și o stingere completă a mizeriei excesive.

Reforme sociale bine studiate și bine calculate vor putea soluționa problema mizeriei și sărăciei din România, însă numai atunci când Dumnezeu va trimite și sentimente de omenie Europei industriale, care nu ne poate impune o sărăcie cruntă și grea și nu ne poate obliga la o degenerare permanentă, după cum a făcut-o până acum.

Un locuitor al Europei industriale consumă pe an 300-350 kgr. legume diferite, aproape 1 kgr. pe zi, pe când românul nu mănâncă decât circa 100 kgr. pe an, (cei dela oraș 110 kgr. și țăranii 75 kgr.).

Europeanul din industrie și în general europeanul Vestului și Centrului Europei se alimentează solid și nouă ni s'ar părea chiar că prea abundent.

Consumul de marmeladă din Germania în anul 1936 a fost de 125.000 tone. La noi abia în anul 1940 s'au organizat câteva fabrici de marmeladă.

Consumul de produse industriale în România este în urma tuturor țărilor și se menține la distanță mare față de ele.

Românul consumă pe an abia 0,24 kgr. conserve alimentare, și întrebuințează 0,62 kgr. bumbac, 0,72 kgr. încălțăminte, 9,8 produse laminate, 5,7 kgr., lemne construcție și 2 kgr. ciment.

Dealtfel până în anul 1874, fabricarea conservelor era necunoscută în România, fiindcă numai în acel an ia ființă prima fabrică de conserve a lui D. Staicovici.

Cele 5 kgr. de zahăr consumate de român pe an sunt o medie pe țara întreagă și fără vorbă, că țărani din regiunile cerealistice cu monocultură, cu agricultură înapoiată și primitivă, femeile anchetate și 1/5 din bărbați sunt subnutriți.

Profesorul Benetato spune, că și în Ardeal starea de nutriție a țăranilor lasă mult de dorit, fiindcă chiar în regiunile unde situația economică a țăranilor este destul de bună, 1/3 din femeile anchetate și 1/5 din bărbați sunt subnutriți.

În epoca aceasta de astăzi, de culme a progresului social, trebuie să spunem răspicat, că în România avem încă mulți țărani de tipul lui Vaillant din secolul al XVIII și al XIX-lea.

Gheorghe Maior scrie în anul 1900 următoarele: «Țăranul nostru, hrănindu-se de decenii numai cu mămăligă și accia din porumb stricat și cu lobodă, știr, susai, castraveți, fără lapte, fără pâine, fără brânză, unt, smântână și otrăvit cu holera cârciumarului, fatalmente a trebuit să decadă fizicește și moralmente. Cu detragerea laptelui, cărnii, ouălor, legumelor, fructelor, însă niciodată nu s'a văzut progresând undeva pe lume vre-un țăran».

Profesorul Dr. Iuliu Moldovan în studiul: «Introducere în etnobiologie și biopolitică», apărut în anul 1944, scrie cu amărăciune următoarele: «Problema nutriției la noi trebuie considerată ca o problemă etnică. Subnutriția generalizată în satele noastre și în unele regiuni, ca în munții Apuseni ia formă deosebit de gravă și nu mai poate fi privită ca o chestiune de interes exclusiv individual sau local. Nutriția la noi nu poate să rămână numai o problemă de fiziologie, de igienă personală sau publică și de politică economică. Urmările dezastruoase ale subnutriției și ale unei alimentații greșite, privind rezistența corpului nostru etnic și punerea în valoare a energiilor sale, sunt incalculabile».

Iată cum savantul profesor din studii migăloase, scoate concluzia, că subnutriția poporului român sapă temelia etnicității neamului. D-sa dă alarma cu gândul să mobilizeze conștiințele factorilor conducători ai țării în fața dezastrului, care amenință esența etnică a neamului.

Concluziile D-lui profesor Moldovan sunt izbucniri de apărare a patrimoniului etnic, care este țărănimea și pe care nu o putem lăsa să se ofilească din cauza foamei și a sărăciei și să-și piardă energia și puterea de rezistență.

Profesorul Moldovan accentuează, că subnutriția este foarte gravă, în special în munții Apuseni.

În Moldova și în Muntenia subnutriția este însă într-o formă așa de gravă, cum nu poate găsi asemănare în alte regiuni ale țării. În Moldova și în Muntenia subnutriția este mai accentuată ca în munții Apuseni.

Mă întreb, oare Europa industrială, Europa care stă în fruntea omenirii, cu cultura și cu organizația ei socială știe, că în România după cum arată statistica Ministerului Sănătății din 1929 mai sunt încă 2.188.200 locuințe cu pardoseala din pământ și lipite cu băligar, și 663.800 locuințe cu o singură încăpere, cu ferestrele fixe și lipite?

Profesor Dr. N. Manolescu scrie în anul 1904, că tetanosul la copii este din cauza pământului, cu care sunt lipite casele.

Trebuie să admitem că aceste locuințe primitive, clădite din pământ și cu pământ sunt cu pereții plini de igrasie și că se prelinge apa pe pereți, care iarna se poate vedea sub formă de sloiuri de gheață nu în afară, ci înăuntrul camerei, dacă i se poate zice cameră.

Geamurile mici și numai de o palmă sunt fixe în perete, prin care pătrund câteva raze de lumină, dar niciodată soarele și aerul curat.

Aproape toate aceste locuințe din lut se găsesc în regiunile țărănești cu exploatare cerealistă și mai greu să le găsești la țărani din Banat, Transilvania și Bucovina, cari au ajuns la o exploatare agricolă inobilată prin creștere de animale.

Tot statistica Ministerului Sănătății ne spune, că mai avem încă în Țara Românească peste 40.485 de bordeie adică 1% din totalul locuințelor.

Cu siguranță că locuitorii Europei industriale, nici în fotografiile muzeelor, n'au avut ocazie să vadă case primitive din pământ, habar n'au ce este un bordei, nomenclatură specifică românească și legată de români.

Trebuie să-i lămurim pe Europeni, că bordeiele din România sunt niște morminte săpate în pământ, niște pivnițe, fără soare, fără aer.

În aceste morminte trăiesc ființe omenesti din România al căror număr trebuie să fie azi de peste 200.00 de suflete.

Oare va fi existat cândva în alte epoci asemenea vizuini, drept lăcașuri omenesti și în alte țări din Europa cum se mai găsesc încă astăzi în România și cum erau foarte multe în secolul al XVIII-lea, locuite de țăranul lui Vaillant?

Istoricul Pârvan scrie, că la Geți existau bordeie din nuele, lipite cu lut, pe jumătate îngropate în pământ.

În România există însă și se pot vedea și astăzi.

Bordeiele acestea se găsesc în regiunile cerealiste ale țării românești, fiindcă o agricultură primitivă atrage după sine tot o viață primitivă a regiunii respective.

Țăranul Olandez, Danez, Elvețian, cât și din celelalte țări ale Europei industriale au confortul intelectualului român, case cu 4, 5, 6 camere, pe când în România după recensământul din anul 1930 există o medie de 74% încăperi la 100 suflete.

Dacă se va reflecta puțin asupra standardului de viață al țăranului român, în special din regiunile cerealiste, se va putea deslega ușor enigma marei mortalități dintre copii mici, cari ne sperie prin numărul extraordinar de mare.

Tot al 5-lea copil ne moare înainte de 1 an, lucru nemai pomenit în nici o țară civilizată din Europa.

În anul 1935 din 585.000 copii născuți, au murit 112.000 înainte de 1 an.

Statisticile engleze, americane și germane arată, că acolo unde locuința e compusă din 4 camere la grupurile de populație, mortalitatea copiilor mici este de 7, 29%, unde este numai o cameră, mortalitatea este de 17, 7%.

Deci mortalitatea mare a copiilor români se explică în parte și din cauza aglomerației în locuințe neigienice.

Suprapresiunea demografică în România nu poate fi considerată ca beneficiu național, când mortalitatea exagerată anulează presiunea demografică pe de o parte, iar pe de altă parte reduce enorm calitatea valorii omenеști.

În România au murit 18, 1% copii sub 1 an, în medie pe an, în perioada 1931/1938, pe când în Germania au murit numai 7%, în Anglia 6, 3%, în Franța 7% în Olanda 4, 2%, în Norvegia 4, 4%, în Elveția 4, 7% în aceeași perioadă.

Iată cum moartea seceră în România de 3 și 4 ori mai mulți copii decât în țările din Centrul Vestul și Nordul Europei, cari au un standard de viață ridicat.

Din cercetările specialiștilor rezultă că în perioada dela 1924—1932, procentul de înlăturări la recrutările din România variază între 31, 5% până la 52, 9%.

În România peste 50% din tinerii născuți într'un anumit an, sunt pierduți pentru serviciul militar.

Procentul de minus valori biologice — debili — și non valori biologice — infirmi fizici și psihici — este foarte ridicat.

Dacă dela naștere românul este în permanență subalimentat, este imposibil să nu deie procente mari de mortalitate și de non și minus valori biologice, cari se resimt destul de accentuat și influențează mult temelia Țării Românești.

E drept că Țara Românească întrece toate țările din Europa în privința natalității, dar acesta este un fenomen normal, fiindcă românul nu poate desminte principiul, că sărăcimea are copii cei mai mulți.

Odată cu ridicarea standardului de viață a populației producătoare de copii, a țărănimii și odată cu ridicarea stării ei materiale, odată cu ridicarea economică a satelor, începe micșorarea numărului de copii într'un raport perfect acordat.

În satele, unde s'a cuibărit sărăcia și unde mizeria este stăpână, acolo se pot găsi cu siguranță la fiecare casă câte un cârd de copii, câte 8, 10, 12 și chiar mai mulți. Sărăcia îndeamnă la prolificitate.

Selecțiunea naturală se desfășoară după cele mai clasice principii darviniste.

Cum se poate altfel explica rezistența poporului românesc, cu un standard de viață îngrădit în cea mai neagră primitivitate, decât prin acea selecțiune naturală, în urma căreia rămân numai aceia, cari au o construcție trupească greu de înfrânt.

Țăranul nu ține cu orice chip să dea viață sau să prelungească viața copiilor plăpânzi, fără vigoare și fără fundament, pentru a putea înfrunta greutățile viitorului.

Copiii țăranului înfruntă și pot înfrunta cu destoinicie capriciile naturii. Acomodarea la mediu se poate studia cel mai bine în sărăcia satelor, unde copii fără îmbrăcăminte, fără încălțăminte înfruntă fără clipire din ochi frigul de toamnă și înghețul iernei.

Mamele copiilor noștri din satele țărănești, pline de sărăcie și mizerie, trebuie să fie icoane sfinte în fața întregii Europe și mai mult în fața acelor femei, cari nu sunt mame, cari nu vreau să fie mame și cari nu cunosc nici dragostea și nici durerea unei mame pentru odrasla ei.

Mamele copiilor noștri din satele țărănești sunt mucenice sfinte ale neamului românesc și sunt cele dintâi, cari merită să li se închine cel mai înălțător monument, ca semn de adâncă admirație, de adânc respect al națiunii, ca stâlp de neam și temelie neînfrântă.

Mamele din satele țărănești, slabe, plâpânde, subalimentate, cu fața suptă și palidă de mizerie și lipsă de hrană, cu pieptul stors de vlagă și bătut în permanență de gurile flămânde ale copiilor mulți, cari vin în fiecare an matematic unul după altul, sunt puterea vie, prin care se naște, trăiește și se înalță poporul român.

Aceasta este mama sfântă, care merită închinarea națiunii.

Femeile plăcerilor, femeile barurilor, femeile cari se îmbată de dragostea unui câine în loc de copilul dulce, care să-i sugă viață din viața ei și să ducă neamul înainte, nu merită ocrotirea acestui pământ.

Mama română este în fruntea mamelor din Europa, pentru că dânsa crește la pieptul, stors de hrană pe cei mai mulți copii.

De unde în România s'au născut în medie 29, 6 la mie în anul 1938, în Germania s'a născut în acelaș an numai 14, 7 la mie, în Belgia în 1936 s'au născut 15, 1 la mie, în Olanda în anul 1937 s'au născut 15, 9 la mie.

Mama din România fără hrană și în bordeiul umed, în casa de lut, fără lapte, fără carne și fără zahăr naște și crește de două ori mai mulți copii ca mama germană, belgiană sau olandeză, trăită în confortul îmbelșugat al rafinamentului european.

Mamele copiilor români lucrează în agricultură la munca grea a pământului, ducând greul sarcinei din pântecul, unde se dezvoltă încet copilășul, care din această cauză trebuie să se nască plâpând și debil.

Soția țaranului din Europa industrială nu naște pe ogor ca soția țaranului din România.

Soția țaranului din Europa industrială nu cunoaște sapa grea și mâinele ei delicate n'au ridicat niciodată sapa, ca să-i cunoască greutatea și n'a mănuit secerea ca femeia română.

Femeia română prășește porumbul, cartofii și sfecla cu sapa grea din zorii zilei, până ce cade întunerecul, mulțumindu-se pentru reînoirea energiei, cu puțină mămăligă, cu borș, cu ceapă și usturoi.

Femeia română secără grâul, secără și orzul cu mâna ei, înțepată de spini și uscată de vlagă și energie, pentru că este harnică și trebuie să-și scoată hrana de toate zilele pentru copilășii ei mulți.

Această femeie română, pe lângă o muncă brută și grea, zi de zi și fără sfârșit, naște câte 10—12 copii plâpânzi și nu

sunt rari cazurile, când aceste nașteri se întâmplă chiar pe ogorul, unde prășește.

Românca lasă sapa din mână și naște.

Copilul crește la umbra buruienilor pe ogor, în dogoreala soarelui și în bătaia vântului, mângăiat numai de muște, fiindcă mama lui dragă este cu sapa ori cu secerea în mână și n'are timp să-și desmierde odrasla.

Este bine cunoscut faptul, că muncă brută și grea în agricultură debilitază femeia, cu repercusiune asupra copiilor viitori.

În România în anul 1933 proporția natalității a fost 32 la mie; în Germania 14, 7 la mie, în Polonia 26, 5 la mie, în Bulgaria 29 la mie, în Grecia 24, 3 la mie, în Spania 27, 8 la mie, în Olanda 20 la mie, în Ungaria 21, 6 la mie, în Italia 23, 5 la mie.

În anul 1930 proporția natalității în România era 28, 3 la mie, în Anglia 14, 9, în Belgia 16, în Bulgaria 21, 4, în Danemarca 17, 8, în Elveția, 15, 2, în Franța 14, 6, în Germania 20, 3, în Grecia 23, 5, Italia 22, 4, în Norvegia 16, în Olanda 20, 7, în Portugalia, 26, 5, în Spania 17, 3, în Suedia 15, 3, în Ungaria 19.

În perioada 1861/70, în Germania se nașteau 37, 2 la mie copii, în Belgia 32, 2, în Olanda 26, 2, în Ungaria 44, în Italia 37, 8, iar în România 43.

Proporția natalității a scăzut cu timpul și a scăzut pe măsură, ce s'a instalat belșugul în regiunile respective.

Și acest lucru confirmă faptul, că sărăcimea este puterea de temelie a neamului, pentru că prin populația săracă crește densitatea demografică.

Fără vorbă că România, care stă în fruntea țărilor europene, în ce privește nașterile de copii, tot în fruntea Europei stă, în ce privește mortalitatea copiilor și nu poate să fie altfel, pentru că copiii în România nu pot fi ajutați de mijloacele multiple de igienă modernă și nu se pot bucura de o alimentație, măcar suficientă în cantitate, dacă lipsește calitatea.

Mortalitatea copiilor sub un an în România a fost de 18, 1 la sută, în perioada 1931—1938; în perioada 1861—70 mortalitatea infantilă era de 22, 5% dintre născuții vii, iar în anul 1910 de 20%.

În Germania mortalitatea copiilor sub un an a fost de 7% în perioada 1931—1938, în Franța 7% în perioada 1931—1938, în Danemarca 7%, în Anglia 6, 3%, în Elveția 4, 7% în Suedia 4, 8%, în Ungaria 14, 9%, în Jugoslavia 14, 9%, în Bulgaria

14, 7%, în Grecia 12, 1%, în Polonia 13, 7%, în Cehoslovacia 12, 8%, în Belgia 8, 3%, în Norvegia 4, 4%, în Olanda 4, 2%.

În perioada 1871—80, mortalitatea infantilă în Germania era de 23, 4%, în Franța în perioada 1861—70 era de 17, 8%, în Ungaria 23, 5%, în Anglia 15, 4%, în Belgia 15, 5%, în Danemarca 13, 1%, etc.

Mortalitatea după cum se poate aprecia de către oricine, este într'un raport strâns cu standardul de viață al țărănimii din țările respective.

Dealtfel tot în fruntea Europei este România și în ce privește mortalitatea în general a locuitorilor indiferent de vârstă.

Trebuie să fie așa și cu siguranță că acest lucru s'a bănuit dela început, când s'a văzut locul, pe care îl ocupă românul, în ordinea standardului de viață între popoarele Europei.

În România în anul 1939 au murit 18, 6 la mie din populație, în Danemarca, în acelaș an, numai 10, 1 la mie, adică aproape jumătate ca în România, în Portugalia 17, 1, în Franța 15, 7, în Spania 15, 5, în Grecia 13, în Bulgaria 13, 4, în țările de jos 8, 8 în Ungaria 13, 5.

În perioada 1861—70 mortalitatea generală în Vechiul Regat era de 26, 1 la mie, iar în 1910 de 25, 1 la mie.

Mortalitatea generală în perioada 1861—70 în Germania era de 26, 9 la mie, adică mai mare ca în România, în Danemarca în aceeași perioadă 19, 9 la mie, în Franța 23, 6, în Spania 31, 7, în Norvegia 18, în Olanda 25, 1, în Suedia 20, 2 în Ungaria 33, etc.

În România mortalitatea a scăzut puțin, pe când în celelalte țări cu standardul de viață ridicat, mortalitatea s'a redus la jumătate sau și mai puțin.

Nu știu, dacă această vitalitate puternică a românilor nu constituie o enigmă pentru specialiști, greu de explicat și delegat.

Oare cum este posibil, ca românul care se hrănește cu o cantitate de alimente de 4—10 ori mai mică față de locuitorii altor popoare din Europa și constituită obişnuit, din mămăligă și borș de vegetale, oare cum este posibil ca acest român alimentat atât de primitiv să reziste asalturilor morții și să trăiască totuși, când după calcule pozitive ar fi trebuit să moară.

În această privință raportul între standardul de viață și mortalitate nu este respectat, fiindcă altfel ar trebui să moară de 4—10 ori mai mulți români de cât alte nații europene.

De unde în perioada 1861—70 d. ex. excedentul natural în România era de 6, 9 la mie, se urcă în perioada 1931 până la 1938 la 11, 7 la mie.

Românii cei subalimentați, neîngrijiți, fără traiul igienic al belșugului, fără brânză, fără lapte, fără carne, numai cu borș și mămăligă, dau dovadă de o vitalitate extraordinară de puternică, cu rezistență de neînvins.

În Anglia excedentul natural în perioada 1861—70, era de 9, 7 la mie, pe când în perioada 1931—38 s'a scoborât la 3, 3 la mie. În Belgia în perioada 1861—70 excedentul natural a fost de 7, 6 la mie, scoborându-se în perioada 1931—38 la 3, 3 la mie, în Danemarca scade de la 10, 8 la mie cât era în perioada 1861-70 la 7, 2, în Germania de la 10, 3 la mie în 1861-70 scade la 6, 1, în Norvegia de la 12, 9 la mie scade la 5, în Suedia de la 11, 2 la mie scade la 2, 5, în Ungaria de la 8, 5 la mie scade la 6, 3, în Franța de la 2, 7 la mie la 0,7, etc.

De unde excedentul natural al populației în România aproape că se dublează, în celelalte țări, încadrate în rafinamentul culturii epocii de astăzi, acest excedent scade extraordinar de tare.

România cea flămândă se ridică prin vitalitatea ei puternică, câștigată în lupta cu mizeria, pe când celelalte țări industriale dau dovadă de oboseală, toropite de belșug și de trai bun.

Și mulțimea nașterilor și rezistența la moarte sunt legate strâns de sărăcie.

În România, după cum am amintit există diferențe destul de mari, din punct de vedere al traiului de toate zilele, al standardului de viață de la regiune la regiune.

În Oltenia de exemplu, — în anul 1934, — s'au născut 32% copii pe an, în Muntenia 34%, în Dobrogea 41%, în Moldova 39, 3 %, în Bucovina 27, 7%, în Transilvania 26, 3%, în Crișana și Maramureș 25, 5%, în Banat 17, 8% în același an.

Iată cum nașterea copiilor ne oferă o oglindă clară și fidelă a stării economice din fiecare regiune. Acolo, unde procentul de copii este mai mare, acolo este sărăcia mai mare și mai întărită.

Banatul, care stă în fruntea puterii economice din România, Banatul, care are un țăran evoluat, apropiat de țăranul Europei industriale, care mănâncă pâine, bea vin, consumă carne, ouă, lapte și brânză și care nu cunoaște și nu primește pe masa lui mămăliga are cei mai puțini copii, nici măcar jumătate ca Dobrogea, ca Moldova sau ca Muntenia.

Banatul, precum și Europa industrială, ridicate economiceste, pun în aplicare teoria profesorului de economie politică Robert Malthus, care scria pe la 1789, că lumea va muri de foamă, dacă nașterile vor întrece decesele, deaceia recomandă reducerea nașterilor.

Malthus spunea, că întrucât populația crește în progresie geometrică consecința va fi o infometare generală, dacă nu se va pune stavilă înmulțirii omenirii.

Lumea bogată, cuprinsă în rafinamentul modern, a găsit mijloace suficiente pentru a stăvili nașterile.

Aceasta o face nu de dragul teoriei lui Malthus sau înspăimântată de dănsa, fiindcă s'a dovedit neîntemeiată și fără rost, ei din cauza dorinței de trai bun și fără griji prea multe.

Bogatul vrea să trăiască viața din plin și să-i guste toate plăcerile și nu are poftă să fie stingherit de o pusderie de copii, cari nu i'ar da răgazul cuvenit pentru traiul cel bun și îmbelșugat.

Profesorul Dr. E. Laur din Elveția are dreptate când afirmă, că odată cu creșterea veniturilor, scade natalitatea și creșterea populației se încetinește.

Banatul a fost pus în situația potrivită, încă de multă vreme, ca și Bucovina, ca și Transilvania, să facă agricultură înobilată, agricultură intensivă, prin creștere și exploatare de animale și astfel aceste animale să-i ridice cu încetul puterea economică.

Dar progresul și evoluția agriculturii, care să atragă progresul unui popor, a unei regiuni, stă în cel mai strâns raport și în cea mai înțeleștată concordanță cu posibilitățile de valorificare, pe o bază de rentabilitate strictă, serioasă și permanentă.

Piața Vienei, a Berlinului, a Europei industriale din Centru și din Vest, au fost deschise larg, întregii producții de animale din Banat, Bucovina și Transilvania, fiindcă așa dictau interesele de politică autarhică a imperiului austro-ungar și în general a Europei industriale, pe când pentru Vechiul Regat, porțile spre Europa industrială au fost strâns ferecate și bine închise, în așa fel ca România să nu poată pătrunde, să nu-și poată valorifica animalele și producția animală și să-și ducă astfel o viață de sărăcie permanentă.

Pe scurt, aceste sunt motivele cari au ridicat economiceste Banatul, Bucovina și Transilvania și au ținut în sărăcie Vechiul Regat.

Vina nu o poartă locuitorii nici unei regiuni, fiindcă, toți sunt de aceeași înaltă calitate daco-romană indiferent, pe care pământ trăiesc și în care regiune își duc mândria de român.

Numai atunci putem contribui la îndreptarea lucrurilor din Țara Românească, dacă cunoaștem realitatea, în toată goliciunea și cruzimea ei.

Europa industrială ne-a ținut în sărăcie în special pe noi românii, dar vigoarea, energia și mintea ascuțită ca la nici un alt popor din Europa, nu ne-ar putea fi luate.

E adevărat că poporul românesc are nașteri multe, și mortalitate mare, dar trece cu o vigoare și cu o energie inegalabile prin mizerie, prin foame și sărăcie, nu se atinge, nici nu se ofilește, ci crește și înflorește mereu și duce viața grea, cu acele câteva căpățini de ceapă, câțiva căței de usturoiu și un codru de mămăligă, ca și țăranul lui Vaillant, din secolul al XIX-lea.

Vilitorul mândru și falnic se cucerește însă pas cu pas și ceas cu ceas.

Sărăcia a ținut poporul român de pretutindeni în mizerie și incultură.

Foamea, boalele, au mărit procentul de incultură al țărănimii române, îndepărtând-o de binefacerile învățaturii și științei de carte.

De unde în perioada 1873—83, în Scoția erau numai 7,47% bărbați analfabeți și 14,8% femei, analfabete, în Anglia 14,47% bărbați și 19,12% femei analfabeți, în România erau 80,86% bărbați și 91,25% femei analfabeti.

În anul 1901 numai 12,1% din populație știa scrie și citi în România.

Iată cum în România domnea epocă de crasă incultură din cauza mizeriei și sărăciei cronice, pe când în țările cu belșug material, analfabetismul era disparent.

După recensământul 1930, în România, 51,5% din populația rurală mai mare de 7 ani, care număra 11,3 milioane, nu știa carte.

Din grupul de vârstă dela 7—12 ani, 30,5% nu știau carte. Din grupul de 13—19 ani, 37,5% nu știau carte. Din grupul dela 20—64 ani, 53,9% nu știau carte, iar din grupul de peste 65 ani, 77,2% nu știau carte.

În total 61,5% din femei și 35,1% din bărbați în general erau neștiutori de carte, după cum spune recensământul din 1930.

15
În 1932 încă 28, 19% din recruți nu puteau scrie și citi în România.

Belsugul și traiul bun vine cu învățatură, cu școli și cultură.

În România analfabetismul va mai apăsa încă multă vreme țărănimea sărăcită și plină de mizerie.

În concepțiile de astăzi de adâncă frământare pentru ridicarea țărănimei și în general a poporului românesc, din starea de incultură și pentru consolidarea unui standard de viață mai ridicat, s'ar impune o îndrumare a învățământului spre școli de agricultură, cât mai numeroase și cu program cât mai practic, cât și organizarea de numeroase școli țărănești practice, pentru a infuza țărânimii muncitoare a pământului, cunoștințe de agricultură practică.

Aceste școli ar trebui organizate, după un program bine studiat cu învățământ obligatoriu.

Improvizațiile desorientează pe țăran și-l descurajează, fiindcă-l obligă numai să piardă timpul degeaba. Mai este nevoie mare apoi de înmulțirea școlilor de meserii diferite și multiple.

Astăzi în România este o afluență foarte mare de elevi în licee, în școli superioare și universități, toți având același unic scop, să ajungă asigurați la bugetul Statului până la moarte.

Cu toate că bugetul Statului le acordă un trai de categorie absolut inferioară prin retribuția derizorie pe care le-o dă, totuși preferă acest trai mizerabil de funcționar public, decât să se angajeze la o muncă mixtă și să intre în școli practice de meserii, industriale, comerciale etc.

În România trebuie să înceteze invazia aceasta enormă în universități și școli superioare în avantajul creierii de lucrători, specializați în diferite probleme de industrializare în agricultură, cari sunt multiple și complexe și cari pot cuprinde un număr foarte important de elemente bune.

Mulțimea aceasta mare de funcționari publici complică acțiunea aparatului de stat, care ajunge în multe resorturi, extraordinar de încâlcită și confuză.

Aceasta numai din necesitatea, de a se găsi ocupație mulțimei de funcționari, îngrămădiți pe același loc.

Sunt necesare eforturi mari din partea întregului popor român, pentru a se scutura de mizerie, de sărăcie, de incultură, de analfabetism, și degenerare.

În primul rând poporul român trebuie să se scuture de jugul economic al Țărilor industriale, care nu mai poate fi su-

ferit mai departe. România nu mai poate accepta, ca pe viitor să fie ca și în trecut vaca de muls a Europei industriale, îndurând mizeria și sărăcia în resemnare, cu toate consecințele grave asupra temeliei de bază a Țării Românești, care este țăranul român —, ceea ce înseamnă în concret și în final că deviza prin noi înșine trebuie să constituie miezul și crezul acțiunii noastre de restitutio in integrum.

Munci forțate ca în exploatarea coloniale, un miliard de zile nelucrate.

IV

- Improprietări și tocmeli agricole.
- Import de lucrători de sezon din Bucovina, Transilvania și Galiția.
- «Rusticus nihil habet».
- «Secta Valahilor este suferită provizoriu în țară».
- Patru și jumătate milioane de țărani români sunt șomeri.
- Exodul patologic și emigrațiile patologice.

Imperativul sociologic într-o țară impune o deosebită grijă în canalizarea și ocuparea brațelor de muncă națională, pentru a se putea menține echilibrul normal în mersul vieții unui popor.

Țările din Vestul, Centrul și Nordul Europei au dat totdeauna o deosebită importanță procesului social și au găsit totdeauna cele mai nimerite și mai juste soluții, pentru deslegarea problemei muncii naționale, creind condițiuni de viață, cari să consolideze la maximum standardul de trai.

Surplusul de populație din prășila sănătoasă a satelor în țările industriale, a fost canalizat și îndrumat în industriile binefăcătoare și aducătoare de belșug și trai bun.

În 1870 se poate zice, că Germania era încă țară agricolă, fiindcă $\frac{2}{3}$ din populație locuia încă la țară și numai $\frac{1}{3}$ locuia în cele opt orașe ale Germaniei.

În curs de 50 de ani însă situația s'a schimbat tocmai invers, fiindcă la țară au rămas mai puțin de $\frac{1}{3}$ din populație, pe când mai mult de $\frac{2}{3}$ au trecut în orașe.

De unde în 1871 în Germania era 36,1% populație urbană și 63,9% populație rurală, ajunge ca în 1919 să fie 60% populație urbană și 40% populație rurală.

În Germania în 1871 erau, 26 milioane locuitori în sate și

14 milioane locuitori în orașe, pe când în 1900 erau 26 milioane locuitori în sate și 30 milioane în orașe.

Germania pe încetul și cu o deosebită tenacitate s'a schimbat din țară agricolă în țară industrială.

Acelaș proces sociologic s'a desfășurat și în celelalte țări din Vestul și Centrul Europei rând pe rând cari au reușit astfel să canalizeze munca națională în industrii și comerț.

În Franța în 1876 era 32, 4% populație urbană și 67, 6% populație rurală iar în 1911 78% populație urbană și 22% populație rurală.

În Anglia în 1891 era 72% populație urbană și 28% populație rurală și ajunge în 1911 la 78% populație urbană și 22% populație rurală.

Prima țară din lume, care s'a industrializat a fost Anglia, fiind urmată apoi de Germania și mai târziu de Statele-Unite.

Industrializarea a început după descoperirea mașinei cu aburi la 1769.

Statele Unite numai pe la 1893 încep export de fabricate în Europa.

Franța a intrat în procesul de industrializare abia pe la 1895, adică mult mai târziu ca celelalte țări, puteri mari.

Totuși politica economico-socială a fost îndrumată în așa formă în Franța, încât nivelul de trai și standardul economic al țărănimii s'a menținut la înălțime și nu s'a înregistrat o cădere în sărăcie, după cum s'a întâmplat dealtfel în toate țările rămase numai la o exploatare exclusiv agricolă și în special cerealistă.

Avântul industrial rezolvă în aceste țări procesul muncii naționale și problema demografică, prin faptul, că întreg surplusul de populație se canalizează spre orașele industriale, mânaite de dorul după un trai mai bun și mai fericit.

În Țara Românească însă, în aceste timpuri de industrializare a Europei și de belșug, revărsat asupra populației ei, țăranul era muncitorul, chinuit și stors de vlagă până la epuizare alături de animalele sale de muncă.

Țăranul român în epoca de înflorire a țărilor industriale era înhămat la munca brută și intensivă a pământului împreună cu toată familia sa, fiind ținut departe de binefacerile unui trai mai omenesc.

Surplusul de populație țărănească nu se putea canaliza ca

în țările Europei industriale în industriile binefăcătoare, ci rămânea să îngroașe rândurile muncitorilor de pe ogor.

În România înainte de năvălirea fabricatelor engleze, austriace, germane și franceze, era o industrie casnică măcar, care absorbea și ea o mică parte din brațele de muncă și prezenta și un câștig pentru economia națională.

Odată cu năvala producției industriale străine în Principatele Române, chiar începând de pe la anul 1830, odată cu libertatea de comerț, a început o lăncezire în industria casnică, care s'a intensificat tot mai mult, până ce s'a ajuns la o completă adormire a breslelor românești. În felul acesta poporul român a fost silit să rămână numai și numai la agricultură.

Munca poporului român a fost numai muncă de ogor, în bătaia vântului și în dogoarea soarelui și a fost tot bine, cât timp țăranul român a avut, unde lucra și de unde să-și scoată hrana cea de toate zilele.

În jalba țăranilor din 1857, găsim concentrată toată durerea lor apăsătoare și ne putem edifica perfect asupra muncii țăranului din acele vremuri.

Țăranii spun că, «înainte de regulamentul organic, săteanul avea 10, 15 și peste 20 fălci; «ne ridicam vite, ne prindeam nevoia și era țara folosită, căci cirezile cele multe, cari ieșau din țară, noi le creșteam. Cu regulamentul munca ni s'a împovărat, iar pământurile ni s'au micșorat».

Dar țăranii în jalba lor spun mai departe, că odată cu regulamentul, munca li s'a împovărat și pământurile li s'au micșorat. Odată cu regulamentul organic începuse și revoluția comercială în România, în relațiile ei cu Apusul.

Țările industriale cereau hrană, pâine albă și plăteau prețuri bune, deaceia țăranul trebuia pus la muncă forțată și trebuia scurtat din drepturile lui, rezultate din exploatarea pământului, ca să aibă boierii și arendașii venituri mai mari.

Mai zic țăranii în jalba lor: «Din buni și străbuni noi am avut dreptul de a ne lucra pământul, trebuitor pentru hrana noastră și a vitelor noastre, fără să ne poată alunga nimenea de pe dânsul. Toate uricile țării, toate așezămintele vechi și noi ne sfîșesc acest drept, precum și acela, de a se da copiilor noștri pământuri până la acoperirea a 2/3 din moșie, iar până la replegament aveam dreptul de a lucra, cât vom putea. Deasemenea boierii de moșie au avut dreptul, de a ne cere boieresc».

Iată că țăranii recunosc, că înainte de epoca din 1830 aveau

dreptul să lucreze atâta pământ, cât vor putea și de cât vor avea nevoie, stând totodată la dispoziția boierilor pentru obligațiile lor de muncă, drept plată.

Descendenții țăranilor aveau dreptul de a primi pământuri pentru lucru până la $\frac{2}{3}$ din moșie și erau în felul acesta întrucâtva asigurați pentru traiul lor de viitor.

Țăranii în jalba din 1857 arată samavolnicia, cu care este exploatată munca lor. Ei zic: «Lucrăm din primăvară până în toamnă, lucrăm de cum se ia omătul și până la îngheț tot la boieresc; lucrăm cât zice legea și mai des și peste lege, lucrăm și nu mai mântuim. Holdele cele mari și întinse se fac frumoase și mănoase, iar când treci pe lângă pământurile noastre, ți se rupe inima; ogoarele ne rămân în paragină, popușoi ni se îneacă în buruiană și rămân necopți, de-i bate bruma iar, cei boierești, așezați de noi în coșare, sed ca aurul de frumoși».

Iată cum își zugrăvește țăranimea exploatarea muncii.

Proprietarii mari în virtutea drepturilor acordate de legi nedrepte, exploatau munca țăărănească și munca animalelor țăranilor la maximum posibil, pentru a putea scoate o producție cât mai mare de cereale, care să fie apoi trimisă spre îndestularea Europei industriale.

Mihail Cogălniceanu, pătruns de mizeria țăranimii, a pornit luptă grea pentru rezolvarea problemei agricole în Țara Românească, pe care a aruncat-o cu toată vigoarea și energia lui în discuția și frământarea poporului.

În urma luptei lui Mihail Cogălniceanu, și a înțelegerii Domnitorului Alexandru Ion Cuza, s'a putut ajunge la marea și importanta reformă agrară, prin promulgarea legii de împroprietărire a țăranilor la 14 August 1864. Contra împroprietăririi țăranilor, nu erau numai boierii și arendașii din Țara Românească, ci era și Europa industrială, care nu putea să vadă soluționarea acestei probleme, decât prin prisma intereselor ei egoiste. Deaceia Europa industrială a făcut tot, ce a putut, ca să împiedice împroprietărirea țăranilor, fiindcă se temea, că nu va mai avea cereale pentru hrana ei și că odată cu împroprietărirea, cerealele vor fi mâncate de țăranii români, ajunși proprietari de pământ.

Delegatul englez din Comisia europeană din 1858, nu admitea ca țăranul român să devină proprietar de pământ și s'a opus cu toată puterea. Prin acest comisar, s'a desgolit întreaga gândire a Europei industriale. Totuși împroprietărirea s'a făcut prin lupta mare a patrioților români.

A fost un eveniment extrem de important pentru munca națională, pentru munca țaranului și a fost un act de dreptate, cu repercusiuni adânci în viața poporului român și cu răsfrângeri în problemele agrare de viitor, cu toate că legea avea multe lacune și multe defecte. Era un început, care a răsbătut cu greu prin răutatea marilor proprietari și de aceea legea a ieșit cu mutilări și defecte.

Cu câteva luni înainte, la 11 Decembrie 1863 se votase proiectul de lege, privitor la secularizarea averilor mănăstirești, statul devenind astfel proprietar pe a 5-a parte din întinderea teritorială a țării.

Se iviau luminișuri, dătătoare de speranțe mari țărănimii muncitoare.

În 15 Iulie 1866 statul român, preocupat de starea grea a țărănimii, decretează legea pentru vânzarea bunurilor statului. Aceasta este prima lege de acest fel, fiind urmată de alte o serie de legi în privința vânzării bunurilor Statului decretate la 1868, 1872, 1875, 1876, 1880, 1881, 1884, 1886, 1887 1889.

În baza legii pentru împrumutarea țăranilor din 1864 și în baza legilor pentru vânzarea bunurilor statului până la 1889, o întindere de 2.533.890 ha., în loturi sub 10 ha., au intrat în stăpânirea a 626.317 săteni și 28.589 ha. în loturi peste 10 ha., au intrat în stăpânirea a 3265 țărani. Era un pas înainte, pentru ieșirea țărănimii din sclavia boierilor și arendașilor. După împrumutarea țărănimii din 1864, li se părea boierilor și odioșilor arendași, că munca pământului nu merge tocmai așa, cum ar fi dorit-o ei, deaceia se recurge la reglementarea raporturilor de muncă dintre proprietarii mari și țărani și se decretează legea tocmelilor agricole la 14 Martie 1866, pentru ca sub ocrotirea legii să poată fi constrânși țăranii la munca pământului boieresc. Legile de tocmeli agricole se tot schimbă mereu, iscodindu-se măsuri tot mai drăcești, pentru a stoarce muncă tot mai multă din brațele țăranilor, de a căror interese și drepturi, nu-i păsa nimănui.

În 1872 se modifică legea tocmelilor agricole, introducându-se și constrângerea corporală, manu militari, fiindcă li se părea boierilor și arendașilor, că n'au destule argumente și posibilități, de a mâna poporul țărănesc cu mic, cu mare, la munca pământului deaceia trebuia să introducă forța și bătaia, supremul și cel mai convingător argument, care li se părea, că ar fi dat rezultate bune în trecut, înainte de împrumutarea și reglementarea muncii.

Să le treacă însă, vreun gând prin cap, ca din acel aur mult ce curgea în buzunarele lor de exploatatori ai mizeriei și sărăciei, să dea o infimă parte și acestor țărani, nici că era vorba.

Muncă brută de animal le trebuia acestor boeri și arendași, fără dreptul unei remunerații. Legile acestea de tocmeli agricole sunt o rușine a veacului și desgolesc răutatea și sălbătăcia arendașilor și boerilor nemiloși și fără Dumnezeu. Bătut ca un animal, era mânat țaranul român la muncă, bătaie prevăzută în lege și de atâtea ori, această bătaie aplicată în numele muncii, se termina cu moartea țaranului bun și blând, depe urma căruia rămânea casa plină de copii, condamnați și ei la moarte, prin foame.

Sadismul arendașilor în special era de o cruzime incomparabilă.

Erau bătaii crunte, cari lăsau urme grele pe trupul și spina țăranului flămând și istovit de muncă. Țăranii Filip Lens, Badea și Cojocaru, deputați ai țărănimii în guvernul provizoriu din 1848 au cerut iertăciune, ca să se desgolească în fața boerilor și să arate urmele bățăilor de pe trupul și coapsele lor, nesterse de ani de zile.

Acestea sunt dovezile, cari oglindesc traiul țărănimii din vremurile libertății comerțului, care au deschis poftă boerilor și arendașilor după aurul scipitor al Europei industriale în schimbul grâului, scos din pământul strămoșesc, prin sudoarea țărănimii muncitoare.

In 1882 apare altă lege a tocmelilor agricole, care desființează constrângerea corporală. Le era rușine să-i zică bătaie. Desființarea bătăii însă era numai pe hârtie și numai în lege, dar în realitate ea se aplica cu aceiași putere și cu același sadism.

Parcă aceste atitudini sadice, de a recurge la bătaie pentru întărirea argumentelor cuvenite, s'au transmis sub formă de caractere câştigate la descendenţi, fiindcă bătaia a constituit multă vreme cel mai de seamă argument la români şi parcă s'a prelungit pe alocuri până în zilele noastre.

In 1893 se modifică din nou legea tocmelilor agricole, dar oricum se modificau, munca țăranimii nu era răsplătită, cum s'ar fi cuvenit

Gheorghe Maior pătruns de apăsarea la care era expusă munca țăranilor români depe urma acestor legi, în folosul și sațiul tot mai avan al boierilor și arendașilor, scrie în

cartea sa «România Agricolă», la 1895, următoarele gânduri și constatări, «Dacă întâlnești oameni în drumul tău, te îngrozești de aspectul lor, cu fețele leșinate de foame, cu hainele lor rupte și murdare, cu vitele leșinate ca și ei, iar pândarii și ispravnicii stând în jurul lor, înarmați până în dinți, cu puști și revolvere, iatagane și hangere, înconjurându-i și ținându-i la muncă».

Iată cum erau duși țărani la muncă, mânați dinapoi de pândari și ispravnici, înarmați până în dinți, cu tot felul de arme.

Bătuți și leșinați de foame, țărani trebuiau să lucreze cu animale cu tot, până la istovire, pentru punga boierilor și arendașilor și pentru hrana Europei industriale.

Gheorghe Maior spune mai departe: «Țăranul nostru a lucrat vara întreagă cu oamenii familiei sale și cu vitele sale, parte la arendaș și parte la sine, s'a hrănit numai cu buruieni și toamna el nu are atâta recoltă, cât îi trebuie pentru sine și pentru vite, ca să iasă din iarnă, și nici datoriile nu le-a stins, datoria a rămas aproape aceeași și se perpetuiază la arendaș și proprietar, vitele îi sunt depuse amanet la Creditul Agricol».

Iată un tablou sinistru, care ne zugrăvește nedreptatea nemai pomenită și mizeria cea mai neagră, în care se zbate țărănimea română, hulită și batjocorită de arendași și boieri.

În loc ca munca țărănească să aducă hrana cuvenită familiei, o hrană mizerabilă, pentru a prelungi o viață, care se scurgea încetul cu încetul din trupul bătut și nehrănit, îl mai încărca de datorii, cari se măreau din an în an.

Țărani lucrau pentru stingerea datoriei, care o aveau la boier și arendaș, pentru că vitele lor erau amanetate drept garanție. Acestea erau condițiunile de muncă și raporturile între boieri, arendași și țărani.

Gheorghe Maior spune mai departe: «Întreaga lui recoltă constă din un cărucean, două de mohor, 2-3 cărucene de paie de grâu și niște coceni de porumb. Cereale abia să-i ajungă până la Crăciun, nutreț până la Bobotează; porumb, rar sunt țărani, cari să mai aibă până la Paști și după Paști».

Aceasta era răsplata muncii de o vară întreagă a familiei țărănești, cu animale cu tot, pe ogoarele boierești.

O icoană a mizeriei țărănești, mai grea și mai grăitoare, nici să se poate închipui.

În ea se oglindește țăranul lui Vaillant din veacul al 19-lea care trece cu aceeași căpățină de ceapă, cu aceeași căței de usturoi și cu același codru de mămăligă în veacul al 20-lea.

Europa industrială nu putea fi pătrunsă de mizeria țărânului român, pentru că egoismul a fost domnitorul lumii și a stăpânit pe om, dela creațiune și-l stăpânește și astăzi, cu aceeași putere. Egoismul feroce dirijează și conduce omenirea și în secolul de față ca și în trecutul îndepărtat sau apropiat și se desfășoară cu aceeași cruzime a omului contra omului.

Mizeria și foamea se răsfrângeau și asupra animalelor de muncă, după cum se poate constata din cele scrise de către Gheorghe Maior.

Mohorul, paile de grâu și cocenii de porumb, erau singurele rezerve de hrană ale animalelor de muncă pentru iarna întreagă.

Cu ce putea crește țărănimea animale, cum putea acea țărănime să se înfrupte cu lapte, cu brânză, cu ouă, dela animalele sale nehrănite și lihnite de foame.

Erau rari familiile, cari puteau avea bucuria unei vaci cu lapte, care să le țărăiască în donița primitoare câteva picături de lapte, stoarse dintr'o pulpă vlăguită și dintr'un corp chinuit de foame.

Ce fel de animale putea crește țăranul decât de cea mai primitivă rasă, cari să poată rezista la foame, la frig și la mizerie?!

Iată, cari erau condițiunile, în cari se desvolta țărănimea română.

Este ușor a spune astăzi și a judeca pe țăranul din Vechiul Regat, că nu vrea să țină la casa lui animale mândre, de soi bun, cu lapte mult și cu viței frumoși, porci grași și încărcăți de slănină, găini pline de ouă, cari să doarmă în cotețe și nu în vârful și pe crăcile copacilor, cai năzdrăvani cu foc în trupul lor, oi cu lână multă, să ajungă și pentru îmbrăcămintea Europei industriale, este ușor zic a judeca pe acest țăran, năpăstuit de vreme.

Degenerarea vitelor mândre, de cari erau pline câmpiile și pășunile Principatelor Române pe la începutul secolului al 19-lea, se datorește lipsei de hrană, provocată de boieri și arendași, cari aveau pământurile, pentru a scoate cereale cât mai multe pentru hrana Europei industriale.

Bieții țărani nu s'au gândit la rase frumoase de animale, erau bucuroși, că puteau ține în viață vite primitive, cu cari să-și poată câștiga hrana lor cea de toate zilele, prin muncă grea alături de animale.

Această stare de lucruri insuportabilă a împins țărănimea

încetul cu încetul spre exasperare și ne mai putând răbda greutatea, cari apăsau pe spinarea ei, a ajuns să-și verse focul și răsbunarea din plin contra asupritorilor, contra arendașilor și împilătorilor în 1907, prin răscoală.

Au trebuit să se sacrifice unsprezecemii de vieți țărănești în această răscoală, ca să se poată trezi mintea conducătorilor, și descifra mizeria și nedreptatea, aruncată asupra țărănimii.

Găsim însă și printre boierii români, izbucniri de revolte față de purtarea nedreaptă și uricioasă a celor puși să-l privilegiere și omeniască.

Astfel D. A. Sturza în ședința Parlamentului din 11 Decembrie 1907 a strigat: «Legile de învoeli agricole dela 1866, 1872, 1882 și 1893 nu aveau decât un singur scop, ca să le asigure marilor proprietari munca agricolă necesară».

Mare și perfectă dreptate a avut D. A. Sturza. Dacă aceste legi ar fi avut ca pornire grija pentru ocrotirea muncii țărănești, nu s'ar fi ajuns la răscoala dela 1907.

Brățele țărănești din Vechiul Regat nu ajungeau pentru a putea lucra suprafețele de pământ din ce în ce tot mai mari, deaceia boierii și arendașii angajau lucrători de sezon, cari se aduceau din Transilvania și din Bucovina și cari erau aproape toți români.

Politica industrială a Austro-Ungariei avea și scopul precis, de a canaliza surplusul de brațe muncitoare în industrii și astfel de a rezolva problema demografică a Imperiului.

Se înțelege că supușii austriaci și unguri, de origine etnică română nu erau acceptați în industrii ca muncitori, fiindcă această muncă era considerată prea nobilă, ca să poată fi îndeplinită de români.

Țăranul român din Bucovina și Transilvania, era și trebuia să rămână muncitorul pământului său sărac, pe care să-l împartă între descendenții săi și din acele parcele mici, să-și poată duce viața grea.

În Bucovina și Transilvania erau multe brațe țărănești libere, cari se angajeau la munca pământului de către moșiile din Vechiul Regat, pentru a-și câștiga acea pâine neagră și mizerabilă.

Buletinul statistic general din 1894 arată, că în 1885, s'au adus din Bucovina și Transilvania 17.527 muncitori de sezon, iar în 1886 s'au adus 17.649 muncitori. Numărul acestor muncitori de sezon importați a crescut din an în an, ajungând în

anul 1892 la 34.942 muncitori de sezon, aduși din Bucovina și Transilvania.

După buletinul Ministerului Agriculturii din 1901, acești lucrători sezonieri au continuat să fie aduși mereu.

Astfel în 1893, s'au adus 26.935; în 1897: 25.963; în 1899: 37.244; în 1900: 36.310 muncitori sezonieri.

Dealtfel din procesul-verbal al ședinței divanului adhoc din 18 Decembrie 1857, se desprinde, «că proprietarii mari năimeau argați și lucrători din alte țări, precum din Bucovina, Galiția și Transilvania».

Lucrătorii sezonieri importati din Transilvania, Bucovina și Galiția, munceau în condițiuni mai convenabile pentru boieri și arendași ca țăranii băștinași, cari aveau anumite drepturi consfințite prin legi și prin tradiție .

Țărănimea din Principate, înainte de regulamentul organic, conform celor stabilite prin urbariul lui Moruzzi din 1805, modificat la 1828 și a lui Ioniță S. Sturza din 1828, era obligată să lucreze 42 zile la boieri, cari îi dădeau în schimb pentru aceste zile de muncă, 12 fălci imasă, fânaț și loc de arătură, socotit săteanului fruntaș cu 16 vite; 9 fălci săteanului mijlocăș cu 12 vite, și 5 fălci săteanului codaș cu 4 vite.

În urma stăruințelor și intrigilor boierilor prin regulamentul organic, se sporește numărul zilelor de muncă, dela 43 la 53, iar pământul acordat țăranilor se micșorează, socotind pentru un fruntaș cu 4 boi 5-1/2 fălci de pământ, pentru mijlocăș cu 2 boi, 4 fălci de pământ și pentru codaș cu o vacă la 3-1/2 fălci de pământ.

Înainte de tratatul de la Adrianopole, boierii n'aveau ce face cu pământul și-l dădeau țăranilor, să-l lucreze.

După tratatul dela Adrianopole însă, când a început comercializarea largă a cerealelor cu prețuri mari și cu perspective de îmbogățire, boierii au căutat să restrângă porțiunile de pământ pentru țărani, pentru ca să aibă ei teren pentru exploatat cât mai mult .

În schimb însă, boierii cereau țăranilor muncă mai multă, pentru a putea lucra întinderi cât mai mari.

Pe de o parte proporția de pământ acordată țăranimii, se micșora, iar pe de altă parte zilele de clacă se înmulțesc tot mai tare, ajungându-se în 1848 la 60 zile clacă.

Era o goană după îmbogățire, care întrecea orice calcule normale și se ara, tot ce se putea ara, pentru a se produce cereale cât mai multe, ca nu cumva să cadă Europa industrială în supărare pentru hrana ei.

Înainte de libertatea comerțului din Principate, țăranimea română își putea duce un trai suportabil, fiindcă munca nu era exploatată în mod barbar, nefiind interese materiale de cupiditate ale boierilor.

Epoca dela 1829—1864 cunoaște asupra țăranilor cele mai grozave aplicate țăranimii române.

Legea pentru improprietărirea țăranilor a lui Cuza Vodă din 1864, s'a părut pentru moment că aduce o mare ușurare, că va îmbunătăți traiul și soarta țăranimii pentru multă vreme.

Din nenorocire însă, legea din 1864 n'a avut repercusiuni destul de favorabile asupra stării materiale a țăranimii române.

Prin legea din 1864, s'au improprietărit 467.840 clăcași țărani, adică 50% din sătenii cu peste 1.766.258 ha.

Se părea, că s'a ivit un simptom de trai mai bun pentru viitor. Era însă numai o părere înșelătoare, fiindcă fărâmițarea pământului în scurtă vreme prin transmiterea la descendenți, a deschis din nou problema mizeriei țărănești.

Această lege de improprietărirea țăranilor n'a fost și nici n'a putut fi bine studiată, din cauză că a fost smulsă cu multă greutate din ghiarele proprietarilor mari, în urma unor frământări, cari n'au dat răgaz pentru o studiere mai amplă și mai bine documentată, ca să se poată astfel împăca interesele țăranimii și a se găsi cele mai bune soluții pentru viitor.

Țăranii au fost improprietăriți cu porțiuni de pământ, strict necesare pentru întreținerea familiilor lor, așa că o parcelare a acestor porțiuni, prin transmiterea la descendenții țăranului, nu mai putea asigura hrana unor noi familii.

Înainte de improprietărire, boierii erau datori să deie pământul stabilit prin regulamentul organic spre folosință fiecărei familii noi, care se întemeia în satul său.

În felul acesta fiecare familie, era asigurată de pământul necesar întreținerii casei sale și această grijă nu cădea asupra părinților noului gospodăru.

Boierul trebuia să împartă din moșia sa până la $\frac{2}{3}$, pentru a fi date nouilor căsătoriți și întemeietori de gospodării.

După moartea bătrânului, pământul intrat din nou în po-

sesia boierilor, își relua circulația, prin acordarea lui la alți noi gospodari.

Pentru a nu se ajunge la fărâmițarea pământului, s'a prevăzut improprietărirea însurăteilor, noi gospodari, pe moșiile Statului.

Improprietărirea însurăteilor s'a făcut abia la 1878 cu aproape 230.000 ha. Până atunci, fărâmițarea pământului, primit de țăran drept proprietate, în baza legii din 1864, s'a făcut în mare parte prin transmiterea lui la descendenți.

În felul acesta, problemele agricole și sociale, cari frământau satele și țăranimea română, au rămas încă pe mai departe deschise și nesoluționate.

Pământurile, cari s'au dat țăranilor și însurăteilor, au fost din cele mai rele și mai neproductive, după cum se desprinde din interpelarea lui Fălcoianu la 5 Iunie 1866, care spune: «Nu numai că întinderea pământului dat țăranilor pe moșiile Statului a fost mai puțină decât se cuvenea, dar li s'a dat ce a fost mai rău: prund, răpi, și ponoare, locuri ce nu se pot cultiva, ca să poată supune pe acei țărani cu totul arendașilor».

Deci, după cum arată Fălcoianu, la împărțirea pământului țăranilor, au fost gânduri necinstite, eșite din intrigile boierilor și arendașilor.

Țăranii români din Transilvania, au avut de suferit și ei în aceeași măsură ca și frații din Principate, poate încă și mai mult.

În Transilvania țăranimea română a stat sub apăsarea aceluia celebru «decretum tripartitum» al lui Verböczy, multă vreme și a suferit chinuri mari din cauza acelei legiuri.

Acest decret concentra într'însul toată răutatea și sălbătăcia omenească.

El desgolea simțământul de fiară al omului.

«Rusticus nihil habet» era concepția de bază a acestui decret, adică țăranimea să nu aibă nici un fel de avere pe lângă casa și pentru familia ei.

Capul, brațele, munca și întreg avutul țăranului român din Transilvania, erau la dispoziția nobililor feudali.

În 1633 se redactează «approbatae constitutiones» ale lui Gh. Rakoczy al II-lea, cari încă mai admiteau, ca bunurile mobiliare ale țăranului iobag decedat, să se împartă între văduvă cu copiii săi, care primea $\frac{1}{3}$ și stăpânul moșiei, care primea $\frac{2}{3}$.

Iobagii dealtfel puteau fi vânduți de stăpânii lor și chiar omorâți.

Approbatae-le mai spun, că «locuitorii, ce se țin de secta Valahilor, sunt suferiți provizoriu în țară, până când le va plăcea principilor și pământenilor».

Când te gândești la aceste lucruri și la aceste legi, făurite de om pentru om, ți se pare că au fost zămislite și gândite de draci și nu de oameni.

Valahii, cari trăiau pe pământul Transilvaniei ca primii locuitori cunoscuți ai locului puteau fi deci alungați de stăpânirea venetică și impostoră în tot momentul.

Valahii nu erau considerați ca pământeni în Transilvania, ci numai robi la muncă, ținuti provizoriu atâta timp cât va plăcea principilor și pământenilor.

Ne putem întreba cu drept cuvânt, cine erau pământenii în Transilvania, dacă Valahii nu erau pământeni?

Approbatae-le îl legau însă pe iobagul țăran valah de pământul, pe care-l lucra și pe care trăia, dar care nu era al său. Iobagul țăran era «glebae adscriptus», legat de pământ și nu se putea muta de pe o moșie pe alta.

În 1783 Împăratul Josif al II-lea desființează aceste «approbatae» prin edictul de toleranță și dă țăranilor dreptul, de a avea bunuri mobile și imobile și de a se muta de pe o moșie pe alta.

Cu toate acestea însă, abuzurile și samavolniciile nobililor stăpâni nu mai cunoșteau legi, deaceia țăranii se răscoală la 1784 sub conducerea lui Horia Cloșca și Crișan, cu sfârșitul cunoscut.

Abuzurile nobililor stăpâni și toate invențiile pentru chinuirea țăranilor sunt fără sfârșit și fără de conten.

În 1847 iobagii valahi făceau încă 104 zile de corvoadă, pe când frații lor din Principate se părea că au o soartă mai bună, lucrând în acea vreme pentru boieri numai 60 de zile.

Valahii transilvăneni însă s'au cătrănit pentru o luptă pe viață și moarte pentru drepturile lor și pentru îmbunătățirea traiului de chin și mizerie.

În 1848 începe mișcarea lui Avram Iancu și adunarea de pe câmpia libertății dela Blaj, care forțează regimul impilator, să desființeze prin lege corvezile regimului feudal, dijma și celelalte sarcini.

Iobagii țărani au fost împroprietăriți la 1848 pe terenurile ce le-au posedat fără nici o reducere sau limitare a suprafeței lucrate de dânsii.

Atribuirea pământului însă în deplină proprietate legală țăranilor ardeleni, se făcu mai târziu în urma patentei imperiale din 21 Iunie 1854, urmată apoi de alta din 15 Septembrie 1858.

Printr'o luptă îndărătnică, Valahii transilvăneni au câștigat cu un ceas mai de vreme, dreptul lor la pământul sfânt al strămoșilor, muncit de dânsii și de copiii lor și în condițiuni mai bune și mai potrivite ca frații din Principate.

Improprietărirea țăranimii în Transilvania, s'a făcut după un studiu mai serios și deaceia efectul a fost mai folositor.

Astăzi în România este un surplus de muncitori agricoli, un surplus de populație țărănească, care nu-și poate găsi un rost de muncă convenabil, care să poată procura un trai omenesc și posibilități suficiente pentru întreținerea unei familii cu copii mulți.

În țările industriale ale Europei, surplusul de populație este canalizat în industrii, în comerț, în meserii și meșteșuguri multe, asigurându-lise traiul bun și îmbelșugat.

În țările industriale ale Europei nu există acea parcelare de pământ fără sfârșit, prin transmitere la descendenți și prin aducerea la acelaș numitor de mizerie a populației, cum este în România.

După recensământul din 1930, în România dintr'o populație activă de 10.542.900 locuitori, 759.100 erau ocupați în industrie, iar 8.244.500 erau plugari lucrători de pământ.

În România erau 78, 2% muncitori în agricultură, pe când numai 7, 2% în industrie și 4, 9% în comerț, iar 9, 7% în armată, profesii libere, funcțiuni de Stat, etc. din totalul populației active.

Acești 78, 2% muncitori de pământ din totalul populației active, mai întrețineau încă o populație pasivă de 4.825.000 de persoane.

Deci erau în total 13.069.500 locuitori cari trăiau din agricultură.

România împreună cu celelalte țări din Sud-Estul Europei, au cel mai ridicat procent de populație ocupată în agricultură, față de totalul populației active.

România este întrecută de Bulgaria, care are numărul cel mai mare de populație ocupată în agricultură din Europa, adică 81% din totalul populației active; iar Jugoslavia o urmează de aproape cu 79%, apoi România cu 78, 2%, Polonia cu 76%, Grecia cu 54% și Ungaria cu 53% din totalul populației active, ocupată în agricultură.

În ce privește țările industriale din Vestul și Centrul Europei, problema populației active în agricultură este complet diferită de a Sud-Estului și Estului european, fiindcă surplusul de populație sătească a fost canalizat în industrii.

Astfel în Germania sunt numai 28, 9% din totalul populației active ocupați în agricultură, în Belgia 17%, în Danemarca 35%, în Franța 35, 7%, în Olanda 21%, în Suedia 36%, iar în Anglia abia 5, 6% din populația activă, ocupați în agricultură.

Iată ce diferență enormă există între țările industriale din Vestul și Centrul Europei în privința muncitorilor, ocupați în agricultură.

În România sunt 78, 2% muncitori în agricultură din totalul populației active, care reprezintă 58, 4% din întregul popor.

Dacă aruncăm o privire asupra muncii din țările transoceanice, vom găsi și acolo o proporție redusă de populație, ocupată cu agricultura, cu toate că există întinderi de pământ cultivabile, cari nu pot fi cuprinse și luate în exploatare, ori câtă bunăvoință ar avea locuitorii băștinași din acele părți.

În Canada de ex., în 1931 nu erau decât 31, 2% din populație, ocupată în agricultură; în Statele Unite în 1920 era un procent de 22% în agricultură; în Argentina în 1938 un procent de 30—40%; în Australia în 1933 20, 8%; în Noua Zeelandă în 1926 24,2%.

În Argentina de ex. numai 13, 33% din terenul total a fost luat în exploatare și mai este cultivabil cel puțin 75%.

Cam aceeași proporție este și în celelalte state transoceanice așa că ar fi întindere suficientă pentru întreg surplusul de populație din Europa.

Fără nicio explicație și fără altă interpretare, se vede clar și se poate deduce precis din aceste cifre, că standardul de viață între Europa industrială și Europa agricolă, se găsește într-o disonanță extraordinară.

După Fritz Konnerth în Germania trăiau în 1940 un număr de 47, 43% locuitori pe 100 ha. teren arabil, pe când în România trăiau 81, 59% locuitori adică aproape dublu pe 100 ha. teren arabil.

În Danemarca trăiau 33, 97% locuitori și în Franța 45% locuitori pe 100 ha. teren arabil.

Trebue să insistăm asupra faptului, că în aceste țări din Vestul și Nordul Europei, țări industriale, cari au o densitate mică de populație pe unitatea de suprafață agricolă, cât și o

proporție mult redusă din totalul populației activă în agricultură, există o agricultură foarte înaintată, foarte intensivă.

În afară de faptul, că în aceste țări se face o agricultură inobilată prin creștere și exploatare de animale, mai intervine faptul, că dispun de o producție la hectarul de teren cultivat de 2-3 ori, ba chiar de patru ori mai mare, ca în România și în general, ca în Eud-Estul european.

Deci nu numai, că aceste țări au o populație agricolă de 2-3 ori mai redusă ca România, dar această populație se mai bucură și de abundența unei recolte de 2, 3 și 4 ori mai mare ca România.

Din această simplă comparație, se poate imediat trage o concluzie justă și clară și se poate vedea distanța între țăranul Vestului și centrului Europei și țăranul din România.

Acest belșug revărsat asupra agricultorului din Vestul și Centrul europeii, îl ridică din punct de vedere al standardului de trai, mult deasupra intelectualului român și în general asupra intelectualului din Sud-Estul european.

Agricultorul din Vestul și Centrul Europei, mai are însă și avantajul enorm, că-i este asigurată piața de desfacere imediată pentru producția sa cerealistă, la cele mai convenabile prețuri, pe când agricultorul din Sud-Estul și Estul european, se găsește la discreția și bunăvoința Europei industriale, care-l manevrează așa cum vrea, așa cum îi convine și așa cum se învârtesc interesele ei politico-economice.

Agricultorul Europei industriale este apărat prin tarife vamale protecționiste contra năvălirii cerealelor, produselor agricole și animale de toate categoriile din transocean și nicio dată n'a fost lăsat și nu va fi lăsat la libera concurență cu alte țări exportatoare.

Agricultorul Europei industriale nu duce grija posibilității eventuale de valorificare a producției sale și nu se găsește nicio dată în dilema grea și ruinătoare, de a nu-și putea valorifica producția, după cum se găsește agricultorul Sud-Estului și Estului european.

Debușeul permanent cu rentabilitatea precisă îl are agricultorul Europei industriale acasă la dânsul, deaceia îi convine să facă agricultură intensivă.

În orice caz populația agricolă cât și populația industrială, comercială sau de orice altă categorie din Europa industrială, are un standard de viață ridicat la un nivel, la care popoarele

din Sud
bogății
și acest
Europei
Eg

atât a
trai im
este cro
chiar m

An

că în R
trat, pe
patrat.

An

strânși,
Români

Iat

propaga
din fap
tr'o agl
pe păm

A.

active f
Români
km². de
nia, nu

mania ș
vrea să
avea del

nefiind
de defic

Bul

în 1930
de fiecar
ne spune
de fiecar

și din bu
Germani
decât Ro

Dac

din Sud-Estul european, nu vor putea ajunge niciodată, fiindcă bogățiile pe cari le mai poate avea acest Sud-Est european, sunt și acestea exploatare tot în beneficiul și pentru bunul trai al Europei industriale.

Egoismul feroce stăpânește sufletul mintea și judecata atât a indivizilor cât și a popoarelor, fiecare dornic de un trai îmbelșugat, de un trai așa zis fericit, chiar dacă acest trai este croit și tras din sărăcia, din mizeria, din nenorocirea sau chiar moartea semenului său.

Anton Reithinger aruncă cifre cu aparențe convingătoare, că în România sunt numai 63, 7% locuitori pe kilometru pătrat, pe când în Germania sunt 141, 5 locuitori pe kilometrul pătrat.

Anton Reithinger vrea să susțină, că Germanii sunt constrânși, să trăiască pe o porțiune mult mai mică de pământ ca Românii, cari au loc larg, unde să se miște și să se desvolte.

Iată pe A. Reithinger, care vrea să arunce argumente de propagandă în ochii lumii, ca să poată stoarce o compătimire din faptul, că poporul german trăiește într-o densitate mare, într-o aglomerație insuportabilă, pe când poporul român zburdă pe pământul mult, ce-l are.

A. Reithinger nu vrea însă să arate proporția populației active în agricultura Germaniei și s'o pună în comparație cu România, nu vrea să arate densitatea populației germane pe km². de pământ cultivabil și s'o pună în comparație cu România, nu vrea să vadă producția unui hectar de pământ în Germania și s'o pună în comparație cu producția din România, nu vrea să vadă avantajul extraordinar pentru Germania, de a-și avea de bușeu în țara sa și de a i se asigura rentabilitate mare, nefiind în pericol, de a lucra ca românul într-o permanentă frică de deficit.

Buletinul Institutului de Agricultură dela Roma spune, că în 1930 revenea în România câte 1, 34 ha. suprafață agricolă de fiecare cap de locuitor agricol, pe când în Germania în 1933 ne spune același buletin, revenea câte 1, 56 ha. suprafață arabilă de fiecare locuitor agricol. Și din concluziile lui Fritz Konerth și din buletinul Inst. de agricultură dela Roma, reiese clar, că Germania are pământ agricol mai mult pentru agricultorii săi, decât România pentru țărani ei.

Dacă mai adăugăm și faptul, că producția în Germania este

de două și trei ori mai mare la hectar de cât în România, reiesă clar belșugul agricultorului german și sărăcia celui român.

Dacă ne vom referi însă la numărul de locuitori pentru unitatea de suprafață de sol productiv, atunci vom găsi în Germania 305 locuitori pe km². de pământ productiv, iar în România 140 locuitori.

Populație dublă în Germania față de România, dar producția la hectar triplă, față de România.

Nici nu se poate discuta prăpastia, care există între belșugul Germaniei și sărăcia României.

Ce bine și folositor ar fi pentru omenire, dacă economiștii cari își arogă dreptul de a organiza, de a îndruma, de a rezolva problemele de economie mondială, ar conveni să trăiască un timp scurt în mijlocul populației muncitoare din agricultură, din industrie, etc., de problemele cărora se ocupă, să guste viața și traiul lor zilnic, să vadă realitatea în toată goliciunea ei la fața locului și apoi să tragă concluzii drepte, fără patima egoismului personal și național.

Tendențele, cari au stăpânit Europa industrială în promovarea unui trai îmbelșugat și plin de avantajii în dezvoltarea pentru viitor, au fost totdeauna egoiste și n'au ținut niciodată cont de necesitatea dezvoltării celorlalte țări din punct de vedere economic, știut fiind, că numai o stare economică bine consolidată, poate atrage după sine progresul multi-lateral de cultură, de igienă, de sănătate, energie, personalitate, stăpânire de sine și mândrie omenească.

Poporul sărac, subalimentat, stors de bogățiile naturale, fără posibilități de dezvoltare economică, este supus până la milogeală, n'are nici un pic de personalitate, n'are consolidare în idei și nici putere de argumentare, n'are energie, n'are sănătate, este subred și ruinat sufletește și fizicește și deci nu poate niciodată declanșa o reacțiune întru apărarea drepturilor sale, decât doar ca o izbucnire disperată, fiindu-i indiferent, dacă moare sau trăește o viață mizerabilă, în sărăcie grea și apăsătoare.

România de ex. produce 49% din cantitatea de grâu produsă în Germania pe un hectar, pe când Ungaria cu agricultură mai înaintată, produce 70% din cantitatea de grâu produsă pe un hectar în Germania, Iugoslavia 58%, Bulgaria 54%.

Iată o inferioritate foarte mult grăitoare.

România produce de ex. 25% din cantitatea de grâu,

produsă de un muncitor agricol într'un an în Germania, pe când Ungaria produce 45%, Bulgaria 23%, Iugoslavia 19%.

Producția unui hectar de grâu în Germania răsplătește de patru ori mai mult munca unui muncitor în agricultura Germaniei, decât munca unui muncitor agricol român.

Sigur, că la această producție contribuie pe lângă pregătirea tehnică a muncitorului și calitatea pământului și mijloacele de lucru și calitatea seminței și îngrășămintele, etc.

În orice caz, este cu siguranță o muncă raționalizată, care se bazează pe întreg ansamblul de cunoștințe tehnice și uzează toate cunoștințele științei agricole, ajutate de mijloacele mecanice, puse la îndemână de industrie.

O tonă de grâu costă de patru ori mai multă muncă omească în România ca în Germania.

În astfel de condițiuni, nu poate agricultorul român să se apropie de standardul de viață al agricultorului german niciodată.

Oare, care concepție de economist european, sincer și de bună credință poate găsi motive de invidie asupra traiului poporului român?

În România muncitorii pământului în special n'au format obiect de interes în conducerea și dirijarea țării.

Pe când toate țările europene înregistrau cu deosebită meticulozitate numărul șomerilor, care uneori era și exagerat, pentru a justifica prin aceasta diversiuni de ordin politic, în România nu se dădea nici o importanță acestui fapt.

În 1932 în Germania erau înregistrați 5.700.000 șomeri, cari împreună cu membrii familiei ajungeau la un număr considerabil. Întreținerea lor era o sarcină grea pentru finanțele Statului german.

Dealtfel, în lumea întreagă în 1929, erau înregistrați 29.000.000 șomeri, ajungând în 1933 la 30.000.000 șomeri.

În țările evolute din punct de vedere economic, cari dealtfel se găsesc pe o scară înaltă din toate punctele de vedere, nu se poate admite, ca șomerii să poată constitui la un moment dat un pericol de tulburări sociale.

Fiecare șomer englez primea 36 șilingi zilnic. Era o remunerație mai mare ca a unui funcționar român.

Emigrantul din Sud-Estul european a fost și este pătruns de spiritul sincerității exagerate, cuprinsă într'o naivitate pri-

mitivă, cu credință în Dumnezeu și cu mare și deosebită încredere în cinste și omenie.

Emigrantul Sud-Estului european a dus și duce o viață grea și plină de tot felul de privațiuni și acolo în țările belșugului din Transocean, pentru că remunerația muncii sale brute, trebuia și trebuie economisită și trimisă gurilor flămânde a copiilor săi dragi, cari își macină viața în bordeiele din România sau în alte părți din Sud-Estul european.

Munca emigranților analfabeți din Sud-Estul european este exploatată și în Transocean de către rafinamentul oamenilor fără suflet și fără credință în Dumnezeu și în viața veșnică, al căror idoli este bogăția, care le aduce posibilitatea unei vieți desfrânate.

Din Germania de ex. cu începere din anul 1853 și până în 1934 au emigrat în țările transoceanice 4.527.000 locuitori, cari nu s'au mai întors și cari au devenit cetățenii țărilor respective.

Dealtfel Germanii au emigrat nu numai în țările transoceanice, ci după afirmațiile germanului O. A. Isbert s'au infiltrat în Sud-Estul european, nemai ținând socoteală de granițe și s'au împrăștiat astfel peste toate țările mici.

Germanii au emigrat în toată lumea pentru cucerirea unui trai de belșug și s'au plâns veșnic de lipsa spațiului vital și de densitatea demografică din țara lor.

Din Marea Britanie inclusiv Irlanda, au emigrat dela 1853-1934 un număr de 15.492.000 persoane, fără reîntoarcere.

Din Austro-Ungaria au emigrat în intervalul dela 1850-1934 un număr de 4.583.000 persoane fără reîntoarcere. O parte din acest număr îl formează românii-transilvăneni.

După Hendrik van Loon, din Ungaria au emigrat din cauza sărăciei peste 1.000.000 de oameni, numai în intervalul dela 1896-1910. Probabil în această cifră se cuprinde un mare număr de români-transilvăneni.

Din Franța au emigrat dela 1857-1934 numai 436.000 persoane.

Din Italia 9.468.000 persoane, în intervalul dela 1869-1934.

Din Spania în intervalul dela 1889-1934 un număr de 3.970.000 persoane.

Din Portugalia dela 1872-1934 1.681.000 persoane.

Din Elveția dela 1868-1934 un număr de 243.000 persoane.

Din Danemarca dela 1869-1934 un număr de 367.000 persoane.

Din Suedia dela 1850-1934, 1.182.000 persoane.

Din Norvegia în acelaș interval 842.000 persoane.

Din Polonia dela 1821-1934 un număr de 1.608.000 persoane.

Iată cum populația țărilor transoceanice a sporit prin emigrările

masive ale europenilor, parte din ei dornici de îmbogățire și trai bun și rafinat, iar parte împinși de mizeriile și greutățile vieții amare.

Din România au început emigrările în Statele Unite de pe la 1881.

De unde U. S. A. avea în 1800 abia 5.308.000 locuitori, ajunge în prezent la o populație de aproape 130.000.000.

Canada, care avea în 1820 numai 582.000 locuitori ajunge astăzi la 11.120.000.

Argentina în 1800 numai cu 311.000 locuitori, astăzi are 12.762.000 locuitori.

Erazilia, în 1800 cu 3.250.000 locuitori, ajunge astăzi la o populație de 42.395.000.

Australia în 1800 cu 5.000 locuitori, ajunge astăzi la 6.687.000.

Noua Zeelandă, în 1860 cu 99.000 de locuitori, ajunge astăzi la 1.592.000 locuitori.

Celelalte țări ale Transoceanului și-au sporit și ele numărul populației, însă în proporție mult mai mică, fiindcă emigrările europenilor se produceau în special în acele țări, unde posibilitățile de belșug și de îmbogățire erau mai ușoare și unde nu lipsea nici rafinamentul unui trai petrecăreț.

Dealtfel exodul masiv al populației din Europa în Transocean, s'a produs în special, după ce America a început avântul industrializării.

După războiul mondial, populația săracă din România n'a mai putut să-și închirieze munca prin emigrarea în Statele Unite ale Americii, în număr mai mare din cauza măsurilor de restricție.

Statele Unite prin legile din 1921 și 1924 au îngrădit emigrările masive dinaintea războiului și în consecință au fixat contingente de emigranți pe țări în număr limitat.

Țara Românească și în această privință a trebuit să fie nedreptățită, fixându-i-se un contingent redus, probabil din cauza analfabetismului și din cauză, că țăranul român este numai muncitor agricol; fără nicio meserie, fără nicio specializare.

Pentru anul 1921, României i s'a fixat un contingent de 7.419 emigranți, iar pentru anul 1924 un contingent de 631 emigranți.

Pentru Germania în schimb, al cărei locuitor are un standard de viață ridicat și pentru care emigrația este mai mult o acțiune sportivă, decât o goană după muncă s'a fixat pentru anul 1922 un contingent de 68.059 emigranți, iar pentru 1924 un contingent de 51.227 emigranți.

Statele Unite au acordat și în această privință favoruri și anumite preferințe.

Deasemenea Angliei i s'a fixat pentru anul 1922 un contingent de 77. 342, iar pentru anul 1924 un contingent de 62.458 emigranți.

Credeam că Statele Unite au fost conduse după largi principii de umanitate, când s'a hotărât să elaboreze legi de îngădirea emigrațiilor din Europa, dar prin preferințele acordate Angliei și Germaniei, s'a dovedit contrarul.

Englezii nu se găsesc în situația grea a românului, de a-și părăsi Patria și locul de naștere, pentru a se cufunda în negura străinătății, fiindcă nu este împins la acest lucru, de mizerie și sărăcie ca românul.

Cifrele de mai sus, cari ne arată proporțiile de emigrații masive din Europa industrială în Transocean, ne vorbesc clar și deschis, arătându-ne încă un loc de canalizare a surplusului de populație, în cursul timpului, din Europa industrială.

În România este un șomaj permanent, care nu ia niciodată sfârșit, însă pentru anularea lui nu s'a sinchisit nimeni și mai puțin diriguitorii Statului. Șomerii din România, nu s'a crezut niciodată de cuviință să fie înregistrați, pentru ca să servească drept simplă cifră pentru autorități și să umple coloane din statistică, fiindcă statisticienii erau convinși că nu vor fi ajutați de către nimeni prin nimic.

În anul 1931, anul de culme al crizei, s'au înscris la inspectoratele de muncă din România numai 48.226 șomeri.

Un economist român aprecia în 1932, că în România existau 200.000 șomeri în industrie și comerț, 130.000 ascunși în industrie și între funcționarii de Stat și 4.500.000 șomeri sui generis în agricultură.

În România surplusul de populație, nu se poate canaliza în industrii, în comerț, în meșteșuguri, ci rămâne tot la munca pământului, ducând mizeria împreună cu ceilalți membri ai familiei, copărtași la aceeași bucățică de pământ, care se frământă mereu în parcele tot mai mărunte.

În România astăzi nu se poate vorbi de un exod rural în spre orașe, în spre mirajul comercial sau industrial, un exod al surplusului de populație fără lucru.

Dacă ar fi vorba de vre'un exod rural de populație în spre orașe, atunci ar fi numai un exod absolut patologic al unor elemente disperate și flămânde, pătrunse de mizerie grea, care nu mai pot suporta foamea și greutatea traiului zilnic.

După cum înaintea războiului mondial, în Transilvania și

Bucovina, exista un exod patologic al țăranilor români în spre țările binecuvântate ale Americii, părăsind pentru ani de zile sau chiar pentru totdeauna familia și copii, pentru a se arunca în lupta câștigului hranei zilnice, așa și astăzi se poate deslănțui același exod patologic dinspre sate în spre orașe pentru câștiga pâinei de toate zilele.

Țărăni în să, cari ar compune acest exod, ar fi în majoritate analfabeți, nepregătiți pentru o întrebuințare industrială sau comercială, fie și sub formă de muncă brută și deaceia nu ar aduce cu dânsii decât un suflu de mizerie în plus peste mahalalele și suburbiile orașelor.

În țările industriale evolute, cu organizații sociale și economice avansate, există un exod organizat, un exod normal al surplusului de populație, care se resfrânge în industrii, în comerț, în meserii, etc., după o pregătire bine documentată, după un plan bine studiat în prealabil.

Acesta poate fi într'adevăr un exod biologic, pentru că aduce vigoarea satului, aduce suflu de sănătate, de energie, de limpezime sufletească și mintală.

Până și exodul unei părți din surplusul populației din țările industriale ale Europei în Transocean a fost și este tot biologic pentru că se canalizează o populație instruită, cu o meserie bine definită, care își găsește o ocupație foarte bine plătită, asigurându-și un trai îmbelșugat și cu perspective mari de prosperitate.

Emigrarea populației din țările industriale ale Europei în diferitele țări ale Transoceanului, pline de belșug nu se datorește unei mizerii și sărăcii cronice, ci este rezultatul pur și simplu a unei pofte de îmbogățire rapidă și ușoară.

Populația emigrată în țările Americii sau alte țări promițătoare din Transocean, poartă într'însa idealul de îmbogățire și de posibilități mari de viață rafinată, ușoară și împănată cu tot soiul de plăceri pământene.

Exodul populației din Sud-Estul european și în special din România, este rezultatul amar al mizeriei și sărăciei. Populația din Sud-Estul european, care a emigrat peste mări și peste țări, nu mai putea îndura foamea și lipsurile. Sărăcia și mizeria i-a silit și-i silește pe mulți dintre țăranii Sud-Estului european, să părăsească familia — nevastă și copii — să părăsească locuri dragi ale copilăriei, ale moșilor și strămoșilor și să pribegască peste țări și peste mări, ca să-și poată valorifica munca

celor două brațe și să poată trimite gurilor flămânde de acasă, dolarul aducător de hrana cea de toate zilele.

Exodul țăranilor și populației din Sud-Estul european, în America este patologic și dramatic.

Capul familiei pleacă din căsuța lui în pribegie lungă de ani de zile sau chiar pentru totdeauna, fugărit de colții sărăciei și ai mizeriei și de gurile copilașilor flămânzi, cari cer hrană ca să-și poată duce viața trupurilor plâpânde.

Acesta este exodul patologic, care, rupe o inimă de tată de lângă ai săi, rupe un suflet cald de lângă sufletul copiilor, înfrângând durerea grea și mistuitoare, în fuga după oucerirea mirajului din Transoceanul belșugului și al tuturor bunătăților.

Exodul europenilor din Centru, Vest și Nord, este un avânt de plăcere și aventură, învăluit în gândurile unei îmbogățiri rapide și exaltat în mirajurile californiene ale dibăcitorilor de comori ascunse.

Europeanul din țările Vestului, Nordului și Centrului nu merge pentru a-și valorifica munca brațelor sale, ci merge cu gândul speculației în țările tuturor posibilităților, unde densitatea demografică este așa de mică și exploatarea omului de către om este așa de ușoară.

Emigrantul european din țările Centrului, Vestului și Nordului a fost și este rafinat, cu multă știință de carte, cu aptitudini aventuriere și capabil de fel de fel de combinații și speculații, pe când emigrantul din Sud-Estul european a fost și este un analfabet de regulă, care se rupe dela brazda ogorului și care nu cunoaște decât munca brută a pământului și nu știe ce este munca speculativă.

În România și în celelalte țări din Sud-Estul european, surplusul de populație nu s'a canalizat nici în industrii, nici în comerț, nici în meserii, nici în emigrațiile în spre Transocean, ci a trebuit să se așeze pe aceiași bucățică de pământ, pe care s'a născut, împărțind-o mereu între descendenți și ducându-și mizeria cu resemnare și stoicism.

Sud-Estul european este o regiune cu supratensiune demografică, fiindcă are 70-100 locuitori agricoli pe km². de suprafață folosibilă, pe când în Europa de Centru, Nord și Vest, datorită posibilităților de emigrare cât și de canalizare în industrii, etc., densitatea de populație agricolă este abia de 40-60 locuitori pe km².

Ori cum s'ar întoarce lucrurile, sărăcia și mizeria Sud-Estu-

lui european ies la iveală și sar în ochii tuturor, celor, cari vreau să le vadă.

În România se cere o acțiune puternică de redresarea agriculturii și îndrumarea ei spre o exploatare intensivă și înobilată, fiindcă numai în agricultură rezidă deocamdată rezolvarea problemei surplusului de populație, a muncii țărănești și standardului de viață.

Șomajul în România atât astăzi, cât și mai târziu și probabil încă foarte multă vreme, va persista sub acea unică formă, de lucrători agricoli fără lucru.

Alimănișteanu scrie în 1937, că în România din cele 365 de zile dintr'un an, se lucrează la munca câmpului numai 120 de zile, fiindcă 115 sunt zile de iarnă, 44 sunt zile de ploaie și 86 sunt zile de sărbătoare.

Alimănișteanu afirmă, că la acea dată erau în România 3.186.240 familii cu 12.744.960 membri muncitori, cari dacă lucrează dela Aprilie la Noembrie 120 de zile, ne'ar da 1.529.935.200 zile de muncă la câmp.

Pentru cultivarea celor 13.885.705 ha. teren cultivabil din România, erau necesare susține d-sa., în total 647.100.392 zile de lucru cu mâna. Deci ar rămâne neîntrebuințate, numai dela Aprilie la Noembrie 882.294.900 zile.

Iată o cifră formidabilă, ieșită din calculele migăloase, care ne arată zilele nelucrate numai în timpul potrivit lucrărilor agricole. Aceste zile reprezintă icoana clară și adevărat a șomajului din România.

După calculele și studiile inginerului agronom Frunzănescu, erau în 1938 la noi 8.035.811 muncitori în agricultură zilnic.

D-sa calculează 240 zile de lucru, fiindcă 79 zile sunt sărbători, iar 46 sunt zile cu ploaie. Deci ar reveni, după calculele d-sale, 1.928.594.640 zile de lucru pe an.

D-sa susține, că în agricultură propriu zis adică la munca câmpului s'a lucrat în 1938 în total 506.013.000 zile, iar la îngrijitul și întreținerea vitelor s'au lucrat 392.000.000 zile.

Deci în total în cursul anului 1938, după Frunzănescu s'au lucrat vara și iarna 892.151.753 zile, rămânând astfel zile 1.020.442.887 nelucrate, cari pot fi folosite pentru alte îndetniciri. Aceste zile nelucrate ar corespunde exact cu 4.500.000 șomeri agricoli, număr pe care ni-l dă Grigore Manoilescu.

După Frunzănescu se folosesc în agricultura Țării Româ-

nești 46.56% din totalul zilelor de muncă disponibilă la muncitorii agricoli.

Dacă 15% din zile s'ar mai întrebuința pentru alte multe îndeletniciri, totuși ar rămâne un număr considerabil de zile nelucrate.

Iată cât de clar și lămurit se descifrează șomajul în România.

Mai mult de jumătate din zilele unui an, după ce s'au scăzut sărbătorile și zilele de ploaie, rămân fără lucru în România.

Peste un miliard de zile nelucrate în România anului 1938.

Aceiași situație din 1938 se găsește permanent în România, fără ameliorare, decât doar cu adaos de șomeri agricoli.

În buletinul Institutului Național Zootehnic din Ianuarie 1944, găsim că pentru cele circa 14.000.000 ha. terenuri arabile plus 3.500.000 ha. vii, islazuri și fânețe naturale, s'a cerut pentru munca lor, în actualul stadiu de mecanizare, circa 900.000.000 zile de lucru.

Institutul Național Zootehnic socotește, că sunt 8.000.000 persoane active în agricultură, cari au dat 2.400.000.000 zile lucrătoare, în afară de sărbători.

Pentru îngrijirea și exploatarea animalelor domestice și păsărilor, Institutul Național Zootehnic calculează circa zile, 500.000.000, rămânând astfel circa 1.000.000.000 de zile nelucrate, adică 125 zile șomaj pentru fiecare muncitor agricol.

Institutul Național Zootehnic nu scoate din calcul cele 46 zile de ploaie într'un an, ci le socotetșe ca zile de muncă.

O gospodărie exploatată intensiv prin creștere de animale etc., poate găsi o întrebuințare precisă a zilelor de ploaie și cu deosebit folos.

În orice caz, după toate calculele specialiștilor, în România atât astăzi cât și în ultimul deceniu, au fost și sunt circa 1.000.000.000 de zile nelucrate și nefolosite în agricultura noastră țărănească.

S'a pus vreodată întrebarea de către forurile de muncă internaționale, cu ce se hrănesc și cu ce și întrețin familiile acești muncitori agricoli din România, cari n'au ce lucra?

Au fost oare sesizate aceste foruri internaționale, cari studiază și soluționează problema muncii în lume?

România n'a înregistrat niciodată șomerii agricoli, nu le-a dat nicio importanță, fiindcă nu i-a crezut și nici nu-i crede capabili de mișcări și tulburări sociale.

Problema muncii în agricultura românească nu se poate soluționa prin diviziunea parcelelor de pământ, decât numai printr'o industrializare masivă a agriculturii, unde să-și găsească ocupație mulțimea de muncitori fără lucru, apoi prin înobilarea agriculturii, prin creșterea și exploatarea de animale, care pe lângă absorbirea unui număr important de brațe, va contribui la îmbunătățirea standardului de viață, în special la îmbunătățirea hranei, apoi prin decretarea lotului indivizibil, socotit la un număr hotărît de hectare, care să poată fi exploatat cu rentabilitate și în mod intensiv.

Acestea ar fi soluții, cari ar putea stinge șomajul agricol din România și ar putea absorbi complet cele peste un miliard de zile nelucrate, cari sunt o rușine a secolului și nu se mai pot tolera sub nici un motiv mai departe.

Dacă s'ar face calculul valorii acestor zile nelucrate, ținând seamă de raportul între muncă și valoarea producției, s'ar ajunge la cifre fantastice.

Fără muncă nu poate fi producție nici în cantitate, nici de calitate, iar producția fără posibilități de valorificare cu rentabilitate cât de mică, nu poate aduce nici o ameliorare.

Profesorul Mihail Șerban afirmă, că în România toți membrii unei familii lucrează echivalentul a 260 zile pe an, pe când în țările din vestul Europei membrii unei familii lucrează 700 zile pe an.

Cu toate că în Europa de Vest membrii familiilor își găsesc munca ocupată aproape întreit ca în România, totuși în aceste țări șomerii sunt înregistrați cu zecile de milioane, fiindcă sunt lucrători industriali și sunt conștienți de valoarea lor ca muncitori și ca cetățeni în Stat, pe când în România nu s'a dat nici o importanță milioanei de șomeri din agricultură, cari au fost ignorați completamente de către conducerea de Stat, fiindcă nu sunt organizați și sunt lipsiți de conștiința unei eventuale reacțiuni.

Țăranului român nu știe ce înseamnă acest cuvânt modern «șomer și «șomaj» și nici nu cunoaște datoria statului față de șomeri.

Țăranul român duce mizeria și foamea cu resemnare și nu înțelege să cerșască statului ajutor de hrană și întreținere.

Șomerii sunt cerșetorii statului, pe care-l terorizează, îl amenință și dacă e cazul îl și asaltează.

Situația de debandadă în disciplinarea muncii poporului

român, se datorește în primul rând atitudinii economico-politice din cursul timpului a Europei industriale față de Țara Românească.

De unde până la intrarea producției transoceanice în Europa, era lipsă de brațe de muncă în Țara Românească și se recurgea la import de lucrători sezonieri pentru munca agricolă și la constrângeri «manu militari» pentru țărănime, s'a ajuns ca după ocuparea piețelor Europei industriale de către producția transoceanică, să nu se găsească posibilități de muncă, pentru mai mult de jumătate din zilele lucrătoare ale unui an.

Nu sunt aceste zile nelucrate din cauza lenei, comodității, indolenței sau nepriceperii țărănimii române, ci sunt numai și numai o consecință a lipsei de rentabilitate în exploatarea agriculturii, provocată și menținută în cursul vremii, de către Europa industrială, prin manevra ei de politică economică față de România.

Dacă s'ar creia debușeu și rentabilitate în exploatarea agriculturii, s'ar absorbi complet cele un miliard de zile nelucrate și s'ar resfrânge și asupra poporului român o parte mică din belșugul creat de dânsul, care se consumă doar pentru asigurarea bunului trai al Europei industriale.

Petrolul românesc, belșug și bogăție pentru țările industriale și capitaliste.

V

- Petrol pe limba americană înseamnă belșug.
- Capital colonial sau capital de colaborare?
- România «Raiul Europei».
- «Românul este un cerșetor, care doarme pe un sac cu aur».
- «Nu ni-i deopotrivă, cui revine belșugul și a-vuția».
- Pustiirea codrilor din România.

Din străfundurile pământului Țării Românești izbucnește petrolul, acel aur negru, care în loc de bogăție, în loc de belșug în țară, ne-a adus invidie și ură.

Datorită acestui petrol, România a fost și este țara de basm, care ar ascunde bogății imense în măruntaele ei.

Este adevărat, că petrolul constituie o mare și puternică bogăție națională care ar fi putut umple un gol important, prin canalizarea și valorificarea lui.

Când zici «țară cu petrol», îți imaginezi imediat o țară cu magnați financiari, cu nababi, cu o populație, căreia i-a pus Dumnezeu mâna în cap și care a scăpat de grija zilei de mâine.

Ne doare mult pe noi românii, că nu este și nu poate fi așa. Bogățiile aduse de petrol din fundul pământului, nu s'au răsfrânt asupra poporului român.

Până la 1857 exploatarea petrolului se făcea numai prin puțuri până la 200 metri adâncime. Dela 1857 se începe exploatarea prin sonde, când se face prima extracție de țiței în acest fel.

Cu un an înainte, adică 1856, se instalează prima rafinărie la Râfov lângă Ploești.

Da atunci petrolul românesc a deschis poartă Europei în-

dustriale capitalistă cât și capitaliștilor din Transocean, cari s'au năpustit asupra României, să-i exploateze și să-i stoarcă această bogăție, care va avea și ea un sfârșit odată.

După cum scrie Monitorul Oficial din 30 Mai 1865, doi francezi ingineri petroliști Henry și Foucault vin în România să studieze izvoarele de petrol. Dela această dată începe interesul Europei industriale pentru petrolul românesc și deci năvala specialiștilor, cari să ancheteze și să raporteze starea bogățiilor de petrol din România.

Intre anii 1857-1939, s'au extras din pământul Țării Românești 1.198.000.000 tone de petrol, o cantitate considerabilă, și care a îmbogățit multă lume, de peste mări și de peste țări.

Societățile anonime exploatatoare de petrol, încep a se organiza și a lucra în România după 1895.

Producția de petrol a României în 1909, a fost de 887.000 tone, plasându-ne ca a treia țară producătoare de petrol de pe glob.

Cea mai mare producție de petrol a fost în 1936 în cantitate de 8.704.000 tone. În celelalte țări petrolifere din lume producția de petrol crește, pe când în România a început să scadă, cu toate că forajele se multiplică.

În 1935 erau 312.000 metri foraje, cari s'au urcat în 1937 la 390.000 metri, cu toate acestea însă producția a scăzut dela 27 tone pe metru forat în 1935, la 18 tone în 1937.

Iată cum merge spre epuizare o bogăție românească, care a fost în permanență în decursul vremii licărirea de nădejde a poporului, care credea într-o minune dumnezeiască, că va deveni stăpânul petrolului în țara lui și că se va bucura și el de binefacerile belșugului.

Este o ironie a sorții, să posezi o avere formidabilă, pe care să ți-o exploateze alții, să ți-o exploateze străinii, iar tu țară neputincioasă, să asisti și să stai impasibilă, în fața propriei tale ruini.

În 1912-1914 se constituiesc 22 societăți petrolifere englezești.

În 1913 producția de petrol ajunge la 1.885.389 tone, iar până în 1933 se urcă producția de petrol la 7.376.000 tone, intrând în producția mondială, în rangul al patrulea, cu un coeficient de 3, 80%.

Probabil că mulți români se vor fi simțit mândri și vor fi

fluturat iluzii de bogăție, fără să simtă ironia mușcătoare a capitaliștilor din țările Europei industriale și Transocean.

România petroliferă era totuși cea mai săracă țară din Europa, cu toate că s'a plasat a 3-a și a 4-a țară din lume, în ordinea producției de petrol.

În 1939 s'au extras 6.240.000 tone, în fruntea producției stând jud. Prahova cu 3.990.000 tone, urmat de județul Dâmbovița cu 2.162.000 tone. Producția jud. Bacău a fost mică, abia de 46.000 tone, iar a județului Buzău de 41.007 tone.

Ce județe fericite va exclama multă lume!

Ce bogăție enormă ascunde Prahova și Dâmbovița, și ce de bănet trebuie să se reverse peste populația acestui pământ.

Producția de petrol a României în 1925, a fost de 3.316.019 tone; în 1930 de 5.792.311 tone; în 1932 de 7.348.321 tone; în 1934 de 8.466.205 tone; în 1940 de 5.759.000 tone; iar în 1941 de 5.495.000 tone.

România ocupă al 7-lea loc din lume ca țară petroliferă în ultima vreme și al doilea din Europa, deținând 2, 2% din producția mondială.

Oare ce ar fi, dacă acest petrol ne'ar fi adus 2, 2% din bogăția mondială sau ne-ar fi situat în locul al 7-lea al valorii mondiale sau în locul al 2-lea al ordinei de bogăție în Europa.

Atunci s'ar fi împlinit într'adevăr credința americanului și a tuturor celor, cari nu cunosc povestea belșugului românesc și nu știu că acest petrol, invidiat nu aduce românului, nici măcar codrul lui de mămăligă și căpăținile de ceapă.

Petrolul se scurge peste mări și peste țări, ducând belșug și trai bun cu dânsul și lăsând în urmă mizerie și sărăcie în casele țărănești.

Exploatarea petrolului — după cum se știe foarte bine — s'a făcut aproape exclusiv de către capitalul străin, capital al Europei industriale sau al Transoceanului.

În 1934, în întreprinderile de petrol, cu un capital de peste 47 miliarde lei numai 10% a fost capital românesc.

Dealtfel petrolul și terenurile sigur petrolifere, în proporție de 80% se găseau în mâna capitalurilor internaționale.

Mitiță Constantinescu spune, că în 1937 întreprinderile cu capital străin reprezentau 86, 73% din producția totală petroliferă.

Capitalul românesc a fost alungat dela dreapta participare iar capitalul mixt deținea 2, 61%.

În 1907 găsim Germania angajată cu 62% din totalul capitalului participant la exploatarea petrolului când capitalul englez abia participa cu 10%. După războiul mondial stăpânii s'au schimbat, trecând în locul germanilor, englezii și francezii.

Astfel până în 1924 ajung englezii francezii și americanii să stăpânească 85% din producția de petrol din România.

Mitiță Constantinescu spune, că în 1937 din capitalul rulat în toate întreprinderile producției și comerțului intern și extern de petrol, 72,92% era capital străin și abia numai 14,63% românesc. iar 12,45% era capital străin în colaborare cu capitalul românesc.

Este o mirare, cum a putut ajunge și acest procent mic de capital românesc în complexul de exploatare petroliferă.

Interese cu dedesupturi bine calculate dictau marilor trusturi petrolifere străine, să acapareze bunăvoința anumitor oameni de înaltă vază politică și economică din Țara Românească, cari să formeze apoi garda de apărare a intereselor lor și cari să aibă de grijă, să făurească legi protecționiste pentru industria petroliferă și pentru bunul mers al exploatării petrolului de către străini.

Țăranul nostru flămând, funcționărima română săracă, burghezimea română săracă, priveau cu toții cum se duce aurul negru peste mări și peste țări, priveau cum se duce bogăția națională, pentru a îmbogăți pe străinii hrăpăreți, cari n'au avut decât dispreț pentru neamul românesc și cari au știut numai să stoarcă bogățiile țării.

Capitalul străin a pătruns în România sub formă de capital colonial, capital de exploatare egoistă și nu capital de colaborare, pentru că în exploatarea petrolului, a pădurilor și bogățiilor românești nu le convenea străinilor, colaborare cu capitalul românesc. Străinii vroiau să exploateze petrolul pentru acumularea de averi, numai pentru ei și numai pentru țara lor.

Vintilă Brătianu în memoriul adresat în 1925 străinătății, cuprins de revoltă față de atitudinea capitaliștilor străini de Țara Românească, cari înțelegeau numai exploatare și nici deloc colaborare, spune categoric următoarele: «Politica noastră nu înlătură conlucrarea capitalurilor străine, dar ea vrea cu aceste capitaluri să aibă raporturi de cinstită și frățască conlucrare, iar nu legături de asuprire sau de acaparare, primejdioase Su-

veranității naționale, cari ar lăsa poporul român, sărac într'una din cele mai binecuvântate țări din Europa».

Se umpluse paharul și Vintilă Brătianu n'a mai putut răbda și nu și-a mai putut stăpâni revolta, văzând scopurile de asuprire și acaparare ale capitalurilor străine, cari puneau în primejdie Suveranitatea națională.

Oare s'au găsit urechi să audă musturarea aspră, aruncată în obrazul capitaliștilor străini de către Vintilă Brătianu?

Vor fi răs din plin și cu poftă capitaliștii străini, când vor fi cetit oferta lui Vintilă Brătianu de cinstită și frățască conc lucrare și vor fi taxat-o drept naivitate demnă de alt secol, fiindcă cinste și frăție, nu există în vocabularul capitalist.

Ce le pasă străinilor de suveranitatea națiunii române și ce-i doare pe ei că poporul român, este sărac lipit, într'una din cele mai binecuvântate țări din Europa.

Memoriul sincer, dureros, amar și plin de indignare al lui Vintilă Brătianu, adresat străinătății, n'a putut avea alt efect, decât un hohot de râs.

Capitaliștii străini și-au văzut de treburi mai departe și au continuat pomparea bunurilor pământene și subpământene din România, cu același cinism și cu aceeași poftă nesăturată, înfruntând cu dispreț naivitatea românească și ofertele de colaborare, mai ales că își aveau asigurată colaborarea târătoare și trădătoare a cozilor de topor din România.

O parte din burghezimea română s'a simțit foarte onorată, de a face cărdășie cu capitalismul străin mondial, luând și ea parte la exploatarea pământului și poporului român, sub formă de milogeală și pentru o retribuție, mai mult bacșișară decât îndreptățită și plătită din convingere.

Burghezimea română cu influență politică înaltă a servit de instrument în mare parte, pentru soluționarea intereselor industriaișilor străini.

Cum se poate o cale de convingere cu succes mai mare asupra politicianilor români, decât interesându-i ca asociați sau mai bine zis, ca anexe la formidabilele lor întreprinderi de exploatarea bogățiilor pământurilor noastre și exploatarea sărăciei satelor și țăranilor noștri.

Iată deci, că românii n'au opus un front comun și integral de protest unanim, în oprirea și alungarea capitalurilor străine dela exploatarea sălbatică a țării, ci din contra o parte din ei, s'au complăcut în atitudini de apărători năimiți ai capitaliștilor

străini, momiți de acele șubrede și viciate remunerații, cari le aduceau satisfacții vanitoase de moment.

Strigătul patriotic al lui Vintilă Brătianu, era un strigăt disperat în pustiu, fără ecou și fără rezultat practic.

Gradul acaparării și al corupției era prea avansat.

După N. P. Arcadian înainte de războiul mondial 1914-1918, capitalul străin intra în compunerea societăților anonime, pentru diferitele exploatare industriale în proporția următoare, față de capitalul românesc indigen:

1) electricitate, gaz, apă	95,5%	capital străin
2) zahăr	95%	"
3) metalurgie	74%	"
4) petrol	91,90%	"
5) industrii chimice	72,3%	"
6) industria lemnului	69,61%	"
7) industrii celuloză și hârtie	46%	"
8) " alimentare	31%	"
9) " ciment, ceramică	27%	"
10) " textile	22%	"
11) transporturi	27%	"

Oare există români, pe cari să nu-i cuprindă indignarea când văd aceste cifre?

Nu ne putem mira, că Vintilă Brătianu a trecut peste atitudinea de curtoazie a lăsat la o parte mîncina diplomatică și a izbucnit cu toată sinceritatea de român indignat, față de exploatarea nerușinată a capitalului străin.

În 1915 din capitalul total investit în industrii de 636.000.000 lei, 514.000.000 era străin și numai 122.000.000 lei era românesc.

Acest capital interocat în industriile românești, era de proveniență germană, franceză, belgiană, engleză, austriacă, americană, olandeză, italiană și chiar maghiară.

Cine a voit acela a intrat cu capitalul în Țara Românească, pentru exploatarea bogățiilor ei.

Nenorocire și mai mare a fost, că acești capitaliști străini din exploatarea industriale din România, n'au putut găsi o cât de neînsemnată doză de bun simț, ca să întrebuințeze măcar brațele de muncă din România, ca să ușureze în felul acesta traiul greu și de mizerie al poporului român și să creieze totodată loc pentru canalizarea surplusului de brațe de muncă.

Capitaliștii străini aduceau în România muncitorii lor indi-

geni, fiindcă românul nu era bun, din cauză că era analfabet, zdrențuros, slab și flămând.

Capitaliștii străini aduceau servicii importante Statului lor, prin faptul că scoteau din țară un număr important de lucrători.

Nici măcar atâta beneficiu n'a avut țărani români de pe urma petrolului lor, să fie acceptați la munca brută, pentru a-și câștiga cu brațele pâinea cea de toate zilele.

Multă răbdare a mai avut acest popor românesc și bine l-a putut cunoaște străinii, de l-au exploatat fără frică, până la sânge.

Un alt economist român scrie, că Societatea «Astra Română» înființată în România din 1910, are 71% personal străin cu pașapoarte la categoria administrativ superior și 62,5% categoria «tehnic superior».

Acest personal a fost încă sporit dela 71% la 73% și dela 62,5% la 69%.

Cam acelaș raport probabil, că-l au și celelalte societăți petrolifere din România cu capital străin.

Exploatații capitaliști străini, veniți în România pentru pomparea petrolului, eludează și ignorează legile românești.

Degiaba legea din 16 Iulie 1934 impune tuturor întreprinderilor industriale, ca obligație primordială, să aibă personal românesc în proporție de 80% în fiecare din categoriile de personal, ce utilizează și cel puțin 50% români, din totalul membrilor din consiliile de administrație, comitetelor de direcție și cenzorilor.

Nu numai, că nu s'au supus capitaliștii străini dispozițiilor legii, care îndrăznește să ia sub ocrotire munca noastră românească, dar s'au mai și indignat pe deasupra.

Cât despre executarea legii nu s'a prea sinchisit societățile petrolifere străine, ci și-au văzut de treburi mai departe, ca și cum ar fi activat într'una din coloniile lor.

Omenirea credea și crede și acuma, că petrolul este bogăția formidabilă a României, petrolul este belșugul nostru.

Petrolul însă n'a fost și nici nu este al nostru, a fost și este al străinilor și noi nu i-am simțit folosul.

Românul trăește din agricultură, cu rădăcini și cu cereale, pentru că lapte nu este, fiindcă nu sunt vaci, nici suficiente și nici de calitate superioară.

Românul nu trăește și nici n'a trăit din petrol.

Petrolul e cuvânt frumos și pe limba americană înseamnă belșug, dar în România este termen neutru și are darul numai, de a mări cifra volumului de export.

România are cel mai sărac locuitor din Europa, cu tot belșugul ei de petrol, care îmbogățește în procent mare și important pe străini.

Este și aceasta o anomalie, care trebuie să dispară prin evoluția normală a timpurilor și pe care n-o pot împiedica teoriile economiștilor europeni, cari jonglează, după cum le dictează interesele lor proprii.

Exploatarea și stăpânirea petrolului din România, n'au fost pornite numai din interese materiale, din interese de îmbogățirea celor, cari compuneau marile și puternicile trusturi financiare internaționale, ci a format în primul rând o importantă linie de conduită politică.

Lordul Fisher, unul din foștii șefi ai flotei engleze a declarat categoric, că «puterea petrolului înseamnă putere mondială».

Englezii conduși de astfel de convingeri, luptau din toate puterile și cu toate mijloacele, pentru a pune stăpânire pe exploatarea de petrol.

Chiar Winston Churchill a declarat, că Anglia trebuie să aibă dreptul de proprietate a unei părți din petrolul pământului și în orice caz trebuie să aibă dreptul de control asupra izvoarelor de petrol.

Iată cât de clar se desprinde, că petrolul a format un important obiectiv politic totdeauna, deaceia s'au dat bătălii de întrecere între marile puteri industriale pentru acapărarea exploatarea și stăpânirii izvoarelor de petrol din România.

Venitul rezultat din exploatarea petrolului, n'a fost niciodată un venit național, cu repercusiuni asupra stării economice a Țării Românești, cu repercusiuni cât de neînsemnate asupra standardului de viață al țărănimii române.

Satele de țărani români a județelor Prahova și Dâmbovița, de unde se pompează prin petrol averi de multe miliarde, cari au darul să multiplice averile englezilor, americanilor și ai europenilor industriali, aceste sate românești plutesc în cea mai neagră sărăcie.

Satele Banatului, Bucovinei și Transilvaniei, au înflorit și s'au dezvoltat numai și numai printr'o exploatare a agriculturii, bazată pe creștere și îngrășare de animale, cât și prin industrializarea producției agricole și animale.

Chiar dacă această exploatare de animale s'a făcut în măsură mică în aceste provincii, așa cum le-a îndrumat țările stăpânitoare după interesele lor, totuși satele s'au ridicat economic și țăranii au progresat printr'o înălțare a standardului de viață și astăzi se găsesc în diferență mare, față de țăranii din regiunile petrolifere a României.

Această formidabilă bogăție a Țării Românești, care este petrolul nu s'a răsfrânt deloc asupra stării economice a satelor de țăranii din regiunile petrolifere, cari au rămas în aceeași sărăcie și mizerie neagră.

Din România mizeriei și sărăciei se seurgeau bogățiile incalculabile în țările bogățiilor formidabile.

Amare sunt cuvintele lui Ion I. Brătianu, rostite la 1898, când a spus: «Când dorim prosperitatea acestui colț de pământ, nu ne e deopotrivă, cui revine belșugul și avuția».

Vorbe grele, ieșite din frământarea sufletească a unui om mare, care suferea din cauza suferinței poporului său.

Ion I. Brătianu vedea bine și clar, că prosperitatea României merge drumul racului, atâta vreme cât belșugul și avuția revin străinilor de țară.

România era țară mică și era mulșă permanent și fără milă, de toate puterile mari depe globul pământesc.

România era în calea răutăților și era pustiită regulat de pofta nemai săturată a popoarelor bogate.

Cum de a rezistat această mândră și sănătoasă țărănie română, prădată, omorâtă, arsă, muncită fără milă în cursul vremurilor, este o enigmă mare, căreia nici Darwin, nu i-ar fi putut găsi explicație, chiar prin jonglerii filozofice.

România țară petroliferă, cu bogății mari, bine ascunse în fundul pământului, ar trebui să stea în fruntea Europei sau în orice caz mult înaintea celorlalte țări din Sud-Estul european.

Oare când se vorbește de economia națională, se poate susține într'adevăr, că în România este o economie națională, când se știe prea bine, că solul și subsolul României este exploatat de către străini și beneficiul rezultat trece granițele românești; când se știe prea bine, că industriile din România, întemeiate pe capitaluri, sunt în mare parte străine?!

Economia Țării Românești deci nu poate fi națională, fiindcă în mare parte este exploatată și dirijată de către străini de Țara Românească.

După statistica Ligii Națiunilor rezultă, că România cu tot

petrolul său, avea aproape acelaș volum de schimb ca Bulgaria și Iugoslavia, și mult inferior Greciei și Ungariei.

Această statistică arată, că volumul schimburilor pe fiecare cap, de locuitor se ridică anual pe perioada 1924/934 pentru Grecia la 26, 6 dolari aur, pentru Ungaria la 27, 4, pentru Iugoslavia 13, 1, pentru Bulgaria 12, pentru România 13, 8 dolari aur.

Aceasta, cu toate că exportul de petrol ocupă peste 42% din exportul total al României.

Iată România cu toată bogăția ei de petrol are un schimb, jumătate ca al Ungariei, țară cu agricultură intensivă, cu creștere de animale avansată, dar fără o picătură de petrol.

România, țară în care exportul de petrol ocupă o cotă foarte importantă, are acelaș volum de schimb ca și Bulgaria și Iugoslavia, țări agricole, dar cu o agricultură mai rațională și mai intensivă ca a României.

Profesorul englez Seton Watson, autor al «Istoriei Românilor» a scris, că «României îi trebuie numai două generații de buni și cinstiți gospodari, pentru a ajunge raiul Europei».

Profesorul englez a văzut posibilitățile mari ale solului și subsolului românesc, a văzut și d-sa, ca și profesorul Wagemann, comorile neexploatate din România, pe cari le crede într'adevăr, că pot transforma Țara Românească în raiul Europei.

Că au fost în România într'adevăr comori neexploatate în trecut, nu putem nega, însă aceste comori le-a exploatat până acuma din plin Europa industrială.

Programul de politică economică, lansat la 1867 de către C. A. Rosetti, M. Cogălniceanu, Golescu, I. C. Brătianu, Lahovary, etc. spune între altele: «România are mari bogății naționale necunoscute și nedestupate încă». Acești oameni politici și bărbați de Stat, cari au lansat acest program, erau adânc indignați de năvala străinilor în țară, cari începuseră a exploata acele bogății naționale, deaceia cuprinși de revoltă, scriu în programul de politică mai departe următoarele: «Trebuie să debărăm țara de aventurierii străini, cari sunt un rău național».

Știau românii înaintea profesorului Wagemann, că în România sunt comori mari, dar tot așa de bine știau românii, că la exploatarea acestor comori, s'au înghesuit și au năvălit străinii cu capitalurile lor, deaceia n'a putut România deveni raiul Europei.

Astăzi cu atât mai puțin va putea deveni raiul Europei, când deja în mare majoritate bogățiile și comorile au fost exploatare în beneficiul Europei industriale și a Transoceanului.

România Raiul Europei?

Nouă românilor ni se pare o glumă.

Adică România cea săracă, cu locuitorul cel mai sărac din Europa, să poată ajunge raiul Europei, dacă ar avea două generații de buni și cinstiți gospodari?

Dacă n'ar fi fost țara în calea răutăților și nu s'ar fi pustiit mereu, dacă n'ar fi venit caracatița capitalistă în țară de peste Ocean, din Anglia și din țările Europei industriale, și nu ne-ar fi pompat comorile neexploatare și averile noastre și nu le-ar fi transportat peste mări și peste țări, dacă politica economică a României n'ar fi fost dictată din Londra, din Berlin, din Viena, din New-York și dacă România ar fi fost liberă să-și facă politica sa economică dreaptă, înțeleaptă și potrivită intereselor națiunii române, atunci cu siguranță că se găseau cele două generații de buni gospodari, ca să poată transforma România cea săracă și plină de mizerie în rai al Europei.

României nu i-au lipsit bunii și cinstiții gospodari, după cum crede profesorul englez, ci i-a lipsit bunăvoința unei Europe industriale, care a fost orbită în drumul ei politic și n'a văzut altceva, decât comorile neexploatare din România, cari cu orice chip trebuiau exploatare și duse în țara lor, pentru ca să întărească belșugul populației lor îmbuibate.

Profesorul englez Seton Watson, cu siguranță, că cunoaște perfect angrenajul de împrejurări, care a resfrânt sărăcia și mizeria peste poporul român și știe, că politica economică de spoliere și hrăpăreție, din cursul timpului a fost piedica principală în transformarea României în rai al Europei.

Comorile neexploatare din România produceau poftă irezistibile popoarelor mari, puternice și îmbuibate de belșug și atunci găseau vină și motive, ca să pustiască țara și să-i poată exploata și fura comorile.

Un alt englez scrie, că «românul este un cerșetor, care doarme pe un sac cu aur». Intr'adevăr englezul avea oarecare dreptate, fiindcă bietul român a dormit adânc pe sacul cu aur multă vreme, până ce au venit capitaliștii Europei industriale cu pofta lor nemai potolită și au început să golească aurul din sac, trecându-l în țările lor.

În felul acesta românul, a ajuns cerșetor, despoiat de toa-

te bunurile sale și fără aur în sac, pe care dormise liniștit tot timpul.

Petrolul nostru a fost sacul cu aur, pe care dormea cerșetorul român, probabil, că așa a gândit profesorul englez.

Totuși se desprinde o întrebare, dacă nu cumva românul cerșetor doarme încă și astăzi pe acelaș sac, în care n'au rămas decât câteva grame de aur pe fund și dacă nu cumva va dormi, până ce se va scoate și ultimul gram de aur din sac.

Cerșetorul român a dormit adânc pe sacul cu aur și probabil, că a visat că Dumnezeu i-a trimis comori și bogății mari și din cerșetor l-a transformat în nabab, scăpând de griji și de foame.

Cerșetorul român, în somnul său adânc, dormind pe sacul cu aur, s'a visat într'o țară frumoasă, plină de belșug, cu sate mândre, locuite de țărani bine hrăniți, bine îmbrăcați, plini de sănătate și de fericire, cu copii veseli, frumoși și plini de viață, cari mâncau lapte cu pâine și cu unt.

Li se părea în vis, că acea țară mândră și îmbelșugată era România dăruită de Dumnezeu cu comori, averi și belșug și că dânsul nu mai era cerșetor și că nici nu mai erau cerșetori în țară.

Belșugul și avuția parecă se revărsase asupra tuturor și fiecare avea îndestulare și mulțumire în casa lui.

Nu știu, dacă cerșetorul român s'a trezit din somnul lui adânc sau mai doarme încă și astăzi cu capul pe sacul aproape gol, visându-se mereu în acea țară bogată, în care a văzut, curgând lapte și miere.

Dacă nu s'a trezit cerșetorul român și dacă mai visează încă, apoi cu siguranță, că nu va mai dormi mult și se va trezi în desiluzie amară și grea.

Aurul din sacul tău române a fost scos de către capitaliștii Europei industriale și a fost dus în țările lor, pentru a le face bogate și frumoase.

Tu dormeai adânc în acel timp române și n'ai simțit, cum s'a golit sacul tău, în care era nădejdea vieții tale!

Știa foarte bine streinul, că tu române dormi pe un sac de aur și că cerșetor ai fost și cerșetor vei rămâne, că aurul tău s'a scurs și se scurge în alte părți.

Degeaba ți s'a cântat mereu «deșteaptă-te române din somnul tău de moarte», că tu ai continuat să dormi mereu, mereu.

Și astăzi tot mai visezi încă o țară mândră, frumoasă și

îmbelsugată, în credința că sacul în care a fost aurul, este fermecat și că nu se va mai isprăvi aurul dintr'însul.

Deșteaptă-te române la realitate și curmă cu cerșetoria grea și amară.

Înainte de războiul 1914-1918, România era țara exportatoare de cereale în primul rând, fiindcă cerealele dețineau 77% din exportul total, pe când petrolul abia 20%.

Exportul României în 1929 era 31,3% cereale, 33,4% petrol, 16% lemn și 6,9% animale vii; în 1930 exportul României era 35% cereale, 36,6% petrol, 10,8% lemn și 6,6% animale vii; în 1931—, 39,6% cereale, 30,9% petrol, 10,7% lemn și 7,1% animale vii; în 1932—, 34,4% cereale, 43,2% petrol, 7,3% lemn, și 3,8% animale vii; în 1933—, 23,2% cereale, 55,6% petrol, 7,2% lemn și 3% animale vii.

În 1937 exportul petrolului ajunge să ocupe 40,5% din totalul exportului, pe când cerealele numai 32,2%; în 1938 petrolul ocupa 43,2% din totalul exportului, pe când cerealele abia 24,4%; în 1939 petrolul ocupă 42%, pe când cerealele 27%.

Iată cum se înfierbântă exploatarea petrolului de către capitalul străin și se exportă în detrimentul produselor agricole.

În România 80% din producția de petrol merge la export, în timp ce în America numai 15% se exportă, restul se întrebuințează pentru consumul intern.

Petrolul în loc să fie un mijloc de îmbogățire pentru Țara Românească, iată că devine o mare și importantă piedecă în dezvoltarea agriculturii, prin inhibiția exportului de cereale.

Din analiza și concluziile specialiștilor rezultă, că Statul român propriu zis, inclusiv locuitorul român, n'a luat parte la beneficiile, rezultate depe urma exploatării petrolului.

Petrolul din România a constituit o bogăție dar numai pentru țările străine și n'a avut repercusiuni asupra stării economice din România, ea și cum ar fi fost o bogăție extrateritorială.

Dacă ne avântăm cu mintea și ne închipuim, că bogăția petroliferă a Țării Românești, s'ar fi găsit în subsolul Germaniei sau Angliei sau Danemarcei sau Olandei și nu în România, atunci cu siguranță, că țările aceste ar fi ajuns raiul Europei și ar fi scăpat pentru multe secole de grija materială și alimentară, pentru că petrolul ar fi adus belșug puternic pentru multe generații.

Nici una dintre aceste țări, n'ar fi permis un amestec de ex-

ploatare capitalistă străină și dacă ar fi încercat cineva să intre cu forță, ar fi fost lovit peste labă cu toată hotărârea.

România însă a fost amăgită, și a crezut toate promisiunile făcute de exploatare în privința bunăvoinței lor, de a contribui la înălțarea țării.

Consecințele bunăvoinței lor, s'au văzut, că în loc de muncă românească, s'au importat brațe de muncă străine în loc de respectarea legilor românești, au fost amenințări politice, în loc de recunoștință, a fost dispreț, desconsiderare și ură.

De unde în perioada 1913-1925, producția medie de petrol a României era de 1.800.000 tone, în urma unei exploatare sălbatece, se urcă în perioada 1934-1935 la 8.400.000 tone.

Se înțelege, că străinii exploatare trebuiau să exporteze această producție din ce în ce mai ridicată, lovind în interesele exportului de cereale și în general în agricultura noastră românească.

De acum înainte e greu, ca biata Românie să mai poată ajunge să guste binefacerile bogăției, pe care le aduce petrolul, fiindcă acest petrol din zăcămintele de sub pământ, este epuizabil și merge spre sfârșite.

Exploatarele petrolifere n'au fost conduse după premize științifice și după calcule de interese viitoare, ci s'au făcut în mod sălbatec, prin luptă de întrecere între societăți, fără niciun interes de menajare a acestei bogății.

Până la constituția din 1923, care naționalizează subsolul, străinii au jefuit pe bieții țărani români, cumpărându-le terenurile petrolifere pe prețuri ridicole, creindu-și astfel acei străini drepturi câștigate, conform legii din 1895, care precizează, că petrolul este la dispoziția proprietarului de suprafață.

Prin constituția din 1923 se naționalizează subsolul, lucru care nemulțumește pe capitaliștii și exploatare străini, deveniți proprietari de terenuri petrolifere.

Legea minelor din 1924, care în mod foarte timid a încercat să prevadă oarecare preferințe societăților cu capital național, la acordarea perimetrelor, a declanșat crize politice, prin protestele violente și nesfârșite ale exploatarelor străini.

Acești exploatare nemiloși, cari exploatau bogățiile țărănilor noștri la adăpostul legilor, nu vroiau să admită nici cea mai mică și mai neînsemnată protecție pentru capitalul și pentru exploatare români, fiindcă, se simțeau stăpâni în Țara Românească, stăpânire impusă de greutatea capitalului lor.

Legea minelor din 1924 a putut rezista cu mare greu până la 1929 și datorită unui efort de curaj al conducătorilor țării din acel timp, s'a putut mări numărul societăților românești, ajungând să se exploateze 30% din producția totală de petrol a Țării.

Era un început de îmbunătățire, era un început frumos de pătrundere a capitalului românesc în exploatarea celor mai mari bogății a țării.

Legea minelor din 1924 deschisese o porțiță mică pentru pătrunderea capitalului românesc, care măcar la epuizarea zăcămintelor de petrol, să guste din această formidabilă bogăție care trebuia să transforme țara în raiu pământesc, în raiul Europei, după cum ar fi dorit profesorul Seton Watson.

Legea aceasta din 1924 n'a putut însă rezista presiunilor și amenințărilor tot mai accentuate ale străinilor nesățioși și hrăpăreți și a trebuit să fie modificată în 1929, acordând egalitate de drepturi societăților străine ca și celor naționale, urmând a se prefera la acordarea perimetrelor, capacitatea financiară și tehnică a societăților solicitante.

Consecințele au fost, că tot preferându-se puterea financiară și capacitatea tehnică a societăților petrolifere străine, fiindcă așa era de fapt, s'au înlăturat pe încetul societățile românești dela acordarea concesiunilor, astfel că în intervalul dela 1929-1939, puterea de exploatare a producției a scăzut la societățile românești dela 30% cât era în 1929, la 20% din totalul producției de petrol.

Străinii vroiau cu orice preț să țină în frâu, orice tendință și orice încercare de ridicare a capitalului și a muncii românești.

Românii trebuiau călăriți bine și exploatați până la ultima lingură de petrol.

În astfel de condițiuni ne putem foarte bine da seama, că Țara Românească nu putea face progrese economice, fiindcă bogățiile epuizabile, petrolul și pădurile, erau exploatare de capitalul străin, cu muncă importată, iar agricultura era ținută în primitivitate, prin prohibiții vamale, prin boicotarea calității producției, prin oferte de prețuri jienitoare și prin presiuni batjocoritoare, de a juca economicște după placul unei Europe industriale, care din cauza îmbuibării și-a pierdut busola de orientare în promovarea intereselor ei proprii.

Oare se mai pot nutri speranțe, că România se va putea

măcar pentru viitor scutura de dictatura petroliferă a țărilor capitaliste exploatoare și va putea beneficia măcar de puținul petrol, ce a mai rămas nestors în zăcămintele? Ar fi o credință falsă, fiindcă în primul rând România nu va putea ieși de sub jugul de stăpânire economică străină.

Se vor schimba stăpânii eventual, dar sclăvia rămâne mai departe.

În al doilea rând, după calculele Institutului geologic, rezervele de petrol din România, s'ar apropia de sfârșit.

Abia ar mai fi vreo 60 milioane tone, cari s'ar epuiza în vreo șapte până la opt ani, dacă exploatarea va continua cu aceeași sălbătăcie ca în ultimii ani.

Ori cum ar fi însă, ori cum s'ar face exploatarea, un lucru cert este, că petrolul românesc merge spre completă epuizare și străinii nu se vor lăsa, până ce nu vor pompa în beneficiul lor și ultima linguriță de petrol din România.

Singurul beneficiu pentru țărănimea română, va fi poate, că acest teren fost petrolifer și exploatat de străini, va fi redat agriculturii.

Modul cum a fost exploatată Țara Românească de bogățiile ei petrolifere, prin șantaj organizat legal, este o rușine care va rămâne ca o pată neștearsă peste obrazul țărilor capitaliste, cari n'au dat dovadă de sinceritate, de cinste, de omenie, ci au fost pur și simplu țări hrăpărețe pentru exploatarea unui popor sărac, fără putere și fără posibilități de reacțiune.

România a fost, după cum spunea indignat Regele Carol I, «vaca de muls» a țărilor capitaliste. Da, într'adevăr România a fost o vacă de muls și foarte bună de lapte, făcând parte dintre cele mai selecționate și cu cea mai mare producție posibilă.

România vaca de muls a țărilor capitaliste, a bătut recordul în producție și mulgătorii se înghesuiau să între la rând și să prindă cu putere măcar una din țâțele vacii, pe care apoi n'o lăsa, până când n'o storcea complet.

Sunt multe guri în Țara Românească, cari strigă pe la toate colțurile de stradă, din necunoștință de cauză, că România este cea mai bogată țară din Europa, că România are de toate, că dispune de cel mai mare belșug, că fiecare mănâncă cât vrea și ce vrea, fără cartelă, că Dumnezeu a binecuvântat România cu bogății inepuizabile și fără sfârșit, unde se poate trăi ca în Canaan.

Sunt convingeri false de suprafață, fără o pătrundere mai adâncă și mai exactă a realităților sociale și economice.

Belșugul Țării Românești este numai aparent, bogățiile Țării Românești nu sunt ale locuitorilor români, pentru că sunt exploatare de alții.

Petrolul nu este și nici n'a fost vreodată un beneficiu național, pentru că n'a contribuit cu nimic la ridicarea economică a națiunii române.

Țăranii din Dâmbovița și cei din Prahova, foști proprietari de terenuri petrolifere, acești țărani petroliști, pe cari mintea țăranilor de peste hotare îi consideră nababi, trăiesc în sărăcie și mizerie, flămânzi și storși de vlagă, rămânându-le doar ochii să plângă după avutul exploatat de străini.

Țăranii petroliști trăiesc o viață primitivă și sunt departe încă de standardul de viață al țăranilor, crescători de animale din Banat, Bucovina și Transilvania, cari duc o viață mai omească, datorită belșugului de hrană, adus de producția animală.

În România mănâncă atât cât vrea și ce vrea numai aceia, cari au putere financiară și cari sunt mai mult străini de prin alte părți, pe când țăranimea română jinduește după o mâncare chiar de calitate inferioară, numai să fie suficientă.

Muncitorii și funcționarii români sunt proletari, cari trăiesc dintr-o remunerație mizerabilă pentru munca lor, atât cât să le ajungă să acopere goliciunea copiilor și să le astâmpere foamea.

Petrolul, această bogăție epuizabilă, se apropie de sfârșit și odată cu stoarcerea ultimei picături de petrol, va dispărea și invidia altor popoare, cari în halucinațiile lor extatice nu văd în România de cât nababi, puși la adăpost de grijele zilelor negre.

O altă bogăție a Țării Românești, asupra căreia s'au năpusit străinii de peste mări și peste țări, au fost și sunt pădurile, codrii noștri, cari sunt frate cu românul.

Pe la 1887 odată cu introducerea legii pentru încurajarea industriilor naționale, au început să între corbi străini, cu capitaluri grele în țară, pentru exploatarea masivelor păduroase, virgine.

Numai în decursul unui an s'au și organizat în România 15 fabrici de cherestea.

Până la 1902 erau deja înființate 20 fabrici de cherestea, al căror număr a crescut vertiginos, fiindcă era o exploatare, care aducea beneficii mari, ajungându-se astfel pe la 1920 la 880 fabrici de cherestea în toată Țara Românească, cari se întreceau

tăind și defrișând codrii noștri mândri și dragi, lăsându-ne munții pleșuvi, alungând vânatul, alungând cântecul păsărilor și distrugând toate binefacerile masivului păduros.

Aceste 880 de fabrici aveau o producție de 8.800.000 tone.

Exploatarea sălbatecă și fără milă a pădurilor, a dus la epuizarea lemnului de calitate, a dus la epuizarea materiei prime, ceea ce a contribuit la reducerea numărului fabricilor de cherestea, ajungându-se astfel ca în 1935 să nu mai fie decât 35 fabrici de cherestea în total.

De unde odinioară pădurile ocupau 70% din suprafața țării, în urma cerealismului exagerat și în urma exploatării sălbatece, suprafața păduroasă din întreaga Românie, a ajuns la 7.307.688 ha. adică 22, 1% din teritoriul țării.

După afirmațiunile economiștilor și specialiștilor în probleme silvice, procentul de păduri al Țării Românești ar fi cel normal, pentru a menține echilibrul de distribuție a suprafeței.

Economiștii forestieri Endreș și Veber susțin, că proporția normală pentru asigurarea consumului populației, trebuie să fie o întindere păduroasă de 25% din suprafața țării.

România se găsește astăzi în echilibru aproape normal, dar trebuie să fie într'o atentă precauțiune, ca exploatarea pădurilor să se facă așa fel, încât ceea ce s'a tăiat, să se refacă imediat la loc.

Altfel se va cădea în disproporția, care va fi dăunătoare țării și viitorului ei.

Exportul lemnului din România, pe lângă celelalte produse din bogăția țării — petrol și cereale — a marcat un procent destul de important, ajungând astfel în 1937 la 9% din totalul exportului, în 1938 la 11,5% iar în 1939 la 10%.

Exportul de petrol și lemn s'a urcat în detrimentul exportului de cereale, de animale și produse animale.

Din cele arătate, România n'a putut ajunge «Raiul Europei», cât și din alte multe cauze, toate creiate de către bunăvoința țărilor capitaliste, în fruntea cărora stă și patria domnului profesor Watson, care crede că România pentru a deveni raiul Europei, n'are nevoie decât de două generații de cinstiți și buni gospodari, fiind înzestrată de Providență cu toate bunurile pământului.

Probabil că și domnul profesor englez Watson Seton, ca și profesorul german Dr. Wagemann, ne invidează pentru bogățiile și comorile neexploatate și probabil că regretă, că nu sunt

români.

Eu ca român, care-mi iubesc poporul meu blând și bun, n'aș dori altceva decât să-l văd înălțat pe scara progresului social, măcar la jumătatea nivelului, la care au ajuns englezii și germanii.

Aș fi fericit, dacă asupra românului s'ar resfrânge măcar jumătate din binefacerile progresului social, gustat din plin de către englezi și germani.

Cât privește, comorile neexploatate, de cari ne vorbește prof. Dr. Wagemann, cred că a văzut și este convins, că au fost exploatate din plin de către puterea țărilor capitaliste și industriale și că n'a mai rămas nimic de exploatat, decât resturi probabile, cari vor fi și acestea culese de aceia cari nu se mai satură de bunuri acaparate cu hapca.

Producția cerealistă și producția animală din Europa industrială și din România agricolă.

VI

- Lăna din Transocean îmbracă pe europeni.
- Clobanii Europei.
- Vitele Europei industriale pasc lângă La Plata.
- Carnea congelată din Transocean, hrană pentru Europa industrială.
- Europa industrială crește animale, iar România agricolă produce cereale.
- Tehnicienii zootehniști și zooeconomisti.

Țările industriale ale Europei, n'aveau nici decum interesul să promoveze și să încurajeze creșterea și exploatarea animalelor pentru producție în țările din Sud-Estul european, pentru că în acest caz se întâmpla un proces normal, inevitabil, care ar fi avut ca consecință ridicarea standardului de trai al țărănimii din Sud-Est și odată cu aceasta, înălțarea ei la un nivel cultural înaintat, care i-ar fi deschis alte orizonturi și ar fi înțeles apoi să lucreze pentru interesele sale, nu pentru ale Europei industriale.

Europa industrială în politica ei economică egoistă, a trebuit să mențină Principatele Române cât și întreg Sud-Estul european într'un sistem de exploatare absolut cerealist, astfel ca să nu poată ieși din primitivitatea grea și apăsătoare.

Europa industrială a înțeles să cumpere cerealele Sud-Estului european pe prețuri de momeală și să respingă cu brutalitate și pe motive inventate atât animalele cât și producția lor, cu proveniență din România și din țările Sud-Estului european.

Trebuia să urmeze acel proces normal de decădere a calității animalelor de producție în România și în restul țărilor din Sud-Est.

Nefiind de bușeu, nefiind căutare, nefiind piață pentru ani-

male în Țările Europei industriale, lipsind astfel completamente rentabilitatea, era absolut normal și trebuia deci să intervină o degenerare lentă a animalelor.

În loc de hrană pentru animale, s'a preferat aratul pășunilor și a tuturor porțiunilor de pământ, fiindcă producția de cereale a pământului aducea rentabilitate prin canalizarea, asigurată pe piețele străine.

În schimb însă Europa industrială cu pământul ei bogat, exploatat foarte intensiv, după precise norme științifice și-a îndrumat întreaga ei acțiune agricolă spre creșterea animalelor, spre exploatarea animalelor și spre industrializarea producției animalelor.

Europa industrială dispunea de toate avantajele, pentru a se putea desvolta la maximum posibil economic și pentru a jongla după voie cu mizeria din Europa agricolă.

Țările Transoceanice asaltau piața Europei cu producția cerealistă, oferind-o la prețuri, cari nu acopereau nici pe departe cheltuelile de exploatare a unei producții echivalente din Europa.

În felul acesta, Europa industrială era suprasaturată din toate punctele de vedere.

Grâul pentru pâinea albă și bună curgea din Transocean, orzul și ovăzul curgeau din Transocean, pe prețuri mici, tot așa turte de oleaginoase și tărațe pentru hrana animalelor.

Pe de altă parte Europa agricolă era o rezervă inepuizabilă și gata în totdeauna la dispoziția Europei industriale, cu producția ei masivă, în ținută de milogeală, pentru a-i da posibilitate de valorificare, acoperindu-se măcar prețul de producție.

În această situație, ce-i trebuia Europei industriale, ce avea de făcut, decât să-și orienteze exploatarea agriculturii în alt sens, după alte concepții și în alte direcții.

Soluția cea mai potrivită nu putea fi alta pentru Europa industrială, decât înobilarea agriculturii, prin creștere și exploatare de animale.

Exodul de populație dela sate în industriile orașelor, cari făceau progrese enorme, avea nevoie de o hrană rafinată, îmbelșugată, de calitate aleasă și în cantitate suficientă.

Animalele cu producția lor brută sau industrializată ofereau Europei industriale belșugul unui trai ales și plăcut așa că exploatarea animalelor, s'a intensificat tot mai mult, făcând progrese rapide din toate punctele de vedere.

Rasele s'au selecționat și s'au consolidat, fiindcă exploa-

tarea era orientată după producția, de care era nevoie, ajungându-se astfel să se creieze cele mai alese soiuri, cu producție maximă fapt, care aduce o deosebită rentabilitate.

Între 1815-1850 partea de răsărit a Germaniei, se ocupa încă intensiv cu agricultura cerealistă și făcea export de grâne și de lână în Anglia, prin Danzig.

Înainte cu 100 de ani, Germania era țara agricolă cu o exploatare extensivă, deaceia avea producție de lână.

Oaia este după concepția agricolă a Europei industriale, un animal, care nu se potrivește unei acțiuni intensive în exploatarea agriculturii, fiindcă nu aduce rentabilitatea, care o poate aduce vaca prin producția masivă de lapte, cât și porcul, cu dăruirea lui de hrană bună și producătoare de energie, care industrializează și transformă în modul cel mai rentabil cerealele.

Între 1815-1850, comercianții englezi se duceau întotdeauna la târgurile anuale din Saxonia și Silezia, în special pentru cumpărarea lânei de oaie.

Germania a avut în 1860 peste 28.000.000 oi, aproape de două ori și jumătate cât România Mare.

Între anii 1860-1880, Germania furniza încă 6, 8% din cantitatea totală a importului de lână a Angliei, pe când 6% era furnizată de Rusia, 41% de Australia, 14% de India și 11% de Africa de Sud.

Noua Zeelandă încă nu ajunsese la exportul de lână.

Pe încetul însă exportul Germaniei de lână a scăzut până la anulare completă.

În 1880 exportul de lână al Australiei în Anglia se urcă până la 68% din importul total de lână al Angliei.

Pe măsură însă ce a intrat Noua Zeelandă la exportul de lână în Anglia, a scăzut proporția de export a Australiei.

Pe acele vremuri germania era încă cioban, cuvânt care astăzi nu se potrivește decât românului și țăranului din Sud-Estul european.

Numai la gândul de a-i spune cioban unui german, fie el locuitor al țării de origine germană, fie locuitor al altei țări din Europa, pare că ar suna ca o ironie, pentru că germanul a abandonat demult ciobănia, luându-i locul țăranul agricol din Sud-Estul european.

Cuvântul cioban, pe lângă înțelesul de crescător și exploatare de oi, mai cuprinde și imaginea unui om sărac, incult, analfabet, descult și departe încă de progresul omenirii.

Ciobănul este considerat ca om primitiv și cel din urmă pe scara evoluției omenirii, din toate punctele de vedere.

Dela 28.000.000 oi, Germania a ajuns astăzi, după 80 ani, să aibă ceva peste 4.000.000 oi.

Iată cum ciobănul german a părăsit creșterea oilor, pe care a găsit-o lipsită de rentabilitate și a intrat în industrie.

Ciobănia a rămas ocupația Europei agricole din Sud-estul european.

Franța avea în 1850 un număr de 35.000.000 oi, iar astăzi are mai puțin de 10.000.000.

Pe când România are 93, 5 oi la 100 de locuitori agricoli, Germania abia are 5, 8 oi la 100 de locuitori agricoli, Belgia 2, 2 oi, Danemarca 4, 9, Olanda 7, 9, Elveția 4, 2 oi la 100 de locuitori agricoli.

Iată cum Europa industrială s'a desbărat de ciobănie, a alungat oaia din gospodăria și de pe pământul ei, oaia care miroase, oaia care n'are carne cu gustul plăcut europeanului, oaia cu carnea care se mănâncă aproape numai în Eud-Est și de către popoarele sărace din Orient, oaia care n'aduce rentabilitate, fiindcă are nevoie de pășune și în Europa industrială nu se poate exploata pământul în mod primitiv, lăsându-l pășune pentru oi.

Nevoile de lână și le acopere Europa industrială prin importul din Australia, cu 121.000.000 de oi astăzi, din Noua Zeelandă, din Argentina, din Uniunea Statelor Sud-Africane și din India.

Oile s'au adus în Australia abia în 1801 pentru prima dată de către căpitanul Mac Arthur, care introduce 12 oi și un berbec din Africa la Sidney.

Astăzi pe întreg globul pământesc sunt 610.000.000 oi, cari produc circa 1.800.000 tone lână.

La producția mondială de 1.747.000 tone lână în 1939, numai Australia singură a participat cu 456.000 tone, ceiace reprezintă peste 26% din total.

Noua Zeelandă produce 150.000 tone lână anual, din care exportă 120.000 tone, ceiace reprezintă aproape 8, 5% din producția mondială.

Acestate au fost sursele de aprovizionare cu lână ale Europei industriale și în general ale Europei întregi, fiindcă și România ciobănească avea abia o producție anuală de aproximativ 28.000.000 kgr. lână dela cele 12.768.000 oi ale sale și

nu-și putea acoperi consumul intern, care a fost în 1939 de circa 39,650.000 de kgr.

Media producției de lână pe anii 1935/39 în România a fost de 22.387.946 kgr., iar necesitățile au fost de 34.475.000 kgr. pe an, astfel că a trebuit să se importe 12.087.654 kgr. lână.

Pe fiecare cap de locuitor revenea în România câte 1, 724 kgr. lână.

Importul acesta se face din Anglia sub formă de fire sau stofă, fiindcă acolo se industrializează, însă sursa de proveniență a lânii brută, este Australia, Noua Zeelanda și Argentina.

Europa are nevoie de 430.000 tone lână pentru acoperirea necesităților sale.

Producția de lână a Europei continentale fără Anglia, însă cu Rusia a fost în 1936 de 335.700 tone lână nespălată, adică 19, 2% din producția mondială.

Consumul de lână al Europei este 40% din consumul mondial.

Prin spălare lâna pierde 45%, așa că rămâne 174.000 tone lână bună, ceiace înseamnă, că Europa acoperă aproximativ 40% din necesitățile sale de lână, rămânând un deficit de circa 60%, adică 256.000 de tone.

Pentru acoperirea acestui deficit, economistul german Dr. Kiesewtter recomandă o intensificare a creșterii oilor în țările agricole din Sud-Estul european, cât și selecționarea oilor în direcția firului de lână fină.

Acest plan de intensificarea creșterii oilor în Sud-Estul european, ar urma să fie pus în aplicare, în cazul când s'ar realiza ideile marelui spațiu economic al Europei autarhice, fiindcă în acest caz Europa, ar urma să-și acopere singură toate necesitățile.

Cred că tot Transoceanul va acoperi și pe viitor necesitățile de lână ale Europei și tot el va îmbrăca Europa și pe viitor.

Dr. Walter Gräwell deasemenea economist german, cere direct, ca România să crească mai multe oi decât astăzi.

D-sa, care face naționalism economic, cu toți economiștii germani, îi convine ca România să regreseze spre ciobănia primitivă, ca să producă Germaniei și Europei industriale lână suficientă, pentru hainele lor luxoase, aceasta fiindcă Germania ar fi voit să-și pună în aplicare planul său de economie europeană autarhică și să izoleze completamente Europa de Transocean,

în credința de a da Europei o independență economică și a lovi mortal complexul Statelor transoceanice.

Germania ar fi voit să ajungă la astfel de rezultate prin lovituri economice, aplicate Sud-Estului european, care trebuia să între în sclăvia modernă a secolului 20-lea.

Economiștii germani și ceilalți ca ei trebuie să știe și să înțeleagă cum că Sud-Estul european nu mai poate face agricultură primitivă, agricultură extensivă, pastorală, ca în preeriile americane sau exclusiv cerealistă, fiindcă nu-i mai îngăduie surplusul populației, în creștere din an în an.

Populația din Sud-Estul european nu poate crește numai oi și să cultive cereale, fiindcă nu mai poate îndura mizeria, în care a ținut-o Europa industrială până acum.

E adevărat că în planul de exploatare al agriculturii în Germania pentru viitor, s'ar fi voit să se ajungă la 10-12.000.000 de oi, însă numai cu scopul de a pune în valoare terenurile nefolosibile, cari numai prin oi s'ar putea folosi, nefiind altă posibilitate.

România are oi multe, dar sunt de rasă primitivă, neselecționate, cari produc în medie indiferent de rasă, 1,84 kgr. lână și circa 60 litri lapte pe an.

Oaia românului nu produce nici 40% din cantitatea de lână a oii australianului, care crește oi producătoare de lână fină—merinosul—și selecționate permanent.

Oieritul în România este o ocupație primitivă, neorganizată, neîndrumată cum trebuie, care funcționează după capul ciobanilor analfabeți, cu toate că reprezintă o importantă bogăție națională.

România în loc de exportatoare de lână, este importatoare, tocmai din cauză că n'a ajuns să aibă oaie de rasă selecționată cu lână multă și fină, nu cum este astăzi puțină și grosieră, refuzată în mare parte de către fabrici, fapt care produce pagube importante crescătorilor nevoiași.

După datele statistice, cantitatea de lână pe cap de oaie la 1836 în Principatele Române adică înainte cu 110 ani, era de 1,50 kgr. în medie, adică aproape ca aceia de astăzi.

Iată cum într-o sută zece ani, nu s'a realizat, nici un progres în ce privește calitatea oilor.

Oieritul a fost o ramură de producție ignorată de lumea economică și politică din România, cu toate că reprezintă o problemă economică importantă.

Brânzeturile din lapte de oaie, în România sunt de cea mai proastă calitate, ieșite dintr'o fabricație primitivă, deaceia n'au acces și nu sunt primite pe piața internațională și deaceia România abia a exportat în trecut 5 grame de brânză de cap de oaie pe an.

Statul Român în concepțiile lui de orientare economică, nu poate neglija completamente această organizație de economie, într'adevăr națională, pentru că oieritul este poate singura ocupație economică, în care nu s'au amestecat străinii, fiindcă n'au găsit rentabilitatea cea mare și grasă.

Statul român a lăsat oieritul să doarmă în primitivitatea de acum câteva sute de ani și n'a dat atenție acestei importante probleme.

Organizația și îndrumarea oieritului, care intră în cadrul mare al creșterii și exploatării animalelor, trebuie să aibă ca organizație premergătoare întreg ansamblul sanitar-veterinar, zootehnic și zooeconomic.

Lipsa de medici veterinari, lipsa organizării profesiei veterinare ca activitate pe teren, ca activitate în laboratoare și instituții, numărul revoltător de redus al medicilor veterinari într'o țară agricolă ca România, împiedecă un avânt sau chiar un început de progres mai accentuat în rezolvarea problemei creșterii animalelor.

Creșterea și exploatarea oilor în România se prezintă ca o problemă diferită de ansamblul general al creșterii celorlalte soiuri de animale, tocmai din cauza faptului că România se găsește într'un mare deficit, în ce privește producția de lână a oilor și este deci obligată să recurgă la importul de lână, atât din punct de vedere calitativ cât și cantitativ.

O majorare a numărului de oi în România ar fi o greșală economică mare, fiindcă ne-ar întoarce din drumul de progres, din drumul de intensificare pentru exploatarea agriculturii.

Acoperirea deficitului de lână trebuie să se facă nu prin majorarea numărului de oi, ci prin înlocuirea raselor primitive, acolo unde ne permit condițiunile de mediu, de hrană și de îngrijire, prin rase selecționate și producție mare de lână.

Dacă oaia românească ar produce 4 kgr. lână în medie, România importatoare astăzi de 12.000.000 kgr. lână pe an, ar ajunge exportatoare de 12.000.000 kgr. lână.

Pentru ca să ajungem însă în această situație, Statul român trebuie să se întoarcă cu fața și spre oieri, nu să stea numai griju-

liu în fața intereselor industriilor, străine în cea mai mare parte, de munca națională.

Europa industrială n'a neglijat nimic din avântul ei de îndrumarea creșterii animalelor, spre un progres de producție, din ce în ce mai înaintat.

În 1873 Germania avea 15.780.000 bovine și 7.120.000 porci, ca să ajungă numai în decurs de 40 ani la 20.940.000 bovine și 25.590.000 porci, număr care exista în 1913.

Germania deținea peste $\frac{1}{4}$ din numărul total de porci din Europa.

Iată o intensificare fără precedent, în ce privește creșterea și exploatarea animalelor.

În 40 ani numai, numărul porcilor în Germania a crescut cu 18.470.000 capete, aceasta din cauză că Germania avea nevoie de grăsime și de mâncare de calitate bună pentru mulțimea de lucrători industriali în general și pentru poporul întreg, care înțelegea să se alimenteze cu alimente de calitate bună și în cantitate suficientă.

Europa continentală, după Ernst Scuren, consumă tone grăsimi, 7.500.000, din care acoperă din producția proprie numai 4.400.000 tone, adică 60%.

Germania avea cea mai mare nevoie de grăsime, deaceia și-a îndreptat atenția spre creșterea porcilor.

La acest fapt trebuie să se înțeleagă, că odată cu înmulțirea numărului extraordinar de animale, se producea și o selecționare strictă pentru o consolidare a raselor dintre cele mai productive.

Aceste cifre dovedesc, că agricultura în Germania era îndrumată după concepții foarte bine judecate, analizată perfect și pusă în cadrul de rentabilitate absolută.

În fața unui număr așa de mare de animale, cari trebuiau hrănite bine și abundent, după principii științifice, pentru că producția să fie cât mai mare posibil, Germania avea nevoie de cantități mari de substanțe concentrate pe care nu le putea acoperi agricultura germană.

Înainte de războiul din 1914—1918, Germania importa peste 2.500.000 tone de orz din Rusia și parte din România, 700.000 tone porumb din America de Nord și Argentina; 1.700.000 tone tărâțe și peste 1.500.000 tone turte oleaginoase.

Germanii importau pentru numărul lor masiv de animale,

peste 30% din cantitatea totală de furaje concentrate, necesare unei bune hrăniri.

Deaceia germanii spuneau și puteau spune, cu drept cuvânt, că «vitele Germaniei pasc lângă » «La Plata».

Această era o afirmație foarte semnificativă, care cuprindea înțelesul, pe care se bazează exploatarea gospodăriilor germane prin creștere de animale.

Această afirmație dovedește o mândrie și o certitudine, că vitele Germaniei sunt asigurate de belșugul hranei, care vine din abundență din Transocean și că poporul german poate să crească orice număr de vite fără a duce grija alimentației lor asigurată de Transocean.

Trebue să recunoaștem, că și animalele celorlalte țări din Europa industrială, pășteau tot lângă La Plata, fiindcă importul de furaje, substanțe concentrate pentru hrana animalelor, se importau în cantități enorme, din țările transoceanice.

Iată cum înțelegeau să procedeze țările Europei industriale și cum să-și îndrumeze exploatarea agriculturii.

În loc să importe animalele și produsele din țările agrare din Sud-Est și să crească numai atâtea animale, cât poate cuprinde producția lor agricolă, au intensificat creșterea animalelor, pentru a-și acoperi deficitul în alimentația pretențioasă a popoarelor lor, preferând să importe furaje pentru animale, cari erau ieftine, decât să importe animale și produse animale.

Problema dealtfel avea și altă față, afară de faptul, că așa era economic.

Creșterea și exploatarea animalelor absorbea și ocupa un număr mare și important de zile de muncă și contribuia la abolirea sau stingerea șomajului amenințător.

Pe de altă parte, creșterea animalelor era pentru Germania și pentru întreg bazinul industrial al Europei foarte rentabilă, fiindcă avea debușeul acasă la ea, asigurat permanent.

În felul acesta câștigul rezultat din creșterea și exploatarea animalelor, rămânea crescătorului din țara respectivă iar câștigul rezultat de pe urma comercializării și industrializării animalelor și producției lor, rămânea în punga locuitorului autohton.

Era un beneficiu foarte important, care trebuia să rămână în țară, deaceia problema a fost bine judecată și analizată, ca să poată îndeplini în modul cel mai perfect, imperativul economic și imperativul social.

Contele Oppernsdorf susține, că investirea capitalului în animale, asigură crescătorului o dobândă de abia 2, 6%, pe când comerciantului îi asigură după capitalul manipulat, o dobândă de 13%, iar măcelarului o dobândă de 11, 6%.

Atât crescătorul cât și comerciantul și măcelarul, fac parte din cadrul națiunii și trebuie protejați, trebuie ridicați economic.

Europa industrială a dat importanță mare și deosebită creșterii animalelor, ca normă economică în exploatarea agriculturii.

Creșterea animalelor pe lângă faptul, că reprezintă o înobilare a exploatării agriculturii, dar face parte și din cadrul industrializării agriculturii.

Sigur, că o rentabilitate în creșterea animalelor depinde de același singur fapt, asigurarea unui debușeu permanent pentru animale și produse la prețuri convenabile.

Altfel nu se poate progresa.

Debușeul și prețul sunt singurele norme, cari dictează progres și evoluție în orice direcție de exploatare.

Lipsa debușeului și lipsa de prețuri convenabile, distrug și anulează orice avânt, indiferent de linia și drumul de exploatare economică, pe cari le urmează o țară.

Stăpânul pieții dictează și el poruncește producătorului vânzător, el este regulatorul relațiilor economice.

Trecutul ne învață, că și creșterea și exploatarea animalelor, se lovesc de aceleași mari greutăți, de aceeași rea voință a Europei industriale, care găsește mereu motive, pentru a pune piedici serioase și permanente unui import de animale.

Dar dacă ar fi să se judece problema creșterii animalelor în Țara Românească numai prin prisma debușeului și al prețului, atunci trebuie să fim convinși, că rezultatul va fi absolut negativ și nu ne rămâne decât resemnarea.

În această chestiune se cunosc prea bine concepțiile Europei industriale, care nu va consimți niciodată să slăbească creșterea și exploatarea animalelor în țările lor și să lase loc și Europei agricole, de a se orienta în această direcție.

Europa industrială nu va consimți niciodată, ca România să devină țară cu agricultura împodobită prin creștere de animale, fiindcă interesele ei economice sunt cu totul altele.

România, după concepțiile Europei industriale, trebuie să rămână pentru vecii vecilor, țară cu exploatare pur cerealistă

și exclusiv cerealistă, pentru a constitui magazia de rezervă permanentă pentru Europa industrială, în cazul când s'ar anunța vremuri grele.

România dealtfel cu întreg Sud-Estul european, trebuie să fie ținută strâns, ca nu cumva să iasă din cadrul cerealist, fiind că se poate întâmpla să fie pericol, ca Europa să cadă vr'odată în supărare pentru hrana ei.

Politica economică a Europei industriale față de Europa agricolă, a fost totdeauna încadrată în chip de capcană și ne-a manevrat în cursul vremii în așa fel, ca să nu ne putem mișca și ieși din sărăcia, în care ne sbatem.

Creșterea animalelor în Țara Românească, este o problemă, care trebuie neapărat să intre în cadrul absolut de orientare în exploatarea agriculturii pentru viitor, fiindcă standardul de viață al poporului român, nu poate salta fără producție animală.

Subalimentația nu mai poate fi și în viitor acea boală cronică, care ne mână în norminte țărănimea noastră mândră și ne macină temelia de trăinicie a țării.

Acest popor român, însă nu-și poate ridica standardul de viață, nu-și poate sălta nivelul traiului de toate zilele, dacă pe masa lui nu se găsesc alimente de origine animală.

Creșterea animalelor deci nu este în România numai o problemă de progres economic, o problemă de calcule absolut economice după cum este în țările Vestului și Centrului Europei.

În România creșterea animalelor este o problemă de vitalitate a poporului, care nu are hrană, nu are carne, brânză, lapte, ouă, și unt.

România nu poate aduce aceste alimente de origine animală din Argentina, din Australia, din Canada, din Noua Zeelandă, din Paraguay, sau Uruguay, congelate și industrializate și nici din Danemarca sau din Olanda, fiindcă vitele din Danemarca și Olanda pasc ca și vitele Germane, tot lângă La Plata, iar în parte și în Țara Românească.

România în loc să-și hrănească bine vitele sale, ca să obțină o producție convenabilă, a trebuit să exporte turtele oleaginoase, țărâțele, orzul, ovăzul, porumbul până și borhotul de prin fabricile de zahăr, în Danemarca, în Belgia, în Olanda etc.

Anglia importă anual peste 1½ miliarde kgr. carne.

Disponibilitățile tuturor țărilor europene la un loc, n'ajung să acopere nici măcar 20% din necesitățile de carne ale Angliei, dar nici aceste 20% măcar n'a binevoit să le cumpere din Eu-

ropa agricolă, cea îndopată de dânsa cu produse industriale și exploatată și suptă de toate bogățiile prin capitalul ei tentacular.

Anglia a preferat să importe din Argentina 860 milioane kgr. carne, dintre cari peste 300 milioane kgr. este carne congelată și 500 milioane refrigerată.

Se știe, că australienii Mort și Harison au fost cei dintâi, cari s'au gândit să transporte cărnuri frigorifiante în Anglia, în anul 1876.

Cu toate că n'a reușit acțiunea lor la început, cărnurile ajungând alterate, totuși ideia era aruncată și îndrăzneala popoarelor n'a lipsit, pentru a o duce la bun sfârșit.

Până la această epocă, creșterea animalelor în Australia și Argentina s'a făcut în mod extensiv, fiindcă valorificarea cărnii nu era posibilă.

Vitele se creșteau numai pentru piei.

O valorificare a cărnii de altfel, începuse de prin 1866-1867 în Australia și Argentina, sub formă de conserve de carne, însă fără un succes deosebit.

În acelaș an — 1876 — reușește Argentina să transporte un vapor încărcat cu carne congelată în Franța, care a ajuns în perfectă stare de conservare, după o cale lungă de opt luni de zile, cu o încărcătură de 1120 de tone.

În 1880 sosește la Londra vaporul Stratlewen, cu carne congelată din Australia în perfectă stare, după două luni de transport, din care au mâncat Regina Victoria și Prințul Walles.

Din acest moment începe într'adevăr industria animală din Transocean, pentru că s'a soluționat problema conservării cărnii.

Odată cu succesul transporturilor de carne congelată din Transocean, s'a deslănțuit acțiunea de concurență pe piața europeană.

William Westey din Liverpool a organizat comerțul cu carne frigorifiată din Transocean pe scară întinsă.

Europa are stomacul cel mare și neșăturat, deaceia a înghițit enorme cantități de carne frigorifiată provenită din Transocean.

Franța consumă circa 1.800.000.000 kgr. carne dintre cari 75% este carne frigorifiată provenită din Transocean.

În 1882 se construiește prima uzină frigorifică în Argentina; iar în 1893 se construiește prima uzină de congelarea peștelui la Ohio în Statele Unite.

Germania consumă 1.800.000.000 kgr. carne, dintre cari 130.000.000 kgr. de carne congelată, cu proveniență din Transocean.

Belgia consumă 150.000.000 kgr. carne, dintre cari 70.000.000 kgr. congelată.

Cantitatea totală de carne conservată prin frig, pregătită pentru valorificare de către Transocean, este enormă.

Singură Argentina contribuie cu 768.000 tone carne frigorifiată.

Locul de frunte în exportul de carne de vacă congelată, îl deținea Noua Zeelandă cu 48, 6% în 1931 și 56, 2% în 1932.

La carnea de porc, locul de frunte îl deținea Irlanda cu 43, 5%, de asemenea și în privința exportului de bacon cu 67,3%.

Vitele cornute și cai s'au adus în Argentina abia în 1569 din Europa, ajungând să aibă astăzi 3.700 capete de vite la mia de locuitori, pe când Europa are numai 267.

Astăzi a ajuns Argentina cea mai mare furnizoare de carne din lume cu terenul ei imens de 2.806.000 km².

Ce a putut însemna România în cadrul exportului de animale și produse?

A fost și este fără nici o importanță din acest punct de vedere, doar numai atunci să aibă puțină căutare, când țările importatoare s'ar găsi în strâmtoare, din cauza vreunei blocaje sau a unei piedici pe căile de transport, în drumul din țările transoceanice în spre Europa.

În 1933 exportul României de animale și produse față de totalul exportului în diferite țări, era de numai 7, 7%, pe când al Bulgariei, de asemenea țară agricolă, dar fără petrol, era de 18, 9%, al Iugoslaviei de 25, 8%, al Ungariei 28, 9%.

Toate țări agricole, dar la beneficii România în coadă.

În urma exportului de produse zootehnice, revenea pe cap de locuitor român, abia 66 lei, pe când unui bulgar îi revenea de două ori atât, unui iugoslav de 3, 5 ori atât, unui ungur de 10 ori, unui olandez și danez de 100-500 ori mai mult ca unui român.

România nu numai că are un număr mic de animale, socotit pe cap de locuitor și raportat la întinderea terenului, dar și producția este foarte departe de producția animalelor din țările evolute și în special din cele ale Europei industriale, din cauză că îngrijirea și hrana lor lasă foarte mult de dorit.

În 1938 România avea 2,158.000 cabaline, 4.336.000 bovine, 12.768.000 ovine, 3.165.000 porci și 34.666.000 păsări.

România în cadrul teritoriilor din 1939, avea 30,5 bovine, 21,5 porci și 92,4 oi la suta hectare teren arabil.

Germania avea 107, 6 bovine, 131, 1 porci și 23, 4 oi la 100 ha. teren arabil, deci de trei ori mai multe bovine ca România la hectar, de 6 ori mai mulți porci și de 4 ori mai puține oi.

Olanda avea 285 vite, 158, 1 porci și 69, 7 oi adică de 9 ori mai multe bovine la hectar și de 8 ori mai mulți porci ca România.

Elveția avea 338 bovine adică de 11 ori mai multe vite la hectar ca România, apoi 241 porci adică de 12 ori mai mulți ca România.

Danemarca avea 119, 1 bovine, de 4 ori mai multe ca România, apoi 114, 6 porci, de 5 ori mai mulți ca România, apoi 6, 6 oi, adică de 15 ori mai puține ca România.

Belgia avea 156, 3 bovine, de 5 ori mai multe ca România, apoi

83, 7 porci, de 4 ori mai mulți ca România și 18, 3 oi, adică de 5 ori mai puține ca România.

Franța avea 77, 4 bovine, adică de 2 $\frac{1}{2}$ ori mai multe ca România, apoi 35, 5 porci, adică 1 $\frac{1}{2}$ mai mulți ca România și 48 oi, de 2 ori mai puține ca România.

Italia avea 58, 9 bovine, aproape de 2 ori mai multe ca România, 22,5 porci adică la fel cu România și 72 oi, ceva mai puține ca România.

Iugoslavia avea 55 bovine, aproape de 2 ori cât România, 46 porci, de 3 ori cât România, 133,3 oi adică 1 $\frac{1}{2}$ cât România.

Ungaria avea 37, 6 bovine, ceva mai multe ca România, 61, 3 porci, adică de 3 ori mai mulți ca România, 29, 5 oi, adică de 4 ori mai puține ca România.

Bulgaria avea 36, 7 bovine, adică mai multe ca România, 23, 5 porci, ceva mai mulți ca România și 216, 5 oi, adică de 2 $\frac{1}{2}$ ori mai multe ca România.

Din aceste cifre statistice se poate desprinde foarte ușor concluzia de modul cum au înțeles țările europene să exploateze agricultura lor.

Creșterea animalelor a fost, este și va fi cea mai importantă orientare în exploatarea agriculturii din țările Europei industriale, din singura și absolută idee, de a acoperi necesitățile de hrană ale locuitorilor, cât și pentru a da agriculturii forma de rentabilitate adecuată.

Numai printr'o rentabilitate absolută a agriculturii, se poate ajunge la ridicarea economică a țărănimii și a satelor de țărani.

România — după cum se vede din cifrele de mai sus — a rămas mult în urma Europei în ce privește înobilarea agriculturii prin creșterea de animale, lucru ce a avut ca consecință, o permanetizare a pauperismului rural.

Intrebarea care se pune este, de ce a rămas România în urma Europei din punct de vedere al creșterii animalelor și de ce nu și-a îndrumat exploatarea agriculturii, printr'o intensificare mai accentuată a creșterii de animale?

Răspunsul se desprinde clar și categoric.

Vechiul Regat al României n'a putut în cursul vremii să pătrundă cu animalele și produsele animale pe piețele țărilor industriale ale Europei, fiind în permanentă încadrată în șicane de tot felul și fără sfârșit și neputându-și valorifica nici animalele și nici producția lor.

Europa industrială a avut un plan foarte bine studiat din acest punct de vedere.

România trebuia să rămână, după cum am mai spus, o țară

exclusiv cerealistă, producătoare de grâu în primul rând, care trebuia să alimenteze Europa industrială, până la ivirea producției enorme de cereale din țările transoceanice iar după aceasta România cu cerealele ei să rămână, ca o rezervă pentru viitor, ca un hambar plin pus deoparte, din care să se ia numai atunci, când intervine vreo lipsă sau vreo criză de aprovizionare.

Această lipsă, această criză de aprovizionare, a venit odată cu declanșarea formidabilului războiu din 1939/45 și atunci hambarele României au intrat pe primul plan și și-au câpătat importanța cuvenită.

Dacă cetim cu puțină băgare de seamă cifrele statistice de mai sus, vom desprinde faptul, că Europa industrială a înțeles să crească și să exploateze animale în număr mare și numai dintre acelea, cari într'adevăr îi asigură o rentabilitate absolută și cari sunt bovinele și porcii.

Numărul de oi, crescut în țările Europei industriale, este extrem de mic față de țările agricole din Sud-Estul european, fiindcă numărul mare de oi este oglinda pământului nelucrat, al pășunilor naturale prea întinse, al sărăciei, cu un cuvânt.

Dacă analizăm numărul de animale pe cap de locuitor, vom găsi deasemenea o superioritate în țările industriale ale Europei.

Iată numărul de animale pe țări, calculate la 100 de locuitori în general:

România are 31, 3 bovine, 23, 2 porci, și 93, 5 oi.
 Germania are 26, 5 bovine, 32, 4 porci, și 5, 8 oi.
 Ungaria are 17, 5 bovine, 28, 6 porci, și 13, 7 oi.
 Iugoslavia are 26, 9 bovine, 22, 3 porci, și 64, 7 oi.
 Bulgaria are 22 bovine, 14, 2 porci, și 141 oi.
 Grecia are 13, 9 bovine, 6, 5 porci, și 110, 4 oi.
 Italia are 17, 3 bovine, 6, 2 porci, și 21, 3 oi.
 Elveția are 43, 8 bovine, 26, 9 porci, și 4, 2 oi.
 Franța are 37, 4 bovine, 17 porci, și 23, 5 oi.
 Belgia are 19, 1 bovine, 10, 1 porci, și 2, 2 oi.
 Spania are 14, 3 bovine, 23, 6 porci, și 76, 4 oi.
 Portugalia are 12, bovine, 16, 2 porci, și 24, 8 oi.
 Olanda are 31, 9 bovine, 17, 6 porci, și 7, 9 oi.
 Norvegia are 47, 9 bovine, 14, 7 porci, și 40, 3 oi.
 Suedia are 47, 8 bovine, 21, 6 porci, și 6, 4 oi.
 Finlanda are 49, 8 bovine, 13 porci, și 27, 7 oi.
 Daanemarca are 83, 3 bovine, 80, 2 porci, și 27, 7 oi.

După cum se desprinde din statistică, creșterea animalelor în țările Europei industriale, a fost o predilecție absolută în concepțiile de exploatarea agriculturii.

Germania cu 32 porci la 100 de locuitori, abia își acoperă 20% din consum, pe când România cu 23 de porci la 100 de locuitori, își acoperă și consumul și un foarte important stoc pentru export.

Românul nu mănâncă, pentru ca să aibă ce exporta, pentru acoperirea greutăților multe cari îl apasă.

În ce privește producția animală, România se găsește iarăși în cea mai izbitoare inferioritate.

De unde Danemarca exporta anual 100 kgr. unt de cap de vacă, România exporta numai 50 de grame.

Danemarca este dealtfel țara cu cel mai mare export de unt din lume, ocupând 34, 4% din totalul exportului mondial.

Danemarca ocupă locul al doilea în privința exportului cărnii de porc, cu 25, 4% din totalul exportului din lume și tot locul al 2-lea în privința exportului de ouă, cu 15, 4%.

Danemarca datorită creșterii și exploatării animalelor, este țara cu un locuitor foarte bogat și cu un standard de viață, pe care cu greu îl vor putea atinge vreodată alte popoare.

Danemarca are aceeași întindere de teren arabil pe cap de locuitor ca și România, însă creșterea animalelor o obligă să cultive 46% din suprafață cu plante de nutreț, pe când România abia cultivă 6% cu plante de nutreț din întinderea terenului arabil.

Danemarca este o oglindă clară, care ne spune că pentru ridicarea economică a satelor de țărani și pentru ridicarea standardului de viață al locuitorilor unei țări este absolută nevoie, de a intensifica creșterea animalelor și a o îndruma spre o exploatare bine organizată.

Este un lucru incontestabil, că creșterea și exploatarea animalelor a dat avânt economic puternic tuturor țărilor industriale din Europa și a ridicat standardul lor de viață, la cel mai înalt nivel.

În România se impune în mod imperativ, ca agricultura să fie îndrumată și orientată în spre industrializare, în spre creștere și exploatare de animale și spre intensificarea culturilor nobile și industriale.

Problema orientării agriculturii în spre creșterea intensivă de animale, este foarte complicată și foarte greu de rezolvat, pentru că sunt necesari o serie de factori premergători, cu cari să se purceadă la o ofensivă de pregătire.

Dintre acești factori, cel mai important este medicul veterinar, pentru că el este îndrumătorul și diriguitorul creșterii animalelor, cât și apărătorul sănătății lor.

Țara Românească ar trebui să înțeleagă, că a sosit momentul de a-și organiza mai solid și mai serios învățământul medi-

cinii veterinare, al zootehnicii și al zooeconomiei, creindu-se facultăți noi, pentru a se putea forma tehnicieni cât mai mulți.

În Țara Românească se impune în mod foarte serios înființarea unei academii de zootehnie și zooeconomie, urmând ca aceste discipline ale învățământului nostru să fie scoase de pe lângă Facultatea de medicină veterinară și de Înalte Științe Agricole.

Medicii veterinari și inginerii agronomi până în prezent au acumulat specialități multiple, devenind cumularzi de specialități și nefiind în stare să le cultive și să le îndrumeze, așa cum ar fi trebuit.

A fost, este și va fi sub puterile normale ale unui individ, de a se putea ocupa în mod conștiincios și cu succes de multiple probleme, în cadruri diferite.

În Țara Românească astăzi se pune din plin, problema specializării profesioniștilor pe ramuri din cadrul mare al pregătirii lor, fiindcă numai în felul acesta se poate ajunge la rezultatele cele mai bune și cele mai fericite.

Fiindcă până în prezent întreaga organizație economico-agricolă a fost primitivă și a funcționat în mod primitiv, era admis ca și tehnicienii îndrumători să acumuleze funcțiuni, pentru cari au fost pregătiți superficial.

Până în prezent am plutit în desorientare și nu ne-am găsit încă locul bine definit în programarea și promovarea agriculturii românești, deaceia și tehnicienii au fost desorientați și descumpăniți în atribuțiunile lor, deaceia lupta pentru atribuții între tehnicieni devenise într'un moment dat foarte acută și dăunătoare bunului mers al treburilor obștești.

Problema zootehnică în Țara Românească, este foarte strâns legată de problema zooeconomică.

Zootehnistul român, trebuie să fie un zooeconomist desăvârșit.

Animalele și producția animală, care este așa de diferită și multiplă, trebuie valorificată, trebuie prelucrată, industrializată, trebuie găsite căile cele mai perfecte și mai potrivite pentru canalizarea la export sau în comerțul intern, trebuie bine dezbătută problema valorificării în general de către specialiști desăvârșiți.

Este exclus de a se înregistra progres în creșterea animalelor fără o valorificare rentabilă.

Zooeconomia trebuie să pregătească drumul zootehnicii și să dicteze încotro și în ce fel trebuie să se orienteze creșterea animalelor.

Deziluzii mai mari nu pot să fie decât atunci, când nu se poate valorifica o producție de calitate.

Este contra tuturor principiilor economice, cari au înainte ca supremă conduită progresul și rentabilitatea, să se lucreze întors.

În jurul unei fabrici pentru prelucrarea laptelui, va lua un avânt puternic creșterea vacilor de calitate superioară, care din ce în ce se va desvolta și va progresa tot mai mult, așa cum s'a întâmplat în țările Europei industriale.

Nu se poate să se propage ideea, de a crește mai întâi vaci cu producție enormă de lapte, înainte de a fi îngrijit valorificarea, prelucrarea, industrializarea lui, pentru că crescătorul însuși își va pune întrebarea, ce se va întâmpla cu producția de lapte.

Întreținerea animalelor costă bani și ea nu se poate acoperi decât prin producție.

Creșterea porcilor va lua o desvoltare mare și puternică cu repercusiuni importante asupra satelor țărănești, dacă în regiunea respectivă va exista o mare fabrică de prelucrarea cărnii, care să absoarbă permanent și continuu întregul stoc de porci la prețuri convenabile.

Deci mai întâi fabrică, mai întâi piață, mai întâi debușeu și apoi progres în creștere de animale.

Aceste principii se aplică la toate categoriile de animale.

Creșterea animalelor, oricâtă propagandă s'ar face, nu se poate intensifica decât dacă se asigură valorificarea.

Cumpărarea și plata unui preț bun, este cea mai bună propagandă și cea mai serioasă îndrumare.

În regiunile, unde au luat ființă fabrici pentru prelucrarea și industrializarea produselor animale, s'a accentuat creșterea animalelor în mod foarte rapid.

Exemplele le găsim în țările industriale, cari au ajuns la producții animale uimitoare, din cauză că au avut piață de valorificare permanentă și rentabilă.

Creșterea animalelor în România, va trebui intensificată la maximum posibil, pentru a crea surplusuri suficiente atât pentru stomacul Europei industriale, cât și pentru stomacul Orientului, care va trebui cultivat în viitor și nu neglijat ca până acum.

Aceste considerațiuni li se adaogă ca o necesitate absolută, înființarea unei academii de zootehnie și zooeconomie, unde să

se pregătească tehnicieni, bine documentați, cu cari să se poată păși solid și serios la o îndrumare nouă în exploatarea agriculturii pentru viitor.

România agricolă are neapărată nevoie de cei trei tehnicieni: inginerul agronom, medicul veterinar și zootehnistul economist.

Acești trei tehnicieni vor lucra frățeste pentru propășirea agriculturii românești și uniți în acțiunile lor, vor aduce folos și viață nouă în gospodăria țaranului român.

Sigur că se vor face obiecțiuni înverșunate de către profesioniștii ambelor categorii la aceste gânduri, aruncate aici, dar trebuie să admitem, că aceștia fac parte din cadrul negativistilor, cari împiedecă cu îndărătnicie progresul țării noastre.

Ca argument le va servi poate faptul, că în alte țări nu există facultăți sau academii de zootehnie și că fără aceste facultăți, s'au făcut progrese enorme în creșterea animalelor, etc. etc.

Spiritul nostru de imitație este o plagă cronică, care ne desorientează și ne buimăcește în deslegarea problemelor noastre, fiindcă totdeauna ne luăm ca exemplu îndrumător organizarea din alte țări.

România are specificul ei, care nu se potrivește cu al altor țări.

Problemele României nu pot avea asemănare cu cele din alte țări și din cauza aceasta spiritul de imitație trebuie să dispară.

Dacă alte țări n'au avut facultăți de zootehnie și zooeconomie, nu înseamnă că nici Țara Românească nu trebuie să aibă.

Problema creșterii animalelor din celelalte țări industriale a fost rezolvată în cursul veacului, ce a trecut peste noi, în alte împrejurări și în alte condițiuni, după cum se poate desprinde din cele scrise în această lucrare.

Situația României de astăzi nu se poate compara cu situația țărilor industriale dela 1850.

Țara Românească trebuie să-și alcătuiască normele și principiile ei proprii, prin cari să vadă clar rezolvarea complexului agricol.

Țărănimea română trebuie ridicată la un nivel înalt, care să se apropie de al europeanului și în rezolvarea acestei probleme, trebuie să punem grabă și specialiștii noștri, trebuie să cuprindă problemele, așa cum dictează interesele majorității

poporului, cari leagă națiunea laolaltă și îi asigură veșnicia în timp și în spațiu.

Creșterea animalelor în România este un capitol dintre cele mai importante din viața poporului român și deaceia trebuie să preocupe îndeaproape pe toți oamenii politici, pe toți îndrumătorii treburilor obștești, pe toți economiștii Țării Românești, pe lângă tehnicieni și specialiști, pentru că toți împreună trebuie să găsească soluții drepte și potrivite pentru rezolvarea ei în modul cel mai fericit.

Este greu de spus, dacă pentru viitor vitele Europei industriale vor mai paște lângă La Plata.

În orice caz, mai mult da decât nu, fiindcă producția enormă, masivă și din ce în ce tot mai mare, atât în cereale cât și în animale, va trebui să se canalizeze și să se scurgă în Europa, marea consumatoare din trecut și de totdeauna.

Țara Românească trebuie să dea altă îndrumare exploatarei agriculturii, pentru că situația socială și economică a satelor noastre de țărani, nu mai poate admite ca și în viitor, vitele Europei industriale să pască și în La Plata și în Țara Românească.

„Fiind țară în calea răutăților, s'au pustit“.

VII

- Școli țărănești.
- Gospodării succesoriale.
- Cooperative de exploatare agricolă.
- Proprietățile agricole din România și țările Europei industriale.
- Producția agricolă din Europa.
- Agricultură fără plug, fără grapă și fără vite de muncă.
- Vaca de jug.

Țările înaintate ca puteri economice, cari au înregistrat progrese mari în ridicarea socială, culturală, sanitară și din toate punctele de vedere, a populației țărănești, implicit au înregistrat progrese mari și în exploatarea agriculturii, a cărei îndrumare s'a făcut spre o formă, cât se poate de intensivă și de inobilată, pentru a se putea obține maximum de rentabilitate în primul rând și apoi pentru împlinirea imperativului necesităților alimentare.

Agricultura din Vestul și Centrul Europei în țările cu mari posibilități materiale, a fost dotată cu toată zestrea impusă de progresele științei agricole și a fost și este condusă după norme strict științifice, de către tehnicieni cu pregătire înaltă.

Pentru a se putea ajunge la o producție ridicată și pentru a se putea obține maximum de rentabilitate, în urma exploatării gospodăriilor țărănești, nu s'a neglijat a se infuza cunoștințe tehnice, atât teoretice cât și practice mulțimei mare de țărani.

În Danemarca, unde se face cea mai științifică exploatare în agricultură și unde organizarea, îndrumarea, conducerea și administrarea exploatărilor agricole au ajuns la o perfecțiune înaltă, mult înaintea tuturor țărilor din lume, agricultorii țărani trec prin școlile îndrumătoare, pentru a-și câștiga cunoș-

tințe cât mai largi în privința conducerii unei bune exploatare agricole.

Prima școală țărănească populară în Danemarca ia ființă în anul 1844, când în România domnia din plin haosul primitivității în exploatarea agriculturii.

Astăzi sunt în Danemarca peste 80 de școli țărănești populare, unde se instruesc mii de bărbați și de femei.

Din trei țărani, unul a urmat cursurile școlii țărănești, iar din cinci femei, una a urmat cursurile școlii țărănești.

Dacă vorbim cu admirație de progresele enorme în agricultura Danemarcei, trebuie să recunoaștem, că aceste progrese s'au cucerit după multă muncă și după perseverență și mai multă.

Cunoștințe tehnice pentru lucratul pământului, pentru organizarea exploatareii agricole, nu se pot obține prin continuarea primitivismului din bătrâni, moși strămoși.

Evoluția trebuie să se facă prin școli și prin învățatură tehnică.

E adevărat, că Danemarca nu s'a găsit ca România «în calea răutăților și nu s'a pustiit în permanență», an de an de către dușmanii năvălitori din toate părțile.

Danemarca dela 1814 încoace a avut numai pace, afară de un scurt războiu cu Prusia la 1858.

Cu drept cuvânt, această lungă perioadă de liniște absolută, de 130 de ani, a contribuit enorm de mult la propășirea economică a țării și în special la dezvoltarea înobilată a agriculturii.

A fost ușor să-și creieze școli populare, a fost ușor să intensifice și să înobileze, din ce în ce tot mai mult exploatarea agriculturii.

România a fost «țara în calea răutăților și... s'au pustiit», după cum zice cu drept cuvânt cronicarul Grigore Ureche.

Dacă țăranul român, între două războaie, a folosit perioada scurtă de pace și liniște, să-și organizeze o mică gospodărie, adăpost pentru familia lui și adăpost pentru animalele lui, războiul, care nu întârzia să vină, îl obliga să fugă în munți și să lase toată munca sa prada pustiirilor dușmane.

Când se întorcea bietul țăran înapoi la vatra lui găsea numai urmele gospodăriei și numai urmele satului său drag, prădat și ars de către năvălitori.

Construirea gospodăriei și organizarea ei o începea țăranul dela început și numai bine ajungea să-și încropească o mică și

sărăcăcioasă exploatare, că venea alt război peste țară, iar dănsul, țăran amărât, fiind mereu în calea răutăților, trebuia să-și părăsească iarăși gospodăria și s'o lase pradă pustiirilor.

Pe lângă celelalte multe cauze și aceste războaie de pustiire au înfrânat progresul exploatării agriculturii românești.

Dacă astăzi se face o comparație între gospodăriile țărănești din Moldova cu cele din Bucovina, se va găsi o mare diferență în avantajul Bucovinei.

Țăranii din Bucovina și țăranii din Moldova sunt frați de acelaș sânge, rupți în două dela sânul mamei, printr'un act nedrept și deci și unii și ceilalți au aceleași calități și aceleași defecte, așa că nu se poate spune, că bună starea țăranilor din Bucovina și organizarea frumoasă a gospodăriilor lor, s'ar datoră cumva unor calități superioare deasupra țăranilor din Moldova.

Intreg secretul consistă în perioada de liniște, pe care a avut-o Bucovina din momentul alipirii la Austria și puțința dezvoltării și organizării în pace, nefiind permanent în calea răutăților ca Moldova.

Pe de altă parte, producția agricolă și animală din Bucovina a găsit de bușeu permanent și asigurat pe piața Austriei și n'a avut de îndurat șicanele fără sfârșit, pe care le-a îndurat Principatele Române, din partea aceleiaș Austriei.

Principatele Române n'au găsit bunăvoință pe piețele străine și în special pe piața Austriei, pentru valorificarea animalelor și produselor animale în special, fiindcă interesele economice ale Austriei, erau de politică autarhică și protecționistă a agriculturii țărilor, cari formau subredul imperiu.

Moldova și Muntenia au fost țări în calea răutăților și s'au pustiit prea des, deaceia urmele primitivității în exploatarea agriculturii, se văd din plin și astăzi.

Pe lângă aceasta, Vechiul Regat a întâmpinat numai șicane și greutate în valorificarea animalelor și produselor animale, fiind silit să părăsească pe încetul această ocupație și să se mențină la cerealismul exclusiv, impus de interesele Europei industriale, cari i-au adus numai sărăcie și mizerie și care s'a înrădăcinat adânc și persistă și astăzi.

Transilvania, Banatul și Bucovina au fost provincii, cari s'au încadrat în concepțiile de îndrumarea agriculturii prin exploatare de animale, căci așa dictau interesele economice și alimentare ale Austriei.

Astfel aceste provincii au putut să mențină creșterea animalelor și să înobileze această exploatare, care le-a adus pe lângă o bună stare materială și un trai mai îmbelșugat, ridicând în general standardul de viață, mult deasupra fraților din Vechiul Regat.

Când s'au revărsat greutățile peste Europa, cea dintâi, care le-a simțit a fost biata Românie (Moldova și Muntenia) și pustirile întotdeauna s'au abătut peste dânsa.

Anglia n'a simțit niciodată nici răutățile și nici pustirile, cu atât mai puțin statele Unite ale Americii, cari n'au avut în perioada dela 1776-1914, decât un războiu scurt cu Anglia la 1812.

În 1860-1865 a fost războiul civil de 5 ani, dar niciodată nu s'au abătut peste ele măcar una din răutățile și pustirile, care s'au abătut asupra României.

Țările din Centrul și Vestul Europei, nu numai că n'au simțit niciodată răutățile și pustirile din partea altor popoare, ci din contră au fost țări pustiitoare, cari au năvălit cu răutățile lor peste România.

În Germania de ex. s'a depus deasemenea o deosebită grijă în privința culturii țăranilor agricultori, pentru a le infuza cunoștințe tehnice temeinice în exploatarea agriculturii.

Prima școală superioară țărănească, s'a înființat în Germania la 1904, în Schlheswig-Hollstein.

În 1929 erau în Germania 80 școli superioare țărănești, cu predări gratuite pentru fete și băieți.

Asemenea școli țărănești există în Elveția, Suedia, Cehoslovacia, Franța, Polonia, Statele Unite și Rusia.

În România astfel de școli țărănești nu există. Au fost începuturi și improvizații de școli țărănești, însă fără continuitate și fără să se bucure de atenția și protecția statului.

În 1933 se organizează o școală superioară țărănească la Sighetul Marmăției cu o durată scurtă de 6 săptămâni și una în comuna Roșu-Cernăuți, cu o durată de 3 luni.

S'au făcut încercări și în alte părți, de ex. Poiana-Câmpina și s'a persistat și mai târziu în astfel de idei, de organizarea școlilor țărănești, de către Fundația Regală prin regionalele sale, însă cu program foarte variat și complicat, ieșit dintr'o simplă improvizație și nu dintr'un studiu adecvat și bine pus la punct.

Rezultatul a fost negativ și fără nici un folos practic pentru

feciorii și fetele țăranilor noștri, fiindcă a fost program teoretic, ca în toate școlile din România.

Elevii au fost nevoiți să înghită cunoștințe teoretice în mod mecanic, fără a cunoaște însă aplicațiunea practică. Poate că era mai bine invers.

Mai puțină teorie, dar mai multă practică la lucru.

În orice caz problema instruirii țăranimii noastre în domeniul tehnic agricol trebuie studiată și rezolvată.

Țărănimea nu poate progresa în drumul de exploatare a agriculturii numai prin moștenirea cunoștințelor de agricultură dela moși strămoși, ci numai prin infuzia de cunoștințe moderne în cultura pământului, ieșite din frământările oamenilor de știință.

Se pune întrebarea, dacă în România ar trebui organizate școli țărănești după sistemul școlilor din Apus, sau să se treacă la o reorganizare a învățământului primar, unde elevii în ultimii doi ani de școală primară, să primească largi cunoștințe agricole din întreg ansamblul de probleme, puse de exploatarea agriculturii.

Învățătorul în acest caz, ar trebui să fie pregătit în direcția multiplilor cunoștințe de tehnică agricolă, creștere și exploatare de animale, cunoștințe cooperatiste, de valorificare, industrializare, conservare, etc.

În orice caz, viitorul impune acest lucru, fiindcă țăranul român nu poate fi lăsat mai departe, să se sbată în besna primitivității, în ce privește munca în modesta lui exploatare agricolă.

În țările industriale, pe lângă școlile țărănești de agricultură, prin cari trebuie să treacă cât mai mulți țărani, nu s'a neglijat nici organizarea desfacerii și valorificării producției, de funcționarea căreia depinde o perfectă rentabilitate în exploatarea agriculturii.

În țările industriale ale Centrului și Vestului Europei s'a făcut și se face o agricultură științifică, bine organizată în toate amănuntele și nu se uită nimic, din ceea ce trebuie să asigure o producție maximă și o rentabilitate optimă.

Ochiul vigilent al conducătorilor treburilor obștești în aceste țări urmărește îndeaproape mersul exploatărilor agricole și le dă totdeauna îndrumarea cea mai perfectă, pentru a nu se produce desechilibruri în producție sau în rentabilitate.

Agricultorul din Vestul și Centrul Europei, simte într'insul

mândria de stăpân și proprietar, pentru că este de fapt conducătorul și proprietarul unei exploatare agricole, unei uzine agricole, destul de complicată, care necesită o bună administrare, o bună și perfectă conducere, pentru a putea da randamentul cuvenit și pentru a revărsa familiei bucuria rentabilității și a câștigului.

În țările industriale nu există nici parcelarea fără normă și fără sfârșit a porțiunilor de pământ prin transmiterea la descendenți, cari nu-și găsesc loc pentru desfășurarea muncii în industrii, în comerț, în diferite meserii, cum este în România și în întreg Sud-Estul european.

În România prin reforma agrară din 1921, s'a oprit diviziunea pământului cultivabil prin succesiune până la 2 ha. la șes și 1 ha. la munte și deal.

Diviziunea însă este permisă fără limită pentru locuri de casă, fabrici, grădini de legume și vii.

Este deci o încercare de formarea unei gospodării succesoriale prin despăgubirea celorlalți descendenți în termen de cinci ani de către moștenitori.

După cum însă în România, fiecare descendent trebuie să-și organizeze gospodărie aparte și să-și clădească casă, drept adăpost pentru noua familie, fiecare cap de familie se găsea în cadrul absolut legal, când împărțea pământul în parcele egale tuturor fiilor săi, după cum a fost și este obiceiul și astăzi în România.

Legea pentru încurajarea și organizarea agriculturii din 1937 oprește categoric orice împărțire a parcelelor de pământ, mai mică de 2 hectare, fie prin vânzare, fie prin moștenire.

Legea aceasta crează deci un lot indivizibil, dar care fiind prea mic, nu se poate ajunge la rezultatele dorite.

Tendențele noastre trebuie să fie spre gospodării succesoriale în România, cu toată zestrea lor și cu destul pământ, ca să poată fi considerate rentabile și economice.

Gospodăria succesorală asigură progresul, înflorirea și mândria unui sat, care se dezvoltă an de an, tot mai bine și mai frumos și se transmite întreagă, așa cum este, unui singur moștenitor, dintre urmașii vrednici ai țaranului bătrân.

În Germania prin legea din Octombrie 1933, se stabilește întinderea unei gospodării succesoriale la minimum 7,5 ha.

În Germania legea majoratului agricol din Septembrie 1933, dispune categoric: «proprietatea agricolă până la 125 ha. de-

vine inalienabilă, nepotecabilă și transmisă indivizibil eredului cu drept de majorare»..

Prin astfel de gospodării succesoriale indivizibile, se stabilizează starea economică a țăranimii și este scoasă din grija și frământările unui viitor negru, pe lângă faptul, că se asigură o înflorire a satelor și un progres din ce în ce mai accentuat al producției.

Pe de altă parte în satele ferme din țările Europei industriale cu gospodăriile loturilor indivizibile, există un standard de viață ridicat foarte mult, deasupra mizeriei comune din satele Sud-Estului european.

În aceste sate din Europa industrială, chiar și țăranul lenes și fără inițiativă este cuprins în angrenajul de muncă generală și legat de organizarea comună, după principii de cari se țin legați toți locuitorii.

În aceste sate cu gospodării succesoriale nu se poate întâlni niciodată mizeria neagră, care mișună în satele noastre românești.

Se înțelege, că în aceste țări din Vestul și Centrul Europei, există un perfect angrenaj economico-social, prin care se rezolvă problemele grele ale surplusului de populație, care sporește din an în an.

Un important număr de brațe își găsesc întrebuințarea ca specialiști în tehnica agricolă propriu zisă, care evoluează permanent, ținând pas cu descoperirile științifice.

Orice fermă, care dispune de 7, 5 hectare are nevoie atât de specialiști în execuția tehnică a exploatării, cât și de muncitori comuni.

Evoluția tehnicii agricole cu toate anexele ei impune folosirea unui important număr de brațe, cari își găsesc ca salariați agricoli o remunerație mulțumitoare, pentru a li se asigura un trai omenesc.

Pe lângă exploatarea pământului printr-o superioară tehnică agricolă, prin specialiști instruiți, mai intervin ocupațiile anexe multiple, cum este creșterea, exploatarea și îngrășarea animalelor după specialități, — carne, lapte, ouă, lână etc., apoi comercializarea producției de tot felul prin diferitele organizații, industrializarea producției agricole și animale, conservarea producției și apărarea ei de alterare, economisind în felul acesta sume importante.

În agricultură sunt o sumedenie de ocupații anexe foarte

importante pentru asigurarea rentabilității, toate reclamând o specializare.

Fără organizare desăvârșită, fără specialiști de toate categoriile, nu se poate înregistra progresul cuvenit în agricultură.

În aceste țări din Vestul și Centrul Europei, nu există frânturi de parcele la distanțe, mari sau foarte mari una de alta, cari împiedică o exploatare optimă și răpește timpul și munca țăranului.

Comasarea pământului în aceste țări a încetat de a fi o problemă de rezolvat ca în România.

Fără a minimaliza indemnurile specialistului danez Gormsen, consultat de către Țara Românească, trebuie să înțelegem că în agricultură se cer reforme multe și rapide, toate foarte importante, între cari un loc de frunte îl ocupă problema comasării.

Fără o comasare a proprietăților agricole fărâmițate, nu poate exista progres în agricultură și în organizația cooperatistă, a scris specialistul Gormsen în raportul său.

Cu toate, că în articolul 163 al regulamentului legii de reformă agrară din 1921 se prevede comasarea terenurilor rurale, totuși nu s'a trecut la fapte în mod energic și organizat.

S'a început o acțiune dar numai diletantă, nesperioasă și fără niciun succes, fără niciun efect și fără concluzii documentate pentru orientare în continuarea acțiunii.

În România problema agriculturii se găsește la o răscruce grea, fiindcă pe de o parte n'a putut lua avânt din cauza lipsei de rentabilitate, prin inhibiția în valorificare de către Europa industrială, iar pe de altă parte, fiindcă până acum a fost tratată cu paleative și fără curaj, fapt care ne-a pus în față și o problemă socială și care ne va forța să rezolvăm problema agricolă.

După statistica din 1930 în România erau 84,8% din totalul exploatărilor, cari posedau parcele de pământ sub 5 ha.

După cum se știe, specialiștii au calculat că, pentru întreținerea unei familii în condițiuni acceptabile țăranimea are nevoie de cel puțin 6 ha. pământ cultivabil, mai ales că țăranimea noastră românească este foarte prolifică și are de regulă casa plină de copii, cari trebuie hrăniți și îngrijiți.

În concluzie, 84,8% adică 3.408.503 din gospodării, cari stăpâneau abia 47,2% adică 6.653.801 ha. din totalul terenului arabil, trăiau o viață grea, care nu le putea împlini nici pe de parte cerințele de hrană suficientă.

Repartiția pământului în sensul arătat mai sus se găsea în felul acesta în 1930, adică înainte cu 15 ani, după cum ne spune statistica.

De atunci și până astăzi, numărul exploatărilor sub 5 ha. și sub 3 ha., s'a îngroșat prin diviziunea parcelelor de pământ și transmiterea la descendenți.

Procentul de gospodării agricole, cari pot întreține o familie în condițiuni mai potrivite și mai omeneste, având o întindere de pământ dela 5-10 ha., era de 11,4% stăpânind 21,2% din pământul arabil, adică 455.934 de gospodari stăpâneau 3.000.859 ha.

Proprietatea mijlocie care stăpânea dela 10-50 ha. și care într'adevăr putea întreține o familie în condițiuni europene era abia de 3,5% din totalul exploatațiilor adică 139.807 gospodării, cari cuprindeau în total 16,2% din terenul arabil adică 2.286.413 ha.

Proprietatea mare, care a stăpânit dela 50-250 ha. a fost de 0,3% din totalul gospodăriilor pe țară, adică 13.163 exploatații cuprindeau 9,3% din suprafața pământului arabil, adică 1.308.121 ha.

Cei cari posedau peste 250 ha. pământ arabil erau 1.834 proprietari, cari posedau 6,1% din terene adică 861.296 ha.

Cu toată reforma agrară, efectuată după primul război mondial, marea proprietate, care în 1930 o formau abia 14.997 capi de familie, stăpâneau 2.169.417 ha. adică 15,4% din terenul arabil, care s'ar fi putut divide în parcele de câte 5 ha. la 433.883 familii.

În total proporția exploatărilor, cari stăpâneau până la 10 ha., erau de 96,2% din totalul exploatațiilor, adică 3.864.437 capi de familie, cari cuprindeau în total 68,4% din terenul arabil, adică 9.654.660 ha., pe când restul de 3,8% exploatații, adică 154.804 capi de familie stăpâneau 31,6% din pământul arabil adică 4.455.830 ha. în total.

Deci 3,8% din numărul total al capilor de familie, au stăpânit 31,6% din pământul arabil al țării.

Din analiza de mai sus se desprinde o nedreptate socială, aruncată asupra populației țărănești, care a dăinuit încă până nu de mult, cu toate că se părea, că s'ar fi rezolvat nedreptatea aceasta socială, cu rădăcini în trecutul îndepărtat, prin reforma agrară de după războiul mondial.

Țărănimii române i s'a dat o meritată satisfacție prin le-

gea de reformă agrară din Martie 1945, care expropriează toate moșiile cu o întindere mai mare de 50 ha. și i se oferă puțința ca prin acest act de dreptate socială, să-și învioreze ritmul subrezit al gospodăriei.

Dar această reformă agrară nu soluționează prin ea însăși problema surplusului populației agricole.

Demografia satelor noastre, trebuie să ne preocupe permanent și să ne frământă încontinuu, până ce vom reuși să dăm o canalizare normală surplusului de populație țărănească, în creștere de la an la an.

Fără o agricultură industrializată și înobilată prin creștere și exploatare de animale, nu vom reuși să soluționăm pe deantregul problema surplusului de populație agricolă.

Prin reforma agrară din 1919-1923, țăranul român a intrat în stăpânirea unei părți din pământul țării, fără inventarul necesar muncii pământului și fără să aibă o organizare a comercializării producției sale, deaceia a intrat în datorii cu dobânzi exagerate, ajungând ca în 1930 țăranimea noastră să aibă o datorie totală de aproape 60 miliarde lei, și care sporea geometric.

După cercetările Băncii Naționale, fiecare agricultor cu proprietatea sub 10 ha., avea în medie o datorie de 15.101 lei, iar fiecare ha. era grevat în medie cu 6.585 lei. Numai datoria agricultorilor sub 10 ha. de pământ era de 37.376.797.700 lei.

Din această cauză a fost nevoie de legile de asanare agricolă din 19 Aprilie 1932 și de legea din Aprilie 1934, care lichidează complet datoriile agricole și urbane.

În baza acestor legi 2.474.781 țărani cu proprietate până la 10 ha., cât și 16.839 proprietari mijlocii și mari au cerut conversiunea pentru o datorie globală de 52.300.000.000 lei.

Reforma agrară de astăzi a ținut să înzestreze pe improprietăriți și cu inventarul agricol expropriat odată cu pământul, pentrucă altfel din lipsă de mijloace, țăranul improprietar n'ar fi avut cu ce lucra.

În condițiunile de astăzi, țăranimea română nu poate trece la exploatarea intensivă a agriculturii, oricâtă bunăvoință ar avea, fiindcă nu-i permite parcela mică de pământ.

Este destul de regretabil faptul, că proprietarii mari, cari au stăpânit 15, 4% din pământul arabil al țării, n'au făcut agricultură intensivă, ca să poată servi de exemplu exploatațiilor mici și să poată contribui la săltarea economică a țării, printr'o

rentabilitate ridicată, rezultată din înobilarea exploatării pământului.

Proprietarii mari din România au fost cerealiști, conservatori ai tradițiilor din trecut și n'au depus niciun efort pentru schimbarea sistemului de exploatare în agricultură, pentru a-l adapta la o rentabilitate mai ridicată, prin creșterea și exploatarea de animale de calitate superioară, cât și printr'o industrializare bine organizată și îndrumată.

Sigur, că în primul rând a lipsit pregătirea în acest domeniu, dar a lipsit și bunăvoința.

Cerealismul a oferit marilor proprietari o viață comodă fără riscuri—preferabilă în tot cazul exploatării animalelor de calitate care reclamă o muncă încontinuu, de vară și de iarnă și o supraveghere mereu trează.

Proprietarii mari au ezitat a ieși din primitivismul cerealist și n'au voit să păsească cu hotărâre în spre înobilarea exploatării agriculturii, prin creștere de animale de calitate superioară, și printr'o industrializare a producției agricole și animale.

Și nu numai categoria proprietarilor mari a persistat în cerealismul aducător de sărăcie, ci și aceia a proprietarilor mijlocii, cu pământ dela 10-50 ha., cei 139.807 capi de familie, cari stăpâneau 2.286.413 ha. și cari n'au încercat să iasă din cerealismul exclusivist și absurd.

Proprietarii mari și mijlocii ar fi putut foarte ușor să schimbe fața agriculturii noastre cerealiste și leneșe și să-i dea un impuls puternic spre înobilare, prin creștere și exploatare de animale și printr'o industrializare accentuată, atât a producției agricole propriu zise, cât și a producției animale.

Dacă acești proprietari ar fi făcut aceasta, atunci Țara Românească ar fi luat un mare și puternic avânt economic și ar fi putut scutura o mare parte din sărăcia, care apasă asupra noastră și în special asupra țăranimii.

Dacă proprietatea mare ar fi înțeles momentul social din România și ar fi intensificat exploatarea gospodăriilor, în cazul acesta problema țăărănească s'ar prezenta altfel și nu s'ar fi căutat refugiul soluționării traiului greu și de mizerie într'o nouă expropriere.

Când într'o țară agricolă populația țăărănească, a fost ținută în primitivitate secole întregi și a cărei muncă a fost stoarsă fără milă de sigur că alte soluții imediate pentru stingeră eventualelor tulburări sociale nu se puteau găsi decât în

exproprierea celor bogați, pentru ameliorarea vieții și traiului celor săraci.

Dacă ar fi existat o creștere și exploatare a animalelor, s'ar fi adus o ameliorare accentuată standardului de viață al populației țărănești și o înviorare a puterii economice a țării, pe lângă faptul, că gospodăriile s'ar fi transformat în centre de muncă și de activitate prin utilizarea celor un miliard de zile nelucrate anual.

Marii proprietari s'au mulțumit însă cu o rentabilitate redusă, ieșită dintr'o muncă sgârcită și superficială.

Recunoaștem, că au existat și o parte dintre marii proprietari, cari au trecut la o exploatare rațională a pământului și au ajuns la rezultate foarte mulțumitoare pentru dânșii în primul rând și apoi pentru întregul nostru popor românesc.

Pare un lucru foarte curios, cum de proprietarii mari s'au complăcut într'o exploatare cerealistă comodă a domeniilor și cum de proprietarii mari din țările învecinate, nu le-au putut servi ca exemplu.

Probabil că va fi acuzată politica economică a statului român, care n'a știut să îndrumeze și să dirijeze treburile, în pas cu vremea.

Dar este un fapt și anume că afacerile politice și economice ale României au fost permanent și totdeauna îndrumate și dirijate de către clasa boierilor, adică a marilor proprietari, și cari le-au abandonat destinului și inerției.

Profesorul N. Cornățeanu, după cercetări minuțioase, afirmă că dacă se compară două exploatații mici, una cu cultură sistem extensiv și alta cu cultură intensivă, se găsește, că exploatarea extensivă dispune de 144, 5 zile nefolosite anual, iar cea cu sistem intensiv dispune numai de 64, 6 zile nefolosite anual.

Credem, că sistemul intensiv se poate accentua în așa fel, încât să se poată absorbi complet și cele 64, 6 zile nefolosite.

Agricultura intensivă ar mai deschide largi și importante posibilități în domeniul industrializării producției agricole, a comercializării și a tuturor celorlalte anexe, absolut legate de producția agricolă.

Boierul român n'a înțeles sau n'a vrut să înțeleagă, că țăranul nu poate trăi la infinit viață de animal și că surplusul de brațe, trebuie canalizat într'o muncă, creatoare de trai bun și omenească.

Exproprierea domeniilor marilor proprietari din România, este o consecință a lipsei lor de interes pentru consolidarea vieții țărănești.

După războiul mondial 1914-1918, proprietarii mari din Vechiul Regat ar fi putut lua exemplu de exploatare dela marii proprietari din Bucovina, Banat și Transilvania, cari au făcut progrese mari, progrese importante, fiindcă au avut posibilități create de mediul, în care au trăit, fiind încadrați în politica protecționistă a imperiului, cu norme precise de exploatarea agriculturii prin creștere de animale.

Lipsa de rentabilitate a creșterii animalelor din Vechiul Regat a fost un motiv inhibitor, însă tot așa de nerentabilă sau putem zice și mai deficitară a fost exploatarea cerealistă.

A lipsit priceperea și îndrumarea; rentabilitatea și bunăvoința.

După reforma agrară din 1921, proprietarii mari nemulțumiți de această încercare pentru soluționarea nedreptății sociale, care apăsă asupra țăranimii, muncitoarea pământului, au încercat să angajeze polemică cu economiștii, cu sociologii, cu țăranii și au căutat să convingă întreg poporul românesc, că acea expropriere a lor a fost o mare greșală economică.

Proprietarii mari prin exponenții lor susțineau că după statistica Ministerului Agriculturii, în perioada 1910-1914 producția medie în exploatările marilor proprietari a fost de 11, 6 chintale grâu la hectar, 12, 1 chintale orz la ha. și 15, 4 chintale porumb la ha.

După expropriere, în perioada 1924-1938, producția medie a micilor proprietari a fost de 9, 2 chintale grâu la ha., de 9, 1 chintale orz și 8 chintale porumb la ha.

După Herbert Backe, producția medie din România în perioada 1932-1938 a fost de 910 kgr. grâu la ha., 930 kgr. secară, 740 orz, 8.630 kgr. cartofi și 16.390 sfeclă zahăr la ha.

C. Kirițescu, arată, în 1940, că producția medie la hectar în România este 12 chintale grâu și 10,4 chintale porumb.

Datele statistice sunt calculate diferit, în orice caz admitem, că în România este o producție cerealistă mică la hectar, inferioară cu mult producției dinainte de expropriere.

Această scădere în producție la cereale, în urma exploatării micilor proprietari, nu se discută și nu se precizează, dacă se datorește nepriceperii țăranului sau ușurinței de exploatare prin mijloace mecanizate și prin metode tehnice-științifice a porțiunilor mari de pământ.

Probabil că ambele chestiuni concură la mărirea sau la micșorarea producției la hectar.

Pentru viitor gospodăria succesorală, indivizibilă, apoi comasarea trebuie să fie punctele cardinale, cari să dicteze rezolvarea procesului social agricol din România.

Aceiași situație în ce privește complexul agricol din România se găsește și în celelalte țări ale Sud-Estului european, cum sunt: Bulgaria, Iugoslavia, Grecia, Croația și Slovacia. Cu singura diferență că la agricultura extensivă, s'a adăugat în compensație culturi și exploatări anexe.

Prin legea din 1921 d. ex. bulgarii au expropiat suprafețele de pământ peste 15 ha. dela acei, cari își arendau moșiile și peste 30 ha. dela acei cari își exploatau singuri moșia lor și pentru că micile parcele sînt nerentabile, au organizat cooperative pentru exploatarea agricolă, asociind de bună voie pe țăranii cu terenuri fărâmițate și răslețite, în cadrul unor condițiuni dinainte stabilite, ca să lucreze împreună pământul și să împartă între dînșii produsul muncii lor, după proporțiile cuvenite.

Este un fel de sistem de muncă colectivă, păstrându-și însă fiecare proprietatea individuală.

Avantajul acestor exploatări colective este destul de însemnat, fiindcă ele se cultivă mai rațional și în raport cu cerințele tehnice și științifice ca orice proprietate mare; se poate valorifica cu rentabilitate superioară și ca rezultat final se obține un beneficiu mult mai mare decât în exploatările individuale, cu parcele mici de pământ.

Un tip de cooperativă de exploatarea agricolă este cea dela Trevel din Bulgaria, care cuprinde o suprafață de 670 ha., compusă din 912 parcele de pământ.

Astfel de cooperative în 1941, erau în Bulgaria în 21 de comune, iar pentru anul 1942 se pregăteau încă 42 de comune, pentru a se organiza în vederea exploatării pământului în comun.

În Iugoslavia în 1931, un procent de 67, 8% din totalul exploatațiilor, ocupa 28% din suprafața dela 1-5 ha., iar 20, 5% ocupa 27% din suprafețele dela 5-10 ha.

În total deci 88,3% din exploatații până la 10 ha. ocupau 55% din teren, formând mica proprietate.

Iată și în Iugoslavia o situație agricolă apropiată de a României. Și în Iugoslavia producția cerealistă la hectar este mică, tot așa ca în întreg Sud-Estul european, unde se face agricultură extensivă și primitivă.

În Iugoslavia în perioada 1932/38, producția medie de grâu la hectar a fost de 1.110 kgr., de secară 840 kgr., de orz 980 kgr., de ovăz 880 kgr., de cartofi 6.100 kgr., de sfeclă de zahăr 18.120 kgr.

Producție apropiată de a celorlalte două țări din Sud-Est, România și Bulgaria, deaceia și traiul populației Iugoslaviei cunoaște aceleași amărăciuni și greutăți, ca și populația din România și Bulgaria.

În țările din Vestul și Centrul Europei, agricultura nu reprezintă o problemă socială și este îndrumată într'un cadru de organizare superioară.

Proletariat agricol sau șomaj agricol nu există în Vestul și Centrul Europei și nici subalimentație cronică ca în România.

În Germania din cauza politicii de puternic avânt industrial, în perioada anilor 1924-1930, s'a produs un exod rural a fiilor de țărani în spre orașe, fiindcă industriile ofereau un trai mai comod și mai plăcut.

Rezultatul a fost un început de decadență agricolă și un puternic șomaj industrial.

Deaceia în Germania în 1933, în luna Martie, se înființează o instituție numită «ajutorul rural», cu scopul de a îndruma tinerii șomeri de prin orașe în spre agricultura satelor.

După un an, adică în 1934, în Germania prin legea din 28 August 1934 se prevede obligațiunea, ca toți tinerii țărani sub vârsta de 25 de ani, cari au lucrat în industriile orășanești, să se întoarcă înapoi la munca agricolă.

În Danemarca mica proprietate până la 3, 3 ha. teren arabil, era formată în 1930 numai de 21, 30% din totalul exploatațiilor. Este un procent mic, care dealtfel poate sta înaintea proprietății mijlocii din România, fiindcă are o producție de 3, 1/2 ori mai mare ca acea din România și excelente condițiuni de valorificare.

Danemarca avea în perioada 1932-1938 o producție de 3.020 kgr. grâu la hectar în medie, 1.790 secară, 2.930 orz, 2.670 ovăz, 17.300 cartofi și 33.180 sfeclă de zahăr.

Rentabilitatea este mare și asigură și acestui procent de 21, 30% de mică proprietate un trai omenesc.

Dealtfel în Danemarca numai 43% din populația activă se ocupă cu agricultura.

În Anglia proprietatea până la 8 ha. o formau în 1930 un procent de 44, 70% din totalul exploatațiilor. Este un procent

mic, care formează mica proprietate și deci nu poate exista o problemă țărănească, care să prezinte o îngrijorare sau o cătușă de neînsemnată grijă socială, mai ales, că numai 5, 9% din populație se ocupă cu agricultura.

În Olanda, mica proprietate până la 10 ha. era în 1930 formată de 81, 70% din totalul exploatațiilor, ocupând 32, 70% din teren.

Mica proprietate, după cum se vede, este formată dintr-un procent însemnat al exploatațiilor, dar nu poate suferi asemănare cu țările din Sud-Est, fiindcă în primul rând procentul de populație activă în agricultură, este abia de 21% din totalul populației active, pe când în industrii sunt 44%.

Pe de altă parte, producția medie la hectar a fost în perioada 1932-1938 de 2.980 kg. grâu, 2.300 kg. secară, 2.890 kg. orz, 2.340 kgr. ovăz, 18.790 kgr. cartofi și 38.330 kg., sfeclă zahăr.

Iată deci o producție de trei ori și chiar mai mult ca în România.

Olanda are un procent însemnat de mică proprietate, raportat la totalul exploatațiilor, dar se poate foarte ușor asemăna cu proprietatea mijlocie din România, pe baza producției atât de mare pe care o are.

Dealtfel numai o mică minoritate din populația Olandei, se ocupă cu agricultura, nu ca în Sud-Estul european, unde numai o mică minoritate nu se ocupă cu agricultura.

Dealtfel în 1932, s'a pus la dispoziția agriculturii încă 212.000 ha. prin secarea lacului Zuidersee.

În Belgia în 1929, erau 96, 40% din totalul exploatațiilor, cari aveau parcele până la 10 ha., stăpânind în total 54, 30% din suprafața totală.

Intr'adevăr este un procent foarte ridicat de mică proprietate, însă din totalul populației active sunt numai 15%, cari sunt ocupați în agricultură, pe când în industrii sunt 55%, iar 30% în alte profesii.

Deci o neînsemnată minoritate este ocupată în agricultură.

Pe de altă parte, producția medie la hectar a fost în perioada 1932-1938 de 2.720 kgr. grâu, 2.440 kgr. secară, 2.660 orz, 2.680 ovăz, 21.210 cartofi și 29.490 kgr. sfeclă zahăr.

O producție de circa 3 ori mai mare ca în România.

României i se mai zice, că ar fi «Belgia Orientului».

Se poate, că se potrivește din alte puncte de vedere și alte

considerațiuni, dar din punct de vedere economic și al producției agricole și alimentare, biata Românie se găsește la pol opus, ținând în brațe steagul sărăciei, pe când Belgia ține steagul bogăției și al belșugului.

În Suedia proprietatea mică până la 10 ha. în 1930, era formată de 77, 80%, deținând 34, 50% din suprafață.

Suedia are însă numai 35% din populația activă în agricultură și are deasemenea o producție cerealistă foarte ridicată.

În perioada 1932/38 a avut o producție medie de grâu de 2.400 kg. la ha., de secară 1.970, de orz 2.070, ovăz 1.860, cartofi 14.490 și sfeclă zahăr 36.670 kgr.

Această țară nordică ca și celelalte țări din Vestul Europei și Centru pe lângă o agricultură intensivă, ca producție cerealistă, se mai ocupă foarte intensiv și cu creșterea animalelor.

În Norvegia în 1929, erau 93% din exploatații, cari formau mica proprietate, cuprinzând 62, 60% din suprafață.

Norvegia ca și celelalte țări din Vestul și Nordul Europei are o populație activă redusă în agricultură, deabia 31% din totalul populației active, fiindcă 34% sunt în industrii și 35% în alte profesii.

În Finlanda în 1937 exploatațiile mici agricole până la 10 ha. reprezentau 77% din totalul exploatațiilor și cuprindeau 34% din suprafața agricolă a țării.

Dealtfel Finlanda deabia are 7% teren arabil din suprafața totală a țării, fiindcă 73% sunt păduri și 2, 5% livezi și pășuni.

Finlanda însă are o producție ridicată la hectar în raport cu producția din Sud-Estul european.

În perioada 1932/38 avea o producție medie la hectar de 1.470 kg. grâu, 1.530 secară, 1.440 orz, 1.510 ovăz, 14.710 cartofi și 25.510 kgr. sfeclă de zahăr.

Trebue de remarcat însă, că Finlanda, țara celor 40.000 de lacuri, se ocupă foarte intensiv cu creșterea și exploatarea animalelor, cari dau tonul de rentabilitate agriculturii și asigură locuitorului finlandez un standard de viață ridicat.

Franța avea în 1930 un procent de 72, 60% exploatații cu pământ până la 10 ha., ocupând 22, 2% din suprafața cultivabilă.

Franța deasemenea are 38% din populația activă, ocupată în agricultură, 38% în industrii și 24% în alte profesii.

Producția medie la hectar a fost în perioada 1932/38 de 1.600 kg. grâu, 1.180 secară, 1.480 orz, 1.450 ovăz, 11.080 cartofi și 29.490 kgr., sfeclă de zahăr.

Franța este o țară industrială cu o agricultură mai puțin intensivă ca celelalte țări din Vestul și Nordul Europei, totuși industria și comerțul asigură populației un standard de viață ridicat.

În Italia în 1930 erau 90, 20% din exploatații până la 10 ha., cari cuprindeau abia 11, 60% din teritoriul agricol.

Italia are 46, 70% din populația activă, ocupată în agricultură.

Producția la hectar în Italia este mult inferioară țărilor din Vestul

și Nordul Europei, apropiindu-se de producția țărilor Sud-Estului european cu agricultură extensivă.

În perioada 1932/38, Italia avea în medie 1.470 kgr. grâu la hectar, 1.360 secară, 1.110 orz, 1.270 ovăz, 6.560 cartofi și 26.070 sfeclă de zahăr.

Din aceste sumare considerațiuni de producție agricolă în țările principale din Vestul, Nordul, Sudul și Sud-Estul european se desprinde o concluzie precisă, că Sud-Estul european cu producția cea mai mică, cu o densitate a populației agricole ajunsă la limită, cu o parcelare în porțiuni mici de pământ, produce surplusuri importante pentru export și alimentează o parte din populația Europei industriale, care își forțează mereu standardul de viață și prin importul masiv din Transocean.

Europa cea săracă a Sud-Estului este sclava Europei industriale, pentru că este exploatată de dânsa și lucrează pentru dânsa și la ordinele ei.

România, cu comorile ei văzute de profesorul Wagemann, se lasă stoarsă fără nici o opunere de toate bogățiile, fiindcă altfel este expusă a fi pustiită, fiind în calea răutăților.

Herbert Backe dă pentru Danemarca o producție medie de 3.020 kg. grâu la hectar în perioada 1932/38, pentru Germania dă 2.290 kg. grâu, pentru Olanda 2.980, pentru Belgia 2.720, pentru Franța 1.600, pentru România 910, Grecia 90, Iugoslavia 1.100, Bulgaria 1.220, Ungaria 1.390, kgr. grâu la hectar pentru perioada 1932/38, pe când C. Kirițescu scrie în 1940, că Danemarca are o producție medie de 3.510 kg. grâu la hectar, Germania 2.740, Franța 1.860, iar România 1.200 kgr. grâu la hectar.

Progresul este foarte accentuat și în timp scurt.

Din aceste cifre, se desprinde un lucru concret, că agricultura extensivă și primitivă a României ne dă o producție cerealistă de cel puțin 3 ori mai mică ca producția Europei industriale cu agricultură intensivă și înobilată.

România în perioada 1862-1871 avea o producție medie de 8, 9 chintale la hectar, deci aproape nici o diferență între producția din perioada 1932/38 și perioada 1862/71.

Da, într'adevăr nu s'a putut înregistra progrese în activarea producției românești, fiindcă întreaga epocă dela 1870 încoace, a fost plină numai de șicane și greutate, în ce privește valorificarea producției cerealiste din România, pusă în concurență cu producția din Transocean, pe care o preferau țările industriale din Europa.

Agricultura Țării Românești a făcut progrese mari și importante numai în perioada dela 1830-1870 până a nu intra în concurență pe piața Europei industriale producția transoceanică.

Nu numai, că Europa industrială, care a fost aprovizionată cu grâu și alte cereale, în cele mai grele timpuri de către România, n'a crezut de cuviință să acorde o cât de neînsemnată producție și preferință exportului românesc de cereale, ci din contră a imaginat fel de fel de șicane și greutatea pentru exportul românesc, pentru a face loc și a atrage producția transoceanică în cantități cât mai mari.

În astfel de împrejurări, fără deuseu și fără rentabilitate, nu putea agricultura românească face progrese în privința producției, care pentru a fi mărită în cantitate și selecționată în calitate, necesită cheltueli mari de investiție, cât și o organizare costisitoare a aparatului de tehnicieni.

Dacă nu era rentabilitate deplină și posibilități de valorificare pentru producția cerealistă, nu se putea înainta în privința organizării și intensificării producției.

Primitivitatea agriculturii din România și starea ei extensivă de astăzi, nu este un rezultat a indolenței țaranului român, ci pur și simplu este o consecință a politicii economice și de boicot, ce ne-a fost aplicată cu răutate de către Europa industrială în cursul timpului, cât și din cauza pustiirilor permanente, abătute asupra țării.

Dacă România ar fi avut totdeauna și după 1875 piață deschisă în Europa industrială pentru valorificarea producției cerealistice și animale și dacă s'ar fi bucurat de bunăvoința și protecția Europei industriale, agricultura românească ar fi făcut progrese foarte mari și starea economică a României ar fi astăzi cu totul alta, și nu s'ar fi simțit nici cruzimea și nici rapiditatea, cu cari s'a exploatat petrolul și bogățiile din țară.

Europa industrială a silit și obligat România să înregistreze regres în exploatarea agriculturii în loc de progres și să cadă în primitivitate și inerție, fiindcă un imbold de intensificare nu exista, dacă lipsea rentabilitatea și deuseul.

Nu se poate deci pune în paralelă de comparație, România cu Germania și cu celelalte țări industriale din Europa, în privința progresului agricol și nu se pot trage concluzii de rigoare că Germania și țările Europei industriale, ar fi progresat din cauza locuitorului său harnic, înțelept și ordonat, care a înțeles să ex-

ploteze bucata lui de pământ, după cele mai înalte principii tehnice în deplină cunoștință de cauză și astfel a putut ajunge să-și creeze belșug și trai bun, pe când locuitorul țaran din România sau din celelalte țări agricole din Sud-Estul european a rămas pe loc în primitivitate sau a regresat, din cauza lenei, prostiei și indolenței și n'a putut da impuls și avânt exploatării agricole.

Este o concluzie absolut falsă, care trebuie spulberată din mintea acelor, cari o mai acceptă și astăzi, fiindcă adevărul adevărat este cu totul altul.

Progresul agriculturii în România și în Sud-Estul european, n'a făcut nici un pas înainte, numai și numai din cauza Europei industriale, cari a fost și este ciocul agriculturii românești.

Țăranul român este muncitorul neîntrecut și care nu cunoaște limită și stavilă în munca sa. Zorile dimineții îl prind pe ogor, muncind din greu cu toată familia, o muncă brută, grea și istovitoare fără unelte mecanice și moderne, cu puține animale de muncă și fără îndrumare tehnică.

Țăranul român muncește flămând, amăgindu-și stomacul cu borș și cu codrul de mămligă, nu ca țăranul Europei industriale îmbuibat de slănină, cârnaț și alte produse animale.

Țăranul Europei industriale mai mult conduce, decât lucrează, fiindcă întreg lucrul este mecanizat, ușor, simplu și dirijat cu lux și posibilități mari, fiindcă rentabilitatea îi dă deplină conveniență.

În România 87, 1% din femeile active din sate, lucrează cot la cot cu bărbații la munca grea a pământului, pe când în Grecia numai 60% din cifra totală a femeilor active din mediul rural lucrează în agricultură, în Ungaria 44, 2%, în Franța 40, 4%, în Italia 39, 4%.

În țările din Vest și Nord, bogate și îmbelșugate, unde domnește rafinamentul, procentul de femei active în agricultură este fără importanță și neînsemnat.

Ca femeia română nu mai există alta, care s'o întreacă în destoinicie, în hărnicie, în muncă grea și în prolificitate.

Femeia din Europa industrială trebuie să se smeriască înaintea femeii române, care muncește din zori până în noapte, muncă grea de bărbat, asigurând totodată și puterea de trăinicie și etnicitate a neamului, prin copiii mulți, pe cari îi naște și pe cari îi crește.

Țăranul român este harnic și rezistent. Nu știe și nu cunoaște mofturile celor 8 ore de muncă, nu cunoaște răgazul și

numai întunericul nopții îl alungă depe ogorul său, pe care-l muncește cu trudă și numai cu brațele sale, fără mijloace mecanice și chiar fără animale.

Cu drept cuvânt se întreabă profesorul Cornățeanu, unde s'a mai văzut țăran în Europa, care să muncească vara câte 17 și 18 ore pe zi, cu mâncare insuficientă și pe o căldură extraordinară ca țăranul român și cari țărani din Europa ar putea suporta aceasta.

Dar mai trebuie făcut încă o distincție și anume, că munca țăranului român nu este ajutată de manipularea uneltelor mecanice sau animale, ci se execută mai mult cu brațele și cu pieptul.

În România valoarea zestre de mașini agricole, ce revenea la 1 ha. înainte războiului actual, abia ajungea la 1.000 de lei, pe când în Bulgaria zestrea de mașini agricole la 1 ha. în acelaș timp, reprezenta 2.000 lei adică dublu ca în România, cu toate că și Bulgaria este țară, așezată pe acelaș nivel economic ca și România, aproape din aceleași împrejurări și aceleași cauze.

Valoarea zestre de mașini agricole, ce revenea la 1 ha. în Germania în aceeași epocă, era de 18.000 lei, iar în Elveția această valoare era de 42.000 lei.

Sunt date culese de consiliul superior economic și trebuie să le dăm crezământ.

Când vedem și auzim aceste cifre, ne cuprinde nedumerirea și ne întrebăm, cum de poporul acesta românesc, față de posibilitățile, pe cari le are pentru munca câmpului mai poate să ajungă la producția, care există astăzi?!

Trebuie să ne întrebăm, de unde mai scoate țăranul român atâta putere, atâta energie, ca să substitue munca mașinilor agricole?!

Sunt enigme de ale naturei, pe cari nu le putem explica. Dar suntem datori cu toții, să spulberăm insulta, care s'a adus de multe ori țăranului român, că este leneș și indolent, fiindcă — după cum se vede — este un neadevăr, aruncat de necunosătorii problemelor țăărănești din România și din toată Europa.

Bietul țăran român, fără mașini, fără unelte agricole, cu pământ puțin, fără îngrășăminte de grajd sau chimice, fără cunoștințe tehnice, fără îndrumare tehnică mai accentuată, fără animale de muncă suficientă, fără posibilități de valorificarea muncii sale, totuși produce prin brațele sale și prin greutatea muncii cu puterile sale slabe o producție suficientă și putem zice

chiar mare, fiindcă pune la dispoziție o cantitate importantă de cereale în fiecare an, pentru a se exporta la prețuri infime, sub costul de producție în țările cari huzuresc de îmbuibare și răsfăț.

Din ancheta Fundației Regale din anul 1938 și în urma cercetărilor sociologice în 60 de sate, făcute de către A. Golopenția și Dr. Georgescu, putem afla cu durere, că numai una din zece gospodării, cu pământ dela 0,1-1 ha., are plug. Din gospodăriile dela 1-3 ha., numai 3 din 10 gospodării au plug; din gospodăriile dela 3-5 ha., numai una din două are plug.

Deabia gospodăriile dela 5-25 ha., dispun fiecare de plug. În gospodăriile peste 26 ha., există zece pluguri la 6 exploatări.

Oare în Germania, în Olanda, în Danemarca, în Elveția sau în orice altă țară din Europa de Vest, Centru sau Nord, poate să existe o gospodărie fără plugul necesar arăturii pământului, oricât de puțin pământ ar avea acea gospodărie?! Este ceva imposibil și de neimaginat.

Din cercetările făcute pe toată țara, rezultă că în România numai 60% din gospodării au pluguri.

Chestiunea concordă perfect cu cercetările făcute de A. Golopenția și Dr. Georgescu.

Cu ce sgârie oare pământul țăranii, cari n'au pluguri, pentru a arunca sămânța să încolțească și să le aducă belșugul?

Dacă cercetările din cele 60 de sate ne-ar putea servi ca normă, pentru a trage o concluzie generală, valabilă pentru toată țara, atunci am putea face calculele și constatările de mai jos.

În 1930 statistica ne spune, că erau 610.000 exploatații agricole între 0,1-1 ha. Din acestea numai 60.000 ar avea plug, pe când 550.000 gospodării ar fi fără pluguri. Din cele 1.100.000 gospodării dela 1-3 ha., 330.000 ar fi fără plug; iar din cele 750.000 exploatări dela 3-5 ha., 375.000 n'ar avea plug.

Totalul gospodăriilor dela 0-5 ha. erau în număr de 2.460.000 adică 74,9% din gospodăriile sătești. Din acestea 1.205.000 gospodării ar fi fost fără plug, iar 1.255.000 gospodării ar fi avut plug.

Iată deci, cum după calcule rezultă, că 37% din totalul gospodăriilor Țării Românești, nu posedă pluguri și deci n'au cu ce executa nici măcar acea muncă primitivă de zgârâere a pământului.

După C. Filipescu, în România sunt 15 pluguri la 100 ha., dar nu revin totuși decât 2 pluguri la 3 gospodării.

În astfel de condițiuni, nu se poate vorbi de intensificare în agricultură, de producție mare la hectar, de culturi de plante selecționate, de plante industriale, etc. etc.

Tot din ancheta sociologică se desprinde mai departe, că din gospodăriile între 0,1-1 ha., abia este una din 18 gospodării, care să aibă o grapă; în gospodăriile dela 1-3 ha., este o grapă la 5 gospodării; în gospodăriile dela 3-5 ha., este o grapă la 2 gospodării; în gospodăriile dela 5-10 ha., din 3 gospodării două au grapă; din 4 exploatări dela 10-25 ha., 3 au grapă; iar la 9 gospodării de peste 25 ha., sunt 10 grape.

Acestea sunt realități, dovedite prin cercetări pe teren. Dece n'are țăranul român grapă sau plug?! Din cauză, că rentabilitatea agriculturii în România, nu-i poate permite luxul unui plug sau unei grape.

Nu-i tot atâta să se facă agricultura cu mijloace mecanizate din belșug, cu tractoare și cu tot felul de mașini agricole sau să se facă agricultură, fără plug și fără grapă.

Întreg procesul de intensificare și progres în agricultură, stă în raport direct cu problema debușeului și rentabilității.

Puteau agricultorii români să aibă pluguri, grape și mașini agricole, când Europa industrială îi alunga de pe piața lor cu produsele cerealiste, dând preferință și întâietate producției masive din Transocean?

Pe lângă faptul, că țăranul român, nu avea unelte agricole, nu avea mașini agricole și deci nu putea să se folosească de o tehnică agricolă superioară, nu avea nici animale de muncă, cari sunt absolut necesare, mai ales, când lipsesc mijloacele mecanizate.

Anuarul statistic al României editat de Institutul de statistică în 1937 și 1938 ne arată, că 36, 9% din totalul exploatărilor agricole, n'au vite trăgătoare, iar 32, 5% din exploatări n'au vaci, pe când 14, 4% n'au nici vite trăgătoare, nici vaci, cari să le țină locul.

Numai 10, 9% din exploatări au câte o singură vită de tracțiune, 40, 6% au câte 2 vite, 10, 2% au câte 3-5 vite, 1, 4% din exploatări au peste 5 vite.

Din gospodăriile dela 0,1-1 ha., sunt 65, 2% fără animale de muncă, 51, 5% fără vaci, iar 35% n'au nici vite trăgătoare, nici vaci.

Din gospodăriile între 1-3 ha., sunt 48, 5% cari n'au vite trăgătoare, 36, 1% n'au vaci, iar 33, 3% n'au nici vite trăgătoare și nici vaci.

Din gospodăriile dela 3-5 ha., sunt 27, 9% fără animale de muncă, 30, 1% fără vaci și 20, 4% fără animale de muncă și fără vaci.

Din gospodăriile dela 5-10 ha., sunt 18, 5% cari n'au vite trăgătoare, 22, 9% cari n'au vaci și 4, 9% cari n'au nici vite trăgătoare și nici vaci.

Din gospodăriile de peste 10 ha., sunt 5% cari n'au vite trăgătoare, 13,5% n'au vaci și 2, 8% n'au nici vite trăgătoare, nici vaci.

După G. N. Leon, în 1939, în România 37% din gospodăriile țărănești, erau lipsite complet de vite de muncă.

Pe măsură ce înaintăm în timp, numărul animalelor trăgătoare stă pe loc, sau crește foarte încet, pe când suprafețele arabile se măresc și se lărgesc mereu.

În 1920 revenea de cap de vită 3,53 ha., pe când în 1939 revenea 5,06 ha. de cap de vită în România.

În 1920, o pereche de vite trăgătoare lucrau 7,6 ha., pe când în 1939 lucrau 12 ha.

În 1900 reveneau în Moldova 2,56 ha. de cap de animal trăgător; în Muntenia 2,77 ha., în Dobrogea 4,16 ha.

În medie revenea la un animal trăgător 2,79 ha.

În 1862 erau în Muntenia la 100 ha. 28 de cai și 78 boi, iar în Moldova 8 cai și 33 boi.

Pentru a se putea executa o exploatare bună a pământului, ne-ar trebui de două ori mai multe vite trăgătoare decât are astăzi Țara Românească.

Dealtfel numărul mare de animale de muncă era ținut și crescut de țăranimea amărâtă și cu parcele mici de pământ.

În 1910, țăranii din Muntenia aveau 93,7% din vitele de muncă, iar țăranii din Moldova avea 87,7% din vitele trăgătoare, cu toate că proprietatea mică nu reprezenta decât 57,4% din totalul proprietății funciare rurale.

Țăranimea ținea animalele de muncă, fiindcă din cauza traiului greu, își închiria și munca brațelor sale și pe cea a animalelor, marilor proprietari.

Din această cauză, marii proprietari nu-și mai complicau rosturile vieții lor comode, cu creștere și întreținere de animale de muncă, fiindcă țăranimea avea de grijă să împlinească ea această obligațiune, absolut necesară pentru exploatarea agriculturii.

Animalele sunt strâns legate de exploatarea agriculturii, atât pentru contribuția lor de muncă la lucrul pământului, cât și pentru producția de gunoi, care se întrebuințează ca îngrășământ pentru ogoarele sleite, fiindcă România nu-și poate permite luxul îngrășămintelor chimice în mod general și în stil mare.

Suprafața agricolă a Țării Românești, pentru a fi pusă în condițiuni de exploatare optimă, necesită 13-14 milioane vagoane gunoier de grajd, pentru îngrășarea terenului.

Toate animalele din România dau 6-8 milioane vagoane de

gunoi, deci abia se acoperă jumătate din cantitatea necesară pentru îngrășarea pământului.

Se poate oare obține o recoltă bună și o producție mare la hectar, de pe un pământ lucrat primitiv și neîngrășat în mod periodic?

Țăranul român n'a ajuns încă la posibilitatea, de a întrebuința îngrășămintele chimice, fiindcă mai întâi nu le cunoaște întrebuințarea și nu este convins de efectul lor și în al doilea rând, din cauza lipsei de rentabilitate în agricultură, nu îndrăznește să investească bani în îngrășăminte.

Încă multă vreme, îngrășămintele de bază în agricultura românească, va fi gunoiul de grajd.

Ar fi foarte bine, dacă măcar toți țăranii din România, ar înțelege folosul gunoiului de grajd și l'ar întrebuința, așa cum se cuvine.

În multe părți ale țării însă, nu se înțelege folosirea gunoiului de grajd, și se exploatează pământul până la secătuire, fără a i se da îngrășămintele necesare.

În 1940, numărul total al vitelor trăgătoare în România era de 2.546.677 capete, după cum urmează:

1.220.281 cai și catări

859.064 boi și bivoli

467.332 vaci și bivolițe.

Revine deci, după cum am arătat mai sus, o vită trăgătoare la 5, 06 ha.

În 1940 mai existau încă circa 3.000 tractoare.

După ce s'a analizat și s'a văzut procentul mare de gospodării cu întinderi mici de pământ, cari n'au vite trăgătoare, n'au animale de muncă, din care cauză se desorganizează exploatarea agriculturii și în loc de progres, în loc de intensificare, se cufundă într'o mai puternică primitivitate, trebuie să cercetăm, dacă este rentabil și convenabil, ca fiecare exploatare, fiecare gospodărie în forma lor de astăzi, să țină vite de muncă, fără altă producție.

Din cercetările oamenilor de știință, rezultă, că la cultivarea grâului, o pereche de vite de muncă are 9 zile de lucru la hectar, iar la cultivarea porumbului, o pereche de vite are 17 zile de lucru la hectar.

În medie ar reveni 13 zile pe an pentru lucrul unui hectar de pământ, dacă se lucrează cu doi boi sau cu doi cai.

Dacă exploatările până la 1 hectar ar avea fiecare câte un

animal de muncă, atunci ar însemna, că aceste vite sunt folosite aproximativ 13 zile pe an la lucrul pământului, pe când restul timpului, trebuie să fie întreținute fără să producă nimic.

Și pentru lucrul celor 13 zile, agricultorii ar trebui să se asocieze, împerechind vitele trăgătoare, ca să poată executa munca, aceasta nefiind posibilă cu o singură vită.

Nici pentru exploatările cu 3 ha. de pământ, nu este rentabilă ținerea vitelor trăgătoare, fiindcă vor consuma tot ce produce pământul, decât numai în cazul, când aceste animale sunt ținute pentru căraușie sau alte munci speculative și sunt întrebuințate în agricultură, numai când e nevoie.

Dacă s'ar ține numai pentru agricultură exclusiv, ar însemna din capul locului o acțiune falimentară.

La 3 ha. de pământ, ar trebui 39 zile de muncă cu o pereche de vite trăgătoare, sau 78 zile pentru o singură vită trăgătoare, presupunând că se va lucra prin asocierea agricultorilor și împerecherea vitelor.

Și în cazul acesta, ar rămâne un foarte mare număr de zile nelucrate pe an.

În exploatările cu 5 ha. de pământ, dacă s'ar ține o singură vită trăgătoare, ar avea 130 zile de lucru prin împerecherea cu altă vită a altui agricultor, având astfel de lucrat 10 ha. în total la ambii proprietari.

Nici în cazul acesta nu poate fi rentabilitate fiindcă ar însemna să consume jumătate de an fără să producă nimic.

La o proprietate de 10 ha. abia ar deveni rentabilă ținerea unei singure vite trăgătoare, urmând a se lucra prin asocierea agricultorilor și prin împerecherea vitelor.

Acest lucru însă, nu este posibil decât în ocaziuni foarte rari.

Abia la proprietățile dela 15 ha. în sus, devine rentabilă ținerea unei perechi de cai sau boi pentru lucrul pământului.

Pentru proprietățile mai mici, ținerea animalelor de muncă este rentabilă numai atunci, când se lucrează prin asocierea agricultorilor și prin împerecherea vitelor sau când animalele trăgătoare se întrebuințează pentru alte munci rentabile, în special căraușia.

Pentru exploatările mici s'ar găsi o soluție în privința animalelor de muncă și anume, prin folosirea vacilor de lapte, acolo unde sunt.

În România însă nu s'a dus o propagandă suficientă printre

agricultori pentru folosirea vacilor la jug și în general la muncile agricole.

Muncile ușoare și neforțate cu vacile, nu dăunează în nici într'un caz sănătății vacilor și nu poate influența decât numai în bine gestația, chiar dacă este avansată.

Prin muncile ușoare la jug nu se influențează în rău nici producția de lapte, cu condiția, ca vacile să fie bine hrănite.

Vacile fătătoare sigur, că sunt întrebuințate la jug pentru muncile agricole numai de către țăranii cu parcele mici de pământ și numai de către aceia, cari sunt prea bine calculați pentru a-și găsi rentabilitate.

Ce înviorare ar fi pentru țăranimea română, dacă ar înțelege, ca în loc de calul mistuitor al întregului beneficiu, rezultat din parcela lui mică de pământ, să se folosească de vaci la muncile agricole.

Vaca la jug, vaca la muncile agricole, prezintă într'adevăr o chestiune, căreia trebuie să i se dea o deosebită importanță, pentru că soluționează mai întâi o problemă de muncă și în al doilea rând ameliorează problema alimentației.

Țăranul român greșeste prin faptul, că niciodată nu-și calculează cheltuelile cu întreținerea unui cal sau a unei perechi de boi, cari niciodată nu vor fi acoperite prin efortul de muncă al acestor animale și prin valorificarea lor ulterioară.

Vaca însă este un animal productiv, atât prin fătările anuale, regulate, cât și prin producția de lapte.

Vaca deci își plătește din plin hrana și cheltuelile cu întreținerea, prin valorificarea vițelilor și a laptelui.

Dacă vaca de lapte este întrebuințată și pentru muncile agricole, cari la proprietarii mici de pământ, după cum am arătat, sunt reduse și nu reclamă decât un număr mic de zile dintr'un an, atunci va aduce un surplus de beneficiu.

Ce bine și priitor ar fi pentru țăranimea română și pentru satele noastre, dacă fiecare gospodar ar avea una sau două vaci cu lapte, întrebuințate la jug și în general la muncile agricole.

Țăranii cu parcele de pământ mai mici să aibă câte o vacă bine îngrijită și să se asocieze la muncile agricole, la aratul, grăpatul pământului, la căratul gunoiului pe câmp, la căratul recoltei acasă, la transportul cerealelor la moară, la transportul lemnului din pădure acasă, cât și la alte diferite munci, reclamate de micile lor gospodării.

În felul acesta țăranul va fi într'un permanent beneficiu, fiindcă vaca îi va aduce câștig multilateral, prin viței, prin lapte și prin muncă.

Casa țăranului va avea asigurat cel mai complet aliment, care este laptele.

Sunt probleme, cari se frământă în satele noastre și cari se bagatelizează, fiind tratate ca neînsemnate și fără importanță, în fond însă prezintă fiecare câte o cheie pentru rezolvarea greutăților sătești.

Din acest cadru face parte și vaca pentru jug, la munca câmpului.

În locul calului rahitic, neîngrijit, nehrănit și plin de boli parazitare, pe care-l ține țăranul în grajd, pentru a îndeplini eventuale munci fără valoare, și fără importanță mare, este mai logic, mai normal, mai rentabil și mai convenabil, de a ține o vacă de lapte și de jug.

Calul nu poate rambursa prin munca prestată decât o parte mică din hrana, ce consumă, deaceia țăranul nici nu-i dă prea multă hrană, decât doar să-și țină zilele.

Nu poate fi lucru mai respingător, decât un animal slab, numai piele și oase, în gospodăria omului.

De regulă în gospodăriile țăranilor noștri cu parcele mici de pământ, se văd aproape numai astfel de animale slăbite, pline de paraziți sau bolnave de boli parazitare, ținute doar dintr'un spirit de tradiție și nici într'un caz dintr'un calcul de rentabilitate.

Boii sunt animale bune pentru muncile agricole și în general pentru muncile gospodărești, dar sunt rari acei gospodari, cărora le dă mâna să crească și să întrețină o pereche de boi.

În orice caz în locul unui bou, se preferă o vacă în gospodăriile mici, care îndeplinește aceiași muncă ca și un bou, însă sigur că mai încetul, mai domol și mai cu cruțare.

În Țara Românească nu este înrădăcinat obiceiul, de a pune vacile la jug și de a îndeplini muncile agricole cu ajutorul vacilor.

Totuși sunt județe, care au înțeles și înțeleg să se folosească de vaci la muncile agricole, în proporție destul de însemnată.

Astfel în județul Târnava-Mică, sunt 92% din vaci și bivolițe, puse la jug pentru muncile agricole. Este județul cu cele mai multe vaci puse la jug.

În județul Someș, la fel sunt 75% vaci puse la jug, în județul Alba 74% în județul Sălaj 71%, în județul Odorhei 70%, etc.

În general, în județele din Transilvania, proporția de vaci puse la jug, este mult mai mare ca în județele din Bucovina și Vechiul Regat.

Singur județul Gorj din Vechiul Regat, are o proporție mai mare de vaci întrebuințate la jug, care ajunge la 63% din total, urmat de județele Bacău și Dolj, unde sunt 43%.

În județul Olt sunt numai 18% din vaci puse la jug, în Argeș 14%, în Romanși și Tutova 13%, în Neamț și Vaslui 9%, în Botoșani 8%, în Teleorman 7%, în Ilfov 5%, în Muscel 3%, în Buzău abia 1% din vaci sunt puse la jug.

În 38 județe din Țara Românească, cu 1.227.014 vaci și bivolițe, sunt 466.527 întrebuințate la munci și puse la jug.

În 9 județe din România cu 224.858 vaci, sunt numai 805 vaci puse la jug.

În celelalte 24 județe cu 620.654 vaci și bivolițe, nu se pune nici una la jug.

Astfel din numărul total al vacilor și bivolițelor din țară, care este de 2.072.526, numai 467.332 capete, adică 22,54% sunt folosite la jug.

În alte țări unde predomină mica proprietate, vacile sunt folosite la jug, însă în proporție mai mare ca în România, fiindcă acele țări sunt conduse de principii de rentabilitate mai stricte și mai bine calculate.

În Germania se pun la jug 25% din numărul total al vacilor cu lapte, însă în gospodăriile mici până la 10 hectare, sunt 75-90% din vacile cu lapte folosite la jug.

În Germania muncile agricole se fac cu 2.300.000 cai, 300.000 boi și 2.400.000 vaci, pe când în România, după cum arată buletinul Ministerului Agriculturii în 1940, muncile agricole se făceau cu 1.220.281 cai și catări, 859.064 boi și bivoli și 467.332 vaci și bivolițe.

După Frunzănescu și Gh. Dumitrașcu, în 1938, în România erau următoarele vite trăgătoare:

858.957 perechi cai,

1.430 perechi catări.

460.011 perechi boi.

5.872 perechi bivoli.

În total, după Frunzănescu și Gh. Dumitrașcu, în 1938 ar fi fost 1.326.270 perechi vite trăgătoare.

Probabil că nici vacile trăgătoare n'au fost calculate în această cifră.

Noi vom lua ca bază de discuție, cifrele date de către buletinul informativ al Ministerului Agriculturii din 1940.

Iată cum în Germania, numărul vacilor întrebuințate la muncile agricole, este mai mare ca al cailor, pe când în România numărul vacilor întrebuințate la muncile agricole, nu ajunge nici la jumătatea celui al cailor.

În Germania vacile îndeplinesc muncile agricole în proporție de 48% din numărul total al animalelor trăgătoare, pe când în România, vacile îndeplinesc muncile agricole numai în proporție de 30, 22%.

Germania dealtfel are o agricultură complet mecanizată dispunând de o zestre de mașini și unelte agricole, foarte mare și incomparabilă cu zestrea de mașini a agriculturii românești, după cum am arătat.

Germania cu toate acestea, întrebuintează la maximum posibil vacile de lapte la muncile agricole, fiindcă așa este asigurată rentabilitatea maximă a agriculturii.

În Elveția, care este deasemenea complet mecanizată, în ce privește muncile agricole, totuși se întrebuintează peste 100.000 vaci la muncile agricole.

Chiar fără a face comparație între muncile agricole, executate cu vacile de lapte în alte țări, pentru România se desprinde o concluzie clară și precisă, că toate vacile de lapte trebuie puse la jug și întrebuintate la muncile agricole, mai întâi pentru a acoperi deficitul animalelor de muncă și apoi pentru a ridica procentul de rentabilitate.

Muncile agricole în Țara Românească pe viitor, trebuie să se execute numai cu vacile de lapte, puse la jug, pe proprietățile mici, iar cu tractoare, mașini și cai, pe proprietăți mari și mijlocii.

Această îndrumare spre muncile agricole cu vacile de lapte, va aduce o puternică înviorare economică în satele noastre și o importantă contribuție la ridicarea standardului de viață al țăranimii și în general al poporului român.

Probabil că ideia de înlocuire a cailor în agricultură, va ridica obiecțiunea, care ar părea justă, că acești cai, cari produc deficit în loc de rentabilitate, sunt un rău necesar, fiindcă armata are nevoie de ei.

Acest argument este vechiu și s'a întrebuintat drept mijloc de propagandă, ca țăranii să crească cai, cari vor fi în mare parte cumpărați de către armată.

În primul rând, din studiile ofițerilor remontori reesă, că armata n'a plătit niciodată prețuri de încurajare, iar în al doilea rând, armata n'a putut găsi materialul de calitate, necesar pentru diferitele arme — cavalerie, infanterie, artilerie, etc.

Cumpărăturile făcute de către armată, au fost totdeauna neînsemnate și n'au putut niciodată forma obiect de încurajarea creșterii calului în agricultură.

Din studiile medicului veterinar și inginer agr. Dr. Petru Spănu, asupra rentabilității creșterii calului în diferitele categorii de gospodării rurale, reese că creșterea calului este completamente lipsită de rentabilitate.

Calul înainte de a ajunge adult și deci capabil de a presta o muncă a produs crescătorului un important deficit, care va crește mereu până la dispariția sau vânzarea lui.

Din experiențele făcute din plin de către Ministerul Agriculturii și de către Ministerul Apărării Naționale, prin hergheliile naționale și militare, reesă categoric și fără posibilități de contrazicere, că un cal născut și crescut în herghelie până la vârsta de 4 ani, când devine apt, pentru muncă, costă o sumă nerecuperabilă, cu toate că în calcule intră numai hrana, fără a se calcula plata personalului tehnic și specialiștii necesari pentru această îndrumare.

În concluzie, creșterea calului și folosirea lui în agricultură, produce deficit și scoboară simțitor rentabilitatea agriculturii,

Nu dorim stingerea completă a rasei cabaline, dar dorim revenirea la realitate, crescând și întreținând un număr de cai mai mic pe proprietățile mari și mijlocii, cari să poată într'adevăr fi folosiți la muncă și cari să poată stinge cât mai mult deficitul depe urma creșterii lor.

Creșterea cailor este un lux, care nu și-l poate permite mica agricultură parcelară.

România pentru a încadra agricultura în rentabilitate trebuie să țină pas cu realitatea.

Creșterea cailor prin herghelii, fie ale Ministerului Agriculturii, fie ale Ministerului Apărării Naționale, trebuie pusă în studiu serios, pentru că deficitul produs depe urma lor sunt enorme și costul unui cal adult revine la sume extraordinar de mari.

Munca în agricultura exploatărilor mici trebuie îndrumată pentru viitor în spre vaca de jug, iar în exploatările mari și mijlocii, spre mecanizare, cât și cu cai și boi de muncă.

România viitorului nu poate spera ajutorare din partea țărilor industriale ale Europei.

România și întreg Sud-Estul european trebuie ca în viitor să-și soluționeze cu o deosebită atenție problemele sale agricole, după principiile cele mai bine calculate, căci numai atunci va ajunge la rezultate fericite.

Problema agricolă în România nu se poate soluționa prin

imitație or șabloane, ci numai și numai prin adaptare strictă și precisă la situația noastră țărănească și la specificul nostru național.

Perfidia Europei industriale ne este prea bine cunoscută și n'o putem accepta ca protectoare, fiindcă a nutrit și nutrește gânduri ascunse de exploatare și de sclăvie a Sud-Estului european întreg.

Planuri de organizare economică a Europei viitoare se vor mai face de economiști și idealiști, de către oameni politici și sociologi, însă multe vor fi unilaterale și părtinitoare, iar altele dacă vor fi bune, nu vor putea fi nici într'un caz acceptate de părți, adică de țările interesate.

Este de prevăzut, că Europa industrială va căuta să-și impună din nou principiile sale de politică economică și în viitor ca și până acuma, iar România cu întreg Sud-Estul european, se pot găsi mai departe tot «în calea răutăților și vor fi puse», dacă nu se vor organiza într'o acțiune economică comună, conform cu interesele lor de țări agricole și subalimentate.

Europa industrială în atitudine economică contrarie României.

VIII.

- Congresul dela Viena folosește pesta bovină drept manevră economică .
- Export și război vamal .
- Autarhia și protecționismul agrar al Europei industriale, piedică pentru exportul de animale din România
- Exportul de animale din România trece ușor înspre Orient.
- Boalele animalelor produc regres economic.

Creșterea animalelor de tot soiul din Principatele Române era la începutul secolului al XIX-lea într'o stare înfloritoare și invidiată de țările din Europa centrală, cari se vedeau nevoite a recurge la importul de animale de calitate superioară din Principate, fie pentru formarea nucleelor de crescătorii și herghelii, fie pentru consumul și alimentația locuitorilor.

Negustorii români mânau animalele pe jos până la Danzig, Riga, Pesta, Viena și târgurile Poloniei pentru vânzare.

Istoria ne spune, că în timpul războiului din 1828/29 dintre Ruși și Turci, care s'a dus pe teritoriul Principatelor Române, a izbucnit o boală între vite atât de grea, încât a redus numărul la mai puțin de 1/4.

Dionisie Marțian arată că în 1864 s'au îmbolnăvit de dalac 31.537 vite, din cari au murit 17.380. capete adică mai mult de jumătate.

Probabil că în Principate bântuia dalacul cu o deosebită violență în trecut, decimând stocurile de vite, mai ales că nu se cunoșteau metodele de combatere, pe lângă faptul că lipsea orice organizare sanitar-veterinară cât și mijloacele necesare.

Pela 1860 se nasc idei mai serioase pentru organizarea em-

pirică a serviciilor sanitare veterinare, fără specialiști și fără mijloace.

Aceste idei cred, că au fost concepute probabil în urma faptului, că Principatele Române pe lângă furia dalacului, mai erau amenințate și de pesta bovină, care a pătruns din Rusia în țările europene.

În 1861 găsim pesta bovină făcând ravagii mari în Ungaria, unde în intervalul dela 1861-1865 au murit 137.126 capete.

Probabil că exista și în România pesta bovină în acel timp, însă din lipsă de specialiști nu era diagnosticată și din cauza nepriceperii populației și nepregătirii autorităților administrative, nu era nici declarată.

După relatările oficiale, pesta bovină a apărut în România abia în anul 1865, ceea ce cred că nu este și nu poate fi verosimil, fiindcă este dubios ca pesta bovină să apară în Ungaria în 1861, iar în România abia după patru ani dela apariția ei în Ungaria.

Cu siguranță, că pesta bovină a apărut în România înainte de a apărea în Ungaria adică înainte de 1861 și din România apoi a fost difuzată în Ungaria.

Probabil că ivirea pestei bovine la 1860 a dus la hotărârea ca autoritățile române să elaboreze două regulamente și un decret cu instrucțiuni pentru combaterea boalelor infecto-contagioase la animale.

Dalacul și pesta bovină cred, că au fost motivul principal, cari a dus la hotărârea d-rului C. Davilla, de a lua inițiativa înființării școalei de medicină veterinară la 15 Mai 1861, fiindcă până atunci erau numai cursuri pentru învățătura veterinară, cari s'au predat cu începere dela 23 Septembrie 1855, pe lângă Facultatea de medicină.

În expunerea de motive, pentru înființarea școalei de medicină veterinară se vorbește numai de pagubele mari, ce se produc prin mortalitatea mare a animalelor, în lipsa unui aparat de tehnicieni pentru combaterea boalelor.

Dr. Davilla, în raportul pentru înființarea școalei veterinare la 1 Ianuarie 1861, spune: «Organizarea și funcționarea unei școli de medicină veterinară este impusă de necesitatea creerii de oameni speciali, cari prin măsuri profilactice, să împiedice cauzele boalelor. să caute vitele morboase și să dirigă progenerația sistematică a animalelor».

Dr. Davilla nu pomeneste nimic despre obligațiunea, ce se

impunea României, de a-și organiza un aparat tehnic sanitar veterinar de către interesele economice, cari decurg din exportul de animale.

România dealtfel pe acele vremuri avea și un export de animale destul de important, aducător de mult belșug.

Astfel găsim, că în 1861 s'au exportat din România 19.329 capete bovine și 162.338 porci.

În anul următor 1862 exportul bovinelor se urcă la 34.072 capete, însă al porcilor scade la 86.847 capete.

Exportul atât al bovinelor cât și al porcilor se menține aproape la acest nivel până în anul 1867, când exportul de bovine ajunge la 60.346 capete, iar al porcilor la 75.961 capete.

Era un export destul de ridicat, care încă nu cunoștea prea multe șicane și greutăți, brodate pe motivul epizootiilor și a lipsei de organizare sanitară veterinară.

Combaterea boalelor infecto-contagioase la animale cu începere din anul 1862 a fost încredințată medicilor primari de județe, cari au condus-o până la 1868, din cauza lipsei de medici veterinari.

În celelalte țări din Europa existau și funcționau încă de multă vreme servicii sanitare veterinare, bine organizate.

În Franța, prima școală de medicină veterinară a fost înființată de Bourgelat, încă dela 1762, cu 100 de ani înaintea României.

Deasemenea și în celelalte țări europene erau organizații sanitare veterinare, bine consolidate și deci exista aparatul tehnic necesar pentru combaterea bolilor infecto-contagioase și pentru apărarea, de invazia boalelor din afară, aduse prin transportul și intrarea de animale din alte țări, bătute de boli infecto-contagioase.

Cu toate acestea, pesta bovină, cea mai teribilă boală care există, a pătruns și s'a întins în toată Europa, în Germania, în Anglia, în Austria, în Italia, în Olanda, în Belgia, etc.

În Anglia în anul 1865-1866 au murit de pestă bovină 330.000 capete de vite cornute.

La fel și în celelalte țări pagubele erau extraordinar de mari.

Țările europene au intrat la griji mari din cauza pagubelor produse prin ivirea de boli la animale și prin mortalitatea extraordinar de mare și în consecință au hotărât prin specialiștii lor să convoace congresul dela Viena la 1872, unde s'au adu-

nat reprezentanți, oameni de știință —, medici veterinari din toate țările.

Congresul dela Viena trebuia să se ocupe serios de găsirea celor mai bune și mai perfecte măsuri, cari trebuiau să fie luate pentru oprirea difuziunii boalelor cât și pentru stingerea lor.

Deaceia congresul dela Viena se gândeste în primul rând la disciplinarea și circulația animalelor prin comercializare, considerate drept cea mai importantă cauză de difuziune a boalor dintr'o țară în altă țară.

Din această cauză congresul hotărăște, ca Rusia în primul rând să fie exclusă complet dela comerțul european cu animale, întrucât specialiștii erau de părere, că pesta bovină este endemică în Rusia.

Deasemenea Turcia și Iugoslavia au fost excluse dela comerțul european cu vite, fiindcă în aceste țări mai exista încă pesta bovină și n'aveau nici un serviciu sanitar veterinar organizat în condițiuni mai bune.

Delegații austriaci și unguri au depus insistențe foarte energice, pentru ca și România să fie exclusă dela comerțul european cu animale, fiindcă Ungaria în special avea un deosebit și important interes, de a scoate România din concurența comerțului european cu animale.

Ungaria își avea trasată linia de politică agrară, printr'o intensificare a creșterii și exploatării animalelor și nu vroia să împartă piața Vienei și a Germaniei cu România.

Argumentele delegaților unguri și austriaci dela congresul din Viena, pentru excluderea României dela comerțul european cu animale, erau aparent convingătoare și erau rezumate în existența pestei bovine pe teritoriul României și insuficienta organizare a serviciilor sanitare veterinare.

Este adevărat, că pesta bovină era cuibărită în România și se mai găseau încă localități infectate și la 1872.

Abia în 1884 pesta bovină, care mai exista numai în județul Dorohoi, se stinge complect.

Congresul dela Viena hotărăște deci încadrarea României în aceeași situație cu Turcia și Iugoslavia și o exclude dela comerțul european.

Iată cum o importantă ramură a comerțului de export român se încearcă să fie anulată, din cauza lipsei de organizare a serviciilor sanitar-veterinare și a lipsei de tehnicieni medici veterinari.

Hotărârea congresului dela Viena n'a împiedicat Austria să încheie o convenție comercială cu România la 1875, care cuprindea și exportul de animale pe lângă alte produse românești.

Interesele comerciale ale Austro-Ungariei au călcat pentru moment considerațiunile, cari au împiedecat-o să importe animale din România și anume — epizootiile și lipsa de organizarea serviciilor sanitare veterinare.

Aceste motive erau întrebuintate de către Austro-Ungaria numai atunci, când interesele ei dictau o prohibire a exportului de animale din România.

Cu toată încheierea acestei convenții comerciale între Austro-Ungaria și România, totuși Ungaria nu era mulțumită, că se vedea concurată în special pe piața Vienei prin animale de proveniență română și deaceia se declară contra importului de vite din România, servindu-se de aceleași argumente, epizootiile și lipsa de organizare a serviciilor sanitare veterinare.

Ungurii au început o acțiune foarte serioasă de boicotul exportului de animale din România și au mers până acolo, încât întorceau animalele provenite din România înapoi dela Budapesta, cu toate că erau lăsate să treacă frontiera.

Exportatorii români, în urma acestor șicane bine calculate, lipsite însă de cel mai elementar bun simț, înregistrau pagube formidabile, cari le tăiau definitiv pofta, de a se mai angaja la exportul de animale.

Deaceia exportul de animale din România a mers mereu în scădere foarte accelerată.

Ungaria ducea o propagandă intensă și foarte bine susținută, prin care documenta, că România este un cuib de epizootii foarte periculos, atât pentru sănătatea publică cât și pentru efectivul animal din Austria și Ungaria și că România n'a înțeles încă să ia măsuri energice și drastice de poliție sanitară veterinară, în conformitate cu hotărârea și dispozițiunile congresului dela Viena.

Presa austriacă, care își dădea perfect seama, că Ungaria vrea cu orice chip să elimine din concurență alte țări exportatoare de animale, cerea cu insistență să se deschidă granițele pentru importul de animale din România și Iugoslavia, pentru a se putea menține ieftinătatea pieții.

Toate au fost înzădar, fiindcă Ungaria nu s'a lăsat bătută și nu și-a abandonat principiile sale, mai ales că pentru consolidarea argumentelor față de Austria, i-au venit în ajutor alte

probleme și alte considerațiuni importante, pe cari le voi interpreta mai jos.

Germania în 1879 oprește cu desăvârșire intrarea în țară a vitelor cornute din Rusia, Austro-Ungaria, Bulgaria Serbia și România, pe aceleași veșnice motive — epizootiile în unele din aceste țări, iar în altele pe lângă epizootii și lipsa unui aparat tehnic sanitar veterinar și deci funcționarea subredă a poliției sanitare veterinare.

În urma acestui fapt, atacurile și intrigile Ungariei s'au intensificat, fiind foarte nemulțumită de măsurile luate de Germania cu închiderea granițelor și cari îi produceau pagube foarte mari.

De unde în 1877 Ungaria a exportat vite cornute în Germania în valoare de 38.000.000 gulden, în 1880 după închiderea granițelor, valoarea exportului din Ungaria în Germania a scăzut la 5.370.000 gulden, iar în 1881 la 4.180.000 gulden.

Ungaria deci avea motiv să fie nemulțumită.

Ungaria susținea, că România prin faptul, că nu ia măsuri serioase pentru organizarea serviciilor sanitare veterinare și pentru combaterea boalelor infecto-contagioase, pune în pericol de contaminare toată Europa.

Ungaria mai susținea, că Germania a închis granițele și pentru vitele din Austro-Ungaria din dreaptă bănuială, că pentru exportul în Germania se întrebuintau vite de proveniență română, cari serveau de vehicol pentru mulțimea boalelor contagioase din România și cari periclitan direct sănătatea animalelor din Germania.

Acestea erau însă numai motive, bine calculate din partea Germaniei, pentru ca să poată justifica intensificarea importului din Transocean.

În Germania au început să pătrundă cărnuri sub formă de conserve din Transocean în cantități masive și la prețuri foarte convenabile, mai ales cu începere din anul 1868, cât și animale și produse din Olanda și Danemarca și deci nu mai avea nevoie de animalele din Centrul și Sud-Estul Europei.

Din cauza acestei considerațiuni, Germania a inventat din calcule interesate, motive, pentru a decreta închiderea granițelor sale și pentru animalele din Austro-Ungaria.

În urma acestor mașinațiuni de politică economică din par-

tea Germaniei, prin cari oprea importul de vite din Austro-Ungaria, a dispărut interesul Austriei, de a importa vite din România, fiindcă înainte vreme o parte din vitele provenite din România și Iugoslavia se reexportau de către Austria în Germania, realizând câștiguri importante.

Nemai fiind interese de nici un fel și mai având de suportat și presiunile tot mai accentuate ale Ungariei, Austria a intensificat restricțiile importului de animale din România.

Dealtfel cu începere din 1 Ianuarie 1882, Austria închide definitiv granițele pentru importul de vite din România.

De unde în 1881 din totalul exportului vitelor cornute din România, în număr de 20.792 capete, 18.004 capete s'au exportat în Austro-Ungaria, au scăzut apoi brusc în 1882 la 162 capete.

Exportul principal al României era piața Austro-Ungariei, deaceia exportul total al bovinelor în toate țările în 1882 a fost deabea 2.260 capete.

În 1883 exportul total este de 3.276 capete bovine, dintre cari 129 în Austro-Ungaria, în 1884 este de 3.209 capete, dintre cari 320 în Austro-Ungaria.

Între timp România a găsit deuseu în alte țări, astfel că exportul de bovine ajunge în 1885 la 11.821 capete, dintre cari numai 142 în Austro-Ungaria.

În 1886 exportul total este de 18.060 bovine, dintre cari numai 265 în Austro-Ungaria.

În ce privește porcii, la fel aproape singurul deuseu a fost Austro-Ungaria.

Exportul total de 176.990 porci în 1881 a trecut în Austro-Ungaria.

În 1882 din 136.317 porci exportati, 132.479 s'au exportat în Austro-Ungaria.

În 1883 din 143.654 porci exportati, 141.733 au mers în Austro-Ungaria.

În 1884 din 73.648 porci exportati, 72.138 porci au mers în Austro-Ungaria.

În 1885 din 36.275 porci exportati, 29.596 au mers în Austro-Ungaria.

În 1886 din 45.527 porci exportati, 41.855 au mers în Austro-Ungaria.

În ce privește oile, din 114.857 exportate în total în 1881, 64.408 au mers în Austria, iar în 1882 din 139.070 oi, 102.161 au mers în Austria; în 1885 din 117.809 s'au exportat 71.360 în Austria; iar în 1886 din totalul de 50.041 oi exportate, 33.213 au mers în Austria.

Numărul de animale exportate și valoarea exportului a scăzut din an în an tot mai tare, atât din cauza războiului vamal deslănțuit între România și Austro-Ungaria, cât și din cauza multiplelor greutăți fără sfârșit.

Astfel se ajunge ca în 1890 să se exporte numai 8.496 bovine, din-

tre cari numai 45 capete în Austria, cât și 3.887 porci, dintre cari numai 2.323 capete în Austria, apoi 51.107 oi, dintre cari 29.133 în Austria.

În 1891 România exportă numai 3.464 bovine, dintre cari 266 capete în Austria, 5.237 porci, dintre cari 4.526 în Austria și 71.253 oi, dintre cari 56.125 în Austria.

Greutățile din ce în ce mai accentuate în privința valorificării animalelor, au avut repercusiuni însemnate asupra creșterii animalelor.

De unde în 1860 erau în România 2.751.132 bovine și 1.088.737 porci, prin scăderea continuă se ajunge, ca în 1884 să fie numai 2.376.056 bovine și 881.441 porci, iar în 1890 erau 2.520.380 bovine și 926.124 porci.

Normal ar fi fost, ca numărul bovinelor în special să crească, fiind nevoie de aceste animale de muncă pentru întinderile de pământ, cari din an în an se puneau în exploatare în suprafețe tot mai mari.

Lipsa posibilităților de valorificare însă făcea din creșterea animalelor o ocupație nerentabilă.

Pentru ca să ne facă să-i simțim și mai bine loviturile, Austro-Ungaria crezându-se și făcând și pe români să creadă, că se găsește în legitimă apărare contra pericolului de invazie al boalelor infecto-contagioase a animalelor din România, a luat și mai drastice măsuri de apărare, ca nu cumva boalele din România să pătrundă în Austro-Ungaria pe cale indirectă.

Deaceia în 1881 Austro-Ungaria încheie o convenție cu Serbia, prin care acordă Serbiei liberul export de vite în Austria cu condiția însă, ca Serbia să oprească orice import și tranzit de animale provenind din România, Bulgaria și Turcia.

Ungaria nu putea suferi o desvoltare a creșterii animalelor în România.

În fața acestei situații, care însemna lovitură grea dată creșterii animalelor din România, conducătorii Țării Românești crezând, că motivele prezentate de către Austria adică lipsa organizării pentru combaterea epizootiilor existente sunt cele adevărate și sincere, au hotărât să importe medici veterinari din Austria, cu angajamente plătite gras și să elaboreze o lege de poliție sanitară veterinară, complectată cu măsuri după modelul legislației austriace, convinși că în felul acesta va putea cuceri bunăvoința Austriei și va obține deschiderea granițelor pentru vitele românești.

Cu ocazia prezentării-legii de poliție sanitară veterinară în

parlamentul român la 1882, Ion C. Brătianu în numele guvernului în expunerea de motive declară următoarele: «Statul vecin (Austria) prin o anume lege a oprit cu desăvârșire introducerea acolo a vitelor cornute mari din România. Pagubele la cari această măsură expune comerțul nostru internațional de vite sunt lesne de apreciat.

Legea de poliție sanitară veterinară din România se votează la 27 Mai 1882, însă nu are absolut niciun efect și nicio influență asupra importului de animale din România de către Austria și nu îmbunătățește cu nimic situația din acest punct de vedere, după cum se poate vedea din cifrele de export arătate mai sus.

Cu toate că în 1884 se stinge și dispare complet pesta bovină depe teritoriul Țării Românești, totuși Austria în acest an închide din nou granițele pentru vitele românești, fără a putea folosi tot așa de tare și de energie argumentul epizootiilor.

Epizootiile din România n'au mai putut acoperi mai departe intențiile și gândurile economice ale Austro-Ungariei.

Creșterea vitelor în România în felul acesta a primit lovituri tot mai dese și mai bine simțite și n'a putut lua o dezvoltare mai largă pe baze progresiste.

Valorificarea rentabilă este singurul îndemn la o creștere aleasă, calitativă și cantitativă a animalelor.

Pentru animalele din România debușeu cel mai convenabil și mai sigur a fost totdeauna Austria încă din vechime, dar nu s'a putut menține din cauza politicii de protecție agrară a Austriei și Ungariei.

Valoarea totală a exportului de animale din România, în medie între anii 1871-1875 a fost de 15.139.000 lei.

Valoarea medie a exportului de animale din România în Austro-Ungaria în acea perioadă era de 14.166.600 lei, adică exportul de animale în Austro-Ungaria cuprindea 93,% din exportul total de animale.

Iată deci, că aproape întreg exportul de animale din România în acele timpuri se făcea în Austro-Ungaria.

Piața Austriei a fost de bușeu de căpetenie pentru animalele din România și acolo erau obișnuți exportatorii români să-și desfacă animalele lor.

Piața Austro-Ungariei putem spune, că în acele timpuri era singurul de bușeu al României pentru vite și porci, fiindcă procentul de 6,5% în medie anuală din perioada arătată mai sus reprezenta exportul de oi în Turcia.

Dar și din exportul de oi, 66% revine asupra Austro-Ungariei și numai 29% Turciei.

Prin convenția comercială din 1875, încheiată cu Austria, România a consimțit să fie umilită, numai și numai să-și poată măcar în parte valorifica animalele, cari erau crescute încă în număr destul de mare de românii sărăciți.

Dar România s'a înșelat în speranțele ei, fiindcă Austria a căutat să exploateze piața românească numai pentru sine, pentru plasarea produselor sale industriale.

Intreg aparatul economic al Ungariei era foarte bine edificat asupra liniei politice de protecționism agrar, care trebuia susținută și dusă cu îndărătnicie pe toate căile.

România era țara cea mai periculoasă din punct de vedere al concurenței economico-agrară, pentru că pe lângă exploatarea de cereale, mai menținea cu cerbicie exploatarea de animale.

România avea disponibilități de export, pe lângă cereale și un stoc de animale și piața cea mai apropiată și mai convenabilă era Austria, unde trebuia să se întâlnească cu concurența Ungariei.

Pe orice cale și prin orice mijloace, Ungaria trebuia să anuleze exportul de animale din România.

Aceste intenții se desgolesc însă complet prin manifestările instituțiilor economice ungare.

Astfel Camera de Comerț din Cluj la 1884, printr'un raport adresat forurilor superioare, susține că o mare parte din vitele exportate de Sârbi în Ungaria și vândute pe piața Budapestei sunt de proveniență română și crescute în România.

• Camera de Comerț din Cluj cerea luarea de măsuri imediate și energice.

Din această atitudine a Camerei de Comerț din Cluj din anul 1884 se desprind ușor și clar gândurile și ideile politico-economice ale Ungurilor, cari din cauza luptei pentru consolidarea protecționismului agricol, aveau viziuni și halucinații, fiind mereu persecutați de ideia, că ar putea pătrunde în Ungaria vite de proveniență română.

În anul 1886, când expira convenția comercială, cu ocazia discuțiilor asupra reînnoirii acestei convenții, România a cerut garantarea din partea Austriei a unei stabilități a exportului de vite și renunțarea din partea Austro-Ungariei la șicanele ei nesfârșite în privința exportului de animale din România.

Ungaria însă nu putea accepta sub nici un motiv garantarea

unui export de animale din România, fiindcă interesele ei erau de puternică protecție a agriculturii ca o linie politică, pe care o adoptase cu mult înainte de 1875.

Delegații austro-ungari, la cererea românilor de a garanta stabilitatea exportului de animale din România în Austro-Ungaria prin noua convenție au răspuns, că dacă exportul de vite din Austria în Germania va fi împiedecat, atunci și Austro-Ungaria va lua măsuri de restricție asupra importului de animale din România și în general orice schimbare în comerțul de animale al Austriei cu țările din Vestul Europei va avea imediat repercusiuni asupra relațiilor comerciale dintre Austria și România.

Stânjenirea intereselor comerciale ale Austriei în țările din Vest trebuiau să ducă la o prohibire absolută a importului de animale din România.

Austria, — după cum se desprinde din clauza pusă de către delegații ei, — se îndeletnicea cu reexportarea animalelor provenite din România în alte țări din Vest, creindu-și în felul acesta o deosebită rentabilitate.

Intrucât prin intrarea țărilor transoceanice pe piețele țărilor din Vestul Europei mai întâi cu conserve de carne pela 1868 și apoi cu începere dela 1880 cu cărnuri conservate prin frig, s'a răsturnat complectamente linia de orientare economică de până acuma a acestor țări.

Interesul țărilor din Vestul Europei pentru importul de animale din țările Centrului și Sud-Estului Europei a scăzut complet, odată ce s'a produs invazia producției transoceanice.

Din această cauză, Austro-Ungaria nu mai avea nevoie de animale din România, fiindcă n'avea ce face cu ele, mai ales că trebuia să se mențină și pe linia unei intensificări în exploatarea agriculturii printr'o puternică creștere și exploatare de animale.

România pe de altă parte n'a putut consimți să reînnoiască o convenție comercială, care pe de o parte n'a fost nici respectată, iar pe de altă parte a lăsat loc pentru șicane fără sfârșit, lovind mereu în comercializarea animalelor din România, prin invenția permanentă de motive, cari erau veșnic aceleași, epizootiile și lipsa de medici veterinari și de posibilități pentru combaterea boalelor.

România vroia garanții stabilite și precizate prin noua convenție în privința exportului de animale, lucru pe care Austro-

Ungaria nu-l putea accepta din cauza complicațiilor comerciale, după cum am arătat mai sus, cari se desfășurau în Vestul Europei în special.

Transoceanul dela pătrunderea pe piața Europei ne-a produs în permanență greutăți economice enorme și a contribuit din plin la resfrângerea sărăciei asupra populației agricole din România.

Sărăcia și mizeria țaranului român se datoresc acestei permanente complicități economice dintre țările industriale ale Europei și Transocean, pe cari le-am simțit din plin, începând depe la 1870.

Din cauzele arătate mai sus, discuțiile asupra reînnoirii convenției comerciale, n'au dus la nici un rezultat și astfel la 1 Mai 1886 se declanșează războiul vamal între România și Austro-Ungaria, care a avut consecințe dezastruoase pentru valorificarea animalelor din România.

În timpul acestui război vamal, exportul de cereale n'a suferit prea mult, în schimb însă exportul de animale a fost aproape anulat complet.

Austro-Ungaria dorea să importe cereale în condițiuni convenabile, însă refuza orice import de animale, fiindcă nu vroia să atingă absolut deloc interesele agricultorilor unguri, cari își găseau o deosebită rentabilitate în creșterea animalelor.

Concurența exportului de animale din România ar fi scăzut sau chiar anulat această rentabilitate.

Ca consecință a războiului vamal, Ungaria oprește prin decretul din 22 Mai 1886 cu desăvârșire orice tranzit de oi, porci și vite mărunte. Aceiași măsură o ia și Austria la 26 Mai 1886, pe lângă faptul că majorează tariful cu 30% asupra importului din România.

Nu se putea răspunde cu aceleași măsuri de către România, slabă și fără putere, de frică să nu fie lovită politicește.

La 1891 încetează războiul vamal, iar în Decembrie 1893 se încheie o nouă convenție între România și Austro-Ungaria.

Prin această convenție, Austria, obține toate avantajele posibile pentru exportul produselor industriale în România, dar nu acordă României nici un fel de avantaj. Din contră se stabilește precis în această convenție, că importul de porci și oi din România nu este permis, până când condițiunile sanitare nu vor fi bune și că aceste soiuri de animale vor fi supuse la import tratamentului, care rezultă din starea sanitară.

Iată cum apare din nou acelaș pretext al epizootiilor, al condițiunilor sanitare, cu care ne-au șicanat în permanență Austro-Ungaria cât și celelalte țări din Europa de Vest.

Prin această convenție însă era permis importul de vite cornute din România, cât și tranzitul de animale prin Austro-Ungaria.

Cu toate acestea Ungaria în furia ei, fiindcă nu-i convenea niciun fel de concurență română, a închis granițele pentru importul vitelor din România, chiar a doua zi după convenție și a interzis și tranzitul animalelor din România prin Ungaria, ca și cum această convenție n'ar fi fost încheiată și cu Ungaria.

Un export slab de porci tot s'a mai făcut în Austro-Ungaria până la 17 Decembrie 1898, când Austria închide complet granița pentru porcii de proveniență română, de astădată sub pretextul, că în transporturile trimise din România, s'au găsit porci morți cu leziuni de pestă.

După insistențe energice și după tratative lungi, în Aprilie 1899 s'a reluat exportul de porci, însă n'a durat nicio lună, fiindcă Ungaria a inventat din nou motive de ordin sanitar și anume, că s'au găsit porci morți din nou cu aceleași leziuni de pestă.

Acest pretext a dus la închiderea definitivă a granițelor. Aceste măsuri au adus mari pagube crescătorilor și îngrășătorilor de porci din România.

Datorită acestor permanente și nesfârșite șicane și greutatea din partea Austro-Ungariei, a căror dedesupt era foarte bine calculat, a scăzut interesul pentru creștere și îngrășare de animale.

Datorită acestor manevre economice ale Austriei, prin împiedecarea exportului de animale din România, s'a înregistrat o scădere accentuată și puternică a cifrei de export de animale din România.

De unde în 1876, exportul total al animalelor vii din România cuprindea 10,9% din cifrele exportului total, urcându-se în 1877 la 20,1% din totalul exportului, scade mereu și ajunge în 1900 la un procent de 0,8% din cifra exportului total.

Oricâte eforturi a făcut România și oricât a jucat, după cum i-a cântat Austro-Ungaria și Germania, a fost înzădar, fiindcă boicotul exportului de animale a fost fără sfârșit, bazat mereu pe aceleași diplomatice pretexte nesincere, — boalele cari bântue printre animalele din România și lipsa organizării pentru combaterea lor.

Germania în special era țara, care refuza categoric orice import de animale și produse animale din România și interzicea în același timp orice tranzit de animale sau produse animale provenite din România.

Transporturile de carne din România în drum spre Olanda în tranzit prin Germania, erau întoarse înapoi dela Passau. Pagubele erau extraordinar de mari și ruinătoare.

Austro-Ungaria și-a schimbat mereu atitudinea, după cum i-au dictat interesele ei economice, acceptând cu întreruperi importul de animale și produse din România cât și permițând cu aceleași întreruperi tranzitul.

Cu toate că Germania în 1900 avea nevoie pentru consumul intern de 3.500.000 vite cornute mari, 4.500.000 viței 14.000.000 porci și 7.000.000 oi, totuși nu consimțea să acorde și României un cât de neînsemnat contingent de animale pentru exportul în Germania.

Față de România, Germania nutrea dispreț și neîncredere, considerând-o cuib de epizootii, cuib de tot felul de boale, lipsită de orice fel de organizare veterinară, lipsită de tehnicieni și fără bunăvoință în combaterea boalelor la animale.

Alimentarea pieții Germaniei cu cărnuri și produse animale se făcea în primul rând de către țările transoceanice, apoi de către Olanda, Danemarca și în parte de către Austro-Ungaria.

Comerțul de animale din România adoarme aproape complet până în 1909 când—după tratative lungi de luni de zile—Austria acordă României dreptul, de a exporta anumite contingente de vite, porci și oi, însă numai sub formă tăiată.

Această condiție era pusă României, fiindcă Austro-Ungaria știa foarte bine, că România nu are abatoare adaptate și organizate în scopul tăierilor de animale pentru export și nu dispune de instalații frigorifere pentru răcirea și conservarea cărnii.

Totuși Țara Românească, în dorința de a-și canaliza surplusul de animale măcar în parte și ca să nu piardă de bușeu austriac și să refuze astfel oferta vicleană a Austro-Ungariei, hotărăște construirea abatoarelor dela Burdujeni și dela Turnu-Severin. Aceste abatoare n'au putut fi folosite, fiindcă Austro-Ungaria nu și-a respectat angajamentul și promisiunea în privința contingentului de carne.

După terminarea războiului mondial, toate țările din Vestul și Centrul Europei și-au deschis larg granițele pentru animalele din România, nemai ținând socoteala nici de organizarea

tehnică sanitară veterinară și nici de alte considerațiuni, ci din contră oferind prețuri mari și importante, ca să atragă animalele din România.

Aceasta din cauză, că efectivul animal era foarte mult redus, fiind scăzut în Germania la mai puțin de jumătate cât a fost înainte de război.

Foamea nu-i lasă nici pe germani, nici pe austriaci, nici pe unguri, să mai facă calcule protecționiste și să inventeze epizootii în România. Acuma le trebuia carne și grăsime să-și astâmpere foamea.

Libertatea aceasta de intrarea animalelor în toate țările a durat dela 1919 până la 1930, dar regretabil, că de astă dată Statul român n'a înțeles să exploateze, cum trebuia această situație și să dea avânt creșterii și exploatării animalelor, lucru ce avea să contribuie și la ridicarea standardului de viață al țărănimii, pe lângă ridicarea economică a satelor.

România însă în acest timp nu s'a grăbit să facă export de animale în aceste țări, din cauză că stocul de animale al României părea într'u câtva redus.

Din aceste considerațiuni întemeiate pe calcule greșite, România prohibește complet exportul de animale în 1919 și 1920 și numai după protestul energic al crescătorilor de animale, prin exponentul lor C. Garoflid, guvernul român dă drumul la export cu foarte mare sgârcenie în Iulie 1921 și numai pentru vitele din Ardeal, menținând prohibițiunea pentru tineret și inaugurând regimul de permise la exportul porcilor.

Totodată au luat ființă taxele de export, cari nu s'au anulat până în 1931.

Crescătorii ardeleni și bucovineni ajunseseră să taie vite numai pentru piele și seu, după cum afirmă C. Garoflid.

«Reușisem să întoarcem Bucovina și Ardealul dela nivelul lor economic superior la situația țării noastre de acum 50 de ani, când vitele se tăiau pentru piele și seu», scrie C. Garoflid în memoriul adresat guvernului.

Cu toate insistențele lor, guvernul român nu vroia să dea drumul exportului, probabil să poată menține carnea ieftină în România.

Din 1920 până în 1931, cât a ținut această epocă a taxelor de export, epocă de orientare economică complet greșită, România a încasat 3.504.000.000 lei drept taxe de export numai pentru animale și produse animale.

Statul român din calcule greșite și fără să aibă ca linie de orientare economico-agrară creșterea și exploatarea animalelor a făcut fel de fel de greutatea exportatorilor de animale, cu intenții bine precizate, pentru a micșora sau chiar a opri exportul de animale din România.

Nimeni n'a putut înțelege temeinicia acestor calcule.

Taxele de export și permisele pentru exportul animalelor făceau parte din cadrul șicanelor.

Până la războiul mondial, greutatea și nenumăratele șicane, erau aplicate creșterii animalelor de către țările străine cu idei politico-economice de protecționism agrar, iar după războiul mondial, chiar Statul român singur inaugurează aceleași greutăți și aceleași șicane, aplicate din plin creșterii animalelor, numai că prin măsuri diferite și de altă categorie.

Consecințele acestei politici economico-agrare a guvernelor române au fost o scădere a numărului de animale și o accentuare a cerealismului, slăbind astfel puterea economică și alimentară a populației țărănești din România.

De unde în 1921 erau un număr de 5.521.000 bovine și 4.160.000 porci, din cauza acestei greșite politici în privința comercializării animalelor prin export, numărul bovinelor scade până în 1938 la 4.336.000, iar a porcilor la 3.165.000

Deci bovinele scad cu 1.185.000, porcii cu 1.000.000 capete.

Este o scădere foarte mare și foarte dăunătoare pentru exploatarea agriculturii în viitor.

În toate țările din Europa, numărul animalelor s'a urcat simțitor, numai în România a scăzut.

În Germania în 1921 erau 16,8 milioane bovine și 15.800.000 porci, urcându-se până în 1938 la 19.900.000 bovine și 23.400.000 porci.

În Danemarca în 1921 erau 2.600.000 bovine și 1.400.000 porci, urcându-se în 1938 la 3.100.000 bovine și 2.600.000 porci.

În Polonia în 1921 erau 8.100.000 bovine și 5.000.000 porci, urcându-se până în 1938 la 2.300.000 bovine și 3.100.000 porci.

În Italia în 1921 erau 6.200.000 bovine și 2.300.000 porci, urcându-se până la 1938 la 7.800.000 bovine și 2.900.000 porci.

În Polonia în 1921 erau 8.100.000 bovine și 5.200.000 porci, urcându-se până în 1938 la 10.500.000 bovine și 7.500.000 porci.

În Anglia în 1921 erau 7.500.000 bovine și 2.700.000 porci, urcându-se până în 1938 la 8.800.000 bovine și 4.300.000 porci.

În Franța în 1921 erau 13.300.000 bovine și 5.200.000 porci, urcându-se până în 1938 la 15.600.000 bovine și la 7.100.000 porci.

În U. R. S. S. în 1921 erau 29.800.000 bovine și 10.000.000 porci, urcându-se până în 1938 la 63.200.000 bovine și 30.000.000 porci.

Numai în România, unde în 1921 au fost 5.521.000 bovine și 4.160.000 porci, în loc de urcare, a scăzut efectivul până în 1938 la 4.336.000 bovine și 3.165.000 porci.

De unde în toate țările numărul de animale se urcă foarte mult, fiindcă creșterea animalelor era protejată și încurajată după precise calcule economice, urmând a se da agriculturii o exploatare rentabilă, în România numărul bovinelor scade cu 1.185.000, iar al porcilor cu aproape 1.000.000.

Politica de prohibiție la export, politica de taxe vamale, politica cerealistă a Țării Românești în perioada 1920-1930, a dat lovitură grea creșterii animalelor, lovind sângeros dealtfel toată exploatarea agriculturii românești pentru viitor.

Această politică economică din perioada 1920-1930, după cum se vede astăzi, a fost dăunătoare pentru agricultura românească și pentru agricultorii români.

Timpu de la 1920-1930 a fost pentru România o ocazie extraordinară, pentru a da avânt exploatării agriculturii, pentru a învii agricultura, pentru a ridica starea economică a sateilor, pentru a ridica standardul de viață al poporului român, pentru a da un suflu de belșug țării, însă n'a fost folosit așa cum trebuia, fiindcă nu s'a putut înțelege și cuprinde momentul economic, de către guvernele românești din acest timp.

S'a preferat o politică economică mioapă și strâmtă, cu predilecție spre cerealismul exagerat, fără niciun orizont, fără nicio cuprindere largă, fără nici o orientare în complexul de exploatare a agriculturii pentru viitor.

A fost o greșală atât de mare această politică economico-agricolă din perioada 1920-1930, încât nu se poate niciodată ierta celor, cari au condus destinele agriculturii românești în acele timpuri.

În loc să se folosească momentul acela extrem de favorabil pentru activare puternică și plină de curaj a exportului de animale și produse animale, care să se execute în proporții masive, tocmai pentru a se da orientare nouă exploatării agriculturii românești, orientare cu mari promisiuni pentru viitor în procesul de ridicarea puterii economice a țării, s'a preferat o politică prohibiționistă, cu oprirea exportului de animale și produse, apoi politica ordinară a permiselor, politica taxelor vamale, etc. etc.

Țările Europei industriale, consumatoare de cărnuri și diferite produse animale, în deficit mare de animale, stăteau cu porțile larg deschise, oferind prețuri mari și excepționale, tocmai pentru a se desvolta interesul țărilor, cari aveau, surplus de export.

Conducătorii României din acea vreme în loc să folosească din plin această conjunctură, și să dea avânt puternic exportului de animale, să ridice puterea materială a crescătorilor, să înceapă campanie serioasă, pentru exploatarea agriculturii prin creștere de animale, au asistat nepăsători la svârcolirile țăranilor români, cari tăiau vitele numai pentru piele și implorau guvernul să deschidă granițele pentru export.

Guvernul era surd și fără concepție largă de orientare pentru viitorul agriculturii române.

Indrumătorii depe atunci ai politicei economice a Țării Românești și a agriculturii, cum de n'au sesizat acest proces de scădere rapidă a numărului de animale?

Probabil, că erau cuprinși de somnolența cerealistă, de politica cerealistă comodă și leneșă.

Au protestat crescătorii de animale, a protestat C. Garoflid cu înțelepciunea lui și totuși nimeni n'a înțeles momentul acesta favorabil și excepțional pentru orientarea nouă a agriculturii Țării Românești.

Politica economică a țării din acel timp a avut ulterior repercusiunile cuvenite asupra agriculturii Românești, prin măsurile luate de către țările importatoare în urma ideilor de protecționism agricol de mai târziu și a distribuirii contingentelor de export.

În perioada din 1925-1934 s'au exportat din România în medie anuală un număr de 70.974 vite cornute, ceea ce reprezintă 1,60% din efectivul total și 173.811 porci adică 6% din întregul efectiv.

Dacă reflectăm puțin asupra acestui neînsemnat procent din efectivul animal al României, care merge la export printr-o valorificare mai convenabilă și mai rentabilă, ne vom convinge, că acest mod de valorificare nu poate încuraja creșterea animalelor.

În țările, unde într'adevăr creșterea și exploatarea animalelor formează o ocupațiune de prim ordin și constituie puterea economică de rezistență a populației, găsim o valorificare foarte bine organizată și foarte puternică.

După statistica ligii națiunilor pe anul 1930, România a avut un export de animale și produse animale de 8,8%, pe când Danemarca 76,5%, Ungaria 35,4%, Olanda 31%, Iugoslavia 26%, Bulgaria 23,3%, Polonia 21,4%, etc.

După Gh. Ionescu-Brăila, în 1932 România abia a exportat 4% din stocul total de porci, pe când Danemarca 88%, iar Polonia 25% din stocul total de porci.

În România de ex., media, exportului de oi a fost în perioada 1926-1930 de 0,15% din efectivul total, pe când în Iugoslavia a fost un export de 9,1%, în Ungaria 2,8%, în Bulgaria 2,8%.

Cum se poate numi creșterea animalelor rentabilă și cum se poate pretinde o accentuare a creșterii și exploatării animalelor, atunci când valorificarea nici nu este posibilă, nici nu este încurajată și nici nu intră în atenția grijulie a conducerii de Stat.

Până în 1930 în Țara Românească n'a existat niciodată niciun fel de organizație particulară sau de stat, în vederea disciplinării și organizării exportului de animale și produse, care să se intereseze de deținuț, rentabilitate, să încheie contracte cu organizațiile străine de import, să supravegheze executarea contractului, să sorteze marfa, etc.

Cu un cuvânt n'au existat organizații, cari să se ocupe cu studiul și organizarea exportului de animale punându-l în condițiuni optime de funcționare și contribuind astfel la progresul creșterii animalelor din țară și la promovarea ridicării economice.

Abia în 1930 se organizează uniunea sindicatelor pentru exportul animalelor și carne proaspătă, în baza legii din 26 Iunie 1930.

Astfel iau ființă, syndicate regionale în număr de șapte pe întreg cuprinsul țării, cari cuprind ca membri pe toți exportatorii și crescătorii mari de animale din regiunea respectivă, complecți cu câțiva membri de drept, dintre specialiști, cu rolul de îndrumare tehnică.

Uniunea sindicatelor pentru exportul animalelor a avut o influență importantă în procesul creșterii animalelor, prin contribuția puternică la valorificarea animalelor, prin organizarea piețelor de export, prin studiul eventualelor deținuțe și prin descoperirea celor mai convenabile.

Uniunea sindicatelor de export a fost organul de apărare

al intereselor exportatorilor de animale atât în țară cât și în străinătate și putem zice cu drept cuvânt, că a contribuit foarte mult la rezolvarea celei mai grele probleme, de care depinde o creștere aleasă a animalelor adică a valorificării.

În intervalul dela 1921-1930, s'a făcut export în special de vite și porci în Austria și Cehoslovacia.

Aproape 70-80% din exportul total de vite și porci mergeau în Austria și Cehoslovacia.

Până în 1930 executarea exportului de animale a mers mai ușor, fără șicane și greutăți din partea țărilor importatoare, fiindcă aceste țări aveau nevoie de animale în număr cât mai mare.

Din 1930 încep însă dificultățile, fiindcă toate țările și-au refăcut efectivul animal și au început să se orienteze spre o politică economico-agrară protecționistă și autarhică, așa că au început să pună în aplicare fel de fel de impedimente.

În acest interval de zece ani, țările industriale din Vestul și din Centrul Europei au uitat complet, că în România sunt epizootii și că lipsește acea ideală organizare sanitară veterinară pentru combaterea acestor epizootii, atât de amenințătoare pentru țările lor altă dată.

Din 1930 însă, după ce s'au refăcut și după ce a început să între producția masivă a Transoceanului, șicanele și greutățile aplicate exportului de animale din România, au început să funcționeze cu o deosebită grijă, brodate de altfel cam pe aceleași motive din trecut.

După Institutul Internațional de Agricultură din Roma, în perioada 1928-1931, Anglia a importat 582.400 tone bovine și 523.100 tone porci, Germania a importat 64.000 tone bovine și 10.500 tone porci, Italia 54.000 tone bovine, Franța 30.800 tone bovine, etc.

În total țările Europei industriale au importat în perioada arătată mai sus 761.500 tone bovine.

Aproape întreaga cantitate provine din țările transoceanice.

Institutul internațional de agricultură dela Roma, arată, că în perioada 1928/31 Argentina a exportat 515.500 tone bovine, Australia 76.400 tone, Brazilia 71.300 tone. Noua Zeelandă 28.200 tone, Uruguay 17.000 tone, Chille 119.300 tone, Danemarca 14.800 și Polonia 7.000 tone bovine.

După cum se poate foarte ușor desprinde, Europa industrială s'a îndreptat cu fața spre Transocean, de unde și-a im-

portat cantitatea necesară de cărnuri și ignorând completamente producția Europei industriale au oferit României și celorlalte țări agricole din Estul și Sud-Estul Europei contingente derizorii din cota importului total de animale, preferând să accepte năvala producției transoceanice.

Primau bineînțeles interesele economice, fiindcă probabil țările transoceanice ofereau marfa pe un preț mai convenabil.

Singură Danemarca putea să-și valorifice producția animală, oricât de mare ar fi fost ea pe piața Angliei și pe piețele celorlalte țări ale Europei industriale.

Iată secretul, care dicta prohibirea completă a importului de animale din Sud-Estul Europei.

Din cantitatea totală de 533.600 tone porci, importați de Anglia și Germania în perioada 1928-1931, o cantitate de 310.000 tone era furnizată de către Danemarca, 61.700 tone de către Olanda, 30.700 de către Polonia, 22.200 de către Suedia, 13.100 de către Țările Baltice, 3.200 tone de către Irlanda, 82.600 de către Statele-Unite și 10.000 tone de către Canada.

Pe când Europa agricolă se zbate în sărăcia neagră din cauza imposibilității de valorificare a producției sale agricole și animale, Transoceanul stăpânește piața Europei cu învoirea și prin bunăvoința Europei industriale.

Poate oare Europa agricolă găsi sentimente de solidaritate cu Europa industrială, care prin politica ei de peste 80 de ani n'a făcut altceva, decât să îngenunche Europa agricolă, exploatarea ei pe o colonie și făcând din locuitorii ei sclavi?

Institutul internațional de agricultură din Roma arată că în 1938, Anglia a importat 633.800 tone bovine, Germania 65.100, Italia 26.500, Franța 15.400, etc., iar Statele-Unite 30.800 tone bovine.

Să ne întrebăm, de unde s'au importat aceste enorme cantități de cărnuri de vite?

Tot Institutul internațional dela Roma ne arată, că în 1938 Argentina a exportat 524.300 tone bovine, Australia a exportat 131.800 bovine, Uruguay 88.000, tone, Brazilia 63.800, Noua Zeelandă 54.900, Polonia 26.200, Danemarca 15.200, Chile 10.600 tone bovine.

Europa — după cum se vede — a continuat importul de animale din țările transoceanice, ignorând complectamente convulsiunile Europei agricole, care nu putea găsi o piață pentru valorificarea producției sale animale.

Deasemenea în 1938 Anglia importă 376.700 tone porci și Germania 6.100 tone porci.

În 1938 exportă Danemarca 174.000 tone porci, Canada 76.900 tone, Statele Unite 7.900, Olanda 28.500, Polonia 23.800, Suedia 10.300, Irlanda 27.500, iar Țările Baltice 15.700 tone porci.

Din cauza Transoceanului, țările Europei agricole au fost aproape complet anulate, în privința comercializării animalelor și produselor animale.

Secretul dezvoltării economice a Danemarcei și acumularea de bogății enorme în această țară constă în posibilitățile de comercializarea producției sale, cari s'au oferit din plin de către țările importatoare din Vestul Europei.

Dacă europa industrială ar fi oferit piață pentru producția animală din Europa agricolă măcar în proporție de 50%, atunci astăzi am putea admira într'adevăr o Europă foarte bogată și înaintată din toate punctele de vedere și eventual poate și solidară într'o luptă comună.

Această invazie a producției din Transocean, a produs o oarecare îngrijorare și între economiștii Europei industriale, cari au văzut probabil, că nu este prea bine de a accepta această năvală din țările transoceanice, care a început să aibă repercusiuni și asupra agriculturii țărilor importatoare din Vestul Europei.

Are dreptate Dietrich Schaefer când spune, că «țara nouă a inundat astăzi țara veche cu producția ei și amenință să înăbușe producția europeană».

Iată, că Europa industrială se teme de loviturile grele, cari le primește din Transocean, prin canalizarea masivă a producției sale.

Astăzi Europa industrială ar fi vrut să se rupă de Transocean și să se închidă în ziduri autarhice, dar persistă întrebarea, dacă într'adevăr s'ar putea alimenta din producția ei proprie.

Din 1930 începe epoca tuturor greutăților posibile în executarea exportului de animale și dacă n'ar fi existat organizarea crescătorilor în syndicate, exportul din România ar fi stagnat complectamente.

Cu începere din 1931, Austria își disciplinează importul de animale, împărțind contingente țărilor agricole exportatoare, luând drept criteriu cota cu care au contribuit aceste țări la împlinirea importului în perioada 1920-1930.

României ca totdeauna, cu mare greu i s'a fixat un contingent redus de export, fiind de vină și politica economică românească de piedică la export în perioada 1920-1930, însă ceea ce a fost și mai neplăcut nici acest contingent, care s'a acordat României, n'a fost pe deplin respectat și tot mereu s'au găsit motive de șicanare fără sfârșit.

În 1933 Austria suprimă complet contingentele acordate României, Iugoslaviei și Poloniei, probabil din aceleași motive de autarhie agrară, prin încurajarea producției indigene și din cauza intrigilor ungurești, cari dorea să rămână stăpână și fără concurență pe piața Austriei.

Din 1934 în baza acordului economic dela Roma, Austria era obligată, ca și Italia să protejeze Ungaria și deci să dea preferință exportului de animale din Ungaria.

Astfel România dela un export de 45.825 vite, în 1930 în Austria ajunge în 1934, să exporte numai 8.385 vite, iar dela 123.052 porci exportati în Austria în 1931, se ajunge în 1934 la un export deabia de 47.692 porci.

În anul 1935 exportul României în Austria a fost încadrat în aceleași șicane și aceleași greutăți și a fost tot așa de redus ca și în 1934.

În celelalte țări importatoare de animale, România a avut de întâmpinat aceleași multe și nenumărate greutăți și șicane de tot felul, fiindcă fiecare țară căuta să exploateze situația, dacă se poate numai în favorul ei propriu.

Cehoslavia avea deasemenea un import însemnat de animale și s'ar fi cuvenit să prefere la import animalele de proveniență română, nu atât în baza faptului, că se găsea în alianță de interese politice cu România și făcea parte din Mica Antantă, cât mai mult în baza faptului, că Țara Românească reprezenta pentru industria cehoslovacă un important deoseu.

Cehoslavia însă, cu toate promisiunile făcute în consiliul economic permanent, înființat de către Mica Antantă, pentru dirijarea problemelor de ordin economic și pentru arondarea intereselor economice din cele trei țări, — România, Iugoslavia și Cehoslovacia, — în loc să cumpere cereale și animale din România, prefera cumpărarea cerealelor din Canada și a animalelor din Ungaria.

Din aceste motive, cât și din alte multe greutăți și șicane Cehoslovacia n'a constituit pentru exportul animalelor din România un deoseu convenabil.

Cehoslovacia avea aceleași principii de orientare politico-economică ca și celelalte țări industriale din Europa de Vest și Centru, adică tendințe foarte accentuate de autarhie agrară, de protecționism înverșunat, acordat agricultorilor și de independență, în ce privește importul agricol.

Cehoslovacia dorea deuseu în România pentru producția sa industrială, dar nu vroia să compenseze interesele României cu import de produse agricole.

Deasemenea Cehoslovacia, din cauza intereselor de a proteja foarte mult pe comisionarii săi, producea greutate și șicane exportatorilor români.

Numărul cel mai mare de vite cornute exportate din România în Cehoslovacia a fost în 1931, când s'au exportat 73.737 capete, iar în 1930 cel mai mare export de porci, în număr de 58.000 capete.

În 1932, numărul boilor exportati în Cehoslovacia scade la 803, astfel ca în 1933, 1934 și 1935, să nu se mai exporte nici un bou.

Numărul porcilor exportati a scăzut deasemenea în 1932 la 41.878 capete, în 1933 la 34.416, în 1934 la 26.480.

În 1935, exportul de porci se urcă la 72.602 bucăți.

În ce privește Germania, țară cu un import foarte mare de animale, care se urcase în 1930 la peste 1.290.000 bovine în total, mai întâi ignora complectamente producția de animale din România și evita orice import de animale și apoi în al doilea rând a început o acțiune foarte intensivă pentru îndrumarea agriculturii spre o accentuată creștere și exploatare de animale, cu scopul de a-și acoperi o mare parte din necesitățile sale interne.

Dealtfel piața Germaniei era deschisă producției țărilor transoceanice cât și Danemarcei și Olandei.

Totuși Germania, pentru a menține relațiile de interese comerciale cu România, prin posibilitățile de plasarea producției sale industriale, a consimțit să încheie o convenție comercială în anul 1931, în baza căreia acordă României un contingent de animale pentru import.

Era o concesiune extraordinară, aruncată cu deosebită emfază și cu obligația ca animalele, ce se vor exporta în Germania, să provină numai din Transilvania și Banat, aceasta din aceeași obsesie de epizootiile din România și din cauza lipsei de organizare a profesiunii medical-veterinare în Vechiul Regat.

Nici n'a apucat România să exporteze două vagoane de animale în Germania, căci în 1932 s'a prohibit importul de animale, sub pretextul veșnic și permanent, că România este bântuită de epizootii.

În 1934 intervine o îmbunătățire, exportându-se 1.692 vite cornute și peste 3.000.000 păsări vii și 31.826 chintale păsări tăiate.

În 1935 se încheie cu Germania un acord comercial și o convenție de plăți bine încheiate, cu mari speranțe, în ce privește exportul de animale din România în viitor.

Totuși din cauza lipsei de rentabilitate și din cauza greutateilor autorităților germane, în 1935 s'au exportat numai 4.912 vite cornute, aproape 1.500.000 kgr. carne porc, peste 2.000.000 păsări vii și peste 26.000 chintale păsări tăiate.

Toate eforturile României, de a relua relațiile comerciale cu Germania, n'au dus la nici un rezultat favorabil, fiindcă în ultima analiză, într'un moment de sinceritate, Germania a răspuns, că n'are nevoie de animale de import, întrucât își acoperă nevoile consumului din producția sa proprie.

În ce privește exportul de animale din România în Italia, s'au întâmpinat deasemenea o mulțime de greutatei voite, numai și numai cu scopul de a anula orice export din România.

Animalele din România, cari urmau a fi exportate în Italia, trebuiau să treacă în tranzit prin Iugoslavia, țară deasemenea agricolă și cu creștere de animale, care avea deosebite interese pe piața Italiei și deci vroia să scape de concurența României.

Din această cauză, Iugoslavia a refuzat categoric tranzitul animalelor din România în spre Italia, pe aceleași răsuflăte motive sanitar veterinare și aceleași epizootii, pe cari ni le-a cântat toată Europa mereu, mereu.

Abia în 1930 se încheie o convenție veterinară cu Iugoslavia, care după multe tărăgăneli, a consimțit să permită tranzitul animalelor din România spre Italia.

Astfel în 1930, s'au putut exporta în Italia 38.243 vite și în 1931 un număr de 37.048 vite, tranzitate prin Iugoslavia.

În 1932 Iugoslavia însă, a găsit din nou motive, scoase din acelaș domeniu al epizootiilor din România și ne-a închis din nou tranzitul spre Italia.

După insistențe mari, în 1933 Iugoslavia semnează din nou o convenție veterinară cu România, permițând iarăși tranzitul spre Italia.

De astădată însă intervin dificultăți din partea Italiei, care își disciplinează importul, acordând diferitelor țări exportatoare contingente anumite.

Intervenind și acordul economic dela Roma din 1934 între Austria, Italia și Ungaria, României i se acordă un contingent neînsemnat și nici acela nu este respectat, pe lângă, că este încadrat în fel de fel de șicane.

Totuși s'au putut exporta în 1934 peste 17.000 bovine, pe când în 1935 scade la 10.679 capete.

În ce privește exportul de animale al României în Franța, până în 1931 nici n'a existat.

Abia în 1931 și 1932 se execută un export de animale din România, promițător pentru viitor, în Franța.

Astfel în 1931, se exportă în Franța 17.786 boi, 6.837 oi, 518.215 kgr. carne de oaie și 491 porci.

În 1932 exportul este și mai redus, adică 1828 boi, 112 porci, 519 oi și 313.565 kgr. carne de oaie.

În 1933 se exportă abia 12 boi și 60.445 kgr. carne de oaie.

În 1934 și 1935 nu se mai exportă niciun fel de animal viu, decât o cantitate redusă de carne de oaie.

În 1934 se exportă 102.166 kg. carne oaie, iar în 1935 se exportă 164.720 kgr. carne de oaie.

Lucrurile se schimbă din aceleași calcule de autarhie agrară, care a cuprins și Franța.

Ca consecință, Franța recurge și ea la sistemul contingentării în privința importului de animale, acordând totuși României 30% din totalul contingentelor de vite și 10% din totalul contingentelor de carne de oaie.

Acest contingent a fost însă mereu redus până la anulare, pe lângă alte multe greutăți din partea țărilor de tranzit cât și a comisionarilor.

Depărtarea prea mare între România și Franța nu ne-a permis cultivarea pieții franceze, mai ales, că erau dificultățile de tranzit, cari nu se știa când încep și când se isprăvesc.

În ce privește Anglia, care este țara cu cel mai mare import de animale și cărnuri din lume, n'a putut constitui piață de de-buseu pentru animalele și produsele animale din România, decât numai începând cu anul 1934.

Anglia de fapt nu avea absolut niciun interes, să accepte importul de cărnuri sau animale din România, nu numai din cauza epizootiilor, ci și din cauza altor considerațiuni de executare tehnică a exportului.

Totuși în 1932 se constituie o societate anglo-română, care arendează pe timp de 10 ani abatorul Burdujeni, urmând a se exporta bacon în Anglia.

Astfel în Ianuarie 1934 începe exportul de bacon în Anglia prin portul Gdynia și de acolo cu vaporul la Londra.

În cursul anului 1934 s'a exportat în total o cantitate de 1.121.059 kgr. bacon, ceea ce echivalează cu circa 25.000 porci.

A fost un început admirabil, cu consecințe foarte încurajatoare în privința creșterii porcilor din Bucovina, din Basarabia și Moldova, fiindcă crescătorii aveau un dețeu permanent și la prețuri remuneratorii.

În 1935 s'a exportat la fel 1.001.018kgr. bacon.

Exportul baconului începe să scadă în 1938 la 617.311 kgr., în 1939 la 423.227 kg., urcându-se din nou în 1940 la 780.689 kg.

După cum s'a văzut, exportul de animale din România în țările industriale din Vestul și Centrul Europei a fost încadrat într'o serie nesfârșită de greutăți și șicane, canalizate toate și concentrate aproape în aceleași motive, — ale epizootiilor și a lipsei de organizare a aparatului tehnic medical veterinar.

Exportul de animale din România era șicanat dealtfel mereu și de către țările de tranzit.

Din cauza acestor greutăți fără sfârșit și foarte descurajatoare, uniunea sindicatelor pentru exportul de animale s'a gândit la un eventual export de animale în țările din Orient.

Astfel pe la finele anului 1932 se încearcă un export de vite în Palestina, care se continuă apoi și în 1933 și 1934 în număr însă redus, ajungând la 6.000 vite în 1934.

În 1935 se urcă însă la 16.463 vite cornute, 20 batali, 673.264 păsări vii și 40 chintale păsări tăiate.

Exportul de vite în Palestina se făcea cu foarte multe greutăți, din cauză că trebuia recurs la angajarea de vapoare străine de multe ori, statul român neavând vapoare suficiente pentru îndeplinirea transportului pe apă.

În orice caz Palestina este o piață promițătoare pentru o parte din surplusul de vite din România.

În același timp s'a făcut încercări de export de animale și în Grecia, o țară cu un import însemnat de animale, însă neglijată complet de către Țara Românească.

În Grecia s'a făcut un export redus în 1930, 1931, 1932 și 1933 de vite cornute, în special vaci de lapte de rasa Algau din Maramureș, un număr mic de oi și în 1931 un număr mic de porci.

În 1934 însă exportul României în Grecia a cuprins 10.906 bovine, 88.976 oi și 1.387 porci.

În 1935 exportul se urcă la 26.585 capete vite, 74.187 oi și 181 porci.

În 1936 se exportă în Grecia 8.900 capete animale mari iar în 1937 circa 4.600 capete animale mari.

România contribuie cu 12,7% din importul total de animale al Greciei în 1936 și cu 9% în 1937.

În ce privește animalele mici, România exportă în Grecia în 1936 peste 19.300 animale mici, iar în 1937 circa 9.000 capete animale mici, pe când Iugoslavia exportă în Grecia în 1936 un număr de 591.000 animale mici și în 1937 un număr de 522.000 capete animale mici.

Exportul de animale în Grecia nu este contingentat și nu este supus la șicane și greutăți din partea statului importator.

Piața Greciei ar reprezenta pentru România un deosebit admirabil, mai ales, dacă s'ar implini și cerințele de transport prin vapoare românești cu capacitate suficientă.

E drept, că târgul din Grecia funcționează primitiv, fără nicio organizație de felul celor din târgurile Europei de Vest și Centru, fără comisionari, fără prețuri fixe, fiind liberă tranzacție.

Totuși pentru România este o piață comodă și convenabilă, tocmai și pentru faptul, că-i lipsește rafinamentul Apusului și nu-i pregătită în permanență să ne facă șicane și greutăți.

Comercianții exportatori români, prin uniunea sindicatelor de exportul animalelor, au înțeles să studieze mai îndeaproape piețele Orientului doar vor găsi deosebit convenabil pentru animalele de export din România.

Astfel s'a încercat un export de probă în insulele Malta și Gozo cu vite cornute în anii 1932, 1933 și 1934, dar cu rezultat aproape negativ, atât din cauza necunoașterii pieții cât și din cauza drumului prea lung.

În 1932 s'au exportat 218 vite cornute, în 1933 s'au exportat 96, în 1934 1.457, iar în 1935 abia 507 vite cornute.

În 1935 s'a început un export slab în Siria cu 400 vite și 1.346 oi.

S'au făcut încercări și pe piața Egiptului în 1933 și 1934, dar cu rezultate foarte slabe.

În 1933 s'au exportat 52 de vite și 100 porci, iar în 1934 numai 476 vite cornute.

În 1935 exportul în Egipt parcă s'a mai înviorat, exportându-se 2.697 vite cornute.

În orice caz încercările de recunoaștere a piețelor și debușeelor din țările Orientului reprezintă un pas hotărât înainte pentru consolidarea relațiilor comerciale și canalizarea unei părți dintre animalele României.

Din experiențele trecutului se deduce clar și categoric, că țările din Vestul și Centrul Europei nu vor reprezenta niciodată pentru România un debușeu sigur și permanent, ci totdeauna ne vor șicana prin fel de fel de manevre și mașinațiuni.

În schimb exportul de vite cornute pe piața Orientului apare mult mai promițător decât piața Europei industriale.

Numai în ce privește porcii, Orientul nu reprezintă un debușeu mai serios și nici nu va reprezenta vreodată.

În orice caz, România țară agricolă cu interese de export multiple va trebui să cultive foarte atent piața Orientului și să-și acomodeze producția ei, în ce privește animalele, cât și industrializarea producției animale, după cerințele Orientului.

Dintre țările Estului și Sud-Estului european, pare că România era mai bine prinsă în clește și împiedecată în valorificarea efectivului animal.

De unde în 1933, exportul României de animale vii și produse față de totalul exportului reprezenta numai 7,7%, al Bulgariei era de 18,9%, al Iugoslaviei de 25,8%, al Ungariei de 28,9%.

Din analiza sumară a exportului de animale din România în cursul timpului se naște concluzia, că în România propriu zis nu s'a putut desvolta o creștere de animale aleasă, după considerațiuni de producție și după calcule de rentabilitate, din cauză, că a lipsit comercializarea largă și bine organizată.

Exportul animalelor din România n'a constituit o operațiune de continuitate comercială cu o siguranță măcar relativă a desfacerii și cu un debușeu mai mult sau mai puțin asigurat, pentru că toate țările Europei industriale, erau cuprinse în perfidia egoismului economic și niciodată n'au pătruns politicește viitorul unei Europe tari, mândre și bogate.

România era slabă economicște, slabă politicește și în permanență în calea răutăților, astfel că orice măsură economică egoistă din partea țărilor Europei industriale era acceptată din considerațiuni de curtenie politică.

O desvoltare a creșterii animalelor, după un plan de selec-

ționare, ținând seamă de criteriile rentabilității, nu se putea obține, fiindcă exploatarea agriculturii și directivele ei erau dictate de către Viena și Berlin.

În România, nici nu putea fi vorba de o dezvoltare a industrializării producției animale, de carne, de lapte, de lână, etc. și de un eventual export de produse animale, mai accentuat și încadrat în șirul de ordine al altor țări din Europa.

O industrializare a cărnii în România, părea că s'ar fi putut începe după convenția cu Austro-Ungaria din 1909, care ne asigurase un contingent important de carne pentru export.

Pe această bază s'au clădit cele două mari abatoare de export dela Burdujeni și Turnu-Severin, dar convenția nefiind respectată, au rămas și abatoarele fără activitate.

De un export mai intensiv a cărnii de bovine, porci și oi, nu se poate vorbi până în 1938, când se exportă în țările din Apusul Europei o cantitate de 1.006.063 kgr., și în Orient abia 3.100 kgr. cărnuri în total, din toate categoriile de animale, vite, porci și oi.

În 1939, deasemenea se exportă în Occident o cantitate de cărnuri de bovine, porci și oi, mult mai apreciabilă, ajungând la 4.419.125 kgr. în total, iar în Orient o cantitate de 179.595 kg.

În acest an, după cum se vede, s'a pătruns mai solid și mai serios pe piața Orientului, însă această acțiune nu se poate menține în anul ce urmează.

Astfel în 1940 se exportă în Occident o cantitate și mai mare de carne, care se urcă la 6.177.878 kgr., pe când în Orient în acest an scade la 30.000 kgr.

Probabil, că piața Orientului are gusturi, cari încă n'au fost destul de bine pătrunse de către exportatorii români.

În orice caz, exportul de cărnuri din România reprezintă un început bun, pentru că și pe această cale se pot valorifica un număr destul de important de animale.

În ce privește exportul celorlalte produse animale din România, în afară de cărnuri, cum sunt grăsimile, brânzeturile și untul, situația se prezintă în cadrul unei primitivități rușinoase și într-o amară inferioritate față de celelalte țări din Europa.

România a exportat de ex. în 1938 în Occident 1.135.887 kgr. grăsimi, pe când în Orient nimic.

În 1939, România a exportat în Occident 1.348.682 kgr. grăsimi, pe când în Orient abia 5.000 kgr.

În 1940 România a exportat în Occident 666.151 kgr. untură, pe când în Orient iar nimic.

De unde Finlanda a exportat în 1938, o cantitate de 6.771.000 kgr. brânzeturi și 17.129.000 kgr. unt; de unde Bulgaria a exportat în 1938, o cantitate de 1.660.000 kgr. brânzeturi; de unde Iugoslavia a exportat în 1938 o cantitate de 1.535.000 kg., brânzeturi; de unde Polonia a exportat 13.193.000 kgr. unt, România abia a exportat 50.000 kgr. brânzeturi și 116.000 kgr. unt.

România cu 1.700.000 vaci, abia exportă 116.000 kgr. unt, pe când Danemarca cu 1.600.000 de vaci, exportă 160.000.000 kgr. unt anual.

Iată diferență în modul de exploatare al celorlalte țări față de noi.

Export de produse animale industrializate, fac țările din Nordul și Vestul Europei — Finlanda, Suedia, Danemarca, Olanda, Elveția, — cât și celelalte țări cu o agricultură înobilată și cu o exploatare foarte intensivă.

Țările agricole din Estul și Sudestul Europei n'au producție nici aleasă, nici suficientă pentru export, din cauză, că n'au avut de bușeu și piață deschisă.

O industrializare a producției animale pentru export din aceste țări a Sud-Estului european, n'a putut lua nici un avânt, pentru că Europa industrială le-a închis drumul de bușeu și le-a anulat posibilitățile de valorificare.

Europa industrială, în atitudinea ei de boicot economic față de Europa agricolă a Sud-Estului, a dat dovadă de lipsa unui orizont politic larg și de lipsa unei prevederi îndepărtate.

Europa industrială a lucrat mai mult de un secol într'un sens și într'un gen absolut apolitic, cuprinsă într'un angrenaj de interese materialiste și urmărind un singur și suprem scop: asigurarea unui trai plin de belșug și rafinament, pentru popoarele lor.

Sud-Estul european a reprezentat totdeauna cea mai apropiată colonie a Europei industriale, pe care a exploatat-o, după cum a vrut prin selavii cei supuși și flămânzi.

Foamea alungă din om orice putere de reacțiune, orice judecată clară și orice dorință de viață.

În perioada 1928/31, Anglia a importat în medie anual 351.400 tone unt, iar Germania a importat în aceeași perioadă 112.800 tone unt.

În 1938 Anglia a importat 478.400 tone unt și Germania 92.300 tone unt.

Nu ne putem gândi, că Anglia și Germania ar fi putut importa o mică parte din această enormă cantitate de unt din Europa Sud-Estului agricol, ca o acțiune de încurajare și de săltare economică a muncitorului țăran din Sud-Est.

Danemarca exportă în aceeași epocă — 1928/31, o cantitate medie de 168.400 tone anual, iar Noua Zeelandă 93.100 tone, Australia 68.900 tone, Țările Baltice 52.000 tone, Olanda 35.000 tone, Irlanda 22.100 tone unt.

În 1938 Danemarca exportă 158.000 tone unt, Noua Zeelandă 132.800 tone, Australia 103.500 tone, Țările Baltice 72.700 tone, Olanda 50.900 tone, Irlanda 18.800 tone.

Iată sursele de aprovizionare ale Angliei și Germaniei cu untul cel gustos și dătător de putere.

În ce privește brânzeturile, în perioada 1928/31, Anglia importă 148.800 tone, iar Germania 56.600 tone, pe când în 1938 Anglia importă 146.600 tone, iar Germania 32.400 tone.

În aceeași perioadă 1928/31, Noua Zeelandă exportă 87.200 tone brânzeturi, Olanda 88.400 tone, Elveția 24.700 tone, iar în 1938 Noua Zeelandă exportă 81.800 tone brânzeturi, Olanda 58.200, Elveția 20.900 tone brânzeturi.

Iată de o parte țări importatoare de animale și produse animale brute și industrializate, cari au un locuitor, lucrător industrial cu putere materială solidă, bucurându-se de o hrană abundentă și de o calitate superioară, de o locuință igienică cu încăperi suficiente, de o îmbrăcăminte igienică și bună, sorbind din plin esența culturii, iată de altă parte țări, cu agricultură industrializată și exploatată după norme și principii de știință precisă, prin creștere și exploatare de animale, cu un locuitor—țăran, muncitor de pământ și crescător de animale, care duce viață îmbelșugată și dotată, cu toate binefacerile civilizației și care nu ratează și nu degenerează ca unul ce ține contact strâns cu mama natura.

Mai există însă o a treia categorie de țări, cu locuitori fără ocupație precisă, cuprinși în cleștele mizeriei și sărăciei, cari nu sunt nici agricultori, pentru că fac agricultură cerealistă primitivă și n'au înțeles și nici nu înțeleg o exploatare intensificată științifică, pentru a scoate o producție importantă și nicio exploatare înobilată prin creștere de animale, care să le deie rentabilitate și belșug de hrană.

Acești locuitori nu sunt lucrători industriali, pentru că nu sunt acceptați în industrie, fiind analfabeți, stângaci și lipsiți de energie, ca o consecință a foamei.

Sînt un fel de sclavi moderni ai Europei industriale, cari produc de multe ori lucruri bune, însă nu pentru folosința lor, ci la dispoziția lucrătorului Europei industriale.

România, care se găsește în capul Sud-Estului european, se găsește și în fruntea țărilor din a treia categorie, unde a fost pusă de către voința Europei industriale și unde este menținută cu gânduri, de a fi apăsată și mai departe.

Fără prea multe și puternice argumente, oricine poate fi edificat asupra stării economice a României, când citește numai că în comerțul general mondial, România participă abia cu 0,5—1%, iar în comerțul extern european, participă abia cu 2—4%.

România petroliferă, România cu păduri seculare, România cu bogăția de minereuri, România cerealistă, România invidiată de mulțimea națiunilor pentru comorile sale ascunse, abia participă cu 2—4% în complexul total al comerțului extern european.

Bogățiile României sunt ascunse, sărăcia însă stă la masa și în casa locuitorului român.

Bogățiile cele ascunse ale României sunt descoperite și scoase la iveală de către Europa industrială, fiindcă în mâinele ei s'a găsit până acm cheia fermecată.

Medicina veterinară în complexul problemelor economico-agricole ale Statului român se situează în frunte și ne obligă să-i dăm o puternică și deosebită atențiune.

În primul rând o creștere și exploatare de animale, fără îndrumarea și ajutorul tehnicianului medic-veterinar, nu poate progresa, ba din contră crescătorul va înregistra permanente și multiple desiluzii.

Mulțimea bolilor de diferite categorii se cer combătute energic și cu perfecte cunoștințe de specialitate.

Fără medici veterinari, crescătoriile sunt condamnate din capul locului.

Deci ca concluzie primă, trebuie să avem convingerea deplină, că înainte de a da impuls creșterii animalelor în România, trebuie să creiem specialiști, medici veterinari în număr suficient, cari să poată cuprinde în activitatea lor, toate problemele de medicină veterinară.

Astăzi prin faptul, că numărul medicilor veterinari este redus, li s'au dat atribuțiuni prea largi, pe o rază prea întinsă și pe cari nu le pot cuprinde cu destulă temeinicie și nici face față cu succes tuturor cererilor și pretențiilor crescătorilor de animale.

Din cauza numărului insuficient de medici veterinari, se înregistrează în România pagube formidabile, în urma îmbolnăvirii și morții animalelor.

Medicii veterinari nu pot face față cu succes tuturor problemelor sanitare veterinare, cari se îngrămădesc spre soluționare.

Medicina veterinară n'a ajuns încă în stadiul să poată intra în convingerea conducătorilor și economiștilor români, ca o necesitate absolută și de mare folos în procesul de desfășurare a problemelor de economie națională.

Conducătorii politici ai statului român, economiștii români și în general masa intelectuală din România, n'au pătruns încă destul de bine importanța creșterii animalelor, ca sistem de exploatare în agricultura românească și n'au prins încă convingerea fermă, că ridicarea economică a satelor românești nu se poate obține decât printr'o bine îndrumată creștere și exploatare de animale, deaceia n'au găsit nici cu cale să se ocupe și de organizarea sanitară veterinară a țării, prin prețuirea medicinei veterinare cu toate anexele ei complexe.

Dacă un specialist migălos ar calcula pierderile enorme din România, produse prin boalele survenite la animale și prin marea mortalitate între diferitele soiuri de animale, ar ajunge la cifre înspăimântătoare.

Aceste calcule sunt însă foarte greu de făcut, fiindcă lipsește înlănțuirea statistică.

Cifrele statistice de astăzi asupra mortalității animalelor sunt departe de realitate și după părerea mea proprie, în România nu se înregistrează nici 20% din cazurile mortale între animale.

Când am zis 20%, deja am spus prea mult, fiindcă organizarea administrativă, referită la acțiunea sanitar-veterinară a țării, este așa de subredă și de empirică, încât țăranul, crescător de animale nu găsește interes pentru a declara îmbolnăvirea sau moartea vreunui animal din gospodăria lui.

Dacă uneori se mai declară moartea unei vite mari, apoi moartea animalelor mici nu se declară de loc bănuindu-se că prin această declarație, gospodarul își atrage în loc de avantaje, nenumărate și felurite greutăți.

Țăranul român încă n'a ajuns la înălțimea culturii, ca să poată înțelege problema contagiunii și evoluția boalelor infecto-contagioase și nu poate cuprinde cu mintea lui problema combaterii prin severe măsuri sanitare-veterinare.

Organizarea sanitar-veterinară în România nu trebuie să fie model de imitație după organizația din Franța sau Germania, fiindcă împrejurările în România sunt altele, iar locuitorul român este departe, foarte departe de locuitorul francez, german sau austriac, din toate punctele de vedere.

Totuși o combatere a boalelor infecto-contagioase în România tot mai există, fiindcă în această direcție se concentrează activitatea și munca supraomenească a întregului corp veterinar, însă o combatere a boalelor parazitare la animale este cu totul superfluă.

Evoluția boalelor infecto-contagioase este impresionantă și alarmantă, fiind scurtă și fatală, deaceia crescătorii dau atenție deosebită acestor boale și aici se concentrează munca medicilor veterinari, însă și aceasta numai la animalele mari cu valoare mai ridicată.

Boalele infecto-contagioase la păsări cari în unii ani, produc ravagii formidabile trec adese fără a fi îndeajuns de luate în seamă.

După calculele și aprecierile medicului veterinar profesor parazitolog Dr. G. Dinulescu, publicate în Februarie 1944, pagubele totale din cauza boalelor parazitare la animale, se urcă anual la 20.770.995.856 lei.

În această sumă nu sunt cuprinse pagubele, produse de coccidioze, piroplasmoze, artropode parazite, ca tăuni, căpuși, păduchi și alte insecte, cât și de paraziți, cari ating vânatul și peștii.

Distomatoza în România atinge 17% din ovine și 6% din bovine.

Echinococoza, după Dr. I. Vornicu, atinge 60% bovine și 60% din ovine.

Hypodermoza atinge 17,66% din vite, din cauza cărora pieile pierd 60% din valoarea lor economică, fiind găurite de către parazit.

Din cauza helmintiazelor pulmonare și intestinale, se pierd 10% din animalele domestice.

În România boalele parazitare la animale sunt înregistrate doar pentru statistică, însă nu sunt combătute temeinic.

În Rusia Sovietică, combaterea boalelor parazitare este migălos organizată, într'un cadru absolut științific și cu un succes desăvârșit.

Rusia a înțeles pericolul boalelor parazitare pentru crește-

rea animalelor și pagubele formidabile din cauza acestor boale.

Medicul veterinar în România este cel mai mare cumular de specialități, fiind obligat să cuprindă cunoștinți atât de largi ca niciun alt profesionist tehnician din țară.

Fiecare profesiune are specializări multiple formând elemente, cari se dedică numai unei specializări.

În România medicul veterinar este specialist și în boalele infecto-contagioase și în toate boalele parazitare la animale, în chirurgie, în medicina internă, în igiena alimentară, în zootehnie cu toate ramurile, în zooeconomie, în bacteriologie, etc. etc.

Trebue ca și în medicina veterinară, să se creieze specialiști pentru diferite discipline și pentru diferite soiuri de animale.

Combaterea boalelor infecto-contagioase și parazitare la animale nu se poate face prin paleative și prin jumătăți de măsuri.

Se cere cuprindere largă a întregii probleme și apoi adaptare la necesitățile de îndrumare și orientare a exploatării.

În România de ex. turbarea prezintă și astăzi o problemă, care preocupă o mulțime de minți de ale învățaților noștri, cari caută soluția combaterii ei cu succes.

Cu toate că se știe precis, că numai prin exterminarea câinilor, se poate scăpa de turbare, nu se poate ajunge la această soluție, care se ocolește mereu.

În România în 1938 au fost tratate 24.000 persoane, mușcate de câini turbați.

În expunerea de motive la legea pentru combaterea turbării din 30 Aprilie 1944 se spune categoric, că în fiecare an sunt 25.000 persoane, mușcate de animale turbate, dintre cari 87% sunt mușcate de câini turbați, dar nu se îndrăznește a se spune, că este necesară suprimarea câinilor.

Ne putem întreba cu drept cuvânt, care este folosul care-l aduc câinii, de sunt atât de menajați și de ocroțiți.

Se știe doar, că în afară de turbare, câinii sunt purtătorii atâtor boale, periculoase pentru oameni.

După cercetări s'a dovedit, că în București sunt 40—50% din câini, paraziți cu tenii și ascarizi și 9,35% cu trichine și totuși câinele este desmierdatul apartamentului, înlocuind copilul drăgălaș și dulce.

În România sunt peste 3.000.000 de câini, cari sunt hrăniți în mediul rural cu mămăligă, consumând 30-40.000 vagoane porumb aproximativ pe an.

În orașe sunt alimentați cu specialități și cu deosebită atenție.

Dacă s'ar încumeta cineva să calculeze sumele enorme, cari se cheltuesc cu întreținerea institutelor antirabice, cu plata specialiștilor, cari se ocupă de toate laturile turbării, de întreținerea bolnavilor și a celor, mușcați de câini turbați sau suspecti, cât și de alte multe probleme din acest cadru, s'ar ajunge la sume foarte mari, enorm de mari, dacă s'ar mai calcula încă și numărul de zile, pierdute pentru muncă de către cei mușcați de câini.

În Anglia, Olanda, Elveția, Danemarca, Suedia, Norvegia nici nu există institute antirabice, fiindcă nu există turbare.

În România se pierde cel puțin 500.000 de zile de muncă cu tratamentul antirabic al oamenilor, mușcați de câini.

Cu toate acestea, nimeni nu se gândește la o lege pentru exterminarea totală a câinilor vagabonzi.

Medicina veterinară în afară de latura pur sanitară veterinară, mai are o extraordinară importanță în deslegarea problemelor economice din România.

După cum am văzut din expunerea de față, Țara Românească a fost veșnic și permanent șicanată, în executarea comerțului de export de animale, din cauza lipsei de organizare a profesiei sanitare veterinare, cât și din cauza multiplelor epizootii.

Fără o organizare sanitară veterinară bine documentată a Țării nu vom reuși să străbatem și să ajungem cu animalele noastre și produsele animale pe piețele străine, cari se apără cu toată energia contra boalelor de tot felul.

Medicina veterinară se impune în România ca una dintre cele mai importante profesii și deaceia trebuie să i se dea atenția cuvenită în cadrul conducerii de stat, fiindcă fără medici veterinari în număr suficient și fără organizare sanitar-veterinară cum se cade, nu vom reuși să ridicăm situația economică a țaranului român.

Ca concluzie logică se desprinde faptul, că orientarea viitoare în exploatarea agriculturii românești, trebuie să fie dictată puternic și serios, de o creștere de animale, bine îndrumată și bine organizată, atât pentru ridicarea rentabilității culturii pământului, cât și pentru ridicarea standardului de viață al poporului prin îmbunătățirea alimentației și a traiului de toate zilele.

Creșterea și exploatarea animalelor trebuie cuprinsă într'un cadru de organizare complet și bine angrenat, prin cucerirea piețelor de desfacerea producției și prin disciplinarea comercializării animalelor și produselor lor, prin organizarea industrializării, bine îndrumată a producției animale, prin creierea aparatului tehnic de îndrumare în creșterea, exploatarea, comercializarea și în industrializarea animalelor de toate soiurile și toate categoriile și a întregii producții animale, prin creierea numărului suficient de medici veterinari, pentru prevenirea și combaterea tuturor boalelor, cari descurajează și anulează astăzi orice inițiativă.

Agricultura românească trebuie să fie înobilată prin efortul comun al tuturor și deci îndrumată spre creștere și exploatare de animale, căci numai în felul acesta se vor putea ridica economicește satele noastre și se va putea ridica puterea țărănimii noastre, — temelia de trăinicie a neamului.

Agricultură inobilată și Industrializată prin animale.

IX

- Industrializare prin stomacul animalelor.
- Fânețe și pășuni în țările europene.
- Import de furaje și export de produse animale.
- Fânețe și pășuni în țările transoceanice.
- Cultura plantelor furajere în România.
- Industrializarea producției agricole și animale.

Economiștii Smith și Rikardo pledează foarte insistent pentru o specializare distinctă a diferitelor țări, adică țările agricole să se dedice absolut unei agriculturi efective, iar țările industriale să se ocupe numai de industriile multiple.

Acești economiști își desgolesc intenția de a face o morală ușoară țărilor agricole, cari în sărăcia și greutatea lor, s'au gândit în mod foarte timid, să organizeze și improvizații industriale, cari dealtfel nu sunt nici naționale și n'au avut nici un fel de repercusiune asupra elementului băstinaș al țării.

O mare parte din industriile din România sunt exploatare ieșite din lăcomia străinilor — europeni sau americani, capitaliști și industriași —, cari au năvălit în Țara Românească, cu un scop precis de exploatarea bogățiilor și materiilor prime.

Industriile din România, cari s'au bucurat aproape tot timpul de excepționale favoruri din partea statului, au atras mereu furia și indignarea Europei industriale, care nu vroia să admită nici într'un caz concurența industrială a țărilor agricole, de teama de a nu i se micșora debușul și rentabilitatea pentru producția ei industrială.

Este locul să ne punem întrebarea, dacă creșterea și exploatarea animalelor face parte din compartimentul industrial sau agricol?

Intrucât creșterea și exploatarea animalelor prezintă o în-

deletnicire rentabilă, sigur că formează o principală ocupațiune a locuitorilor din statele Europei industriale.

Până în prezent economiștii germani au prezentat creșterea și exploatarea animalelor ca o formă de agricultură înobilată și nu ca o agricultură industrializată, însă tot așa de bine, economiștii își pot schimba părerea și pot susține cu argumente temeinice și convingătoare, că creșterea și exploatarea animalelor reprezintă o formă de exploatare industrială a agriculturii, prin prelucrarea cerealelor în stomacul animalelor (*Viehmaschinenindustrialisierung*).

Animalul poate fi considerat la momentul oportun ca o fabrică pentru prelucrarea și asimilarea producției pământului, dacă această interpretare ar putea deveni necesară în susținerea vreunei teze adhoc.

În orice caz până în prezent, economiștii sunt de acord, că creșterea și exploatarea animalelor nu este altceva decât agricultură înobilată prin intensificare.

Europa industrială prin pledoaria economiștilor săi și în special Germania, ar fi dorit ca România și în general toate țările agricole, să abandoneze procesul de industrializare al țării și să se dedice unei agriculturi pure, pentru că așa dictează raționamentul economic și numai așa s'ar putea ajunge la o rentabilitate perfectă, și continuă.

Germania și în general țările Europei industriale continentale, prin economiștii lor susțin, că creșterea și exploatarea animalelor trebuie să fie ocupațiunea de predilecție și principală a agricultorilor lor, cari au o pregătire largă și bine documentată în această privință, devenind adevărați specialiști în problema creșterii și exploatării animalelor.

Aceasta încă n'ar fi nimic prea deosebit și nemulțumitor, dar pe lângă aceasta economiștii germani interzic României considerată drept cea mai pură țară agricolă, să se mai ocupe cu creșterea și exploatarea animalelor.

În planul său de autarhie europeană absolută, economistul politic al Germaniei Herbert Backe fixează România în cadrul de țară absolut cerealistă, nemai având dreptul, de a se mai ocupa cu creșterea și exploatarea animalelor, fiindcă această ocupațiune nobilă ar reveni țărilor din Nordul și Vestul Europei.

Distinsul economist ar fi dorit, ca România și toate celelalte țări agricole din Sud-Estul european să facă o agricultură absolut și exclusiv cerealistă și să producă hrană din belșug

pentru animalele, cari se vor crește în Nordul și Vestul Europei.

Aceste idei de un egoism nemai pomenit, nu-mi permit a le combate din teama sau măcar din presupunerea, că acest plan ar putea fi vr'odată realizat, ci pur și simplu, numai ca să des-golesc perfidia, care l'a inspirat.

Această Germanie, cuprinsă în îngâmfarea unor succese militare trecătoare, a uitat că sunt rezervate și surprize, deaceia n'a avut răbdarea, să țină secret planul său economic de viitor.

Europa agricolă din Sud-Est socotește că are dreptate, când clasează Germania în rândul dușmanilor săi, pentru atitudinea ei economică din trecut și pentru intențiile economice de viitor.

Această țară — Germania — a fost de veacuri dușmanul economic cel mai feroce al Europei agricole, fiindcă prin politica ei economică hrăpăreată, i-a dat lovituri grele Europei agricole, până ce a inmormântat-o în mizerie și sărăcie.

România nu poate accepta încadrarea în ordinea economică sub forma de țară absolut și exclusiv cerealistă, indiferent cine ar dicta organizarea economică de viitor a Europei continentale.

România este într'adevăr țară agricolă și vrea și pe viitor să rămână agricolă, însă vrea să facă agricultură intensivă și înobilată, prin creștere și exploatare de animale și prin industrializarea producției agricole și animale. România nu vrea să iasă din făgașul ocupației agricole și să răbufnească violent într'o industrializare nepotrivită și nici nu vrea să devină concurența țărilor industriale din Europa.

România vrea însă o ordine economică sinceră și dreaptă, fără calcule egoiste, pentru propășirea și bună starea numai a unei părți din Europa și pentru aruncarea în sclavaj a celorlalte părți.

După cum se desprinde din acest studiu, în trecutul îndepărtat, România a fost o țară cu locuitori, cari s'au ocupat foarte serios cu creșterea animalelor de calitate aleasă.

Moldova a constituit până nu tare de mult o pepinieră de animale de calitate superioară, din care s'a aprovizionat Europa industrială de astăzi, pentru formarea și consolidarea nucleelor de creștere de animale.

Năvala Europei industriale în Principatele Române, începând dela 1830, pentru cumpărarea masivă de grâne și cereale, plătite cu prețuri mari, chiar exagerate, a avut darul de a re-

duce creșterea animalelor prin arătura pășunilor și semănarea lor cu cereale, după cum am arătat.

Rasele mândre și frumoase de animale din Principate, au început să se stingă și să dispară an cu an, tot mai mult, pe măsură ce s'au micșorat pășunile îmbelșugate și s'a împuținat hrana, dătătoare de vigoare și substanță.

Animalele din Principate, cari au mai rămas ca un rău necesar, pentru îndeplinirea muncilor au degenerat și și-au pierdut caracterele alese.

Rasele frumoase de animale și în general calitatea animalelor derivă dintr'o hrană bună.

Profesorul N. Filip spune categoric, că pentru a avea animale de calitate, trebuie hrană, hrană și iar hrană.

Englezii spun, că mijlocul de a îmbunătăți animalele este hrana și iar hrana.

Producția cerealistă din România era transportată în întregime peste mări și peste țări, pentru a hrăni vitele Germaniei, ale Danemarcei, ale Olandei, ale Belgiei, etc. etc.

Pentru animalele indigene din Principate, nu rămâneau decât paiele și cocenii.

Creșterea animalelor dealtfel devenise absolut nerentabilă, nefiind nici o cale de deuseu în spre Europa industrială, care găsea că este mai convenabil să importe furaj concentrat din România, decât animale.

În virtutea unor astfel de împrejurări, Principatele Române au abandonat creșterea și exploatarea animalelor frumoase și de calitate superioară și s'au dedicat unei agriculturi exclusiv cerealiste.

Din aceste considerațiuni, suprafața ocupată de fânețe și de pășuni a scăzut tot mai mult și tot mereu.

Astfel se ajunge, ca suprafața ocupată de fânețe în Vechiul Regat să fie după cum spune Profesorul Safta în 1937, abia de 5,6% din întinderea totală a terenului arabil, pe când în Bucovina era de 27,1%, iar în Transilvania și Banat de 28,1%, iar întinderea pășunilor era în același an în Vechiul Regat de 13,9%, în Bucovina 29,2%, iar în Transilvania de 36,5%.

Atât pășunile cât și fânețele, în Bucovina și Transilvania, ocupau întinderi de teren, mult superioare pășunelor și fânețelor din Vechiul Regat, pentru că în aceste provincii, cari au trăit sub dominație austriacă, creșterea animalelor era intensificată după norme și directive, ieșite din rațiune economică

bine cumpănită, adaptate împlinirii intereselor egoiste ale Imperiului.

În Principatele Române dealtfel până la 1864 nu s'a cunoscut cultura lucernei, unul din furajele de calitate cea mai superioară, și nici cultura trifoiului și a sparceței, cari formează și trebuie să formeze baza alimentației într'o exploatare rațională de animale.

Dealtfel o cultivare mai largă a lucernei, trifoiului și sparceței în Europa, a început în ultimul deceniu al secolului XVIII, fiindcă până atunci cultivatorii de pământ și crescătorii de animale credeau, că aceste plante sunt dăunătoare sănătății animalelor și influențează în rău carnea, laptele și lâna.

Până la cultivarea mai largă a acestor plante, cari reprezintă baza alimentației animalelor în timpul iernei în special, nu se producea furaj destul, astfel că nu era posibilă o înmulțire a numărului de animale.

După cum povestește von der Goltz, agricultorii din calcule greșite, până pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, băgau peste iarnă un număr prea mare de animale, cu toate că n'aveau furaj suficient.

Din această cauză, animalele cădeau într'o stare de slăbiciune cachetică așa de accentuată, încât primăvara, țăranii trebuiau să tragă vitele de coadă afară din grajd, până la un loc cu iarbă, ca să apuce colțul ierbei și să-și înoade puterile.

De atunci a rămas numirea de «coadă de vită», care există și în limbajul poporului român, sau «Schwanzvieh», după cum îi zice von der Goltz.

Odată cu înaintarea în cultură a popoarelor, s'au găsit soluțiile pentru cultivarea celor mai bune furaje, cât și pentru conservarea lor, ca să servească drept hrană bună animalelor iarna.

Fără pășuni și fără furaj suficient, nu era posibilă creșterea de animale de calitate bună și nici nu li se putea înmulți numărul.

În România pășuni comunale n'au existat.

Prin reforma agrară dela 1864 nu s'a procedat la înființarea de pășuni comunale, după cum ar fi fost normal și logic, ci din contră s'a permis prin art. 15, ca locul de pășune să fie divizat, astfel că țăranii nu mai aveau unde să-și pască vitele.

A fost un lapsus cu repercusiuni dăunătoare pentru viitor.

Abia în 1907 s'a pus în discuție problema islazurilor comunale, care n'a putut fi rezolvată în mod definitiv.

Articolul 19 însă, din constituția modificată la Iași în 1917, prevedea înființarea de islazuri comunale, însă numai pentru regiunea de munte, iar pentru restul țării nu prevedea nimic.

Legea pentru înființarea pășunelor comunale din 24 Septembrie 1920, prevede înființarea în fiecare comună și în fiecare sat cătun, de islazuri pentru întreținerea și creșterea vitelor.

În Țara Românească în 1860, întinderea pășunelor pentru animale era de 3.043.230 ha. adică 24,29% din întreaga întindere a țării.

Întinderea pășunelor scade treptat, din ce în ce tot mai mult, până ce ajunge în 1904 la 1.009.770 ha. sau 7,68%.

De unde în 1860 fânețele naturale aveau o întindere de 1.046.610 ha. sau 8,35% din întinderea totală a țării, ele scad până în 1904 la 469.870 ha. sau 3,57% din întinderea țării.

Iată cum numai într'un răstimp de 40 de ani, întinderea pășunilor scade la aproape o treime.

În felul acesta se explică degenerarea animalelor din România, fiindcă o scădere numerică nu se înregistrează aproape deloc.

În 1860 în România erau 506.104 cabaline, 2.751.132 bovine, 4.814.900 ovine și 1.088.737 porci.

După 30 de ani adică în 1890 găsim 594.962 cabaline, 2.520.380 bovine, 5.002.380 ovine și 926.124 porci.

Se remarcă o nouă urcare numerică la cabaline, fiindcă erau necesare la munca câmpului. Apoi o scădere la bovine și porci.

De unde în 1860 revenea câte 0,78 ha. pășune de fiecare vită mare, scade până în 1900 la 0,48 ha.

Iată cum vitele sunt lăsate pradă subalimentației și implicit unei rapide și complete degenerări.

G. Ionescu-Brăila scrie în 1931, că din suprafața totală însămânțată în România, 94% era cultivată cu cereale și numai 6% cu plante de nutreț.

După G. Chițoiu, în 1933 cerealele (grâul, porumbul, orzul, ovăzul, meiul, măturile și hrișca), au cuprins 11.059.176 ha. adică 87,70% din întinderea totală arabilă, pe când semănăturile de nutreț (lucernă, trifoiul, mazărichea și altele), au cuprins 737.891 ha. adică 5,9% din întinderea arabilă.

Aceiași situație de raport între cultura de cereale și plante de nutreț ca în România este și în Bulgaria, deasemenea țară agricolă, cerealistă și plină de sărăcie, adică 94% cereale și 6% plante de nutreț.

Dacă ne ducem în spre Centrul Vestul și Nordul Europei, vom găsi agricultura îndreptată mai accentuat spre plante de nutreț, ceea ce dovedește o creștere și exploatare de animale mai intensificată și o raționalizare mai perfectă în alimentația animalelor.

G. Ionescu-Brăila scrie, că în 1931 în Ungaria din suprafața totală însămânțată, 84% era cu cereale și 16% cu plante de nutreț; în Cehoslovacia 75% cereale și 25% plante de nutreț; în Germania 77% cereale și 23% plante de nutreț; în Franța 67% cereale și 33% plante de nutreț; în Belgia 75% cereale și 25% plante de nutreț; în Olanda 80% cereale și 20% plante de nutreț; în Danemarca 54% cereale și 46% plante de nutreț.

În 1936, tot după G. Ionescu-Brăila, în Germania 39% din suprafața însămânțată era cu plante de nutreț, în Cehoslovacia 34%, în Ungaria 17%, în Franța 30% în Italia 38%.

Danemarca — după cum se poate desprinde și din cifrele de mai sus — a avut și are o agricultură exploatată într'un angrenaj, adaptat creșterii și exploatării animalelor de calitate superioară.

Statistica ne spune, că Danemarca a importat în medie anuală în perioada 1881-1885 o cantitate de 26.000 tone turte oleaginoase și 178.800 tone cereale.

Acest import s'a mărit mereu, paralel cu înmulțirea stocului de animale, ajungând astfel ca în 1909, să importe 546.000 tone turte și 732.400 tone cereale.

Cantitatea de import nu s'a oprit aici, ci a continuat să crească mereu, ajungând astfel în 1926/30 la o medie anuală de 920.200 tone turte, 1.117.300 tone tărâțe și 1.070.000 tone cereale.

În 1931/33 Danemarca importa 732.300 tone turte, 50.500 tone tărâțe și 1.558.000 tone cereale.

După cum se vede, Danemarca a intensificat creșterea animalelor fiindcă această indeletnicire îi oferea o rentabilitate desăvârșită, având un debuseu permanent și convenabil.

Anglia era cel mai important debuseu al Danemarcei pentru producția ei animală.

Față de acest import masiv de cereale și substanțe concentrate al Danemarcei, se desprinde în mod logic întrebarea, din ce părți ale lumii se făcea acest import?

În 1860 importul îl făcea Danemarca aproape numai din țările agricole ale Europei și anume:

Turtele oleaginoase 100% din Europa.

Produsele uleioase 95% din Europa și 5% din Transocean;

Tărâțele 100% din Europa;

Ovăzul 99,1% din Europa și 0,9% din Transocean;

Porumbul 100% din Europa.

Pe măsură însă, ce căile de comunicație și transport între Transocean și Europa s'au îmbunătățit, Danemarca a părăsit Europa încetul cu încetul, îndreptându-se spre Transocean, după cum a făcut toată Europa industrială de altfel.

Astfel în 1939 Danemarca importa:

Din Europa: Turte oleaginoase 42,9%; din Transocean 57,1%;

Din Europa: produse uleioase 4,2% din Transocean 95,8%;

Din Europa tărâțe 67,9%; din Transocean 22,1%;

Din Europa ovăz 14,3% din Transocean 85,7%; Din Europa: porumb 51,5% din Transocean 48,5%.

Iată cum Danemarca dă preferință tot mai mare Transoceanului, în ce privește importul de cereale și substanțe concentrate pentru hrana animalelor.

Europa industrială deasemenea a importat în 1936/938 din Transocean 4.700.000 tone turte ulei, ceea ce reprezintă 87% din consumul continental al Europei.

Animalele au fost secretul, care a ridicat Danemarca la culmi nebănuite de bogăție și a așezat-o în fruntea Europei.

Producția animală a Danemarcei, a crescut în mod vertiginos, ca și exportul său de produse animale.

De unde în 1881/85 Danemarca exporta 14.000 tone unt și 8.000 tone de carne, ajunge să exporte în 1909/913 99.000 tone unt și 129.000 tone carne.

Este o creștere formidabilă, și care nu se oprește aici.

În perioada 1926/30, Danemarca exportă în medie anuală 172.000 tone unt, 376.000 tone carne porc și 970.000.000 ouă, iar în perioada 1931/35 exportă anual în medie 172.000 tone unt, 376.000 tone carne porc și 1.140.000.000 ouă.

În 1935 Danemarca a exportat numai produse animale în valoare de 33.500.000.000 lei, pe când România cu tot petrolul n'a exportat decât numai pentru 16.000.000.000 lei.

În 1870 Danemarca avea 808.000 vaci cu lapte, care număr se urcă în 1900 la 1.075.000 vaci, ca să ajungă în 1929 la 1.579.000 vaci.

În mai puțin de 60 de ani, numărul vacilor se dublează, iar producția de lapte se mărește aproape de trei ori în acest interval.

În 1870 se producea pe cap de vacă câte 1.350 kgr. lapte, urcându-se în 1900 la 2.200 kgr., ca să ajungă în 1929 la 3.250 kgr. lapte în medie de fiecare cap de vacă pe an.

În 1940, Danemarca avea o medie anuală de cap de vacă de 3.727 kgr., lapte cu 3,95% grăsime.

Producția totală de lapte era în 1870 de 1.100.000.000 kgr., în 1900 se urcă la 2.500.000.000 kgr., în 1929 ajunge la 5.100.000.000 kgr., lapte, iar în 1940 la peste 6.000.000.000 kgr.

În felul acesta a înțeles Danemarca să facă agricultură înobilată prin creștere și exploatare de animale.

Dacă România ar avea posibilitățile de dețeu ale Danemarcei pentru animale și produse animale, poate că ar părăsi cerealismul, tot așa cum a făcut și Danemarca la 1870, când a părăsit cerealismul și a trecut la creștere și exploatare de animale.

În România în 1938 erau 2.110.446 vaci, din cari 25% au rămas sterpe, iar 5% au murit, rămânând astfel 1.477.242 vaci cu lapte, cari au dat în medie câte 1.500 litri, iar în total 2.215.908.000 litri lapte.

Iată ce diferență enormă între producția vacilor din Danemarca și a vacilor din România.

Aceiași diferență este între producția tuturor celorlalte animale din Danemarca față de cele din România.

În 1937 Germania avea 10.200.000 vaci cu lapte cu o producție de 25.400.000.000 kgr. lapte.

În 1817 producția unei vaci în medie în Germania era de 475 litri lapte, ajungând astăzi la 2.500 litri în medie.

Din analiza acestor sumare date statistice se desprinde clar și precis, că Danemarca datorită creșterii și exploatării serioase și științifice a animalelor, a fost ridicată economicște la cele mai înalte culmi, pe cari nu le vor putea atinge alte țări din Europa nici în două secole.

Economiștii germani susțin, că Danemarca a făcut și face agricultură înobilată prin creștere de animale, având un locuitor pe deplin specializat în această grea și frumoasă îndeletnicire.

Economiștii germani susțin, în cadrul planului lor de autarhie europeană continentală, ca Danemarca să fie pe viitor țara, unde să se intensifice și mai tare creșterea și exploatarea animalelor, ca să poată astfel împlini pretențiile și cerințele alimentare ale Europei industriale și în special ale Germaniei în primul rând.

Acest stoc important de animale, pe care ar urma să-l crească și să-l exploateze mica Danemarcă, va trebui alimentat cu producția cerealistă și furajeră a Europei agricole din Sud-Est.

Germania ar fi dorit să înhame toată Europa din Sud-Est la munca brută și grea, ca să producă hrană pentru vitele din Danemarca, Olanda, Belgia, Elveția, Germania, etc.

Din cifrele de mai sus se poate desprinde o învățătură foarte mult grăitoare, care poate forma un întreg plan economic de viitor.

De unde în 1860, când legăturile de transport cu Transoceanul erau prea grele, Danemarca își importa furajele necesare alimentației animalelor sale pentru completare din Europa agricolă, imediat ce posibilitățile de transport din Transocean s'au îmbunătățit, Danemarca a făcut foarte repede mișcarea de întoarcere spre Transocean, preferând să importe hrana animalelor din acele părți în proporția cea mai mare, abandonând fără jenă producția Europei agricole, care i-a servit atât de mult la ascensiunea economică a începutului său.

Astăzi economiștii germani prin publicațiile lor din ultimii ani ne promet deschiderea porților pieților Danemarcei și a celorlalte țări din Vestul și Nordul Europei, pentru o masivă producție cerealistă, necesară mulțimei mare de animale, ce vor trebui să crească aceste țări.

Economiștii germani, ne îmbie cu făgăduiala, că în fine vom avea pentru viitor un deboseu larg și rentabil pentru producția cerealistă în țările Vestului și Nordului Europei, cari vor rupe completamente relațiile comerciale cu Transoceanul

și astfel va înceta orice concurență pentru Europa agricolă din Sud-Est.

Condiția economiștilor germani pentru Sud-Estul agricol este o activare și o intensificare la maximum a producției cerealistice, pentru a se asigura hrană suficientă animalelor din Nordul și Vestul Europei, cum și o abandonare completă a creșterii animalelor, în țările din Sud-Est, pentru ca nu cumva producția cerealistă să fie consumată de animale.

Cu un cuvânt, economiștii germani ar dori o întoarcere și o infundare completă a Europei agricole în cerealismul exclusiv, aducător de mizerie, cu scopul, de a asigura belșugul Europei din Vest și Centru.

Economiștii germani, naționaliști extremiști, au făcut planuri economice puerile, fiindcă niciodată nu se va putea exclude producția Transoceanului, fie ea cerealistă sau animală, de pe piețele Europei.

Populația Europei nu se va putea alimenta din producția proprie, oricât de intensificată ar fi ea și totdeauna va trebui să fie alimentată de către Transocean.

Europa va deveni cu încetul și cu timpul, cea mai largă piață de desfacere pentru producția transoceanică, care din ce în ce tot mai masivă, nu va avea unde să se reverse decât în Europa.

Datorită producției transoceanice, va putea Europa să aibă în viitor hrană și de calitate bună și în cantitate suficientă pentru toți locuitorii săi.

Nutrim speranța însă, că raporturile de colonie între țările europene vor dispărea odată pentru totdeauna, iar producția transoceanică nu va asfixia complectamente producția Sud-Estului european agricol și nici Europa industrială nu va da concurs Transoceanului, pentru a anula valorificarea producției din Sud-Estul european.

Ce contează România cea săracă, care s'a găsit mereu în calea răutăților față de imensele bogății ale Transoceanului?

După statistică, România a avut în 1937 abia 1.870.000 ha. fânețe naturale pentru hrana animalelor, adică 6,30% din teritoriul țării, iar în 1938 a avut, 1.787.000 ha. adică 6,2% din teritoriul țării.

Cu astfel de producție de furaje, nu se poate intensifica creșterea animalelor.

Canada are 16.000.000 ha. fânețe și 3.000.000 ha. pășuni, iar Argentina are 101.137.500 ha. pășuni și fânețe.

Iată țările, unde într'adevăr se poate vorbi de creștere și exploatare de animale în număr nelimitat.

Ce comentează Europa întreagă cu efectivul ei animal și cu posibilitățile ei de creștere, față numai de Argentina și Canada?

În 1895 în Argentina erau 700.000 ha. semănate cu lucernă.

Odată cu intensificarea creșterii vitelor, cultura lucernei s'a intensificat și ea foarte mult, ajungând astăzi la peste 8.000.000 ha., semănate cu lucernă.

Argentina, înainte de război avea 39.000.000 bovine și 85.000.000 oi, pentru 8.000.000 locuitori.

În Anglia, din 18.302.000 ha. suprafață cultivată, sunt 12.443.000 ha. pășuni și fânețe pentru creșterea și exploatarea animalelor.

Anglia dealtfel nu face o exploatare agricolă, încadrată în principii de absolută rentabilitate, ci mai mult presărată cu acțiuni sportive, fiindcă aprovizionarea Angliei este din plin și permanent asigurată, atât cu cerealele necesare cât și cu produsele animale și alimentare, pe prețuri eftine.

În Vechiul Regat al României nu se poate vorbi absolut deloc despre o creștere și exploatare de animale de calitate, fiindcă această ocupațiune a încetat complectamente, fiind anulată în cursul timpului de către Europa industrială.

Animalele din Vechiul Regat sunt de cea mai inferioară calitate.

Acest lucru se datorește faptului, că Vechiul Regat este exclusiv cerealist, considerat ca consumator vegetarian convins, astfel că de animale n'a avut nevoie decât pentru munca pământului.

După cum poporul românesc a fost și este subnutrit, tot așa și animalele sale sunt date pradă subnutriției.

Țăranul din Vechiul Regat n'a înțeles și nu va înțelege multă vreme, că animalul trebuie bine hrănit, pentru a se putea obține producție și rentabilitate din exploatarea lui.

În județul Romanați de ex. se cultivă cu plante furajere pentru alimentația animalelor numai 1,5% din totalul terenului arabil, în județul Dolj numai 1,8%; în Teleorman 2,8%; în Olt 0,6%; în Mehedinți 2,1%; în Buzău 6,3%; în Drobeta 2,7%; în Iași 3,5%; în Brăila 2,9%, etc., pe când în județele din Transilvania și Bucovina, proporția culturii de plante furajere este mult mai mare, dovadă că creșterea de animale este mai intensivă și reprezintă o ocupație de predilecție și principală a locuitorilor din aceste părți.

Astfel în județul Someș, proporția de plante furajere în raport cu totalul terenului arabil este de 9%, în Satu-Mare 12,3%, Făgăraș 12%, în Suceava 15,7%, în Rădăuți 19,5%.

Lipsa de plante furajere sau cultivarea lor în proporție foarte mică, nu înseamnă totodată și lipsă de animale, ci înseamnă un desinteres în ce privește alimentația și exploatarea lor, ca principiu de rentabilitate.

Proportional diferența numerică între animalele din județele Vechiului Regat și cele din Bucovina sau Transilvania este fără importanță, însă îngrijirea și alimentația se găsesc într'un contrast frapant.

Creșterea animalelor din Vechiul Regat este mult inferioară calității animalelor din Transilvania, Banat și Bucovina.

În 1938 abatorul din București a fost aprovizionat numai cu 15% din totalul porcilor tăiați cu proveniență din Vechiul Regat și numai cu 25% din bovine, pe când restul porcilor și bovinelor, au provenit din provinciile alipite.

Dacă se calculează și randamentul, procentul scade și mai mult, fiindcă vitele din Vechiul Regat nu cântăresc mai mult de 300 kgr. în medie, cu un randament de 40%, deci cam 120 kgr. carne, pe când vitele din Bucovina, Banat și Transilvania cântăresc în medie 600 kgr., cu un randament de 52% adică 312 kgr. carne.

România în loc să ia măsuri de îngrășarea animalelor măcar pe jumătate, chiar pentru consumul intern, pentru a mări randamentul și pentru a ameliora calitatea, a preferat să exporte reziduurile oleioase.

Astfel în 1935 România a exportat sub formă de rezidii oleioase de in, cânepă, floarea soarelui, rapiță, borhot uscat și tărâțe, o cantitate de 144.081 tone în valoare de 334.914.000 lei, iar în 1936 o cantitate de 136.106 tone în valoare de lei 321.422.000.

Hrana cea bună și substanțială se exportează pentru îngrășarea și buna întreținere a animalelor din alte țări, iar ale noastre se condamnă la subnutriție și la degenerare.

Sunt greșeli de îndrumare economică agricolă cu resfrângeri dăunătoare asupra gospodăriilor țărănești și asupra crescătorilor de animale, constituind factori inhibitori, în procesul normal de progres al agriculturii românești.

În ce privește pășunile pentru animale, deasemenea se remarcă faptul, că în județele Vechiului Regat, sunt în proporție

mult mai mică ca în județele din Transilvania și Bucovina, ceea ce denotă, că nici în timpul verii animalele nu sunt hrănite suficient.

Astfel proporția pășunelor în raport cu suprafața terenului arabil este în Romanati 5,8%, în Teleorman 7,1%, în Olt 8,9%, în Mehedinți 21%, în Buzău 31%, în Iași 15,2%, în Dorohoi 18,5%, pe când în Satu-Mare 51,8%, în Făgăraș 71,5% în Someș 54,3%, în Suceava 21,6%, în Rădăuți 65,8%, etc.

O schimbare în orientarea de exploatare a agriculturii din Vechiul Regat nu se poate face decât prin măsuri forțate și numai atunci, când creșterea animalelor poate fi pusă într-o situație de completă și absolută rentabilitate.

Acest lucru nu este posibil, câtă vreme România nu va avea de bușeu asigurat pentru animale și produse animale, încadrat într-o rentabilitate convenabilă.

Acest de bușeu îl poate forma în cea mai mare parte Europa industrială, iar în proporție mai mică și țările din Orient.

Se poate însă întâmpla minunea, ca Danezii să vină în România să organizeze producția de unt și ouă, după cum au făcut în Siberia.

Aceasta ar fi o acceptare plină de bunăvoință din partea României, fiindcă ar fi o operațiune cu folos pentru Țara Românească.

Europa industrială a înțeles însă să vină în România numai pentru exploatarea petrolului și a pădurilor, cât și pentru exploatare industriale și comerciale de altă natură, încadrate însă într-o puternică rentabilitate.

Ne-am bucura foarte mult, când am vedea, că vin danezii să organizeze producția animală din România, împreună cu elvețienii și olandezii.

România are absolută nevoie de un avânt puternic pentru industrializarea agriculturii, fiindcă numai în industriile agricole, se mai poate canaliza surplusul mare de brațe țărănești, care îngroașe pe fiecare an rândurile sărăcimii satelor.

Nu se mai poate continua cu parcelarea la infinit a porțiunilor mici de pământ între descendenții țăranilor, fiindcă se va ajunge la o pauperizare generală și înfricoșătoare.

Soluția canalizării surplusului de brațe sătești, nu poate exista decât numai în creșterea urgentă de industrii agricole numeroase și masive, cari vor duce implicit la o exploatare inobilată și intensivă a agriculturii.

În primul rând agricultura se cere înobilată și industrializată prin creștere și exploatare de animale, fiindcă este dovedit, că pe lângă ridicarea puterii economice a satelor, se ridică foarte mult standardul de viață și de trai al poporului, standard atât de scăzut la noi în România.

Creșterea animalelor intensificată și organizată bine va putea da naștere unor industrii multiple.

Atât ocupațiunea propriu zisă, în ce privește creșterea și exploatarea animalelor, cât și industrializarea produselor animale, vor ocupa un foarte important număr de brațe țărănești și suflul de belșug și de înviorare materială nu va întârzia să se abată peste satele noastre românești.

Deasemenea o industrializare a producției pământului este foarte necesară și acut reclamată.

Exploatarea agriculturii prin plante industriale, trebuie calculată în așa fel, în cât importul acestor produse, să fie complet anulat.

Este păgubitor și rușinos dealtfel, ca România agricolă să importe cantități așa de mari de textile ca până acum.

În 1935 s'au importat de către Țara Românească 410.861 chintale materii textile, în 1936 s'au importat 456.158 chintale materii textile, iar în 1937 o cantitate de 598.990 chintale materii textile în valoare de lei 4.500.000.000.

Iată cum valoarea textilelor importate s'a ridicat la echivalentul valorii a 100.000 vagoane grâu.

Acești bani ar putea rămâne în țară, dacă agricultura ar fi mai atentă și ar conexe producția cu necesitatea, anulând importul de produse, pe care ni le-ar putea da agricultura noastră.

În România în 1939, s'au cultivat cu bumbac numai 7.000 ha., pe când în Bulgaria în acelaș an, s'au cultivat 67.000 ha.

Este nevoie de circa 35.000.000 kgr. fire de bumbac pentru industriile textile și casnice din Țara Românească pe an, care cantitate s'ar putea obține din cultivarea a 270.000 ha.

În planul de cultură pe anul 1940/41, s'au prevăzut 60.000 ha. pentru cultura bumbacului, însă dela a prevedea și a lucra, este un drum lung.

În anul 1937/38 producția de bumbac a țărilor europene a fost de 907.000 tone, ceea ce reprezintă circa 11% din recolta mondială, care este aproximativ de 8.300.000 tone.

Europa întrebuintează 1.404.000 tone bumbac, acoperindu-și 64% din producția proprie.

Cultura bumbacului reclamă îndrumarea specialiștilor ingineri-agronomi, care în România abia este unul la 30.000 ha. pe când în Bulgaria este un inginer agronom la 5.000 ha.

Fără aparat tehnic, sigur că nu se pot obține progrese în agricultură.

Lucrul îndeplinit de un inginer agronom în România, este îndeplinit de 6 ingineri agronomi în Bulgaria.

În felul acesta se poate explica faptul, că agricultura Bulgariei merge într-o formă de exploatare mult înaintea agriculturii românești.

Organizare și progres fără tehnicieni nu se va putea obține niciodată.

Industrializarea fructelor din proprietățile celor peste 300.000 producători, cu livezi peste 100.000 pomi roditori, este absolut primitivă și fără valoare.

Este o industrializare casnică, prin transformarea în țuică, marmeladă, magiun, prune uscate și foarte puține conserve.

O parte din fructe se valorifică sub formă proaspătă, iar o mare parte se strică, fiindcă nu există instalațiile cuvenite pentru conservare. După V. Madgearu, aveam în 1931 o producțiune de un miliard kgr. fructe, din cari după calculul experților, s'au pierdut 50%, din lipsa organizării pentru industrializarea fructelor.

Astăzi când în România nu există proprietăți de domeniu mare, se pune foarte acut problema unei intensificări a creșterii și exploatării animalelor și a unei urgente industrializări a producției animale, pentru ca să se poată da rentabilitatea cuvenită muncii pământului și să se poată aduce mulțumire în casele țărănești.

Laptele ar reprezenta o industrializare de proporții extraordinare, dacă s'ar prelucra în diferitele și multiplele feluri, puse în aplicare de utilajul modern.

Despre o industrializare a laptelui în România nici nu se poate vorbi astăzi, fiindcă toată această acțiune este empirică și primitivă.

Inceputurile, cari s'au făcut în România, n'au fost temeinice și serioase.

Problema industrializării laptelui în România, reprezintă una dintre cele mai importante și mai serioase probleme economice a țării, pentru că deschide posibilități de ridicarea satelor din toate punctele de vedere și contribuie la întărirea puterii de rezistență a elementului țărănesc, printr-o hrană mai completă.

Factorii conducători ai Țării Românești, cât și economiștii noștri, n'au întors niciodată ochii spre problema laptelui, care reprezintă o importanță economică atât de mare.

Fabricele de derivate ale laptelui cu frigorifere abia pot prelucra în România 6% din producția totală de lapte, ceea ce este egal cu nimic.

După V. Mirescu, valoarea producției de lapte în stare neindustrializată în România este aproape egală cu cea a grâului, este superioară producției brută a petrolului, superioară producției lemnului, cu toate acestea, despre o industrializare a laptelui în România, într'o formă bine organizată, nu se poate vorbi.

În România a fost și este o industrializare a laptelui, sprijinită în majoritate pe organizațiile cooperatiste, cari — după cum se știe, au funcționat într'o formă de debandadă comercială și n'au putut niciodată ajunge la rezultate pozitive, cu toate avantajele legale, ieșite din comun.

Industrializarea cărnii în România este iarăși într'o stare de puternică și absolută inferioritate și primitivitate.

În România nu numai, că lipsesc abatoarele, aceste instituții de o remarcabilă importanță economico-industrială, cât și de înaltă considerațiune igienică, dar și acelea, cari mai funcționează, n'au instalațiuni frigorifere absolut necesare, pentru pregătirea cărnii și pentru punerea ei în condițiuni de conservare pentru export.

În România funcționau în ultimii ani 17 abatoare cu frigorifere, dintre cari însă numai 5 produc temperaturi sub 0°, în frigoriferele anexe.

Cele 17 abatoare abia permiteau depozitarea a circa 181.000 kgr. carne de vită și 217.000 kgr. carne de porc în antefrigoriferele respective, cât și depozitarea a circa 376.000 kgr. carne de vită și 579.000 kgr. carne de porc, în încăperile frigorifere propriu zise.

În toate abatoarele noastre din România, se permitea depozitarea pe termen scurt a 557.000 kg. animale mici (porci, oi).

Fabricele de mezeluri cu frigorifere abia reprezintă o industrializare de 6,5% din producția anuală de carne, care este de circa 230.000 tone.

Sigur, că o parte din lapte și din cărnuri se mai industrializează în diferite ateliere fără instalații frigorifere, însă această industrializare este primitivă și neigienică.

Despre industrializarea celorlalte produse animale și resturi din abatoare, nici nu se poate vorbi, fiindcă nu există.

În problema aceasta a industrializării produselor animale a domnit tot timpul cel mai condamnabil desinteres și cea mai desăvârșită nepăsare.

Industrializarea peștelui este deasemenea neorganizată.

Din producția anuală de circa 30.000.000 kgr. pește în România, abia a fost preparată în conserve în 1940 o cantitate de 930.000 kgr.

Pentru industrializarea peștelui este nevoie de o serie de instalații frigorifere pentru conservare chiar la locul de producție. Aceste instalații însă lipsesc.

În orice caz este absolut hotărât, că compartimentul industriei agricole și animale din România este aproape virgin și permite o extraordinară de puternică acțiune de industrializare pentru viitor, deschizând un larg drum de canalizare a surplusului de populație, dintre muncitorii țărani ai satelor românești.

Industrializarea agricolă propriu zisă cât și a producției animale, pe lângă o comercializare bine orientată, este singura soluție pentru ridicarea puterii economice a satelor și a Țării Românești, pentru ridicarea și săltarea standardului de viață al poporului român, cât și pentru ocuparea și canalizarea brațelor fără muncă, a acelor șomeri, ce nu se lasă văzuți în agricultura românească.

Un economist român de vază scrie «că economia animală oferă mare posibilitate, de a elibera din mizerie Sud-Estul european în mod relativ ușor și repede».

Iată cum și economiștii bine documentați ajung să recunoască și chiar să propage o orientare spre economia animală, care poate elibera țările agricole din Sud-Estul european din mizerie.

Aceasta însă totuși depinde de posibilitățile de valorificare, cari și ele vor depinde în mare parte și în viitor de Europa industrială.

Să ne întrebăm cu drept cuvânt, de ce nu vin capitaliștii Europei industriale să dea avânt industriilor agricole și animale din România, unde ar fi primiți cu bucurie, fiindcă ar fi o exploatare cu rădăcini directe în agricultura românească și n'ar mai fi un instrument de spoliere a muncii țărănești?

Într-o acțiune de industrializare a agriculturii, capitaliștii Europei industriale nu ar găsi desigur acea miraculoasă rentabilitate, ca în exploatarea petrolului și a pădurilor, unde ma-

teria primă trebuie numai ridicată și prelucrată, fiindcă așteaptă gata depozitată.

În industrializarea agriculturii este nevoie de multă muncă, pentru a creia și disciplina producția, pentru a organiza colectarea ei, pentru a organiza apoi industrializarea cât și valorificarea.

În astfel de acțiuni, cari cer muncă prea multă și beneficiile sunt nesigure, nu se angajează capitaliștii Europei industriale. Ei vor numai petrolul și pădurile României.

În orice caz Statul Român, în orientarea economică de viitor, trebuie să dea cea mai desăvârșită atenție industrializării produselor agricole și animale, fiindcă este o mare nădejde și poate singura, în stare a ridica puterea economică a țării.

Industrializarea produselor agricole și a produselor animale n'a fost atacată cu îndrăzneală în România din cauză, că a lipsit completamente un aparat de tehnicieni bine documentați, absolut necesari în această înlanțuire de desfășurare largă a industriilor agricole și animale.

Specialiștii tehnicieni, în multiplele compartimente de industrializare agricolă și animală, trebuiesc creați sau chiar importați pentru un timp limitat, fiindcă acțiunea pentru industrializarea agriculturii cu toate anexele sale, va deschide orizont de trai mai bun și mai îmbelșugat pentru viitorul poporului.

Cu un picior în europa, iar cu celălalt în transocean.

X

- Import din Transocean și import din Europa agricolă.
- Export în Transocean și export în Europa agricolă.
- «Opincile și țăruii de lemn le importa România din Austria».
- Criza agricolă și cele 6 conferințe agrare pentru soluționarea ei.
- Planul Tardieu și confederația dunăreană.
- Conferința dela Londra și împărțirea cotelor pentru exportul mondial al grâului.

Odată cu înaintarea procesului de industrializare în țările din Vestul, Centrul și Nordul Europei, pe aceeași măsură s'a accentuat și exodul populației dela sate la orașe, pentru a se angaja la munca industrială, care îi producea o remunerație mult mai convenabilă și îi oferea un trai mult mai plăcut și îmbelșugat.

Exodul populației țărănești dela sate în spre industriile din orașe a deschis însă un proces nou—, acel al alimentației.

Remunerația accentuată a muncii, pe care o ofereau industriile deșteptă în muncitori pofta unui trai mai îmbelșugat și chiar luxos.

Pretențiile alimentare erau mai mari, atât din punct de vedere al calității cât și al cantității.

Comercializarea producției industriale aducea belșug din ce în ce mai mare și în mod normal deci viața poporului se înălța la un standard tot mai pronunțat.

Din aceste motive a început să se simtă imediat, chiar odată cu industrializarea, necesitatea importului de grâne pentru pâinea cea albă și gustoasă, plăcută lucrătorului industrial.

Până la 1860 acest import se făcea în cea mai mare parte din țările Sud-Estului european agricol inclusiv și Principatele Române.

Prețurile fiind ademenitoare, munca și exploatarea agriculturii în Principatele Române s'au intensificat din ce în ce tot mai tare.

Din 1860/61 însă începe să se infiltreze pe încetul pe piețele europene și producția cerealistă din Transocean.

Totuși exportul de cereale din România n'a slăbit, fiindcă cererile Europei industriale erau mari și posibilitățile de transport din Transocean erau încă foarte reduse.

În urma hotărârei tratatului dela Paris din 1856, se constituie comisiunea dunăreană, care a luat măsuri energice pentru executarea și ducerea la bun sfârșit a lucrărilor de navigabilitate Dunărei, putând astfel permite vapoarelor cu încărcătură grea să între în porturile Brăila și Galați.

În felul acesta, cu începere din anul 1861 s'a accentuat întrucâtva exportul de cereale.

Grânele din România se scurgeau acum atât pe Dunăre cât și pe calea ferată, construită de o societate engleză la 1860 între Cernavodă și Constanța, în spre Marea Neagră.

Anglia a fost prima țară industrializată și avea cel mai mare interes, de a face import de cereale cât mai masiv din România.

Odată însă ce Anglia a prins gustul cerealelor și grâului din țările transoceanice cari i se ofereau pe prețuri mult mai convenabile, a căutat să-și micșoreze tot mai mult importul său din Europa, trecând solid și hotărât în Transocean.

În 1900 nu mai importa din Europa continentală de cât 20% din totalul importului de cereale, restul din Transocean, iar în 1910 —, 45,7% din totalul importului său de grâu era din țările transoceanice și 54,3% din Europa și Rusia.

După profesorul Gh. Ionescu—Sisești—în perioada 1909-1913, Rusia exporta în medie anuală 41,174.000 chintale grâu, scoborându-se în perioada 1921-1925 la o medie anuală de numai 1.787.000 chintale.

Aceasta din cauza politicii de obstrucție și de izolare, care s'a aplicat Rusiei Sovietice de către Europa industrială atotputernică și care Europă industrială a dictat și Europei Sud-Estice, aceeași orientare politică față de Rusia Sovietică.

S'ar crede în primul moment, că anularea exportului de grâu din Rusia, (fiindcă într'adevăr a fost aproape o anulare),

a mărit considerabil cota de export de grâu din Europa Sud-Estică agricolă.

Ar fi o greșeală considerabilă să se bănuiască măcar acest lucru.

Tot profesorul Gh. Ionescu—Sisești—ne arată, că scăderea exportului de grâu din Rusia mărește foarte mult cota exportului de grâu din Transocean.

De unde în perioada 1909-1913, Argentina exporta 24.240.000 chintale grâu, ajunge în perioada 1921/25 să exporte 33.179.000 chintale, Canada dela 20.152.000 chintale face un salt formidabil, urcându-se la 56.334.000 chintale, Statele Unite dela 14.271.000 chintale se urcă la 38.232.000 chintale, Australia dela 11.430.000 chintale se urcă la 20.060.000 chintale.

După cum se vede, exportul din țările transoceanice s'a urcat formidabil nu numai în detrimentul Rusiei, căreia i s'a aplicat un fel de sancțiune economică pentru politica ei comunistă, neplăcută Europei capitaliste industriale și Transoceanului capitalist, dar și în detrimentul Europei agricole din Sud-Est.

De unde România agricolă, cea mică și săracă exporta în 1909/13 o cantitate de 13.314.000 chintale grâu, se scoboară în perioada 1921/25, la 502.000 chintale.

Iată că și României i se aplică aceiași lovitură ca și Rusiei Sovietice și în aceiași măsură proporțională.

Către 1938 importul de grâu al Angliei se făcea în proporție de 63,3% din Transocean și anume 30,5% din Australia, 28,5% din Canada 4,3% din India și numai 36,7% din Europa.

Interesele economice ale Angliei se deslipeau tot mai mult de Europa continentală, fiindcă belșugul îi venea comod din Transocean.

O legătură mai strânsă între Europa continentală și Anglia, o legătură, de interese comune, nu se putea ține, pentru că lipseau completamente interesele de viitor.

În ce privește Germania însă, lucrurile nu se prezentau tot în aceiași formă fiindcă Germania era o țară industrială continentală, cu pretenții de a sta în fruntea Europei, de a ține în frâne solide economice și politice pe toate țările europene.

Interesele politice și economice ale Germaniei erau strâns legate de țările europene, față de cari avea deosebite obligații, așa că o acțiune de boicot economic, aplicat țărilor europene de către Germania, era încadrată în eventuale pericole, neprevăzute pentru viitor.

Deslipirea Germaniei de Europa agricolă din punct de vedere al relațiilor comerciale, privind partea valorificării producției din Europa agricolă și trecerea ei în Transocean, trebuia să producă indispoziții adânci între popoarele cerealiste din Sud-Estul european, cari să mocnească timp lung, fără posibilități de exteriorizare printr'o cât de neînsemnată reacțiune, atitudine impusă din acea teamă naturală față de cel mai tare.

S'ar crede, că trecerea Germaniei în Transocean și abandonarea producției cerealiste din Sud-Estul european ar fi fost impusă de cătră necesitatea de valorificare a producției sale industriale pe piețele țărilor transoceanice sub formă de schimb compensator, ceea ce ar aduce o justificare oarecum a atitudinii sale.

Dacă se va analiza însă exportul de produse industriale al Germaniei în cursul timpului în Europa agricolă și în țările transoceanice, se va vedea, că Germania nu și-a deschis piața pentru producția transoceanică din interese de schimb prin compensație, ci numai din calcule negustorești absolut egoiste, fiindcă producția transoceanică era oferită la prețuri inferioare producției europene.

Economistul german Dr. Hermann Gross ne spune, că exportul Germaniei în 1926 se făcea în proporție de 78,2% în Europa și 21,8% în America, Asia, Africa și Austria iar în 1935 exportul Germaniei era în Europa de 72,9% și 27,1% se făcea în America, Asia, Africa, Australia; în 1936 exportul Germaniei în Europa era de 70,7%, pe când în America era de 29,3%.

În orice caz, dacă Germania ar fi făcut și calcule politice cu prevedere în întinericul viitorului, atunci cu siguranță, că ar fi avut o altă atitudine economică față de țările agricole ale Europei.

Atitudinea Germaniei în cursul timpului a fost negustorească și deci greșită din punct de vedere politic așa că plata, politicii a devenit scadentă cu ocazia declanșării actualului războiu.

Țările agricole europene s'au desolidarizat rând pe rând de acțiunea Germaniei, căreia i se alăturase din aceeași teamă de totdeauna.

Deschiderea largă a pieții Germaniei pentru producția transoceanică, a avut repercusiuni dintre cele mai grave asupra dezvoltării țărilor agricole din Sud-Estul european, cari din cauza imposibilității de valorificare rentabilă a producției agricole,

au căzut în sărăcie grea și amară cu toate consecințele dezastruoase.

România agricolă a simțit din plin această nedreaptă atitudine economică a Europei industriale, fiindcă a fost țara, căreia i s'au pus cele mai grele și mai nedrepte piedici în acțiunea de comercializarea producției sale agricole.

O analiză superficială a complexului comercial — export și import — din România în cursul timpului, poate aduce o lămurire și poate prezenta o edificare asupra atitudinii nedrepte, ce a fost impusă Țării Românești, cu acel lanț de consecințe mizerabile, privind traiul și starea economică a poporului român.

Exportul României în perioada dela 1861-1865, care se urcă la valoarea medie anuală de 119.3000.000 lei, s'a făcut în proporție de 47,55% în Turcia, 19,19% în Austria, 8,28% în Anglia, 12,16% în Franța și 12,82% în alte țări, iar în perioada 1871-1875, exportul României în valoare totală, medie anuală de 156.300.000 lei, s'a făcut în proporție de 37,66% în Austria, 11,93% în Anglia, 0,96% în Rusia, 23% în Turcia, 12,14% în Franța și 14,31% în alte țări.

De unde exportul României în Turcia ocupa aproape jumătate din totalul exportului, pe timp ce trece, scade tot mai mult, fiind ocupat și atras de Europa industrială.

În perioada 1876-1886, importul României a fost în valoare totală de 214.910.000 lei și s'a făcut în proporție de 35,15% în Austria, 29,03% în Anglia, 0,92% în Germania, 8,46% în Franța și 26,44% în alte țări.

Abia în perioada 1871/75 începe un export slab din România în Germania, care se urcă la o valoare de lei 6.000.000—, pe când importul din Germania în România în aceeași perioadă, se urcă numai la 1.500.000 lei.

În perioada 1876-1886, importul României a fost în valoare totală, medie anuală de 289.930.000 lei, întrecând exportul cu 75.020.000 lei, semn că țara a început să intre în situație anormală, importul fiind mai mare ca exportul.

Țările industriale din Europa au știut și de astădată să exploateze strâmtorarea economică a României și să-i impună un procent cât mai mare din producția ei industrială.

De unde în 1840, valoarea totală a exportului din România a fost de 35.413.299 lei, valoarea importului era numai de lei 19.673.176. Deci valoarea exportului era aproape dublă ca valoarea importului.

Această proporție de valoare dublă a exportului asupra importului se menține până la 1876, când valoarea importului întrece pe cea a exportului.

În perioada 1876-1886 importul României se făcea în proporție de 48,61% din Austria, de 18,44% din Anglia, de 11,52% din Germania, de 8,05% din Franța și 13,18% din alte țări.

Iată cum România importă marfă industrială din Austria în această perioadă, de o valoare mult mai mare decât exportul.

Importul României din Austria este cu 13,46% mai mare ca proporția exportului în Austria.

România, în urma convenției comerciale, încheiate cu Austria la 1875, a preferat să-și distrugă industria sa casnică, decât să supere un partener atât de pretențios.

În baza acestei convenții, importul din Austria s'a intensificat, situație care a durat până în 1886, când s'a declanșat războiul vamal.

În Germania însă exportul României în perioada 1876-1886 abia era de 0,92% din valoarea exportului, pe când importul României din Germania în această epocă a fost de 11,52% din totalul importului său.

Germania intră cu produsele ei industriale în România cu o oarecare presiune forțată, probabil de ordin politic, altfel nu se poate explica acest schimb disproportionat și fără rost.

Importul Germaniei din România este absolut fără valoare, pe când exportul Germaniei în România este în valoare foarte mare.

Germania exporta produsele ei industriale în România, însă importa producția cerealistă și alimentară din Transocean, nu din România.

Acest soi de relațiuni economico-comerciale nu sunt drepte și nici loiale, ci mai mult caracterizează atitudinea unei supremații, impusă de cel mai tare celui mai slab.

România era țara în calea răutăților și dorea să mulțumească pe toată lumea, ca să aibă pace și liniște, deaceia accepta orice acțiune nedreaptă din partea puterilor mari europene.

Germania a exploatat, după cum se vede din plin, această stare politică din România, intrând la concursul de muls alături de Austria.

În ce privește Anglia însă, exportul din România în perioada 1876/86 era în proporție de 29,03%, pe când importul României din Anglia era abia de 18,44%.

Iată deci, că exportul din România în Anglia întrece importul cu 10,59%.

Anglia se vede, că făcea aceleași calcule strâmte și egoiste ca Germania dar nu căuta să-și impună producția industrială, fără să ofere din plin o compensație largă.

Anul 1886 reprezintă o importantă răscruce economică pentru România, fiindcă în acest an se declanșează războiul economico-vamal între România și Austria.

După cum se vede din analiza cifrelor de export anterioare anului 1886, Austria reprezintă pentru România un deuseu foarte important și deci o rupere a relațiilor comerciale și de bună vecinătate, nu putea lăsa indiferent un stat mic și în calea răutăților, cum era România.

Totuși războiul vamal a fost inevitabil, fiindcă Austria brusca și nesocotea orice datorie de reciprocitate față de noi.

Prin acest războiu vamal, România a pierdut completamente deuseul pentru animalele sale și produsele animale.

România neavând deuseu pentru animale, nu avea ce face, decât să intensifice cultura cerealistă și să activeze totodată exportul de cereale.

Exportul de cereale crește dela 1.569.049 tone, cât era media anilor 1880-1885 la 1.983.987 tone în timpul războiului vamal.

Cerealele nu mergeau însă ca înainte în cantitate masivă în Austro-Ungaria, ci se scurgeau și în spre Belgia și Anglia.

Belgia dealtfel reexporta o parte din produsele noastre în Germania și Anglia.

După declararea războiului vamal, România încheie la 26 Noembrie 1886 un tratat comercial cu Anglia și la 17 Februarie 1887 cu Germania, asigurându-și deuseu pentru cerealele sale.

De unde în perioada 1876-1886, exportul României în Austria s'a făcut în proporție de 35,15% din totalul exportului, scade în timpul războiului vamal, adică în perioada 1886-1891 la 7,11%.

În ce privește importul României din Austria a scăzut deasemenea foarte mult.

De unde în perioada 1876-1886, importul României din Austria era 48,61% din totalul importului său, scade în perioada 1886-1890 la 18,15%.

În locul Austriei intră ca țări importatoare și exportatoare în și din România celelalte țări ale Europei industriale—Anglia, Germania, Franța, Belgia, Elveția.

Aceste țări au pus un picior solid în România, deaceia concurența lor n'a putut fi eliminată, nici după împăcarea intervenită la 1891 între România și Austria.

Totuși o ameliorare în ce privește importul României din Austria a intervenit, fiindcă acest import s'a urcat până la 1893 la un procent de 25,04% din totalul importului român.

Războiul vamal a fost într-o privință și spre binele României, fiindcă a scăpat-o de sub presiunea șicanatoare și terorizantă a Austro-Ungariei, care supraveghia și interzicea orice înjghebare industrială în România.

Odată însă ce relațiile economice au fost rupte, România și-a putut permite ca să treacă la organizarea industrială strict necesară.

Astfel a elaborat legea pentru protecția industriei din 1887, acordând o sumedenie de avantaje și favoruri industriilor de tot felul.

Bulgaria elaborează prima lege de încurajarea industriei la 1894.

În baza încurajării și protecției legii industriale, în perioada dela 1886-1898 s'au înființat în România în total 210 întreprinderi industriale, adică în medie 19 întreprinderi pe an.

Exportul României în perioada 1886-1893 a fost schimbat completamente în ce privește raporturile procentuale față de diferite țări.

Astfel în această perioadă — 1886-1893 — în Austria se exportă numai 8,29% din totalul exportului român. în Germania 10,68%, în Anglia 46,99%, în Franța 5,62%, în Belgia 13,19%, în Italia 5,28%, în Turcia 3,53% și în alte țări 6,42%.

Deasemenea în perioada 1894-1900 se exportă 18,79%, din totalul exportului în Austria, 8,20% în Germania, 21,20% în Anglia, 2,77% în Franța, 33,24% în Belgia, 4,25% în Italia 4,91% în Turcia și 6,64% în alte țări.

În ce privește importul României, începând dela 1886, el evoluează în felul următor:

În perioada 1886-1893 importul anual în medie a fost în valoare de 362.520.000 lei, efectuat procentual 19,67% din Austria, 28,79% din Germania, 25,36% din Anglia, 8,55% din Franța și 17,63% din alte țări.

În perioada 1894-1900 valoarea importului total al României în medie anuală a fost de 337.220.000 lei, efectuat într'un procent de 28,15% din Austria, 27,53% din Germania, 19,59% din Anglia, 7,36% din Franța și 17,63% din alte țări.

Aceasta a fost evoluția exportului și importului din și în România până la 1900.

România, după cum se vede, a fost o minge, aruncată de țările industriale ale Europei din mână în mână și mulsă, după cum a încăput fiecare la rând.

Dealtfel și politica economică a României din trecut a fost prea slugarnică și prea desorientată.

Intrase în conducătorii Țării Românești o timiditate față de Marile Puteri, cari mergea până la slugărnicie, păzind cu o deosebită grijă, să nu atingă cumva susceptibilitățile Europei industriale.

Prea mult suferise țara în cursul vremii, ca să nu fie așa.

Convenția comercială cu Austro-Ungaria din 1875 a dat acestei țări posibilitatea de a exploata la maximum posibil România mică, deaceia era inevitabilă o reacțiune puternică și plină de indignare din partea opiniei publice din România.

Eminescu scrie, că ni se trimiteau din Austria și opincile și bocancii și lumânările, iar în cursul războiului din 1877, ni s'au trimis până și țărșii de lemn, necesari construirii corturilor românești.

Nu există nici un pic de jenă sau șovăială la conducătorii austriaci, cari foloseau tot prilejul, de a stoarce cât mai mult din colonia Românie.

P. S. Aurelian scrie în acel timp, că în urma acestei convenții comerciale cu Austro-Ungaria, s'au desființat în România cismării, cojocării, argintării, tăbăcării, ceaprezării, croitorii, curelării, fabrici de lumânări, de postav, etc.

Industria casnică și industria mică, care se înjghebase în România în cursul timpului, a trebuit să lichideze din cauza Austro-Ungariei.

România, după cum se poate desprinde, a fost mereu cuprinsă și strânsă într'un cerc puternic din toate părțile și n'a fost lăsată absolut deloc, să iasă din cerealismul exagerat și să se ocupe cu alte îndeletniciri industriale sau cu agricultură înobilată prin creștere de animale.

Dar și în problema cerealistă a României, s'au ivit dificultăți tot mai mari, fiindcă Transoceanul era un concurent pe piața europeană, cu care nu s'a putut lupta.

Pe măsura trecerii anilor, exportul de cereale din Transocean în Europa, după cum am arătat, a crescut tot mai mult și a devenit o amenințare tot mai serioasă pentru agricultura Sud-Estului european.

În perioada 1901-1913, exportul de cereale din U. S. A. era în medie anuală de 3.900.000 tone, urcându-se până în 1917 la 7.000.000 tone, iar până în 1921 la 13.500.000 tone.

În aceeași perioadă exportul din Canada era de 2.500.000 tone; până în 1917 se urcă la 5.900.000 tone, iar în 1921 este de 5.400.000 tone.

Din Australia, în aceeași perioadă 1901-1913, exportul de cereale era de 1.300.000 tone, în 1917 de 1.700.000 tone, iar în 1921 de 3.300.000 tone.

Urcarea proporției exportului de cereale din țările trans-oceanice își găsea justificarea în cererile tot mai ridicate ale Europei industriale.

Pentru a putea ajunge la recolte îmbelșugate, țările trans-oceanice măreau suprafața arabilă, din ce în ce mai mult.

De unde U. S. A. avea o întindere de teren însemănat cu cereale în medie de 80.300.000 ha. în perioada 1909-1913, prin intensificarea arăturilor din cursul războiului mondial, își mărește suprafața cu 8.200.000 ha., ajungând în 1917 la 88.500.000 ha. arătură, iar în 1921 la 91.000.000 ha. arătură.

Era rentabilitate puternică, în urma lipsurilor mari de cereale pentru hrană din Europa beligerantă sau din Europa în convalescență după războiu.

Canada în perioada 1909/13 avea o întindere de 8.700.000 ha., însemănată cu cereale în medie.

Europa beligerantă prin cererea ei mare îi deschide pofta, de a mări suprafața arabilă și ajunge astfel în 1917 la 12.500.000 ha. și în 1921 la 18.300.000 ha., însemănată cu cereale.

Canada a făcut un salt enorm, fiindcă în timp de opt ani, și-a mărit suprafața arabilă extraordinar de mult, întrecând dublul suprafeței arate până atunci.

Australia avea în 1909/13 o întindere de 3.600.000 ha. teren însemănat cu cereale.

Fortând punerea în valoare a noui terenuri, ajunge în 1917 la 4.400.000 ha. și în 1921 la 4.500.000 ha., însemănată cu cereale.

Iată cum aceste trei State își măresc suprafețele însemănată cu cereale în timp de 8 ani cu peste 20.000.000 ha.

Sigur, că aceste însemănțări erau provocate de rentabilitatea mare în urma cererilor țărilor beligerante secătuite după terminarea războiului.

De unde în 1909/13 exportul de cereale a acestor țări, cu-

prindea o cantitate totală de 7.700.000 tone, ajung ca să exporte în 1921 o cantitate totală de 3 ori mai mare, adică peste 22.000.000 tone cereale.

Sigur, că rentabilitatea producției de cereale, pe lângă mărirea suprafețelor arate, a împins și la o tehnică agricolă superioară prin mecanizarea muncii, pentru a se putea obține o producție cât mai mare.

Europa-agricolă a stat în acest timp pasivă și a asistat în deplină nepăsare la acest proces agricol cerealist din Transocean, care avea mai târziu să declanșeze crize foarte amenințătoare pentru ea.

Suprafețele arabile pentru cereale în Europa în loc să se mărească, ca să se intensifice producția, după cum era normal, ele scad, fiindcă Europa industrială importatoare nu oferea aceleași elemente de încurajare pentru agricultura din Sud-Estul european ca pentru agricultura țărilor transoceanice.

Producția cerealistă din Transocean era cerută de către Europa industrială, iar aceea din Europa sud-estică era respinsă de către Europa industrială.

Din aceste motive, găsim că suprafața însămânțată cu grâu în Europa în perioada 1913-1929 scade cu 6%, iar producția în urma progresului tehnic se urcă cu 6%.

În aceeași perioadă 1913-1929, țările agricole transoceanice principale, adică Canada, Statele Unite, Argentina și Australia și-au mărit suprafețele însămânțate cu grâu cu 51%, iar producția cu 73%.

Europa avea în 1913 o producție de 371.000.000 chintale grâu, care se urcă până în 1928 la 382.000.000 chintale, deci în 15 ani se urcă numai cu 11.000.000 chintale.

Canada, care avea în 1913 o producție de grâu de numai 54.000.000 chintale grâu, ajunge până în 1928 la 154.000.000 chintale.

Iată cum în 15 ani se urcă producția cu 100.000.000 chintale.

Era epoca de cerealism a Europei prilejuită de urmările războiului.

Statele Unite aveau în 1913 o producție de grâu de 188.000.000 chintale, ajungând până în 1928 la 249.000.000 chintale.

Se urcă producția de grâu în 15 ani cu 61.000.000 chintale. Argentina avea în 1913 o producție de 40.000.000 chintale

grâu, ajungând în 1928 la 95.000.000 chintale, adică mai mult decât dublu în 15 ani.

Australia dela 25.000.000 chintale în 1913 se urcă la 43.000.000 chintale grâu în 1928.

Din analiza acestor cifre clar grăitoare, deducem că Transoceanul a aruncat din ce în ce cantități tot mai asfixiante asupra piețelor europene, cu prețuri în fața cărora era imposibil de opus o concurență, fiindcă erau mult inferioare prețului de cost al producției europene.

În perioada 1909-1913, țările Europei industriale făceau un import mediu de 133.000.000 chintale grâu pentru acoperirea deficitului alimentar.

Din această cantitate, 61.000.000 chintale se importau din țările dunărene și Rusia, iar 73.000.000 chintale le aduceau din Transocean.

În 1927/28, din 172.000.000 chintale grâu, importate de Europa industrială, numai infima cantitate de 5-6.000.000 chintale s'a importat din țările dunărene și Rusia, pe când restul de 162.000.000 chintale au fost importate din Transocean.

În 1929 importul de grâu al Europei industriale, a fost de 157.000.000 chintale, din care numai 14.000.000 erau importate din țările dunărene și Rusia, pe când restul de 143.000.000 chintale s'au importat din țările transoceanice.

Oricine se oprește și reflectează puțin asupra acestor cifre, este cu siguranță cuprins de o adâncă și îndreptățită indignare, pentru că se desprinde clar, cum Europa industrială a favorizat ridicarea pe culmi de belșug a țărilor transoceanice, printr'un extraordinar import masiv de cereale și cum aceeași Europă industrială ingenunche cu brutalitate Europa agricolă, împingând-o în aspra sărăcie, prin retragerea pieții de valorificare și prin anularea rentabilității.

Cu toate că Europa industrială a importat din producția mondială exportabilă 80% din cantitatea de grâu și nu s'a îndurat să importe decât abia 5% din Europa agricolă; apoi 100% din cantitatea de secară, însă numai 10% din Europa agricolă, apoi 98% din cantitatea de orz, însă numai 37% din Europa agricolă; apoi 95% din cantitatea de ovăz, însă numai 45% din Europa agricolă și 92% din cantitatea de porumb, însă numai 25% din Europa agricolă vrea totuși mai departe înfeodare pentru ca Europa agricolă să nu mediteze cumva la eliberarea ei din sclavaj economic.

În ce privește importul de porumb al țărilor industriale europene a fost în medie anuală în perioada dela 1907-1916 de 28.436.329 chintale din Argentina, 11.556.232 chintale din Statele Unite, 9.536.884 chintale din România, 6.313.000 chintale din Rusia și 3.608.784 chintale din Ungaria, iar în perioada anului 1932 a fost 34.703.800 chintale din Argentina, 13.073.600 din Statele Unite, 6.693.820 chintale din România și 941.000 chintale din Iugoslavia.

În 1929/930 România, dintr'o producție mijlocie de 360.000 vagoane grâu, a exportat 30.000 vagoane adică nici 10% din producție, iar din producția totală de 195.000 vagoane orz, s'au exportat 95.000 vagoane, deci peste 50%, iar din 550.000 vagoane porumb, s'au exportat 107.000 vagoane.

În 1929 Germania dintr'un import de 2.100.000 tone grâu, 967.000 tone au fost importate din Argentina, 752.000 tone din Canada, 232.000 tone din U. S. A., 29.800 tone din Ungaria și abia 11.000 tone din România.

Deasemenea în 1929, Germania dintr'un import total de 144.000 tone secară, 70.000 tone au fost din Canada și 12.700 tone din U. S. A., iar din importul total de orz, 1/3 a fost din România, restul din Transocean; din importul total de 669.000 tone porumb, 418.000 tone a fost din Argentina, din importul de 111.000 tone ovăz, 83.000 tone a fost din Argentina.

După Walter Grävell, Germania a importat în 1913 din Transocean 46% din totalul importului său, iar în 1928 a importat din Transocean 49% din totalul importului său general, ceea ce face, aproape jumătate din importul său total.

Din analiza superficială a acestor cifre, se poate desprinde absolut clar și categoric concluzia sărăciei din Europa agricolă și a dormitării ei în cerealismul, care a împins popoarele agricole spre regres.

Dar fericirea nu durează la infinit.

În 1929 se declanșează acea criză puternică mondială, care începe prin stagnarea economică, odată cu Joia neagră (24 Octombrie 1929) a bursei din New-York și care aruncă în grijă mare țările agricole, fiind amenințate de tulburări sociale.

Repercusiunea acestei crize asupra Europei agricole din Estul și Sud-Estul Europei a fost mai mult o consecință a politicii economice a Europei industriale față de Transocean.

Producția enormă a Transoceanului, care s'a revărsat cu putere asupra piețelor Europei industriale pe prețuri infime și

mult sub nivelul costului de producție din Europa, nu numai că a împiedecat și înfrânat producția din Europa agricolă, făcând-o absolut nerentabilă, dar i-a dat lovituri mortale, aruncând-o în criză grea și apăsătoare.

Țările agricole din Sud-Estul European erau apăsate de datorii, cărora nu le puteau face față, neavând de bușeu pentru producție, iar prețurile, cari se ofereau pentru producția agricolă erau direct insultătoare.

Vizibil dezastrul rânjea hidos și amenințător în fața Europei agricole.

Pline de îngrijorare Ungaria, România și Jugoslavia se întâlnesc în conferință agrară la București în Iulie 1930, ca să frământa problemele agricole și să întreprindă o acțiune comună în deslegarea lor.

Liga Națiunilor pe de altă parte le făcea promisiuni, că pentru cerealele și producția agricolă a Europei din Est și Sud Est, se va creia un regim preferențial de valorificare.

Țările agricole din Europa, îngrijorate de situația tot mai alarmantă, se întrunesc din nou la 1 Octomvrie 1930 la Sinaia, hotărându-se să cerșească bunăvoința Europei industriale, care să le acorde un regim preferențial pentru valorificarea producției agricole.

Rugăminți în acest sens s'au adresat Germaniei, Italiei, Franței, Austriei, Cehoslovaciei și Elveției și li s'au cerut insistent ocrotirea și protecția.

Greu se puteau hotărî aceste țări industriale din Europa să abandoneze importul cerealist din Transocean și să întindă o mână de ajutor, o mână de soră, Europei agricole în suferință și în pericol, de a se cufunda în prăpastie.

Țările agricole se zbat și se adună mereu în conferințe interminabile.

În Octomvrie 1930 se întrunesc iarăși la Belgrad, unde discută eventualitatea valorificării producției printr'un birou comun, cu prețuri fixate de comun acord.

Hotărârile țărilor agrare din aceste conferințe păreau însă puerile, fiindcă Europa industrială nu oferea nici piață, nici regim preferențial.

Nici Germania, nici Anglia, nici Franța, nici Italia, nici Austria, nici Cehoslovacia, nici Elveția n'au vrut să acorde ajutor Europei agricole în aceste vremuri grele, când se cerșea cu atâta insistență mila lor.

Germania a declarat, că consimte să încheie convenții comerciale, cu țările agricole din Sud-Estul Europei, nu poate însă atinge cu nimic importul său agricol din Transocean și nu-l poate modifica în așa fel, ca să creeze avantagii și favoruri Europei agricole.

Toate celelalte țări industriale au rămas surde și nepăsătoare la apelul disperat al surorilor țări agricole.

Anglia, care se pretinde țară europeană extra-continentală, cu interese separate de ale Europei continentale, a crezut necesar să protesteze chiar vehement în cor comun cu țările transoceanice, în contra intențiilor, de a se acorda Europei agricole regim de favoare pentru valorificarea producției agricole sau vr'un regim preferențial.

Nu era nevoie de acest protest, fiindcă Europa industrială nu s'a gândit niciodată să acorde vr'un favor Europei agricole și n'ar fi făcut-o nici de astădată.

Puțin îi păsa Europei industriale, că sora ei, Europa agricolă, trăește în mizerie și sărăcie grea și că de astădată se va abate asupra ei cel mai crud dezastru social.

Europa industrială era grijulie față de Transocean, ca nu cumva să simtă vr'o pișcătură în interesele ei.

Țările agricole din Europa se sbat mereu și se adună în aceleași conferințe sterpe, pentru a-și discuta greutatea mari, cari le apasă.

În anul 1931 se țin conferințe agricole la Geneva, Varșovia și Paris, fără nici un rezultat însă.

În România în acest timp, criza agricolă ajunge la culme. De unde valoarea producției de cereale și plante din România în 1928 era de 81.458 milioane lei, scade până în 1930 la 48.400 milioane lei adică la aproape jumătate în doi ani.

Chintalul de grâu dela 800 lei, cât era în 1928, a scăzut la 161 lei până în August 1931.

Grâul a pierdut astfel 80% din valoarea lui.

După George Gh. Mironescu, pierderea la preț numai pentru cereale se urcă în intervalul dela 1929 până la 1930 la suma enormă de 25 miliarde lei, iar scăderea venitului național total, rezultat din producție (cereale, animale, păduri, industrie), a fost în intervalul dela 1929 până la 1930 de aproximativ 45 miliarde lei.

Sunt sume formidabile, cari vorbesc singure și prezintă icoană clară asupra intensității crizei generale, care apăsa din greu asura Țării Românești.

La declanșarea acestei crize agricole a contribuit pe de o parte supraproducția agricolă din Transocean, mărită atât prin întinderea tot mai mare a suprafețelor de cultură, cât și în urma tehnicii agricole progresiste, printr'o absolută mecanizare etc., iar pe de altă parte prin reducerea enormă a consumației de cereale, în special grâul, ca o consecință normală, provocată de armata de șomeri, care era calculată la 80 milioane oameni, în cari se cuprindeau și membrii de familie.

Pregătirea crizei însă se dăturește unei clociri, începută din 1925, când se ajunsese la un supraindustrialism extraordinar, în urma lăcomiei fără de limită a capitaliștilor egoiști din Europa industrială și din Transocean.

După războiul mondial a început o luptă de întrecere între țările capitaliste, pentru a atinge culmile industrializării.

Țările capitaliste în goana lor de întrecere ajung deopotrivă la un supraindustrialism și la o supracapitalizare.

America exporta în 1900 produse fabricate în valoare de 120 milioane dolari, dar ajunge să exporte în 1929 produse industriale în valoare de peste 3 miliarde dolari.

Acest export al Americii de produse industriale nu reprezintă decât 7%, din valoarea producției ei naționale.

Acestei saturații de capital îi survine ca efect normal o decapitalizare printr'o catastrofală și bruscă descompunere economică.

Între producție și desfacere s'a produs în mod brusc o rupere de echilibru, ca o consecință firească de altfel.

Acumularea capitalului enorm în țările industriale nu era distribuit într'un mod larg între populația conlocuitoare, ci era pur și simplu proprietatea unor anumiți indivizi, a unei anumite clase.

De o parte capitalizare saturată la industriași, cari formau o minoritate, iar pe de altă parte o lipsă completă de capital la locuitorii țărilor respective, fie că erau muncitori intelectuali, fie că erau lucrători de fabrică sau agricultori.

Muncitorii intelectuali și lucrătorii industriali, din cauza unor remunerații proaste pentru prestarea muncii lor, nu puteau continua cumpărările produselor industriale, mulțumindu-se cu strictul necesar pentru ducerea unui trai modest.

Agricultorii nu-și puteau valorifica producția, din cauza economiei mare la hrană, pe care o făcea masa consumatoare din orașe, lipsită de puterea de plată.

Criza agricolă se agrava din ce în ce tot mai tare odată cu înmulțirea șomerilor la orașe, cari trebuiau să trăiască foarte strâns.

Țările agricole sărăcite complet și cu producția nevalorificată, nu puteau la rândul lor să-și permită cumpărarea produselor industriale.

Din această cauză, industriile au trebuit să-și reducă producția și să licențieze astfel un mare număr de lucrători, constituindu-se în felul acesta acea mare armată de șomeri, simțită așa de greu în toate țările industriale.

Majoritatea teoreticienilor și doctrinarilor economiști acuză subconsumația drept cauză primordială în declanșarea crizelor.

E adevărat, că subconsumația atât a producției industriale cât și a producției agricole lărgeste orizontul crizelor, le accentuează violența, le adâncește, le înrădăcinează și le agravează, dar subconsumația nu reprezintă factorul pregătitor, factorul premergător, factorul etiologic al crizelor, nu este mai bine zis factorul de elocire al crizelor.

Germenul provocator al crizelor este numai pofta de neînfrânt a capitaliștilor egoiști, cari nu vroesc să lase curs normal vieții economice, ci caută a depozita în beneficiul lor întreaga putere a valorilor, a concentra averi și valori fabuloase, cari pierzându-și acțiunea circulatorie, fac să se simtă lipsa valorilor de schimb.

Capitalul și valorile nefiind repartizate prin circulație normală asupra populației întregi, se restrâng pe încetul posibilitățile de plată, având ca simptom principal, abținerea dela cumpărare și instaurarea restricțiilor.

Aceste restricții la cumpărare provoacă implicit subconsumația, care dă apoi drumul din plin la declanșarea crizelor.

Gravitatea crizelor este dictată de intensitatea subconsumației.

România agricolă se poate spune cu drept cuvânt că este țara crizelor fără sfârșit.

Din momentul ce subconsumația este factorul, care menține în plină dezvoltare o criză, atunci România, care se găsește într-o permanentă subconsumație, este normal să se găsească într-o permanentă criză.

După cum am dovedit în alte capitole a studiului de față, poporul român a fost obligat și silit a trăi într-o veșnică subconsumație, tocmai din lipsa unei posibilități normale de va-

lorificare a producției agricole, care nu lasă, ca Țara Românească să poată lua o dezvoltare economică și să poată sălta standardul de viață al poporului.

Subconsumația aceasta cronică din România este suportată cu un puternic stoicism și cu o răbdare neîntrecută, deaceia și criza, care ține în cleștele său în mod permanent Țara Românească, nu se transformă într-o izbucnire acută, ci continuă să evolueze în aceeași formă cronică, cu aceleași consecințe grave pentru temelia biologică a neamului românesc.

De astfel de crize cronice au avut parte toate țările agricole din Sud-Estul european și au fost dictate de aceeași permanentă atitudine a țărilor industriale, cari nu s'au gândit niciodată să încerce o ameliorare a crizelor din România și Sud-Estul european, ci din contră prin gândurile lor de supracapitalizare egoistă, s'au aruncat să exploateze tot ce a prezentat atracție de câștig în țările agricole.

Criza cronică din România evoluiază mocnind, fără tulburări și fără influențe în afară.

Criza cronică din România macină numai și numai puterea poporului român și nu este văzută sau nu vrea să fie văzută nici de economiștii mondiali ai țărilor industriale și nici de marii financieri capitaliști, hrăpăreți și lipsiți de acel nobil simț al umanității.

Subconsumația este cauza crizelor, zic marii economiști, deci poporul român trebuie să declare război subconsumației, pentru stingerea acestei cronice și periculoase crize din România, care se poate oricând transforma în acută și poate avea consecințe serioase.

Consecința crizei din 1929 au fost crahuri, ruine și dezastre financiare, împletite puternic cu crize de producție, cu crize de valorificare industrială, crize de valorificare agricolă, șomeri, sărăcie, mizerie, tulburări sociale și pescuitori politici în apă tulbure.

România agricolă a fost și este o jucărie, care se mută automat în valurile crizelor mondiale și joacă așa, cum dictează complexul industrial, financiar și comercial al lumii.

Dr. Walter Hoffmann spune, că «criza agrară nu se va putea stinge, dacă țările agrare nu se vor organiza ca să poată face față concurenței transoceanice».

După cum am arătat, țările agricole au făcut eforturi colosale, pentru a se putea organiza, ca să amelioreze consecințele crizei.

Ce folos însă, că toate încercările țărilor agricole s'au lovit de indiferența țărilor industriale din Europa, cari nu vroiau să dea o mână de ajutor și să ia în apărare câtuși de puțin interesele țărilor agricole.

Concurența transoceanică nu se putea înfrânge prin organizarea țărilor agrare, după cum crede Dr. Walter Hoffmann, ci numai prin bunăvoința Europei industriale importatoare, în mâna căreia se găsea cheia.

Concurența Transoceanului se putea înfrâna numai și numai prin bunăvoința Europei industriale importatoare.

Atâta vreme, cât Europa industrială ținea piața larg deschisă, oferind încă și avantagii producției transoceanice, nu se putea combate concurența Transoceanului, oricât de ideal s'ar fi organizat țările agricole.

Secretul combaterii concurenței transoceanice era în mâinile Europei industriale importatoare, deaceia Europa agricolă nu putea face altceva decât să îndrepte rugăminți fierbinți Europei industriale, pentru a-i acorda înalta protecție și a-i ameliora criza tot mai amenințătoare.

Bătrâna Europă industrială era însă surdă și nu auzea și nici nu vroia să audă văicărerile Europei agricole.

România, Ceho-Slovacia și Jugoslavia pun bazele Micei antante economice în Februarie 1933, cu un consiliu economic permanent, dar fără efect ameliorator în evoluția crizei.

Beneficii a tras de pe urma Antantei economice numai Cehoslovacia singură.

Contra Micei Antante economice a luat atitudine hotărâtă Germania industrială, care n'a tolerat absolut nici un fel de acțiune de favoare economică pentru nici o țară agricolă din Europa.

Germania, care a cerut în cursul acestui războiu unirea sufletească a întregii Europe, dădea lovituri din plin oricărei inițiative pentru stingerea sau ameliorarea crizei din Sud-Estul european agricol.

La 2 Martie 1932 se pune în discuție planul Tardieu, care concepe o confederație dunăreană, în care să fie cuprinse Austria, Ungaria, Ceho-Slovacia, România Jugoslavia și Polonia, urmând ca aceste state să se lege întreolaltă, cu obligațiuni de convenții preferențiale.

Austria și Ceho-Slovacia țări industriale, să se oblige a cumpăra produsele agricole ale României, Ungariei, Poloniei și

Jugoslaviei pe prețuri, calculate să întrecă puțin prețul de producție în așa fel, ca agricultorul să aibă un cât de mic beneficiu.

Țările agricole la rândul lor să se oblige a cumpăra producția industrială din Austria și Cehoslovacia.

Era vorba mai pe scurt de schimburi de mărfuri prin compensație între două țări industriale din Europa și patru țări agricole.

Planul însă n'a putut căpăta viață.

Dealtfel planul Tardieu pentru organizarea și construirea unei confederații dunărene n'a fost și nu este o noutate ingenioasă, fiindcă o astfel de confederație dunăreană a frământat încă cu mult înainte multe minți politice, destul de luminate.

Este cunoscut planul unei confederații dunărene, întocmit de către Kossuth și publicat în ziarul «Alleanza» din Turin la 1862.

Acest plan a isvorât din frământarea lui Kossuth după refugiul său din Ungaria, în urma eșecului din 1848, când a vroit să se deslipească de Austria.

Interesant este faptul, că în privința confederației dunărene, Kossuth a avut o înțelegere cu Cuza Vodă, fiindcă România trebuia să joace un rol dintre cele mai importante în cadrul unei eventuale confederații dunărene.

Atât planul dela 1862 a lui Kossuth și Cuza Vodă, cât și planul lui Tardieu dela 1932 în privința unei confederații dunărene, din nefericire au rămas fără efect și fără posibilități de realizare.

Dacă s'ar fi constituit o confederație dunăreană, standardul de viață al acestor popoare sărăcite, ar fi făcut salturi nebănuite.

Toate conferințele și toate frământările țărilor agricole n'au putut schimba drumul de evoluție al crizei.

Anglia dealtfel cu începere din 1932 aplică o taxă advalorem de 10%, asupra importului de grâu și făină; acordând scutire completă numai pentru grâul, provenit din coloniile sale imperiale, conform acordului dela Ottava din 1932.

Din acest an Anglia părăsește liberul schimb.

În August 1933 se convoacă însă marea și interesanta conferință dela Londra, care stabilește un acord între cele 22 State exportatoare de cereale și importatoare de cereale, un acord de altfel dictat de către cei tari celor slabi.

În această conferință, în urma faptului stabilit, că nevoile

mondiale de grâu importat sunt de 152 milioane chintale, se procedează la fixarea cotelor pentru țările exportatoare pe anii 1933/34.

Se poate deduce din capul locului, că fixarea cotelor a fost arbitrară și mai mult în favorul țărilor transoceanice.

Astfel că pentru Canada revine o cotă de export de grâu, hotărâtă de către conferință, de 54, 4 milioane chintale; pentru Statele Unite 12,8 milioane chintale, pentru Argentina 30 milioane chintale, iar pentru Australia 29,6 milioane chintale.

Iată cum cele 4 țări transoceanice primesc la un loc o cotă de export de grâu de 126,8 milioane chintale, rămânând pentru țările dunărene din Europa și pentru Rusia la un loc 25,2 milioane chintale.

Țările dunărene li se acordă 13, 7 milioane chintale, iar Rusiei 11, 5 milioane chintale grâu pentru export.

Din cota țărilor dunărene a revenit României 23%, adică 3.051.000 chintale, Jugoslaviei 22% adică 2.878.000 chintale, Ungariei 39,1% adică 5.256.000 chintale, iar Bulgariei 15,9% adică 2.179.000 chintale.

Această repartiție a cotelor de exportul grâului a fost absolut neloială și nesinceră, dând lovituri din plin țărilor agricole din Sud-Estul European.

României i s'a acordat o cotă mult prea mică, fiindcă în 1930, România a avut un disponibil de grâu pentru export de 9.500.000 chintale.

Normal ar fi fost să i se acorde o cotă apropiată, măcar din disponibilul său de grâu pentru export.

România însă a fost mulțumită și cu această neînsemnată cotă, fiindcă nu avea dela cine aștepta protecție și ajutor.

Conferința dela Londra, se știa prea bine, că nu s'a întrunit pentru soluționarea problemelor agricole din România sau din Sud-Estul european, ci numai și numai pentru soluționarea problemei grâului din Transocean, care se găsea într'o mare eriză de valorificare.

Dacă s'a aruncat și României o cotă oarecare, s'a făcut ca o momeală și nu ca un gest de înaltă generozitate.

Din expunerea de mai sus, rezultă clar și precis, că Europa industrială cu bună știință și bună voință a trecut cu interesele în Transocean, fixându-și bine ambele picioare, în credința, că a câștigat partida economică și și-a asigurat pentru totdeauna

un trai bun și îmbelșugat, datorit rezervelor alimentare formidabile din Transocean.

Nu-i păsa Europei industriale, că sora ei Europa agricolă se scufundă în mizerie și sărăcie grea, de unde nu se va mai putea ridica veacuri întregi.

Sperăm că trecutul va fi spre multă învățătură și ca consecință, Transoceanul va accepta când-va pe piețele Europei industriale și producția sărăcăcioasă a Europei agricole.

Antarhie europeană continentală sau „Grossraumwirtschaft“-ul german.

XI.

- Cerealele Transoceanului decât hrană pentru muritori de foame, mai bine combustibil pentru fabrici.
- Surplus și deficit alimentar.
- Europa sud-estică, hinterland colonial al Europei industriale.
- România, ținutul comorilor neexploatate.
- Naționalism sau europenism?.
- Sud-Estul european este caracterizat prin: miserie, nesiguranță și exploatare.
- Speranțe economice de viitor.

Transoceanul este inundat de belșugul producției pământului, cu care hrănește, îmbracă și alintă un număr imens de locuitori pe lângă surplusul enorm trimis Europei, contra plată și compensații de tot felul.

Calculele economice n'au voit să vadă niciodată, că există și un drum al durerii, care duce spre oameni chinuți de foame.

Calculele economice nu se lasă sensibilizate și tulburate de moartea milioaneilor de oameni flămânzi și preferă să distrugă alimentele decât să le arunce fără câștig și fără profit muritorilor de foame.

Guvernul argentinian, chiar în 1943, a dat o decizie, ca să se ardă drept combustibil pentru fabrici, milioane de tone de grâu secară, orz, porumb, care nu puteau fi nici consumate în întregime și nici valorificate.

Brazilia din 1931 până în 1938 a aruncat în apă sau a distrus 4 milioane tone cafea, cam atâta, cât întrebuințează toată lumea în trei ani.

Aceasta din cauză, că n'a avut posibilități de valorificare rentabilă, cât și pentru menținerea echilibrului de preț în mod constant.

În China, în India, în Japonia, în Africa și în multe părți ale Orientului, populația este într-o permanentă și nesfârșită subalimentație cronică, cu foamete periodică și cu moartea a milioane de indivizi din cauza foamei.

Oare nu avem dreptul să ne întrebăm, de ce Transoceanul, care nu mai găsește soluții pentru surplusul producției sale, nu-și canalizează umanitatea, fluturată permanent, printre ai săi și de ce nu găsește milă și sentimente omenești și față de aproapele său, de pe alte meridiane.

Pentru Transocean, țările înfometate cu milioane de oameni muritori de foame ar fi o piață excelentă, iar umanitarismul american ar avea ocazie să-și pună în practică și în valoare înaltele principii de umanitate.

În 1928-1930 au fost bântuiți de foame și boli în China peste 34 milioane de oameni, pe lângă alte 30 milioane loviți în 1931 de inundațiile fluviului Yangse.

De ce Transoceanul nu și-a trimis producția acolo?

Dintr'un motiv foarte ușor de înțeles de către oricine.

Acești flămânzi și muribunzi, condamnați la moarte prin foame, n'aveau cu ce plăti hrana lor și Transoceanul nu vinde pe datorie și nici nu se avântă în situații, cari nu promet beneficii.

Producția enormă a Transoceanului a găsit posibilități largi de valorificare, prin cea mai comodă rentabilitate, pe piețele Europei industriale.

Această bătrână Europa industrială și destul de perfidă, pentru siguranța traiului său comod și plin de belșug, n'a mai stat să-și răscrolească sentimente sufletești fără rost față de Sud-Estul european, pe care l-a înăbușit, pentru a se asfixia în producția lui cerealistă și animală, ci a preferat producția Transoceanică, mai ieftină, mai convenabilă și mai ispititoare.

Europa industrială, ca o bătrână avară și cu sufletul tocit, a știut să adune sub cutele ei largi aur mult, simbol al bogăției, stors din munca sărăcimii, care plânge în Europa agricolă, stors și din pământul României, dar n'a vrut să întindă o mână de ajutor Sud-Estului european, pentru a se putea ridica și înălța economicște măcar cât de puțin.

Europa industrială, dacă ar fi deschis piața largă produc-

ției agricole și animale din Sud-Estul Europei și ar fi înțeles să ofere rentabilitate Europei agricole pentru producția ei, ar fi avut belșug pentru locuitorii săi, belșug pentru muncitorii săi, învățați cu trai bun și ales, pe lângă faptul, că ar fi găsit piață largă în Europa sud-estică pentru producția ei industrială, căci în felul acesta locuitorul din Europa sud-estică ar fi devenit capabil, să poată cumpăra producția industrială a Europei de Vest și Centru.

Ar fi fost un schimb reciproc convenabil și rentabil pentru toată Europa, pe lângă faptul că Europa ar fi putut deveni o țară consolidată economică.

Războiul actual prin complicațiile lui a dovedit, că Europa nu poate lupta solidar, nu se poate apăra solidar, fiindcă în primul rând lipsesc simpatiile reciproce, lipsesc sentimentele de suflet, cari trebuie să lege pe europenii din toate țările.

Europenii bogați din Vestul și Centrul Europei, înaintați în cultură și progreseți din toate punctele de vedere, ca o consecință a bogăției lor, au înțeles să trateze cu brutalitate, cu dispreț și cu ură pe europenii din Sud-Est, săraci, trăiți în mizerie, subalimentați, desorientați și desorganizați.

Europenii Vestului și Centrului, cuprinși în angrenajul traiului bun, îmbelșugat și încadrat în modernismul rafinat, au uitat, ce este mila, au uitat, ce este iubirea de aproapele și în loc de ajutor, i-au servit europeanului din Sud-Est, dispreț și desconsiderare.

Pe lângă aceasta, europenii din Vest și Centru au exploatat fără milă pe europenii din Sud-Est.

Europenii din Vest și Centru au crezut, că exploatând sărăcia europenilor din Sud-Est, exploatând bogățiile solului și subsolului din Sud-Est, exploatând munca celor flămânzi și subalimentați din Sud-Est, vor ajunge tari, puternici și deasupra tuturor.

Calculul economic a fost greșit din capul locului, chiar din 1829 față de România, de altfel ca toate calculele economice din trecut față de Sud-Estul european.

Războiul actual deslănțuit în Europa, cerea o unire a țărilor europene însă această unire a fost imposibil de obținut, tocmai din cauza nemulțumirilor acumulate de țările europene, în urma politicii economice a Europei industriale.

Economiștii germani, cuprinși în ghiarele unui naționalism feroce, au predicat cu toții în unison, întrecându-se în argumente

șubrede, un sistem nou economic pentru întreaga Europă, care ar fi avut darul să aducă belșug, și peste umilele bordeie ale Europei agricole din Sud-Est.

Economiștii germani n'au făcut altceva decât s'au forțat să stăpânească Europa întreagă, punându-o mai întâi în genunchi și exploatănd-o în voie deplină pe toate laturile economice.

Germanii ar fi dorit «Grossraumwirtschaft» — (economia spațiului mare) — într'un cadru de autarhie absolută a Europei întregi, cu eliminarea completă și definitivă a Transoceanului, care ar fi urmat să se asfixieze în producția lui sau să și-o canalizeze în altă parte.

Herbert Backe, fost ministru subsecretar de Stat în guvernul german și economist de înaltă autoritate, cuprins de orgoliul unor succese militare trecătoare, crezând în biruința desăvârșită și completă a Germaniei, n'a ezitat să-și publice în 1942 cu mare entuziasm ideile sale economice de organizarea Europei în viitoarea economie autarhică a spațiului mare.

Sigur că Backe, orbit de naționalismul feroce, n'a găsit alte formule economice pentru țările din Sud-Estul european, decât să le alinieze în cadrul de diviziune a muncii în așa fel, încât să se poată împlini toate golurile alimentare ale Germaniei, doritoare și poftitoare de trai bun și îmbelșugat.

Fiecare țară din Europa era rânduită a munci și a lucra într'o anumită direcție, dictată de Germania, pentru a împlini necesitățile și golurile ei alimentare.

Herbert Backe analizează în detalii amănunțite posibilitățile de acoperire a deficitului alimentar din Europa, pentru a convinge pe toată lumea, că Europa poate oricând să elimine de pe piața europeană producția transoceanică și poate oricând închide Europa într'un zid de autarhie economică.

Printr'o accentuare a muncii poporului european, pentru a scoate un surplus în țările europene cu deficit alimentar, s'ar acoperi foarte bine și ușor toate necesitățile alimentare ale Europei.

H. Backe, pentru a susține soluția sa în problema «Grossraumwirtschaft-ului», fixează România și în general Sud-Estul european, ca regiuni, exclusiv cerealiste și deci producătoare de grâne și cereale pentru viitor.

H. Backe scrie că, Statele Sud-Est europene și ținuturile din Est, vor constitui și pentru viitor rezervele de cereale ale Europei.

România trebuie să renunțe pentru viitor la creșterea și exploatarea animalelor și să se ocupe numai cu cultura cerealelor, urmând ca țările Vestului și Nordului Europei să se ocupe cu creșterea și exploatarea animalelor, în special Danemarca și Olanda, cari au fost și până acum țări cu exploatare înobilată, având și locuitori pregătiți pentru acest scop, pe lângă condițiunile avantajoase de valorificare, pe cari le au pe piețele apropiate ale țărilor industriale.

H. Backe susține, că România, dacă a încercat să crească animale, a făcut aceasta numai pentru faptul, că n'a găsit de bușeu suficient pe piețele europene, pentru surplusul producției sale agricole.

Pentru viitor însă România va avea asigurat de bușeu pentru producția cerealistă, cu prețuri convenabile și deci nu mai are nevoie să se îndeletnicească cu această complicată preocupare a creșterii și exploatării animalelor.

H. Backe susține, că dacă Statele dunărene ar încerca să treacă serios la o agricultură înobilată prin creștere și exploatare de animale ca Olanda și Danemarca, atunci s'ar produce imediat un deficit în cereale și substanțe furagere, ca consecință a alimentării animalelor și deci ar trebui apoi să se recurgă la importul din Transocean.

Cu Europa sud-estică, crescătoare de animale, s'ar produce un dezechilibru, care ar împiedeca realizarea «Grossraumwirtschaft-ului» european autarhic, fiindcă importul din Transocean ar deveni o necesitate absolută.

Pe de altă parte Backe, care simte, că concepțiile sale de a fixa țările sud-est-europene într'un cadru de cerealism exclusiv nu sunt plăcute și nu vor fi acceptate de aceste țări, ține să le pună în vedere, că în cazul, când vor înțelege să treacă la agricultură înobilată prin creștere și exploatare de animale, vor întâmpina greutăți mari în valorificare, cu consecințe falimentare.

H. Backe, se poate întâmpla să greșească în prognosticurile sale, fiindcă în primul rând țările dunărene, dacă vor face agricultură înobilată prin creștere și exploatare de animale, nu vor avea nevoie să recurgă la import de cereale și furage din Transocean, fiindcă printr'o intensificare a culturii pământului și printr'o nouă îndrumare cerealistă, își vor putea crea suficiente rezerve, astfel că-și vor putea multiplica creșterea animalelor fără grijă, cu efect economic, social și alimentar, înălțător pentru aceste popoare.

În ce privește grija valorificării animalelor și produselor animale, se poate deschide drum spre Orientul apropiat în mod foarte rentabil, pe lângă faptul că și Europa centrală și vestică vor accepta o însemnată parte a producției, în cazul, când într'adevăr vor abandona producția transoceanică.

H. Backe vrea, ca Sud-Estul european să facă agricultură exclusiv cerealistă, pentru ca să poată aproviziona Vestul, Nordul și Centrul Europei cu grâul, necesar alimentației locuitorilor respectivi, dar și cu celelalte cereale și furaje pentru animale, ca să poată și pe viitor ține situația creșterii animalelor la aceeași înălțime sau a-i da chiar un caracter de intensificare și mai pronunțat.

Oare Backe, ca un economist desăvârșit și bine documentat, nu este de părere, că imperativul economic dictează, ca materia primă să fie transformată, industrializată și prelucrată, acolo unde se găsește, acolo unde este produsă, fiindcă numai în felul acesta, poate exista cea mai înaltă rentabilitate?

De ce atunci, România și întreg Sud-Estul european să intensifice producția cerealistă, pentru a crea rezerve mari pentru export în țările din Vestul, Nordul și Centrul Europei, urmând ca aceste țări să le întrebuințeze pentru creșterea și exploatarea animalelor?

Dacă producția de hrană suficientă și abundentă se găsește în Sud-Est, atunci de ce să nu se intensifice creșterea și exploatarea animalelor în aceste țări ale Sud-Estului, unde există toate condițiunile optime de exploatare?

Aceasta ar conveni foarte mult Sud-Estului european, fiindcă ar spera într'un avânt al ridicării standardului de viață al acestei populații flămânde.

Doar prin animale a ajuns Danemarca și Olanda să stea în fruntea Europei, atât din punct de vedere economic, cât și social, cu toate consecințele avantajoase, ce se desprind din această situație.

Țările din Sud-Est vor produce materia primă, care este hrana și care prezintă cel mai important factor în problema creșterii animalelor și de aceea cu drept își pot reclama o înobilare a agriculturii, prin intensificarea creșterii animalelor, după sistemul danez și olandez.

Obiecțiunea va fi, că lipsesc specialiștii tehnicieni și lipsește pregătirea locuitorilor în această direcție a creșterii și exploatării animalelor.

Putem răspunde, că specialiștii tehnicieni lipsesc și în direcția exploatării cerealistice, cât și pregătirea locuitorilor în acest sens, fiindcă dacă ar fi existat, atunci și România ar fi putut avea astăzi o producție de 3600 kgr. grâu la hectar ca și Danemarca sau măcar de 2700 kgr. ca Germania.

Specialiștii se vor creia și la nevoie se vor importa pentru un timp limitat, lucru ce este mai ușor și mai simplu de cât exportul hranei.

Orice sacrificii pentru creiarea de specialiști indigeni sau pentru importul de specialiști n'ar fi prea mari, fiindcă efectul scontat, de ridicarea stării economice a satelor și implicit a întregii populații, va fi foarte important și aceste sacrificii vor fi rambursate cu vârf și îndesat.

Sud-Estul european vrea creștere și exploatare de animale, pentru că numai prin aceasta se poate ridica standardul de viață al poporului și numai în felul acesta se poate întări fundamentul de rezistență al nației.

Adică Backe ar dori, ca românul să nu mai evolueze de loc și în general țăranul din Sud-Estul european să lucreze și să cultive pământul, pentru a hrăni lucrătorii industriali pretențioși ai Germaniei și ai Europei industriale cu pâine albă și bună și să nu se ocupe cu creșterea de animale pentru îmbunătățirea traiului său propriu.

H. Backe nu mai vrea să țină seamă de faptul, că agricultura exploatată fără creștere de animale, ține pe țăran, în sărăcie și în mizerie.

H. Backe și ceilalți economiști germani, nici nu vreau să audă, că și popoarele din Sud-Estul european sunt dornice, de a eși din primitivitatea de până acum și ar vrea să treacă la o exploatare mixtă și intensivă prin creșterea de animale, care va contribui la o îmbunătățire a standardului de viață, la care au drept și țăranii subalimentați ai Sud-Estului european.

H. Backe crede și este convins, că din momentul, cē problema valorificării producției cerealistice din Sud-Estul european va fi bine soluționată printr'o asigurare a pieții de desfacere în Europa industrială, cu rentabilitate precisă, atunci va dispărea și pofta Sud-Estului european, de a trece la agricultură înobilată prin creștere și exploatare de animale.

În cadrul marelui spațiu economic european, zice H. Backe, va dispărea motivul de criză a valorificării producției cerealistice și odată cu dânsul va dispărea și motivul de înobilare a agriculturii prin creștere și exploatare de animale.

H. Backe uită și nu vrea să înțeleagă, că creșterea și exploatarea animalelor nu este numai o problemă rezultată ca consecință a crizei de valorificare cerealistă, ci este în primul rând o problemă de vitalitate a neamului, prin consolidarea unui standard de trai și de hrană, ridicat la un nivel, măcar jumătate ca al germaniei.

H. Backe susține că statisticele de export ale Statelor sud-est-europene arată precis, că toată greutatea constă în comercializarea cerealelor, cu toate că și exportul de animale, de produse animale, de fructe și de legume, a fost întărit.

Baza normală, zice Backe, a comerțului între țările din Vestul, Centrul și Nordul Europei și țările din Estul și Sud-Estul european este schimbul între cereale și marfă finită.

H. Backe vrea cu orice chip, ca Sud-Estul și Estul european să producă cereale și numai cereale, iar celelalte țări industriale ale Europei să producă marfă finită, folosind cerealele ca materie primă.

Cu un cuvânt, Europa din Est și Sud-Est să exporte tot surplusul de produse cerealiste, pentru ca celelalte țări industriale să crească și să exploateze animale și să industrializeze producția animală, urmând ca aceste produse finite, cari sunt produsele animale, să fie importate de către Europa estică și sud-estică.

Fără discuție, că argumentarea, așa cum o prezintă Backe nu poate fi primită de cât cu indiferență.

Cum poate crede Backe, că românul, bulgarul, ungurul, polonezul, jugoslavul vor renunța la creșterea de animale, numai ca să poată exporta cerealele, și să fie siliți să importe apoi din Europa industrială, alimente de origine animală și produse animale diferite, pentru necesitățile lor.

Este o anomalie și o absurditate.

Astăzi Europa din sud-est are un standard de viață, încadrat în cea mai primitivă formă, cu toate că se ocupă și cu creștere de animale, dar dacă se va întoarce definitiv la cerealismul pur, își va întoarce și traiul înapoi cu sute de ani, reactualizând epocile de lăncedă primitivitate.

Profesorul Woermann Emil într'un studiu documentat susține, că în țările din Apusul Europei, exploatarea agriculturii fără creștere de animale nu poate progresa și nici chiar exista, fiindcă animalele sunt exploatate intensiv pentru obținerea unei producții abundente și maxime și pentru acoperirea golurilor alimentare.

În schimb însă în România scrie profesorul Woermann sunt regiuni întinse cu mono-cultură, unde vitele sunt întrebuințate numai pentru tracțiune și pentru munci agricole, fără o exploatare rațională și înobilată și numai după ce și-au epuizat forțele sunt valorificate, cum dă Dumnezeu.

Exploatarea agriculturii și creșterea animalelor constituie o simbioză, spune prof. Woermann.

Iată cum un profesor german ne mustră pe noi românii, că nu exploatăm agricultura rațional prin animale producătoare.

Iată părerea unui profesor german, care susține și nici nu poate concepe o exploatare a agriculturii fără animale, dela cari trebuie să se obțină producții abundente pentru acoperirea golurilor alimentare.

Dece nu vede și Backe lucrurile, așa cum se prezintă în realitate.

Am arătat destul de documentat, cărui fapt se datorește starea de sărăcie, de mizerie și de subalimentație a țărânilor române și s'a văzut clar, că îndrumarea greșită a exploatării agriculturii prin cereale exclusiv este o cauză primordială a acestei stări de fapt.

Am arătat în detalii diferența standardului de viață a populației cerealiste și a populației crescătoare de animale, atât în cadrul Europei cât și în cadrul provinciilor românești.

Generalul Haushoffer scrie, că mono-cultura, ca sistem de exploatare a agriculturii, are ca rezultat biologic — sărăcia, cât și menținerea poporului respectiv într'o adevărată stare de înapoiere.

Poporul, care-și exploatează agricultura prin mono-cultură nu se poate desvolta nici din punct de vedere economic, nici cultural, nici social.

Iată păreri germane în privința mono-culturii cerealiste, care înseamnă o absolută și desăvârșită primitivitate, cu consecințe grele pentru poporul respectiv.

Cu toate acestea, pentru a fi împlinite pretențiile alimentare ale Germaniei, Backe nu ezită nici un moment să-și susțină ideile sale economice în detrimentul Europei sud-estice.

Vor fi cu siguranță români, cari vor fi acceptat cu indiferență planul lui Backe pentru asigurarea hranei necesară Europei și vor fi zis, că este indiferent, dacă exploatarea agriculturii se face numai prin cereale, fiindcă ceea ce interesează în primul rând este asigurarea unui debușeu permanent pentru

surplusul
litate con
Mai
fost nur
Germani
te și dec
popoar
econom
A
mai mu
mai al
Europ
de fri
D
ceselo
I
ninta
nești
cată
agri
dup
ten
exp
sit
mă
tă
R
t

surplusul de producție al cerealelor din România, cu o rentabilitate convenabilă.

Mai întâi trebuie bine știut, că acest plan al lui Backe, a fost numai un plan, eșit din ura declanșată de războiul între Germania pe de o parte, America, Anglia și Rusia pe de altă parte și deci planul acesta nu poate dăinui și în epoca de pace între popoare, când se va căuta să se reia relațiile normale de interese economice.

A fost și este un plan de răzbunare contra Transoceanului mai mult, de cât un plan cu un desăvârșit fundament economic, mai ales că este absolut egoist și îndrumat contra intereselor Europei agricole în special, care nu-l poate accepta decât numai de frică.

De altfel problema cade dela sine odată cu spulberarea succesorilor și victoriei Germane.

Nu discut planul economic în sine, pentru a combate o amenințare de organizare economică, care nu convine Țării Românești, ci discut intenția greșită și concepția economică falsificată, de a forța o țară agricolă să-și îndrumeze exploatarea agriculturii în gen absolut și exclusiv cerealist.

Politica economică a Europei industriale în cursul timpului, după cum am arătat, a fost egoistă și a urmărit cu o deosebită tenacitate, ca Europa agricolă din Sud-Est să nu se abată dela exploatarea exclusiv cerealistă.

Am arătat dificultățile permanente și șicanele fără sfârșit în privința valorificării animalelor cu proveniență din România, cari au format directive politico-economice din partea țărilor industriale ale Europei, cu un scop precis, ca nu cumva România să iasă din cadrul de exploatare cerealistă a agriculturii și să treacă la exploatarea prin animale.

Această politică economică egoistă s'a putut înțelege și admite în parte, până în momentul pătrunderii producției cerealiste din Transocean în Europa, fiindcă interesul Europei industriale era să aibă la dispoziție în permanență rezerve suficiente de grâu și cereale în România și în Sud-Estul european.

După ce însă piața Europei industriale a fost îndestulată de producția transoceanică, ce rost a mai avut politica de inhibiție a creșterii și exploatării animalelor în România și în întreg Sud-Estul European?!

Probabil, ca să se păstreze Sud-Estul european, drept rezervă cerealistă pentru eventuale conflicte militare.

România Mare, întregită prin provinciile românești, cari au trăit sub dominațiune Austro-Ungară, a început a da o extindere generală creșterii și exploatării animalelor.

Transilvania, Banatul și Bucovina cu o creștere de animale dezvoltată, în urma politicei de autarhie agrară a Austro-Ungariei, în direcția creșterii și exploatării animalelor, s'au situat în fruntea inițiativei.

Europa industrială putea pricepe, că România pe încetul va părăsi sistemul exclusiv de exploatare cerealistă a agriculturii și va trece la creșterea intensivă de animale.

H. Backe vrea să întoarcă România la cerealismul din trecut și vrea să o prefacă din nou în grânarul de rezervă absolut necesar, în cazuri de conflicte cu Transoceanul sau cu alte țări, cari ar avea posibilitatea să blocheze căile maritime și să împiedice importul din Transocean.

Orice formă economică ar urma să îmbrace țările globului pământesc, un lucru este stabilit din capul locului, că România nu poate accepta o eventuală obligațiune, de a rămâne țară exclusiv cerealistă, fiindcă aceasta ar însemna un decret de sinucidere lentă prin subalimentarea poporului român.

H. Backe arată, că printr'un mic efort de muncă a țărilor europene și printr'o exploatare mai intensivă a agriculturii, s'ar acoperi necesitățile consumului alimentar al Europei prin puteri proprii.

De altfel dintre țările europene sunt puține cari se găsesc în diferență mai mare, în ce privește acoperirea deficitului alimentar.

Astfel Germania își acopere 83% din necesitățile consumului alimentar al populației, procent la care a ajuns în ultimii ani, după încurajarea sistemului de autarhie economică-agrară.

Franța deasemenea își acopere 83% din necesitățile consumului alimentar la fel ca Germania.

Italia își acopere 95%, Belgia 51%, Olanda, 67%, Elveția 47%, Norvegia 43%, Suedia 91%, Finlanda 78%, Spania 99%, Portugalia 94 %.

Toate aceste țări, cari nu-și pot acoperi necesitățile pretențioase ale consumului alimentar, cu excepția Spaniei și Portugaliei, au o producție cerealistă la hectar mult superioară României, de 2-3 și chiar 4 ori mai mare, fără să aibă o densitate demografică în aceeași proporție, superioară României.

Deasemenea aceste țări au o creștere de animale foarte intensivă, cu o producție enormă față de România.

Totuși aceste țări au deficite alimentare, pe când România mult inferioară ca producție, după cum s'a arătat la alte capitole, dispune de un surplus pentru export atât de cereale cât și de animale și produse animale.

Surplusul acesta însă, pe care România îl pregătește pentru export, este rezultatul acelei subalimentații cronice, acelei alimentații insuficiente și de calitate inferioară, de care s'a vorbit și care produce desechilibruri organice, cu repercusiuni patologice.

Românul sărac, subalimentat și oropsit trebuie să rupă mâncarea dela gura copiilor săi, trebuie să tragă pâinea dela gura familiei și să-o înlocuiască cu bucățica de mămăligă goală și aceia cu mare economie, pentru a nu știrbi din cantitatea prevăzută pentru exportul, aducător de hrană lucrătorului industrial și vitelor din Nordul, Vestul și Centrul Europei.

Bietul român alimentat sub limita cea mai inferioară, cu cantități de 5-10 ori mai mici ca locuitorii Europei industriale, se găsește constrâns de sărăcie, să rămână flămând ca să creieze surplus pentru export.

Exportul producției agricole din România este rezultatul foamei, mizeriei și sărăciei.

Herbert Backe cunoaște prea bine această situație economico-socială din România, însă concepțiile sale de naționalism economic exagerat, nu-l lasă să aprecieze situația din România și din întreg Sud-Estul european, la justă valoare.

România este trecută între țările, cari își acoperă consumul alimentar cu 110%.

Iată România cea flămândă, cu un surplus de alimente de 10%.

România care din cauza subalimentației, din cauza hranei de calitate proastă, are cel mai mare procent de mortalitate din Europa, are procentul cel mai ridicat de minus și non valori biologice, este găsită cu 10% surplus alimentar, cu care nu are ce face și cu care trebuie să contribuie la alimentarea Europei industriale, lipsită biet de hrană și în deficit permanent.

România, dacă ar ajunge să-și hrănească locuitorii săi numai cu jumătate din cantitatea și calitatea alimentelor, pe cari le consumă un german sau un alt european din Vest, din Nord și Centru, atunci fără discuție, că ar fi clasată între țările, cu un mare deficit alimentar.

Nu s'a putut Țara Românească desvolta din punct de ve-

dere economic, fiindcă a fost veșnic șicanată și presată de către Europa industrială, care nu i-a dat răgaz, să înainteze și să se înalțe pe scara progresului social.

România pe lângă loviturile economice ale Europei industriale, a trebuit să îndure permanent urgile războaielor, cari s'au sfârșit totdeauna cu distrugerea tuturor organizațiilor economice existente.

România a fost mereu țara în calea răutăților și mereu s'a pustiit.

H. Backe în planul său superficial și în concepțiile sale economice cu privire la «Grossraumwirtschaft-ul» de viitor al Europei, n'a vrut să pătrundă mai adânc și să vadă realitatea crudă din țările Sud-Estului european, ci pur și simplu, s'a mulțumit să calculeze surplusul alimentar, rezultat din mizeria Sud-Estului european și deficitul alimentar din țările Europei industriale îmbuibate și supra-alimentate până peste cap.

H. Backe n'a voit să analizeze în cartea sa *Um die Nahrungsfreiheit Europas* problema alimentației în toate țările din Europa în mod sincer și real și să destrame în amănunte hrana de toate zilele a locuitorilor din Vestul, Centrul și Nordul Europei, cât și hrana locuitorilor din Sud-Estul agricol al Europei.

Concluziile acestei analize alimentare trebuia să le discute și să le interpreteze Herbert Backe, fiindcă în felul acesta n'ar mai fi ajuns la soluția «Grossraumwirtschaft-ului european».

H. Bache ar fi vrut să întindă aripa protectoare a Germaniei asupra tuturor țărilor din Europa, pe cari le dorește independente și ridicate economic, de aceia închide complet piața sa pentru producția transoceanică și o deschide larg pentru producția agricolă a Sud-Estului european agricol?!

Aceasta în teorie.

Mărinimoasa Germanie nu uită însă să fixeze cadrul de muncă al fiecărei țări din Europa în angrenajul de organizare economică nouă a «Grossraumwirtschaft-ului».

De ce Germania și întreaga Europă industrială n'a profesat acelaș act de prohibiție a exportului țărilor transoceanice în Europa în cursul timpului, când Europa sudestică nu-și putea valorifica surplusurile alimentare ale mizeriei sale, din cauza acelei permanente și calculate opreliști în executarea exportului?

Europa agricolă a Sud-Estului nu a putut ține piept în con-

curența cu Transoceanul și a trebuit să se dea la o parte în fața acestei concurențe pe piețele europene, tocmai fiindcă Europa industrială aplica din plin protecția sa economică. Transoceanului și cumpăra producția transoceanică, refuzând producția Europei sud-estice.

Din această cauză Europa sud-estică nu a putut avea o linie dreaptă și precisă în concepțiile de exploatarea agriculturii, fiindcă nu avea debuseu și rentabilitate pentru producția sa.

Să ne întrebăm, putea România și Europa sud-estică agricolă să intensifice exploatarea agriculturii, să admitem, chiar numai prin cereale, când era perfect de bine cunoscut, că debuseu nu exista, decât numai rareori și atunci în baza unor importante sacrificii compensatoare, fiindcă se preferau cerealele din Transocean?

Putea România și Europa sud-estică să-și înobileze exploatarea agricolă prin creștere de animale, când era perfect de bine cunoscut, că Europa industrială aplica cele mai crude măsuri de prohibirea exportului de animale și produse din România și din Sud-Est?

Europa industrială în privința creșterii și exploatării animalelor avea interese importante de a prohibi importul din Sud-Est în primul rând, fiindcă era aprovizionată din plin, după cum am arătat, de către Transocean și apoi în al doilea rând, fiindcă cu creșterea și exploatarea de animale se ocupa agricultorul său, care nu putea fi lăsat la agricultură primitivă cerealistă fără rentabilitate.

România cea săracă își acopere zice-să consumul său cu 11%. Are deci surplus alimentar pentru Europa industrială, cea fără hrană și săracă?!

Iată un raționament sui generis.

Dar Herbert Backe merge mai departe și arată, că Bulgaria își acopere consumul alimentar cu 109%, adică cu 1% mai puțin ca România.

Bulgaria cea săracă, care se găsește pe același picior de egalitate cu România în privința standardului de viață al populației sale, are un important surplus alimentar, bun pentru export în țările Europei industriale.

La fel ca și în România, surplusul alimentar al Bulgariei, este deasemenea rezultatul subalimentației populației sale.

Jugoslavia este găsită, că-și acopere consumul alimentar cu 105%, deci cu 5% mai puțin ca România —, cu toate că

exploatarea agriculturii se face mai intensiv, producția fiind mai ridicată ca în România, tot astfel și standardul de viață al populației.

Polonia deasemenea își acopere consumul alimentar cu 105% la fel ca și Jugoslavia.

În schimb Ungaria are un surplus mai important, fiindcă își acopere consumul alimentar cu 121%.

Ungaria a avut surplus agricol important, fiindcă a făcut agricultură de domeniu mare, agricultură de suprafețe întinse, proprietatea mare stăpânind mai tot pământul țării.

Adoptând o exploatare rațională, ea și-a asigurat pe lângă o producție mai mare, și un surplus important de export standardul de viață al poporului maghiar mult superior celui al poporului român și bulgar.

Afară de Țările Baltice, cari își acopere consumul alimentar între 102-110%, numai Danemarca singură dintre țările Vestului și Nordului mai are un mic surplus alimentar.

Danemarca își acoperă consumul alimentar cu 103%.

Iată Danemarca cea bogată, unde producția la hectar este de 3-4 ori mai mare ca în România, Danemarca cea care are de 10 ori mai multe vite la 100 de locuitori ca România, Danemarca aceea, care are aceeași densitate demografică ca și România, abia ajunge să-și acopere consumul alimentar, după calculele lui Backe.

Din moment, ce locuitorul danez consumă cantități de 3-4 ori mai mari ca locuitorul român și de 10 ori mai mult lapte, este verosimil oare ca să nu aibă un surplus mai mare pentru export?

Și tot astfel Europa industrială a Centrului, Vestului și Nordului, îmbuibată și plină de belșug, să se găsească într'un permanent deficit alimentar, pe care să-l acopere prin importuri masive de alimente rafinate din Transocean în cursul timpului, și pe cari de acum înainte Backe ar fi vrut să le importe din Sud-Estul european, pe care-l găsește cu un important surplus alimentar.

Adică Germania ar fi dorit să îngrădească Europa într'un zid de autarhie economică și să se alimenteze prin mijloace și din producție proprie.

Europa industrială, al cărei deficit alimentar este scos de către Backe în evidență, ar fi vrut pe viitor să ducă un trai și mai rafinat și mai îmbelșugat, prin importul producției și bu-

nătăților din Europa sud-estică agricolă, unde coleacă cea mai neagră mizerie.

Cred că calculul este greșit, fiindcă din sărăcia țărilor Europei cu acel surplus alimentar aparent, nu se va putea niciodată hrăni și sătura Europa industrială, cea pretențioasă, din simplul motiv, că acele țări, pe a căror producție își bazează pretențiile Europa industrială, nu vor putea niciodată produce atâta, încât să acopere complet necesitățile Europei industriale, mai ales că și poporul Sud-Estului european va reflecta la un standard de viață mai ridicat pe viitor.

Pentru a se ajunge, ca Sud-Estul european să-și dubleze producția sa, este nevoie de timp, fiindcă această chestiune cere pe lângă organizare, pe lângă mecanizare și un aparat tehnic de îndrumare și un muncitor, cunoscător al tehnicii agricole, care nu există în Sud-Estul european.

În țările din Sud-Estul european, nu s'a putut evolua în cursul timpului din punct de vedere cultural, social, sanitar, tehnic agricol, fiindcă sărăcia a fost factorul inhibitor, care a oprit orice progres.

Europa industrială, dacă dorea să aibă un hinterland de siguranță alimentară în Sud-Estul Europei, atunci trebuia să lase, ca aceste țări să se desvolte în cursul timpului, să fie apărate și protejate, nu să fie aruncate în luptă de concurență cu Transoceanul și să asiste cu satisfacție la distrugerea lor economică.

Europa a avut nevoie până acuma pentru consumul alimentar de 48 milioane tone grâu, care cu siguranță că se va mări prin îmbunătățirea forțată a standardului de viață al populației din Sud-Estul european și în special din România, cari pe viitor nu vor mai putea persista, într'o alimentație exclusiv cu mămăligă.

În orice caz Europa produce în medie 46 milioane tone de grâu pe an.

Chiar dacă consumul de grâu nu va întrece 48 milioane tone, totuși se va înregistra un deficit de 2 milioane tone, care eventual printr'un efort de muncă și tehnică agricolă s'ar putea acoperi.

Orzul și ovăzul acoperă 98% din consum, fiind deci nevoie de importat numai 2%.

Producția de porumb în Europa este de 19 milioane tone, pe când necesarul este de 23 milioane tone, fiind deci un deficit de 4 milioane tone.

Acest deficit probabil că se va accentua, dacă se va intensifica creșterea și exploatarea animalelor în Europa „fiindcă după concepția germană, porumbul este hrana animalelor», fără însă a face aluzie la popoarele Sud-Estului european, cari se alimentează aproape exclusiv cu porumb.

După acest războiu cu siguranță, că toate popoarele vor avea pretenția la un standard de viață mai ridicat, care va înțelege cu mult procentul de diferență în producție peste cel de astăzi.

Germania ar fi vrut să scoată Europa de sub tributul Trans-oceanului pe viitor, dar nu va fi posibil așa de ușor, fiindcă deficitul, oricâte eforturi s'ar face, nu se va putea acoperi din țările agricole ale Europei.

Înainte de războiul din 1939, Europa continentală și-a acoperit 90% din necesitățile alimentare.

Oricât de puternică ar fi intensificarea muncii în viitor, nu se va putea acoperi acest deficit de 10%, care după războiul actual se va găsi multiplicat, atât în urma stagnării muncii cât și în urma pretențiilor de trai îmbelsugat.

Țările transoceanice au ajuns la o producție enormă, având surplusuri alimentare foarte mari, cari sunt de altfel o consecință a politicii economice a Europei industriale din cursul timpului.

Importul masiv al produselor transoceanice de către Europa industrială a fost îndemn permanent pentru cultivarea cât mai intensivă a pământului și prin introducerea în cultură a unor porțiuni, tot mai mari de teren.

Noua Zeelandă își acopere consumul alimentară cu 173%; Canada cu 192%, Australia cu 214%, și Argentina cu 264%.

Iată principalele țări transoceanice, cari au surplusuri alimentare pentru valorificare, cari nu se pot surse de cât în Europa, inclusiv Anglia.

Cea mai mare parte, după cum s'a arătat, se canalizează în Anglia, care nu-și acopere consumul alimentară decât numai în proporție de 25%.

După cum se vede în Țările transoceanice există rezerve de hrană permanent asigurate, de unde se pot aproviziona toate țările cu deficite alimentare, cari au bineînțelese posibilități de plată prin valută forte sau prin schimb de aceeași valoare.

Profesorul Wagemann, în reflecțiile sale asupra Sud-Estului european, îl numește «ținutul comorilor neexploatate».

În centrul acestui ținut al comorilor neexploatate din—Sud-Estul Europei — se găsește România, cu comorile ei pământești și subpământești, cari trebuie stoarse neapărat după concepția economiștilor germani și canalizate spre Germania și spre Europa industrială, pentru a îmbunătăți traiul popoarelor, cari se găsesc în deficit de hrană.

Dacă politica economică a Europei industriale față de Sud-Estul european ar fi fost pătrunsă și îmbinată de sentimente omenești și ar fi fost mai prevăzătoare cu viitorul îndepărtat, astăzi nu ar exista această enormă prăpastie între Europa industrială a miilor de cai putere, și Europa agricolă a plugului de lemn.

Dece n'a înțeles Europa mai înainte, că în detrimentul ei propriu deslănțuie și desfășoară războaie de distrugere între țările surori, componente ale acestei Europe?

Oare de ce n'a înțeles Europa, că nu poate să stea în fruntea lumii, dacă nu este tare, solidară, unită în idei, în cugete, în simțiri?

Dar astăzi s'a văzut, că o Europă industrială bogată, înălțată economiceste, cu un locuitor rafinat, trăit bine, cu știință de carte, hrănit din belșug, cu locuință modernă, ajutat de toate binefacerile științei, nu poate să stea la braț și să simtă la fel cu Europa agricolă, cufundată în sărăcie, cu un locuitor flămând, subalimentat, supt de vlagă și bolnav, analfabet și trăit în bordei și în casa de pământ cu igrasie, fără aer și fără soare.

Putea oare un european din secolul al 20-lea din Vestul și Centrul Europei, euceritor al tuturor binefacerilor științei, să simtă la brațul său, la pieptul său pe europeanul agricultor din Sud-Est, primitiv și uitat de vreme în întunericul trecutului?

În aceste condițiuni, Europa nu putea fi solidară și unită în idei și concepții, pentru ducerea unui război contra unui dușman din afara Europei, mai ales că Germania și-a dat gândurile de subjugare a Europei agricole pe față, urmând a o transforma în colonie.

Europa sud-estică trebuia să ducă alături de Germania un războiu greu și să facă sacrificii enorme, ca să ajungă colonie cu sclavi în slujba Germaniei.

Europa din Sud-Est a fost considerată și poate s'ar îndrăzni să se considere și astăzi ca un hinterland colonial, populat cu primitivi, cari trebuie să muncească pentru traiul cel bun al popoarelor din Europa industrială.

Din aceste motive, Europa nu poate, după cum n'a putut nici până acuma, constitui un bloc respectat și temut de lumea întreagă.

Bogăția rafinată, care încarcă pe individ de orgoliu, trufie și de o mare siguranță de sine, nu se poate îmbrățișa cu sărăcia umilită, plecată, supusă, fără glas și fără putere.

Economiștii germani cuprinși de naționalismul lor feroce, în care se concretizează toată doctrina politică a Germaniei și pe care l-au exaltat la maximum posibil ar fi voit însă numai în teorie o schimbare de directivă, în spre un europenism puternic, ce ar fi urmat să fie impus de concepțiile economice autarhice și cultivat ca atare.

Spațiul mare economic al Europei autarhice ar fi urmat să imprime în aparență un caracter de înlocuire a naționalismului egoist printr'un europenism înflăcărat adică un internaționalism european.

Germania ar fi vrut să treacă la un internaționalism european economic, în sensul ca toate popoarele Europei să lucreze pentru naționalismul german.

Wilhelm al II-lea, Împăratul Germaniei, dorea mult, ca să se producă o unire a tuturor popoarelor europene, o unire sufletească, care să poată transforma Europa într'o singură unitate puternică, care în orice moment să fie gata și să poată înfrunta orice pericol din afară.

Pentru concretizarea și susținerea ideilor sale, Împăratul Wilhelm al II-lea, a dispus să se picteze o icoană cu inscripția: «Popoare ale Europei! păziți-vă bunurile voastre sfinte!».

Împăratul Wilhelm al II-lea probabil știa, că între Europa industrială și Europa agricolă exista o mare prăpastie sufletească, peste care era greu să se întindă o punte de unire, nici chiar în fața celor mai grozave pericole.

Țările Europei n'au putut nici atunci, să dea ascultare sfatului și îndemnului împăratului Wilhelm al II-lea și nu pot nici astăzi și nici în viitor nu vor putea să se unească, pentru a forma un front de luptă comun, pentru că nu au de apărat aceleași interese.

Dietrich Schäfer scrie, că «țara nouă a inundat astăzi țara veche cu producția ei și amenință să sugrume producția europeană».

Iar ca concluzie, dânsul cere o unitate a tuturor popoarelor

Europei, pentru a duce luptă comună contra asaltului economic din Transocean, prin organizarea spațiului mare al Europei.

Autarhie continentală fără unitate politică, nu este posibilă.

În planul de organizare economică pe bază de autarhie strict continentală, ar fi trebuit să existe neapărat noțiunea premergătoare de unitate politică pe principiul, de drepturi egale pentru toate popoarele.

Acest lucru nu l-au putut accepta însă economiștii și politicienii germani, fiindcă niciodată n'ar fi consimțit să stea pe picior de egalitate politică cu sdrențeroșii din Sud-Estul european.

Planul de autarhie economică, planul de Grossraumwirtschaft nu implică drepturi de egalitate politică, fiindcă în acest plan, Sud Estul european nu ar fi fost altceva, decât o modernă colonie germană, iar locuitorii acestui Sud-Est ar fi fost sortiți să devină sclavii moderni ai poporului stăpân. german.

Dr. Hunke promite o împărțire dreaptă a materiilor prime în Europa și asigurarea bazei de hrană, pentru toate popoarele deopotrivă.

Cred că Dr. Hunke, când a cerut asigurarea unei alimentații egale pentru toate popoarele Europei, n'a făcut-o decât dintr'un lapsus de moment, fiindcă este o idee, care nu-și poate găsi aplicare niciodată.

Dacă Europa ar trece la cea mai intensivă exploatare a pământului și-ar obține cea mai înaltă producție și dacă ar importa și o mare parte din surplusul de export al țărilor transoceanice tot nu ar putea îndestula popoarele Europei subalimentate în așa fel, ca să ajungă la același nivel de alimentație cu poporul german.

Dr. Hunke crede însă, că organizarea spațiului mare economic al Europei va aduce deodată fericirea pentru toate popoarele și va unifica standardul de viață, ridicându-l la nivelul celui german.

Nu știu dacă este o convingere a D-Sale sau sunt argumente ușoare și de circumstanță, pentru a putea susține ideea «Grosraumwirtschaft-ului».

Profesorul Janke Janeff ne îndeamnă la luptă comună, fiindcă spune D-sa, «că noi toți suntem fiii unuia și aceluiasi continent, moștenitorii unei istorii spirituale comune».

Că suntem fiii aceluiasi continent este adevărat, cu toate că europenii din Vest, Centru și Nord n'au nicio poftă să aibă

frați de talia celor din Sud-Estul european, dar că suntem moștenitorii unei istorii spirituale comune, este o afirmație de complezență, fiindcă așa o cerea momentul.

Istoria Sud. Estului European cunoaște vremuri grele, vremuri de apăsare, de distrugere tocmai din partea celeilalte părți a Europei, care poartă o vină așa de mare și este răspunzătoare de sărăcia Europei sud-estice.

Dr. Hans Bähr dorește, ca Europa să constituie o unitate de luptă, pentru a-și apăra viața și trăinicia ei, căci va veni ceasul zice dânsul, când unitatea de luptă europeană va fi recunoscută în drepturile și datorile ei, ca dogmele unei religii.

Totți economiștii, sociologii, politicienii și intelectualii germani ar fi dorit o unitate a Europei, o unitate spirituală, pentru a deveni un bloc de neînvinc, care să se desvolte cu putere în cadrul spațiului său mare printr'o autarhie absolută.

De ce n'au dorit o unitate economică, materială și spirituală a Europei, înainte de pierderea războiului din 1914-1918?

După războiul mondial din 1914-1918, Germania a fost îngenunchiată economiceste, luându-i-se pe lângă altele și coloniile și deci este un proces sufleteș natural, ca să se constituie în țară nemulțumită și neîndreptățită pe teren economic.

Conceptiile noi ale economiștilor germani sunt pornite din ura contra capitalismului american și englez, cari stăpânesc economiceste cea mai mare parte a globului.

Germania este nemulțumită, că o mare parte a lumii stă sub dependența economică a Angliei și a Americii, fără să poată și dânsa lua parte ca stăpână, nu înhamată la remorcă.

Economiștii germani sunt astăzi pătrunși de extraordinare sentimente de umanitarism european și doresc din toată profunzimea lor sufletească și din adâncă convingere, cu o elegantă prefecătorie, înălțarea economică a întregii Europe, cu condiția să se unească sufletește și să lupte solidară pentru binele comun!.

Oare aceste idei n'au putut fi propagate și înainte de 1918 de către economiștii germani?

De ce economiștii germani, când aveau colonii când exploatau cu capitalul lor țările agricole din Europa, când exportau produse industriale în America, când importau producția transoceanică, de ce n'au luat atunci atitudine umanitaristă față de celelalte țări europene, cufundate în sărăcie?

De ce economiștii germani nu au luat apărarea Europei sud-

estice înainte de 1918, în care mor oameni de inaniție, în care degenerază milioane multe de oameni din cauza subnutriției, unde trăiesc în primitivitate alte milioane de țărani agricoli?

Pe acele vremuri, când Europa agricolă din Sud-Est era batjocorită și exploatată de Europa industrială, economiștii germani nu s'au gândit, să la apărarea popoarelor năpăstuite și nici să avanseze propuneri de solidarizare cu ele.

Gustav Ruhland a fost un economist mai clar văzător, fiindcă dânsul s'a ridicat în trecutul apropiat și a combătut importul masiv de cereale al Germaniei din Transocean, însă nu pentru a apăra agricultura europeană, ci numai pentru faptul, că acest import din Transocean avea o influență dăunătoare asupra agriculturii germane, coborându-i rentabilitatea.

Dr. Anton Reithinger în studiile sale spune, că «producția în urma cultivării terenului în Sud-Estul european este aproape jumătate ca producția de pe aceiași porțiuni de teren din Europa de Vest și Centru».

Aceasta din cauza lipsei de intensificare și a capitalului de exploatare, spune D-sa.

Mai spune Dr. Reithinger că prețurile producției Europei sud-estice sunt totdeauna sub prețurile producției Europei de Vest și Centru și din această cauză, veniturile și standardele de viață al unui țăran din Sud-Estul Europei sunt aproape $1/8$ până la $1/12$ din puterea de cumpărare a unui țăran, din Europa din Centru și Vest.

Veniturile lucrătorilor și lefurile funcționarilor se găsesc în același raport.

Mai departe spune Dr. Reithinger, că consumul de carne în Vestul și Nordul Europei este de 35-40 kgr., pe când în Sudul și Sud-Estul Europei este aproape de 15 kgr. carne pe cap de om, pe an.

La fel cu grăsimile, cari revin $1/2$ în Sud și Sud-Est pe cap de om ca în Nord și Vest.

Consumul de zahăr în Sud și Sud-Est este de 6-8 kgr., pe când în Nord și Vest este de 26-40 kgr.

Folosirea textilelor în Sud și Est este numai $1/2$ - $1/3$ ca în Vestul și Nordul Europei.

Folosirea produselor industriale în Estul și Sud-Estul Europei este numai $1/5$ până la $1/20$ față de Europa de Centru și Vest.

Acestea sunt concluziile economistului Reihinger.

Iată un economist german, care recunoaște inferioritatea mizerabilă a populației din Sud-Estul european, care se găsește la o distanță colosală față de standardul de viață al Europei din Vest, Centru și Nord.

Totuși nu prezintă adevărul adevărat, fiindcă de fapt locuitorul Sud-Estului european se găsește pe scară și mai inferioară din toate punctele de vedere.

Cu toate acestea și Dr. Reithinger, ca și ceilalți economiști germani, se forțează să convingă lumea europeană, că Grossraumwirtschaft-ul va aduce belșugul în toate țările și va unifica standardul de viață al tuturor popoarelor.

Dr. Bruno Kiesewetter scrie, că Europa sud-estică de pe aceeași porțiune de teren, recoltează cu 70% mai puțin ca Danemarca, Olanda și Belgia, iar în ce privește carnea, laptele și celelalte produse înobilate, Sud-Estul european stă de 10 ori mai în urma celor trei țări, amintite mai sus.

Alt economist și mai drastic, deci care recunoaște inferioritatea mare a Sud-Estului european, de care se ține legată sărăcia.

Dr. Walter Grävell susține în schimb, că în cadrul organizării noi «a Grossraumwirtschaftului», țăranii români își vor exporta produsele lor agricole în fiecare an în Germania la prețuri bune și ferme.

Vor avea astfel piață hotărâtă în Germania, cu deosebit de permanent și rentabilitate convenabilă, în cadrul spațiului mare nu ca sub regimul economic liberal de până acum, când producția țaranului român era aruncată pe piața mondială, la prețuri necunoscute.

Sunt promisiuni, cari s'ar fi spulberat imediat ce s'ar fi reluat relațiile economice cu Transoceanul, care după ce va intra din nou pe piața Germaniei, cu producția lui enormă, țaranul român, pe care-l solicită Grävell Valter să apară pe piața Germaniei, va fi și de astă dată alungat.

De ce nu se întreabă Walter Grävell, ce rost a avut politica Germaniei de boicot economic în cursul vremii față de Europa sud-estică și de protecție a Transoceanului?

Ideia Germaniei de a crea acel Grossraumwirtschaft al Europei Continentale nu este originală și nouă, fiindcă un astfel de sistem economic continental a fost preconizat și de către Napoleon Bonaparte, ca un fel de opunere supremației maritime a Angliei.

În acele vremuri, Franța era dictatorul economic și politic al Europei.

În sistemul de organizare al Grossraumwirtschaftului, Germania ar fi dorit astăzi să fie dictatorul economic al Europei.

Greșelile economice ale lui Napoleon, care instaurase o dictatură economică continentală în Europa, impusă de putere și în favorul celui mai tare, s'ar fi vrut să se repete și astăzi.

Înainte de a se termina războiul și de a se vedea în mâinile cui stă victoria, economiștii germani au avansat idei, cari se canalizează în aceeași direcție ca și principiile economice ale lui Napoleon.

Fr. List serie, că numai atunci se va putea ajunge la o uni-re puternică și durabilă a țărilor europene, când la împărțirea beneficiilor, vor avea toate partea dreaptă și numai atunci, când această uni-re va fi rezultatul liberei voințe a tuturor țărilor europene.

Economiștii germani contemporani n'au voit să țină comt de voința celorlalte țări europene și ei singuri au făurit idei economice arbitrare, bazați pe succesele militare.

Din concepțiile economiștilor germani moderni lipsește altruismul și ei uită, că și alte popoare ar dori să trăiască mai bine și să-și ridice standardul de viață, măcar la jumătatea celui german.

Economiștii germani de astăzi n'au făcut altceva, decât ne-au pus în vedere o dictatură economică, văzută prin optica naționalismului absolut, care dictatură trebuia pusă în aplicare și executată în baza ascendenței politice și militare.

Economiștii germani preconizau o sclăvie a Sud-Estului european și în afară de piață pentru cereale, nu mai ofereau nimic populației din Sud-Est.

Standardul de viață al unui popor și în special hrana cea de toate zilele este factorul, care dictează curente politice, sociale și economice.

Un popor, căruia i se impune cerealismul pur, este condamnat la sărăcie, după cum recunosc mulți economiști din toată lumea și la regres, în complexul cadrului de viață umană.

Aceste gânduri și idei le-au avut economiștii germani cu Sud-Estul european.

Ei ar fi dorit să producă o distincție și mai accentuată între cele două Europe, — industrială și agricolă.

Sud-Estul European nu poate accepta și admite aceste idei și aceste gânduri de stăpânire economică în viitor.

Germania și economiștii germani trebuiau să aibă în față principiul și sfatul lui List și greșelile lui Napoleon, dacă doreau să ajungă la succese și rezultate concrete în planurile de organizare economică a Europei continentale.

Un bine, cunoscut economist român preconizează o confederație a statelor europene cu federalizarea lor și a determina astfel, pentru a se stabili un echilibru economic normal între toate țările, atât în privința producției, cât și a consumației, o ridicare a standardului de viață al popoarelor înapoiate.

D-Sa nu poate concepe și accepta o Europă organizată economică în așa fel, încât țările mai slabe să fie exploatate în beneficiul celor mai tari.

În problema marelui spațiu economic european, așa cum a fost conceput și tratat de mulțimea economiștilor germani și din Europa centrală, a luat o atitudine hotărâtă, un alt economist român de vază, care a dat un răspuns românesc, și demn economiștilor germani.

El spune, că legile clasice economice nu se potrivesc de loc sectorului agricol țărănesc și deci nu se pot aplica spațiului sud-estic.

Noi românii am avut o economie țărănească care la începutul secolului al XIX-lea a fost revoluționată de exigențele externe ale capitalismului străin și aruncată în vârtejul economiei mondiale.

Sud-Estul este caracterizat, spune economistul român mai întâi printr'un cuvânt foarte urât: «sărăcie».

A doua caracteristică a Sud-Estului european spune tot D-Sa este marea disparitate dintre industrie și agricultură.

În 1937, în România venitul unui muncitor în industrie era de 82.000 lei, iar în agricultură de 9.000 lei anual.

A treia caracteristică economică a Sud-Estului european este inferioritatea sa generală față cu străinătatea, mai mică în industrie, mai mare, ba chiar enormă în agricultură.

A patra caracteristică a Sud-Estului este marea noastră inferioritate în producția animală, producție care din punct de vedere economic prezintă o importanță extraordinară.

O altă caracteristică a Sud-Estului este extraordinara nesiguranță a condițiilor de viață.

Toate aceste considerațiuni, ne duc la un trinom negativ, care sintetizează Sud-Estul European: mizerie, nesiguranță, exploatare.

Iată cum caracterizează acest distins economist Sud-Estul european.

Cu durere în suflet, D-Sa vede realitatea vieții în România și nu ocolește și nici nu ezită, a prezenta adevărul gol gol în fața tuturor economistilor europeni, cari se mai poartă cu gândul, de-a ne încadra într'o înăltuitoare sclăvie economică și pe viitor.

Economistii Sud-Estului european trebuie să ia atitudine hotărâtă contra acelor, cari încearcă să falsifice realitatea și să ne obrocească sărăcia, prezentându-ne ca regiune cu comori neexploatate și cu bogății nesfârșite.

Nu putem nega, că ar mai fi bogății neexploatate în Sud-Estul european, dar nu în măsura prezentată de economistii Europei industriale, fiindcă aceste bogății au fost deja stoarse și exploatate în cursul timpului.

Trebule să înțeleagă odată și înțelepții Europei industriale, că suntem lămurii pe deplin și nu mai putem accepta în atitudine de admiratori ca până acum, idei și porunci, emanate dintr'o concepție crezută savantă, numai fiindcă era primită cu entuziasm de umilii slujitori din Sud-Estul european, sărac și plin de obidă.

În același ordine de idei se spune de marele economist român, că toate mărfurile exportate în 1937 de Germania în Sud-Est, au fost fabricate de către 124.000 lucrători industriali și au fost plătite cu produse agricole, realizate de 1 milion de țărani pe o suprafață de 3 milioane hectare.

Schimbul dintre Germania și Sud-Est se face astfel, plătiind munca unui singur lucrător industrial german cu munca a 8 țărani români.

«Nu pe astfel de echilibru economic se poate clădi Europa de mâine», strigă indignat economistul nostru ca să audă și să priceapă toți economistii Europei industriale și să le piară pofta, de a se mai juca de-a doctoria economică, prin planuri de spoliere și jefuire a Europei sud-estice.

«Dacă noi europenii din Sud-Est, ne-am hrăni tot așa de bine, ca și cei din Vestul și Centrul Europei, n'am mai exporta nici un fel de produse alimentare. Tot ce exportăm noi, e rezultatul unei restrângeri și a unui sacrificiu».

Europa industrială știe foarte bine aceste lucruri, dar ezită a le privi în față, pentru că ar trebui să le găsească o soluție și aceea soluție ar avea darul să slăbească pretențiile tot mai mari

de ridicarea standardului de viață al popoarelor lor, iar economiștii acestor țări din naționaliști intoleranți, ar trebui să se prefacă în predicatorii dreptății sociale și în luptători pentru ridicarea nivelului de trai din Sud-Estul european.

România dealtfel și Sud-Estul european, nu au pretenția să rivalizeze cu Centrul și Vestul Europei în privința unei industrializări masive, fiindcă chiar dacă ar vrea Sud-Estul european să accentueze industrializarea, nu o poate face în așa măsură, încât să deranjeze calculele Germaniei și a celorlalte țări din Europa industrială.

Ceia ce ar vrea Sud-Estul european și România în special, este o exploatare intensivă a agriculturii, cu toate ramurile anexe — creșterea animalelor, industrializarea producției agricole și animale.

O țară agricolă exclusiv cerealistă, cum dorește economiștii germani, nu poate să ridice standardul de viață al populației sale și nici stinge șomajul agricol, pentru că România nu va putea niciodată prin mijloacele sale, să susțină și să întrețină șomeri și familii de ale acestora.

Economiștii germani ar fi dorit o Europă continentală economică, cu țări specializate în anumite ramuri productive și ar fi intenționat să interzică complectamente, ca o țară făcând parte din acest mare spațiu economic continental, să iasă din specializarea ei strictă și să se ocupe cu exploatarea de producții anexe.

Creșterea animalelor, prin îngrășare, prin industrializarea producției, este deja o specializare, atribuită altor țări din Vestul și Nordul Europei și deci nu poate fi considerată ca o specializare, care poate fi atribuită și Sud-Estului european agricol.

Adică agricultura țărilor Sud-Estului european să fie specializată pur și simplu în producție de cereale de tot felul, după cum vor dicta piețele europene și nimic mai mult.

România și Sud-Estul european ar înțelege și ar accepta un sistem de confederație economică europeană, însă o dictatură economică cu consecințe de sclavaj economic nu va putea accepta, pentru că mizeria și sărăcia în aceste țări va fi și mai mare și se va cuibări pentru veacuri, distrugând prin degenerare puterea de trăinicie a popoarelor din aceste părți.

România și Sud-Estul european vor o specializare în cadrul diviziunii muncii mai largă adică să facă exploatare agri-

colă cu întreg complexul ei de exploatare, îngrășând animale, industrializând producția agricolă și animală, dând dezvoltare de activitate agricolă, capabilă să aducă prosperare și belșug țărilor agricole și popoarelor lor, subalimentate și sărăcite.

În felul cum văd economiștii germani problema și în modul, cum ar fi trebuit să o soluționeze, se desvăluie o concepție absolut unilaterală, profund egoistă și exclusivistă, în detrimentul celorlalte țări, în special cele din Sud-Estul european.

Europa industrială ar fi voit să exploateze comorile din Sud-Estul european în beneficiul lor.

De cât un nou sistem de sclăvie economică cu dictatură absolută, mai bine Europa sud-estică renunță la beneficiile acordate de acest sistem, prin deschiderea de piață largă, debușeu și rentabilitate și preferă liberalismul economic, exploatarea și plin de greutate și șicane.

Europa agricolă vrea un sistem economic european conceput în așa fel, încât beneficiile să se răsfrângă și asupra Europei agricole.

Ne putem aștepta și la faptul, care probabil că se va produce, ca Europa industrială să calce în picioare principiile unei morale de organizare economică în Europa și să nu mai țină cont de durerile și văicărerile Sud-Estului european și să procedeze, așa cum îi dictează interesele și după cum vedem, că le sunt intențiile.

Reacțiunea Sud-Estului european va fi intrarea într-o hibernație lungă de inactivitate și ducerea în resemnare a sărăciei grele mai departe, fiindcă o opoziție nu poate reuși și nu poate avea niciun efect, atunci când omenirea a părăsit cadrul moral al orientării în viață.

Economistul român spune, că «viitorul agriculturii noastre nu poate sta, — pentru o mie de motive — de cât în înobilarea produselor agricole, prin dezvoltarea paralelă a creșterii vitelor, adică prin acea industrializare în stomacul vitelor, care este de multe ori mai eficace chiar decât industrializarea prin fabrici și mijloace pur mecanice».

Problema așa cum se pune, apare într'un orizont clar și frumos și cuprinde într'o propoziție toată frământarea comandamentelor noastre vitale, singurele, cari pot ridica economicele satele noastre țărănești, și standardul de viață al poporului român.

Creșterea vitelor, exploatarea lor prin industrializarea pro-

ducției animale, va întări fundamentul de energie al poporului român și va da impulsuri de viață nouă țării noastre întregi.

Europa industrială cunoaște foarte bine, cari sunt foloasele, ce rezultă din creșterea și exploatarea animalelor, deaceia își rezervă pentru sine această ocupație, trecând-o drept specializare, care nu ar avea nimic comun cu agricultura.

Europa industrială va importa hrană din Sud-Est și va crește și va exploata animale, pentru ea să poată oferi din plin belsugul cuvenit populației sale, obișnuită cu trai bun și rafinat.

Sud-Estul European trebuie să rămână cerealist exclusiv și să nu se amestece în creșterea și exploatarea animalelor, fiindcă în cazul acesta este pericol, de a se consuma hrana necesară pentru animale și nu va mai fi surplus pentru export în Vestul, Centrul și Nordul Europei, pentru a se putea împlini necesitățile de hrană a animalelor lor.

Planul economic a lui H. Backe, susținut cu o deosebită tenacitate de către toți economiștii germani este un atentat la viața economică a Sud-Estului european, fiindcă prin acest «Grossraumwirtschaft» se condamnă la moarte lentă, dar sigură, milioane de oameni din Europa sud-estică, prin foame, degenerare, lipsă de igienă și de trai omenesc.

Grossraumwirtschaftul, așa cum este conceput, cu diviziunea muncii pe specializări frânte, îl privim cu groază.

România acceptă, că este o țară prin excelență agricolă și dorește să rămână în aceeași situație și pe viitor, însă nu poate accepta și nici înțelege, de ce să i se rupă din complexul agricol creșterea și exploatarea animalelor.

Românul a fost cioban și crescător de animale, având această ocupație din cele mai primitive epoci și animalul a fost prietenul și ajutorul lui.

Românul este legat cu sufletul său de animalul, cu care a înfruntat greutățile și mizeria vieții de aceia în cântecele lui, în doinele lui, în plânsul și în jalea lui, chiamă animalele dragi și blânde, cari l-au înțeles și de la cari a avut numai bine.

Mama română își culcă copilașii, mângâindu-i în cântece, amestecate cu dragostea de animale.

«Culcă-mi-te mititel și te scoală măricel să te duci cu oile pe câmpul cu florile,

Să te duci cu bobocei, pe câmpul cu brebenei,

Să te duci cu vacile, pe câmpul cu fragile și să paști junicile pe câmpul cu aglicele».

Iată ce dorință are țărâna românească și cât de frumos și simplu și-o manifestă prin cântecele sale.

«Nani, Nani, pui de om, cum aș face să te adorm.

Vin găină, dă-i hodină,
 Și tu rață, de-l răsfață,
 Tu cal breaz, mi-l fă viteaz,
 Porumbel, fă-l sprintenel,
 Vin curcan și mi-l fă ban,
 Tu lăstun, dă-i suflet bun,
 Tu mistreț, mi-l fă isteț».

Toată nădejdea mamei române este pusă în animalele sale, cari o vor ajuta totdeauna cu mai multă dragoste și credință decât fratele său om, care apare ca întotdeauna cu aceleași apăsături de lup. Și atunci întrebăm pe H. Backe, poți rupe animalul din gospodăria țărânului român, poți scoate dragostea de animale din sufletul țărânului român, poți alunga nădejdea, care și-a pus-o țărânul român în animalele sale?.

Românul a crescut și va crește animale în veci, ori va vrea, ori nu va vrea H. Backe și ceilalți economiști germani.

Europeanul din Sud-Est nu ar vrea să-l simtă pe fratele său europeanul din Vest, Nord și Centru, venind cu gânduri de lup, ci ar vrea să-l aibă ca pe un prieten drag și binevoitor, care vine cu suflet bun, să aducă belșug și să alunge sărăcia grea și apăsătoare.

Planul economic în viitoarea organizare a Europei să fie astfel întocmit, încât să poată împăca interesele tuturor țărilor europene.

Să fie încadrat într-o morală strictă și fără carapace egoistă.

În ce privește însă poziția Angliei în concernul general de interese politico-economice europene, această țară se situează cu totul aparte de interesele Europei continentale industriale sau agricole, de oarece totdeauna a dus o politică de imperialism economic, împletită în calcule minuțios analizate.

Anglia este o țară europeană extracontinentală, care a ajuns să stăpânească o mare parte a globului pământesc, pompând din toate părțile belșugul și averea, astfel, că a putut parveni să aibă un locuitor, cu un standard de viață, ridicat în fruntea tuturor popoarelor lumii.

Agricultura în Anglia este mai mult o acțiune de sport, decât de necesități alimentare sau de economie națională.

Anglia din exploatarea agriculturii sale, abia își acoperă consumul populației, două luni dintr'un an, restul de 10 luni trăește din import.

Este natural, ca acest import al produselor rafinate de hrană, să provină din țările transoceanice și în special din domeniile sale.

Dacă Anglia mai recurge sau mai bine zis mai acceptă din când în când, un redus import de produse agricole și animale din regiunea Estului și Sud-Estului european, o face din precise și meșteșugite calcule politice.

Anglia stăpână de frunte a mărilor și oceanelor, are ușurința mare de import din toată lumea și niciodată nu se poate găsi în situație dificilă din punct de vedere al aprovizionării țării sale cu produse agricole sau animale.

Grâul inundă Anglia din belșug și în tot timpul anului, fiindcă în fiecare lună se creiază pe globul pământesc stocuri noi de grâu, cari, așteaptă o valorificare rentabilă.

Coacerea grâului survine în Australia, Noua Zeelandă, Birmania și Argentina în cursul lunii Ianuarie, în India, Brazilia, Uruguai, în lunile Februarie și Martie, în Nordul Africei în Mai, în Sudul Europei în Iunie și Iulie, în Anglia și în Nordul Canadei în August, în Scoția în Septembrie etc. etc.; astfel că Anglia se poate aproviziona orcând de ori unde vrea, fără să fie nevoită să recurgă la stocaj, la depozite pe durată lungă.

Produse animale și în general produse alimentare inundă Anglia permanent și în mod continuu, aduse din Transocean.

Anglia nu se poate identifica cu interesele Europei continentale și deci nu poate duce politică economică autarhică sau după imitația și sistemul european continental.

Interesele politice și economice ale Angliei nu se găsesc pe aceeași linie cu interesele politice și economice ale Europei continentale, de aceea poate favoriza din plin țările transoceanice și poate contribui la ridicarea acestor țări, pe cari le va găsi totdeauna alături de dânsa politicește.

Europa industrială continentală în schimb ar fi trebuit să înțeleagă, că interesele ei politice și economice sunt diferite de ale Angliei, deaceia ar fi trebuit să-și însușească o politică economică aparte, nu de părănirea țărilor transoceanice, cari nu vor putea niciodată găsi interese de luptă comună cu Europa industrială continentală.

Politica economică a Europei industriale continentale din

trecut, a fost o politică de faliment, o politică de slăbire a Europei și a cultivat prin aceasta ura și nu dragostea europenilor agricoli față de europenii industriali.

În organizarea economică viitoare a Europei, rolul Germaniei va fi foarte mult redus în importanță, pe care a avut-o în trecut și Germania nu va mai avea cuvânt hotărâtor, dispunând cu autoritate ca în trecut asupra modului, cum trebuie să fie dictată în special orientarea economică a Europei sud-estice, după calcule egoiste și numai pentru binele ei.

Europa în general cred, că va avea de trecut prin mari revoluții economice, cari îl va schimba complectamente și din temelii aspectul economic din trecut și de astăzi, prin intrarea în acțiune a Rusiei Sovietice.

Europa sud-estică în special, care a avut de suferit acea nesfârșită persecuție economică din partea Europei industriale, speră că va intra într-o epocă de prosperitate economică, datorită înțelegerii deplină din partea puterilor mari și crede, că pe viitor se va insufla Europei întregi o organizare economică, după principii largi de umanitate, în sensul ca fiecare popor și fiecare națiune, să trăiască o viață omenească, și demnă de secolul culturii și științei.

Este aceasta o dorință, dar și-o speranță, spre care se îndreaptă toate gândurile noastre, după atâtea și atâtea amare desamăgiri. Doamne ajută-ne! Lume înțelege-ne!

**„Patrimoniul biologic și spiritual, specific
neamului românesc, perpetuat ca o sacră
moștenire prin țărănime“.**

XII.

- Orășeanca malthusiană și țărâna prolifică.
- Prin țărănime, neamul românesc stăpânește pământul.
- «Prosperitatea unui popor se aseamănă cu aceea a unui copac: Agricultură este rădăcina, industriile și sunt ramurile, iar comerțul și sunt frunzele, prin cari respiră».

Țara românească îngenunchiată economiceste de către Europa industrială și exploatată în cursul timpului cu sete de capitaliști țărilor industriale din Europa și din Transocean, după cum am arătat în capitolele anterioare, a putut totuși rezista răutăților vremurilor, a putut totuși trece cu vigoare prin frământările timpurilor, a putut să-și mențină și chiar să-și întărească fundamentul de trăinicie numai și numai datorită țăranului său cuminte.

Foamea și mizeria au fost elementele de selecționare ale țărănimii române, cărora nu le-au putut rezista decât vigoarea și vitalitatea puternică, răsădite în trupul chinuit și transmise apoi din generație în generație, încă mai întărite și mai călite pentru lupta cu viața.

Țărănimea română și-a ținut vitalitatea deasupra tuturor neamurilor și a înfrânt cu destoinicie și cu putere atacurile foamii și a mizeriei, cu un succes triumfător deasupra celorlalte popoare europene, cu toate că a dus viață de primitivitate, în locuințe fără lumină, fără soare și fără aer și cu toate că hrana lui n'a atins și nici nu atinge măcar a 5-a parte din hrana locuitorului țărilor Europei industriale.

Nu poate exista nicio îndoială în mintea nici unui om de bună

credință, că în România țărănimea singură și numai țărănimea reprezintă puterea etnică a temeliei statului.

Prof. Dr. Iuliu Moldovan scrie, că «numai în țărănimea respectuoasă față de legile vieții, s'a putut păstra patrimoniul biologic și spiritual, specific neamului românesc și numai o țărănime vîguroasă calitativ și numeric este singura cheazășie solidă a existenței prin veșnică regenerare a neamului».

Savantul biolog Dr. I. Moldovan concretizează faptul important, că țărănimea română a fost și este totdeauna respectuoasă față de legile vieții și nu fuge de copii mulți, cari formează mândria casei, cu toate că colcăie sărăcia și mizeria în gospodăria ei și cu toate că nu poate găsi alimente suficiente pentru hrana lor.

Orășenii de orice categorie ar fi, au devenit malthusianiști și femeile, cum simt o svâcnire de viață nouă în pântecul lor, în loc de bucurie în așteptarea unei odrasle mândre, preferă să devină asasine sau în cel mai bun caz complice și nu se sfiesc de loc, când sdrobesc ființa în formație din trupul lor și nici frică de Dumnezeu nu au.

Lipsa copilului, spune Prof. Dr. Moldovan, ca medic biolog, înseamnă atrofierea anumitor calități sufletești ale părinților, sporirea egoismului, îmbătrânirea prococo sufletească.

Mai ales femeia suferă profund din acest motiv, suferință datorită în primul rând unui dezechilibru hormonal, deci fiziologic, care se manifestă la femeia, care nu naște sau naște prea puțini copii.

Sanctiunile prevăzute în codul penal, cu privire la provocarea de avorturi nu înspăimântă nici pe mama asasină și nici pe executantul asasinatului.

În vechime în loc de sancțiuni prevăzute în pravile, era blestemul. Pravila dela Govora din anul 1640, spunea: «Muierea, care va bea ierbi sau le va mânca, ca să nu facă feciori sau va face într'alt chip meșteșug, de va omorâ copilul în pântecul ei sau de-și va otrăvi sgâul acolo, unde se zămislește copilul, ca să nu mai facă copii, aceia ca un ucigaș să se canonească».

Pe timpurile acelea, omenirea era cuprinsă de frica de Dumnezeu și puterea credinței alunga din mintea femeilor gânduri de uciderea copilului zămislit în pântecul ei sau de otrăvirea sgâului, pentru distrugerea vieții, ce a început să svâcnească într'ânsul.

Astăzi în loc de femeia cultă, mamă și propagatoare pen-

tru întărirea și regenerarea nației, întâlnim chipuri de femei nervoase, purtându-și masca artistic colorată, cu nările în vânt și cu aerul de cuceritoare a admirației bărbătești.

Țăranca este izvorul de viață al neamului românesc, fiindcă aruncă mereu din trupul ei vieți noi, mândre, puternice și sănătoase, pentru întărirea temeliei țării noastre dragi.

Țăranca română își poartă trupul și obrazul în bătaia vântului și a soarelui, așa cum i le-a dat Dumnezeu, ocrotindu-și și desmierdându-și mulțimea de copilași dragi și dulci ca niște îngerași și sorbind din plin plăcerea, bucuria și veselia, iradiate și împrăștiate de fetițele și feciorașii ei, fiecare cu frumusețea și cu calitățile lor dar toți de o potrivă de dragi și de dulci.

Departă ești femeie modernă de toate mulțumirile vieții și nu cunoști ce este o viață cu adevărat frumoasă, fiindcă nu ai respectat legile firii.

Astăzi te găsești în afara farmecului, ce-l oferă din plin viața acelei țărance trudite cu copii flămânzi și desbrăcați.

Tu femeie modernă ai da totul să poți schimba starea ta sufletească și atmosfera de belșug cu starea sufletească a țărâncii și cu sărăcia ei.

Pe tine te-a pedepsit viața femeie modernă și deaceia ar trebui să-ți ispășești păcatele, îndemnând femeile, cari încep viața conjugală, să aibă copii, copii mulți, căci ei sunt fericirea și farmecul vieții.

Savantul profesor Dr. Moldovan ține să atragă atențiunea femeilor, cari preferă să rămână sterpe, că lipsa de respect față de legile vieții este plătită scump, prin acel disechilibru fiziologic, care transformă trupul femeiei într-o povară patologică, plină de chinuri și de suferinți și-i atrofiază calitățile mândre, de plăcere, de bucurie, de veselie, făcând loc posomorării, mâhnirii, veșnicei supărări și nemulțumirilor fără sfârșit.

Femeia malthusiană dela o vârstă oarecare se sbate în nesfârșite chinuri sufletești, în veșnice tulburări nervoase, plângându-și mereu și permanent nenorocirea și căutându-și vindecarea în rafturile farmaciilor.

Femeia fără copii, care n'a avut respect față de legile vieții în căsnicia ei, nu numai că suferă și se sbate în chinuri nesfârșite dar mai chinuște și pe conviețuitorii, obligați să-și ducă viața cu dânsa împreună, aducându-i la exasperare.

Multe femei, din cauză că au asvârlit rodul binecuvântat de Dumnezeu din pântecul lor, ajung într'un ospiciu de alienați, unde ispășesc păcatul față de legile vieții conjugale.

Dacă întâmplător vei intra, scumpe cetitor, în casa plină de sărăcie și mizerie a unui țăran flămând și trudit de munca zilei, vei vedea cu surprindere, că în casă mișună o mulțime de copii, cari nu se sînchisesc de lipsurile izvorâte din strămătorarea în cari își duc traiul.

Te vei aștepta să auzi plângând sau văitându-se o mamă, plină de griji și nervoasă, lucru ce ți s'ar părea normal, dar în loc de mahnire, supărare și nervositate, vei găsi bucurie, veselie, voie bună, calm și o deosebită poftă de trai și de viață.

Aceasta este mama sănătoasă, care a respectat legile vieții conjugale și a născut, cum a dat Dumnezeu, în fiecare an sau la doi ani, câte un plodușor drăguț și vioi, care ascunde în trupul lui comori de potențialități biologice pentru întărirea temeliei neamului.

Aceasta este mama, care trăiește în sărăcie și în mizerie amară, dar este sănătoasă și plină de dorință și de plăcere, de a trăi în mulțumire, fiindcă n'a înfruntat legile traiului ei a lăsat, ca trupul să funcționeze normal, ferit de pacostea disechilibrului hormonal și fiziologic.

Dacă vei intra însă în casa împodobită cu cele mai rafinate lucruri și plutind în cel mai puternic lux, unde trăiesc un bărbat și o femeie, de vârstă mijlocie, fără copii și cari au înfruntat fără remușcări legile conjugale, vei găsi un pustiu sufleteșc, vei găsi o casă îndoliată, plină de mahnire, plină de nemulțumiri.

Pe femeia acestei case vei vedea-o revărsându-și dragostea nervoasă, sărutând botul grețos al unui câine, vei vedea-o izbucnind în plânsete nervoase și dureroase fără motiv și fără cauză.

Pe această femeie o enervează apartamentul său luxos, o enervează tot ce este în jurul său și nu simte niciodată bucurie, mulțumire și plăcere de trai.

Răzbunarea copiilor aruncați din trupul ei este formidabilă și necruțătoare.

Femeia aceasta nu-și mai găsește liniște și nu-și află loc, unde să-și verse bucuria, veselia și dragostea, fiindcă tot ce o înconjoară, îi provoacă desgust.

Cățelușul doar ce se gudură la picioarele ei și îi linge mâinile și buzele înroșite de-i mai dă din când în când complementul unei maternități ratate.

Aici casă plină de belșug, lux și toate bunătățile pământului și în care domnește mahnirea, supărarea și chinurile in-

suportabile, în cari se sbat un bărbat și o femeie, lipsiți de cel mai dumnezeesc dar, copilășul dulce și drag, îngerul trimis de Dumnezeu, să aducă omului mântuire, bucurie și plăcere în viață, iar dincolo casă sau bordei, fără soare, fără aer, plină de mizeria neagră și sărăcia chinuitoare, unde domnește bucuria, fericirea, veselia și pofta de a trăi, de care sunt cuprinși un țăran și o țărancă, fericiți în mijlocul mulțimii de îngerași, fiecare purtând într'ânsul o comoară sfântă, pentru temelia veșnică a neamului.

Bogații cei sterpi, fără copii, bolnavi și chinuiți sufletește și trupește, invidiază pe cel sărac cu casa plină de copii și doresc fierbinte să aibă bucuria, fericirea și plăcerea de viață a săracului, în locul bogăției și a chinului sufletește.

Săracul dorește și el un trai mai îmbelsugat, dar nu consimte pentru lumea întreagă să-și dea măcar unul din mulțimea de copii, fiindcă fiecare contribuie la fericirea lui deplină și în fiecare copilăș găsește o bucurie și o mândrie compensatoare.

Iată cum săracul este cel mai bogat om prin mulțimea copiilor săi, iar bogatul este cel mai nefericit și mai sărac om prin lipsa copiilor dragi, cari să-i însenineze și să-i desmierde sufletul.

Uneori copiii aduc pe lângă bucurie și supărare, dar oricât de mare ar fi supărarea, este totuși trecătoare și o vindecă vremea, dar chinul sufletește și trupese al celor, cari au înfruntat legile conjugale sunt fără sfârșit și groasnice.

Moartea unui copil drag, produce un formidabil sdruncin sufletește și o durere grea și apăsătoare, dar totuși cu timpul această durere se transformă într'o amintire duioasă și dulce, care se filtrează în sufletul îndurerăților părinți, ca un balsam alinător și mângăios.

Copilul plecat între îngerașii cerului și rupt dela pieptul părinților, înfige în inima și sufletul lor o amintire plină de dragoste și duioșie, pe care o păstrează cu o sfințenie și un cult fără seamăn.

Durerea morții copilului se transformă într'o caldă și dulce plăcere sufletească, hrănită mereu, mereu de amintirea plină, numai de bucuriile și frumusețile oferite din plin de copilul drag, plecat în veșnicie, în timpul vieții sale pe pământ.

Numai țăranimea este respectuoasă față de legile vieții, după cum scrie prof. Dr. Moldovan, fiindcă dânsa nu le ocolește, nu caută să le modifice și nici să le forțeze schimbarea.

Patrimoniul biologic al neamului românesc este țărănimea, fiindcă reprezintă singura cheazășie de veșnică existență a neamului printr'o continuă regenerare.

Se cuvine să ne punem întrebarea, oare conducătorii politici ai Țării Românești din trecutul îndepărtat sau apropiat, au înțeles vre-odată, că acest patrimoniu sfânt, că această țărănime este singura cheazășie de continuitate a neamului și că trebuie protejată cu o grijă, plină de sfințenie?

Răspunsul se desprinde singur, dacă se aruncă gândurile în istoria politică a neamului românesc.

Țăranul român prin naivitatea lui a fost element de manevră în mâna multor aventurieri politici, cari i-au exploatat calitățile, sufletul cinstit, blând și credul, folosindu-l ca instrument pentru parvenire la situații înalte, ca apoi să-l abandoneze și să-l arunce în negura uitării, ba să-l și insulte pe deasupra.

Vor fi puțini politicieni în România, cari își găsesc conștiința împăcată față de țărănimea română.

Prof. Dr. Moldovan mai scrie, că «țărănimea nu este un strat social oarecare, ci esența și cheazășia viitorului neamului și al Statului, nu numai prin faptul, că numai ea mai poartă încă toate caracteristicile etnice adică: comunitatea de sânge, de tradiție, de spațiu și destin, dar și prin comoara de potențialități biologice, încă neactualizate».

Iată că savantul biolog spulberă orișice gânduri aventuriere ale celor, cari ar încerca să prezinte țărănimea ca un strat social, definind bine și precis, că țărănimea poartă toate caracteristicile neamului românesc, fiindcă ea este esența și izvorul nesecat de regenerare calitativă și cantitativă a neamului nostru scump și drag.

În sufletul prof. Moldovan se trezește o mândrie puternică și o mare mulțumire, când afirmă categoric», că țărănimea română este o comoară de potențialități biologice, încă neactualizate».

Alți biologiști din alte țări nu pot scoate concluziile asupra țăranilor lor, pe cari le-a scos savantul nostru din cercetările sale asupra țăranului român.

Alți biologiști din alte țări vor simți cu siguranță accese de gelozie națională în sufletul lor, din cauză, că nu pot găsi acele comori de potențialități biologice, cari se păstrează cu grijă încă și ascunse bine de către țărani și cari vor fi actualizate atunci, când neamul va avea nevoie de întărirea temeliei sale etnice.

Cu o țărănime, care ascunde comori prețioase de potențialități biologice, existența și progresul neamului nostru românesc sunt asigurate prin veacuri, cu viitor strălucit și înălțător.

«Baza Statului etnic spune prof. Moldovan, este fără îndoială țărănimea, înrădăcinată în glie. Ea este depozitara de căpetenie a sângelui și a patrimoniului spiritual, venit din străbuni. Prin țărănime neamul stăpânește în statornică așezare și muncă întreg pământul și din interacțiunea fondului ei biologic și a mediului, rezultă înainte de toate destinul neamului».

Puternic și pregnant sună afirmațiile savantului biolog, cari au darul să lumineze multe minți, cari n'au văzut, n'au știut, sau n'au voit să vadă și să știe până acuma, că destinul neamului românesc se găsește depozitat sub formă de comoară în țărănimea noastră blândă, legată de pământul, pe care-l rodește cu munca brațelor și îl apără cu sângele picurat ca roua din vremuri și străbuni fără încetare.

Țărănimii române i se cuvine închinarea întregului neam, fiindcă dânsa este nădejdea de dăinuire prin veacuri și purtătoarea destinului neamului românesc.

Datori suntem cu toții să apărăm acest patrimoniu scump și sfânt fără de care se surpă temelia neamului nostru românesc.

Năpăstuit și chinuit a fost țăranul român dealungul veacurilor, atât de către unii dintre pământeni noștri, în majoritate plămădiți din sânge străin, cât și de către poftitorii averilor pământului românesc, veniți de peste mări și de peste țări.

Le-a îndurat toate, după cum am arătat în acest studiu, cu o deosebită și puternică răbdare și nimeni n'a isbutit să clintască această temelie de granit din fundamentul ei.

Speranța și nădejdea într'un viitor frumos și înălțător nu l'au părăsit, nici în cele mai grele și mai cumplite clipe ale vieții sale chinuite.

Economistul Plunket spune: «Prosperitatea unui popor se aseamănă cu cea a unui copac, agricultura îi este rădăcina, industriile îi sunt ramurile, comerțul îi sunt frunzele, prin cari respiră.

Dacă rădăcina este atacată, frunzele cad, ramurile se usucă și arborele piere».

Poporul nostru de țărani români nu a înregistrat prosperitate, fiindcă ramurile și frunzele, (industriile și comerțul), i-au fost luate de popoare străine, pentru folosința lor și pentru bunul lor trai.

Poporul românesc s'a ținut numai cu rădăcina, înfiptă al dânc în glia strămoșească și care a odrăslit prin sângele străbun al vitejilor noștri, din moși strămoși.

Poporul român prin țăranul său reprezintă arborele, care în veci nu piere, cu toate că i se rup și ramurile și frunzele în permanență.

Rădăcina lui însă aruncă mereu vlăstare noi, cari nu se mai termină niciodată și cari reprezintă acea comoară de potențialități biologice, cari asigură trăinicia neamului românesc în vecii vecilor.

Țăranul nostru român merită să i se creieze o viață mai bună, mai îmbelșugată și mai omenească.

Prin munca și prin grija noastră a tuturor, Dumnezeu ne va ajuta și vom reuși să întărim fundamentul de temelie al neamului și să dăm țăranimii vigoare nouă, scoasă din bogăția pământului nostru.

J. B. Say spune, că «bogățiile se produc prin mijocirea a trei ramuri, cari reunesc întreaga muncă a omului: agricultura, industria și comerțul».

Din cauză, că țara românească a avut ca parte de muncă numai agricultura seacă și goală, fără industrie și fără comerț, se clasifică din capul locului, în cel mai desvârșit cadru de sărăcie.

Agricultura Țării Românești nu a fost însă cuprinsă în toată complexitatea ei de exploatare, ci numai partea cerealistă și ciobănia i-au fost lăsate, pentru ca din ele să-și scoată țăranul român sărăcăcioasa lui hrană și să-și ducă zilele ca vai de lume.

Românul nu a fost nici ajutat și nici lăsat să-și intensifice și să-și înobileze exploatarea agriculturii, pentru că exista teama, că belșugul îl va scoate pe român din primitivitate și apoi nu va mai consimți să fie exploatat și stors de toate bunurile, cu cari Dumnezeu i-a înzestrat țara.

Industriile, acele ramuri ale lui Plunket de trăinicie și de viață, i-au fost acaparate de străinii de peste mări și de peste țări, iar românul s'a uitat numai cum se duc bogățiile țării cu drum de fier, alegându-se cu foame, și amar, fără de sfârșit.

Comerțul, acele frunze de respirație ale lui Plunket, cari dau suflu de viață unei țări, a fost cuprins în majoritate de străini, cari prin trai de parazit s'au năzuit doar, să-și croiască belșug și să-și adune bogății.

Românul a rămas cu rădăcinile din pământ, cu grâul și cu

ciobănia, cu codrul și cu doina și prin cântecul său domol și-a tors firul vieții, clădind și întărind temelia neamului nostru drag.

Peste țăranul român au trecut războaie, cari au secerat cele mai mândre și mai înflorite vieți, au trecut molime multe și grele, cari au stins cele mai fragede și mai gingașe făpturi, au trecut distrugerii din temelii, pustiind totul și peste tot, fiindcă Țara Românească a fost mereu, mereu în calea răutăților, dar trăinicia neamului și continuitatea lui n'au putut fi nici distruse, nici slăbite.

După fiecare dezastru, neamul românesc a ieșit întărit, fiindcă izvorul de puteri biologice ale acestui neam este nesecat.

Toată sărăcia și tot greul vieții le ducem cu încredere, fiindcă suntem asigurați de trăinicia veșnică a neamului nostru, prin comorile nesecate, acumulate și îngrămadite în sângele, în sufletul și în trupul țărănimii noastre dragi.

Din frământarea trecutului Țării Românești răsare ca un monument falnic țăranul, păstrătorul comorii de viață a neamului și continuatorul acestui neam prin veacuri.

Să ducem cu toții luptă pentru câștigarea unui trai mai îmbelșugat și mai fericit, pe care-l merită din plin țărănimea română.

Poporul român cu mic, cu mare, cu tânăr, cu bătrân, cu femei și cu bărbați să-și adune puterile, făurite prin veacuri de vitejia nădrăvană a strămoșilor și să formeze cu toții împreună acel suflet mare de luptă, care să înfrângă pe dușmani și gândurile lor de exploatarea pământului Țării Românești.

Puținul belșug al țării noastre îl vrem pentru îmbunătățirea traiului poporului nostru.

Cu gând curat și suflet senin, poporul român se roagă Tatălui Ceresc să înfășoare Țara Românească în binecuvântarea Lui și să ocrotească nația în dăinuirea ei prin veacuri.

Bibliografie

- Arcadian N. P.*: Industrializarea României. Studiul evolutiv și istoric, economic și juridic. 1936.
- Bake Herbert*: Um die Nahrungsfreiheit Europas. Weltwirtschaft oder Grossraum. 1942.
- Bădulescu V. Victor*: Autarhie sau colaborare internațională. Analele economice și statistice. Ian.-Martie 1945.
- Banu G. Dr.*: Mari probleme de medicină socială. 1938.
- Bernstorff Johan Heinrich Graf*: Deutschland und Amerika. 1920
- Budiș Alexandru*: Bulgaria. 1943.
- Brandt Rolf*: Engländer und Amerikaner in Süd-osteuropa.
- Brătianu I. Vintilă*: Situația financiară a României. 1924.
- Cardaș Agricola prof.*: Câteva date asupra Bulgariei agricole.
- Casso Leon*: Rusia și bazinul dunărean. Trad. din rusește de Berechet St. 1940.
- Chicoș Ștefan Dr.*: Politica exportului și producțiunea națională. 1925.
- Chițoiu D. G.*: Evoluția politiceii noastre agrare.
- Ciomac L. Ion*: Despre stările agrare în Transilvania sub regimul maghiar și cercetări asupra situației exploatărilor agricole după reforma agrară. 1931.
- Ciulei Constantin*: Inițiativa particulară în agricultură. 1931.
- Claudian I. Dr. și Georgescu D. C. Dr.*: Pregătirea alimentelor în gospodăria rurală.
- Codru-Drăgușanu I.*: Peregrinul transilvan. 1835-1844.
- Constantinescu G. K. prof Dr. Veter.*: Die Tierzuchtverhältnisse in Rumänien. 1943.
- „ Laptele.
- Constantinescu Mitiță*: Politica economică a României, 3 vol. 1943.
- Cornățeanu N. prof Dr.*: Technică și economie. 1940.
- Cristea Tiberiu Dr. Veter.*: Organizarea debușeeilor pentru animale.
- Creangă D. G. Dr.*: Politica financiară a României. 1927.
- Cumpănașu G.*: Condițiunile comunități economice europene. 1943.
- Daia I. P. Dr. Vetr.*: Exploatarea pescăriilor Statului. 1926.
- Drăgoescu Dr.*: Problema grâului din punct de vedere național și internațional.
- Dumitrescu Gh.*: Călăuza școalelor țărănești.
- Enescu M. Dr.*: Alimentatia populației rurale din Moldova.
- Enescu Ioan și Colțescu I.*: Cerealele românești și standardizarea lor.
- Filipescu C.*: Tragedia agriculturii românești.

- Filitti I. C.*: Proprietatea solului în Principatele Române până la 1864.
- Frumzănescu A. și Dumitrescu G.*: Munca omenească folosită în agricultura noastră.
- Krüger Karl prof. Dr.*: Motorisierungs-und Strassenbauprobleme in der Grossraumwirtschaft.
- Garoflid C.*: Structura proprietății rurale în România. Influența ei asupra producției agricole.
- Ghimpu V. Dr.*: Danemarca agricolă.
- Ghiulea N.*: Asociațiile țărănești. 1936.
- Grävell Walter Dr.*: Grossraumbedingte Umlagerungen im europäischen Aussenhandel.
- Gross Hermann Dr.*: Südosteuropa. Bau und Entwicklung der Wirtschaft. 1937.
- Găsti D.*: 60 sate românești. 1941.
- Haiduc Ilie Dr.*: Industria aurului în România. 1940.
- Hoffmann Franz Dr.*: Soziales Ausgleich durch kontinentaleuropäische Wirtschaftskooperation.
- Hoffmann prof. Dr.*: Lebensraum oder Imperialismus. Eine wirtschafts-politische Studie Südosteuropas.
- Jakobsen A. P.*: Agricultura în Danemarca. Trad. de Dr. Vetr. Cristea Tiberiu.
- Ilea Vasile Dr.*: Școala superioară țărănească. 1933.
- Ioan P. Ioan*: Influența trusturilor și cartelurilor asupra agriculturii și creșterii vitelor. 1940.
- Ionescu Brăila Gh.*: Industria și comerțul mondial de carne și participarea României la aceasta.
- Ionescu-Sisești Dr.*: Factorul moral în fenomenele economice.
- Iorga N.*: Istoria comerțului românesc. Epoca Veche.
- „ Istoria comerțului românesc. Epoca nouă.
- „ Istoria industriilor la Români. 1927.
- „ Istoria Românilor. Volumul 10. 1930.
- Isbert A. O.*: Siedlungslandschaften und Volksgrenzen in Südosten.
- Jinga Victor prof.*: Economia transilvană în spațiul național românesc. 1943.
- Jornescu C.*: Dreptul agrar în România. Importanța acestui studiu. 1936.
- Klein Bruno*: Kossuths Donaukonföderationsplan.
- Kropotkin P.*: Unde poate ajunge agricultura. Trad. de P. Moșoiu.
- Leibrock Otto*: Der Südosten, Grossdeutschland und das neue Europa. 1941.
- Leon Gh. N.*: Românizarea economiei naționale.
- Madgearu N. Virgil*: Agrarianism, capitalism, imperialism. 1936.
- Maier George Dr.*: România agricolă. Studiu economic. 1911.
- Maiorescu Titu*: Istoria contemporană a României.
- Măndru Teodor*: Probleme actuale ale agriculturii noastre. 1929.
- Mănescu Niculaie Dr.*: Turcia de astăzi. 1939.
- Manolescu G. Dr. Veter.*: Priviri istorice asupra evoluției zootehnice în România. 1929.
- M. Manoilescu*: Europa sudestică în marele spațiu economic european. 1942.
- Manuilă Sabin Dr.*: Evoluția demografică a orașelor și minoritățile etnice din Transilvania. 1929.

- Marian E. Dr.: Exportul cerealelor.
- Meitani Radu: Istoria politică a raporturilor dintre State de la 1856-1930.
- Metz Ștefan: Viața agrară, economică a românilor din Ardeal și Ungaria. 1921.
- Mladenatz Gr.: Cooperarea și rentabilitatea în agricultură.
- Mironescu G. George: Privire generală asupra crizei economice și financiare. 1932.
- Mirescu V. Alex.: Problema laptelui în România.
- Moga Ioan: Siebenbürgen in den Wirtschaftsorganismus des rumänischen Bodens. 1949.
- Moldovan Iuliu: Introducere în etnobiologie și biopolitică. 1944.
- Muthusius V.: Europas Autarkie.
- Nasta A. prof.: Reforma agrară și problemele agricole ale viitorului. 1926.
- Nyárási J. Iulian Dr.: Câteva considerații asupra pelagrei.
- Oelrichs Alfred: Wirtschaftsraum in Europa. 1943.
- Olivcrona Karl: England oder Deutschland? 1941.
- Oțel I. Ion Dr. Veter.: Cercetări asupra păstoritului în Vrancea. 1936.
- Părvulescu V. Dr. Veter.: Contribuțiuni la studiul boalelor contagioase în România și al rolului medicilor veterinari în viața economică a Statului. 1931.
- Pătrășcanu Lucrețiu: Problemele de bază a României. 1944.
- " Un veac de frământări sociale. 1821-1907 și 1945.
- Petrini Emil: Invățământul agricol în slujba plugărimii.
- Piettre Maurice: Teoria generală a aplicării frigului la produsele alimentare. Trad. de Dr. M. Popescu-Băran 1940.
- Pizanty Mihail: Petrolul românesc în cursul a. 1939.
- Plătăreanu Mihail: Politica economică și socială a României.
- Răsmăriță E. Dr. și Țiriung M.: Locuința rurală românească.
- Reithinger Anton Dr.: Voraussetzungen und Größenordnungen der kontinentaleuropäischen Grossraumwirtschaft.
- Rosetti Radu: Pentru ce s'au răsculat țărani.
- Safta I.: Pășunile și fânețele. Ingrijirea și exploatarea lor. 1937.
- Schulze Georg: Völker-Wohlstand und Weltwirtschaft. 1940.
- Schüssler Wilhelm: Deutschland zwischen Russland und England. 1940.
- Șerban Mihail prof.: Criza generală agricolă și situația agrară în România. 1930.
- Semionov I. Dr. Averile pământului.
- Simionescu Ion prof.: Tinere cunoaște-ți țara. 1939.
- Spănuș P. Dr. Veter.: Rentabilitatea creșterii calului în diferite categorii de gospodării rurale. 1936.
- Strat George: Industria românească în cadrul economiei europene. 1945.
- Taşcă Gh.: Rolul rezervat Ungariei în viitoarea organizare a Europei.
- Ticulescu A. Dr.: Țăranul român, conducător de exploatare agricolă.
- Vladigheroff Teodor prof. Dr.: Cooperativa de exploatare agricolă, instrument actual de politică agrară. 1943.
- Xenopol D. A.: Istoria Românilor. vol. XI, XII, XIII, XIV.
- " Istoria partidelor politice în România. 1910.
- Zischka Anton: Pâine pentru două miliarde de oameni.
- Zeletin Ștefan: Neoliberalismul. 1927.

ERATA

Pag.	12	rândul	16,	în loc de	<i>Sfântului</i>	se va citi	<i>Sfârșitul</i>
32	.	3	.	.	<i>rod</i>	.	<i>glod</i>
.	.	14	.	.	<i>genul</i>	.	<i>genul</i>
42	.	23	.	.	<i>europeeanul</i>	.	<i>europelanul</i>
89	.	5	.	.	<i>câștiga</i>	.	<i>câștigarea</i>
169	.	8-9	.	.	<i>boafor</i>	.	<i>boalelor</i>
214	.	3	.	.	<i>comentează</i>	.	<i>comtează</i>
234	.	30	.	.	<i>șla</i>	.	<i>și</i>
268	.	9	.	.	<i>stanardului</i>	.	<i>standardului</i>
269	.	6	.	.	<i>înălțuitoare</i>	.	<i>înălțuitoare</i>

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987

